

PM

POLSKA GOSPODARCZA TYGODNIK



1 9 3 2

Wydawnictwo Menedżerskie i Polityczne. Spółdzielni Prac. Polimex 50

**POLSKIE
KOPALNIE SKARBOWE**

NA GÓRNYM ŚLĄSKU

SPÓŁKA DZIERŻAWNA
SOCIÉTÉ FERMIÈRE DES MINES
FISCALES DE L'ÉTAT POLONAIS
EN HAUTE-SILÉSIE.



KRÓLEWSKA HUTA G. ŚL.

RYNEK, L. 915.

TELEFONY: KRÓLHUTA 636-640 I KATOWICE 972.

SPRZEDAŻ

WĘGLA, KOKSU, BRYKIETÓW I SIARCZAMONU

Z KOPALNÍ KRÓL' BIELSZOWICE, KNURÓW.

ADR. TELEGR. SKARBOFERME KRÓL- HUTA.

BANK GOSPODARSTWA KRAJOWEGO

W myśl § 16 statutu, przeprowadzono w dn. 23 lutego 1932 r. perjodyczne losowanie niżej wymienionych emisji:

XI LOSOWANIE

8%-owych obligacji komunalnych Banku Gospodarstwa Krajowego, opiewających na zł w złocie w/g nowego parytetu.

VII LOSOWANIE

7%-owych obligacji komunalnych emisji II BGK., opiewających na zł w złocie w/g nowego parytetu.

III LOSOWANIE

7%-owych obligacji komunalnych emisji III BGK., opiewających na zł w złocie w/g nowego parytetu.

IV LOSOWANIE

7%-owych obligacji komunalnych emisji II S, BGK., emitowanych w zł. w złocie w/g nowego parytetu, a opiewających na franki francuskie.

VII LOSOWANIE

7¹/₂%-owych obligacji bankowych emisji I BGK., opiewających na zł w złocie w/g nowego parytetu.

II LOSOWANIE

7¹/₂%-owych obligacji bankowych emisji II BGK., opiewających na zł. w złocie w/g nowego parytetu.

XI LOSOWANIE

4¹/₂%-owych i 4%-owych obligacji komunalnych b. Banku Krajowego Królestwa Galicji i Lodomerji z W. Ks. Krakowskim, później Polskiego Banku Krajowego,

przyjętych i skonwertowanych przez Bank Gospodarstwa Krajowego.

IX LOSOWANIE

4%-owych obligacji kolejowych b. Banku Krajowego Królestwa Galicji i Lodomerji wraz z W. Ks. Krakowskim, później Polskiego Banku Krajowego, przyjętych i skonwertowanych przez Bank Gospodarstwa Krajowego.

Wykazy numeryczne wylosowanych odcinków zawiera „Monitor Polski” z dn. 2 marca Nr. 50. Tabele losowań mogą interesowani przejrzeć względnie podjąć w Centrali Banku Gospodarstwa Krajowego i w jego Oddziałach.

Wypłata należności za wylosowane obligacje emisji Banku Gospodarstwa Krajowego w pełnej wartości nominalnej, jak również za kupony, płatne 1 kwietnia 1932 r., tak od wylosowanych, jak i w obiegu będących obligacji, odbywać się będzie w Centrali Banku w Warszawie i w jego Oddziałach, począwszy od dn. 1 kwietnia 1932 r., na podstawie przedłożonych odcinków względnie kuponów.

Wypłata zaś należności za wylosowane obligacje b. Banku Krajowego oraz za kupony płatne 1 kwietnia tak od wylosowanych, jak i będących w obiegu obligacji, nastąpi dn. 1 kwietnia 1932 r., począwszy, w Oddziale Banku Gospodarstwa Krajowego we Lwowie, który temi emisjami administruje — za przedłożeniem odnośnych odcinków względnie kuponów.

Oprocentowanie wylosowanych obligacji ustaje z dn. 1 kwietnia 1932 r.

TRYBUNAŁ KARNY DEPARTAMENTU SEKWANY 12 IZBA, SESJA Z 25 LIPCA 1931 r. Z OSKARŻENIA PUBLICZNEGO

Spółka Akcyjna Bariquand et Marre Izba Handlowa w Paryżu—Izba Syndykacka Galanterji przeciw D. i D.

Trybunał...

Zważywszy, że zarządzeniem z 28 marca 1931 r. (sędzia śledczy Matifas) D. i D. zostali postawieni przed Trybunał w stan oskarżenia jako oskarżeni że w czasie nieprzedawnionym łącznie razem i w porozumieniu wystawiali rachunki i zaświadczenia fałszywe, dając do zrozumienia tem, że towar zagraniczny jest pochodzenia francuskiego.

Zważywszy, że Izba Handlowa w Paryżu bierze udział w rozprawie jako strona cywilna, zważywszy, że Izba Handlowa w Paryżu, ustanawia się jako strona cywilna w stosunku do tych dwóch tylko oskarżonych,

Zważywszy, że na mocy dochodzenia, rozpraw i zeznań całkowitych D., wynika, że tenże (ostatni) przynajmniej od 3-ch lat, a w szczególności od marca do października 1930 r. przywiózł do Polski za pośrednictwem przedsiębiorstwa D. i S-ka artykuły galanterijne, pochodzenia niemieckiego, na które istnieją zakazy przywozu do Polski, przewożąc je do Francji i reekspedując z zaświadczeniami fałszywymi, wydanymi na imię zakładów francuskich (Maison Dupeyron lub Société Générale de Contellerie) z przyłożoną wizą Izby Handlowej w Paryżu.

Zważywszy, że wynika z rozpraw, iż D. działał z własnego popędu bez otrzymania instrukcji od D. i bez jego wiedzy i że ten ostatni zwolnił go z chwilą, gdy dowiedział się o jego uczynkach; że dobra wiara D. może być więc uważaną za stwierdzoną; że nie można go posądzać o jakikolwiek udział materialny w wystawianiu fałszywych rachunków i zaświadczeń pochodzenia towaru, że nie jest przedstawicielem prawnym Spółki D. i S-ka,

Lecz zważywszy, że D. był upoważniony do utworzenia w spółce D. i S-ka pod kontrolą tejże specjalnego oddziału t. zw. „Messageries Franco-Polonoises”, którego był dyrektorem. że lokal był dostarczony darmo przez Spółkę D. i że wszelkie pisma wychodziły pod firmą tej spółki i były księgowane przez nią; że była utworzona spółka utajona tajna dla rozdziału zysków; że również Spółka D., której powierzono otrzymywać i tranzytować towary, je oclić i reekspedować, nie mogła ignorować ani pochodzenia, ani charakteru, ani miejsca przeznaczenia, ani zarządzeń celnych specjalnych dotyczących tych towarów, że wykonywała ona rolę nadzoru nad D., który zachowywał się jako prełożony dyrektor oddziału, jako współnik.

Że z tych różnych tytułów Spółka D. winna być uznana cywilnie odpowiedzialną za swoje uczynki zawinione, które mogła i winna kontrolować; że jednak rozprawa ma związek z tym faktem tylko z powodu dwóch stron cywilnych, które ją wywołały.

Z tych motywów

zwalnia D. ze skutków oskarżenia i stosując do D. postanowienia ustawy z 29 marca 1930 r. artykuł 1 — 2: skazuje go na 200 franków grzywny, a postanawiając co do wniosków różnych stron cywilnych.

1^o zważywszy, że Izba Handlowa w Paryżu była wprowadzona w błąd przez D. przy udzielaniu swoich wiz; że jest jaknajbardziej zainteresowana w lojalności transakcyj i w poręce swoim autorytetem operacji handlowych kupców francuskich z zagranicą. że ona doznała ujmy moralnej, która usprawiedliwia jej interwencję.

Skazuje D. na zapłacenie kwoty 1 franka jakiej żąda z tytułu (szkód) odszkodowania.

2^o zważywszy, że Izba Syndykacka Galanterji Francuskiej również doznała pewnej ujmy moralnej i uszczerbku materialnego, gdyż układy z Polską pozwalają zakładom francuskim na wóz do Polski artykułów galanterji, obłożonych zakazem przywozu dla Niemiec i że przez swoje operacje oszukańcze D. obchodził owe zakazy i konkurował z handlem francuskim, uprzywilejowując przemysłnictwo zagraniczne.

Zważywszy, że liczba jego popełnionych oszukańczych transakcyj dosięgła obrotu przekraczającego 300.000 franków. Zważywszy na przedstawione oceny skazuje solidarnie D. i Spółkę D., tę ostatnią winną i uznana, jako cywilnie odpowiedzialną za swojego urzędnika-wspólnika na zapłacenie Izbie Syndykackiej Galanterji Francuskiej kwoty 5.000 franków tytułem odszkodowania.

I z tytułu dodatkowego odszkodowania upoważnia strony cywilne do ogłoszenia łącznie i w porozumieniu niniejszy wyrok, w 10 dziennikach według ich wyboru, w pełnej treści z inicjałami tylko D. i Spółki D., na ich koszt, jednakże koszt jednego ogłoszenia nie może przekraczać 500 franków. Skazuje D. i Spółkę D. na koszty. Wyznacza na 20 dni czas aresztu przeciw D., gdyby miało miejsce jego zastosowanie.

DOSTARCZAMY NASTĘPUJĄCE
PRODUKTY PRZEMYSŁU AZOTOWEGO DLA CELÓW TECHNICZNYCH

SALETRE AMONOWĄ

SALETRE POTASOWĄ

SALETRE SODOWĄ
R A F I N O W A N A

SALETRE SODOWĄ
P R Z E M Y S Ł O W A

SALMIAK KRYSTALICZNY

SALMIAK SUBLIMOWANY

WĘGLAN AMONU

KWAŚNY WĘGLAN AMONU

KWAS AZOTOWY
T E C H N I C Z N Y

KWAS AZOTOWY
C H E M I C Z N I E C Z Y S T Y

WODE AMONIAKALNĄ
C H E M I C Z N I E C Z Y S T A

AMONJAK SKROPLONY

TLEN AZOT

ORAZ NAWOZY AZOTOWE ZA POŚREDNICTWEM WSZYSTKICH
WIĘKSZYCH ORGANIZACJI ROLNICZO-HANDLOWYCH W KRAJU

PAŃSTWOWA FABRYKA ZWIĄZKÓW AZOTOWYCH

W CHORZOWIE NA GÓRNYM ŚLĄSKU

NOWE ZAPALKI

dla palaczy polecamy
zapalaki impregnowane

SPECJALNE PŁASKIE

LILIPUTY ORAZ CZERWONE



UWAGA!!!

ZAMÓWIENIA NA ZAPALKI Z REKLAMĄ NABYWCÓW
PRZYJMUJE SPÓŁKA AKCYJNA DO EKSPLOATACJI
PAŃSTWOWEGO MONOPOLU ZAPALCZANEGO W POLSCE

WARSZAWA, Królewska 3, tel. 610-21 i 610-59

SCHNEIDER & SPÓŁKA

SIEDZIBA I DYREKCJA GENERALNA: 42, UL. D'ANJOU, PARYŻ VIII.

Huty Creusot, du Breuil, i Henri Paul
Warsztaty w Chalon-sur-Saône

Huta w Bordeaux

Huta w Hawrze, Harfleur et Hoc
Huta w Londe-les Maures . . .

M E T A L U R G J A

Stale nieoksydujące się Virgo, o wysokiej zawartości chromu, niklu, lub niklu i chromu, odporne na parę wodną, wodę morską, kwasy, na oksydowanie się przy wysokich temperaturach.
Stale specjalne. Stale specjalne narzędziowe. Blachy na dynamo. Spław lekki: Alferium. O lewy. Bandaże.

KONSTRUKCJE MECHANICZNE

Lokomotywy parowe i elektryczne wszelkich napiętości. Wagony silnikowe. Traktory przenośne. (Lokotraktory). Turbiny parowe. Motory gazowe. Maszyny wyciągowe. Akumulatory na parę, systemu Ruths. Części toczone, wytaczane, szlancowane. Części hutnicze. Wszelkie części ze stali manganowej

R O B O T Y P U B L I C Z N E

Budowa portów morskich i rzecznych. Koleje żelazne. Instalacje hydroelektryczne. Tamy. Przedsiębiorstwa ogólne. Budowa hut. Mosty stałe i zwodzone. Rusztowania metalowe. Stemple kopalniane. Rezerwuary. Przewody (rury).

KONSTRUKCJE MORSKIE

Łodzie podwodne typu Schneider-Laubeuf. Motory Diesela dla instalacji stałych i okrętowych, typu Schneider dwucylindrowe, typu Burmeister i Wain dwu- i czterocylindrowe. Aparaty przeciw bocznemu kołysaniu się okrętów, typu Schneider-Fieux.

**NAJWIĘKSZA FABRYKA MYDŁA W POLSCE
PRZEMYSŁ TŁUSZCZOWY**

SCHICHT LEVER, S. A.

WARSZAWA, NOWY ZJAZD Nr. 1

**FABRYKI W WARSZAWIE I TRZEBINI
SKRZYŃKA POCZTOWA 149**

WYRABIA MARKI ŚWIATOWEJ SŁAWY

MYDŁO JELEŃ SCHICHT

RADION

CERES

IDEALNY ŚRODEK SAMOPIORĄCY

TŁUSZCZ JADALNY

INNE ARTYKUŁY:

MYDŁA: TERPENTYNOWE, „MERKUR”, „PTAK”, „SOAP”, SUCHE, TEKSTYLOWE, SZARE. — OLEJE JADALNE, GLICERYNA CHEMICZNIE CZYSTA, TECHNICZNA I DYNAMITOWA

K. K. O. terenu podstołecznego

Powiat Warszawski — o ludności zgórą 330.000 mieszkańców przy 26 gminach wiejskich oraz 5 miastach i licznych osiedlach letniskowych — posiadał, w myśl Dekretu p. Prezydenta Rzplitej z dn. 13/IV 1927 r. (*Dz. Ust. R. P.* Nr. 38, poz. 339) samoistną lokalną instytucję finansową: Komunalną Kasę Oszczędności (K. K. O.) z siedzibą w Warszawie, przy ul. Św. Krzyskiej Nr. 13

Będąc ustawowo wyposażona w pupilarną gwarancję, zabezpieczoną całym majątkiem Związku Poreczającego (5 miast i 26 gmin) tudzież kapitałami własnymi, zdołała ta instytucja w ciągu trzech lat ubiegłych swej działalności — mimo panującego kryzysu — rozwinąć owocną i rozgałęzioną akcję w dziedzinie gromadzenia oszczędności, a zależenie od tego i uprzyśtośnienia taniego kredytu.

Ogólna suma obrotów K. K. O. pow. Warszawskiego dosięgła w trzecim roku działalności (1931) zł 80.000.000, w tem obroty na r-ku wkładów i lokat stanowiły: na wpłatach — zł 11.516.800, na wypłatach — zł 7.935.000.

Ilość książeczek (kont oszczędnościowych) z 5.776 na 1 stycznia r. ub. powiększyła się o 172% i wynosiła na 1 stycznia roku bież. 15.719 książeczek (wkładców).

Wkłady i lokaty z kwoty zł 7.409.000 przed rokiem powiększyły się w roku ub. niemal o 50%, dosięgły bowiem na 1 stycznia roku bież. zł 10.991.500.

W zakresie przystępnej pomocy kredytowej dla mieszkańców osiedli podstołecznych w ciągu trzech lat ubiegłych udzieliła K. K. O. pożyczek (na hipoteki wzdolnie na weksle poręczone osób, materialnie odpowiedzialnych) ogółem na sumę około zł 20 milion. (zgórą 14.000 pożyczkobiorców), przyczem drobni rolnicy, letniska przemysł mniejszy i rzemiosła miały w tym względzie skuteczną pomoc finansową ze strony K. K. O., która obok Dyrekcji w Warszawie posiada swoje trzy oddziały: w Pruszkowie, Piasecznie i Jeziornie tudzież zbiornicę w Otwocku.

K. K. O. pow. Warszawskiego płaci za wkłady i lokaty 8% — 9% (zależnie od wypowiedzenia). Książeczki wkładowe (na okaziciela lub imienne) są wolne od podatków przy tajemnicy wkładów i lokat, ustawowo zastrzeżonej.

Pupilarna gwarancja książeczek K. K. O. pow. Warszawskiego nadaje im specjalną moc prawną o charakterze dokumentów pieniężnych, przyjmowanych przez państwowe władze urzędowe i zakłady, jako wadja przy wszelkich przetargach jako kaucje akcyjne i celne względnie kaucje przy zawieraniu umów (vide § 20 Dekretu Prezyd. Rzplitej z dn. 13/IV 1927 r.).

Kwota lokat i wkładów, sięgająca zł 11 miljon, złożonych na 15.719 książeczkach oszczędnościowych, po trzech latach istnienia K. K. O. pow. Warszawskiego może służyć za sprawdzian zaufania, jakim darzy społeczeństwo nowo powstały zakład pieniężno-kredytowy o cechach użyteczności publicznej.



**CO NAS SKŁANIA DO LATANIA?
PODRÓŻ MIŁA, SZYBKA, TANIA**

Powszechny Zakład Ubezpieczeń Wzajemnych

komunikuje, że oprócz przymusowych ubezpieczeń budowlanych od ognia prowadzi następujące działy ubezpieczeń na zasadzie umów dobrowolnych:

1) Ubezpieczenia od ognia ziemiopłodów i inwentarzy ruchomości, maszyn i t. p.

2) Ubezpieczenia ziemiopłodów od gradobicia.

Ubezpieczenia ziemiopłodów i inwentarzy od ognia oraz ziemiopłodów od gradobicia Powszechny Zakład Ubezpieczeń Wzajemnych zawiera nie tylko na zasadzie zwykłych umów jednostkowych, ale posiada, na mocy ustawy, prawo wprowadzania przymusu ubezpieczeń ziemiopłodów i inwentarzy od ognia na podstawie uchwał Sejmików Powiatowych, zaś ubezpieczeń od gradobicia — na podstawie uchwał Sejmików Wojewódzkich. Szczególną uwagę zwraca Powszechny Zakład Ubezpieczeń Wzajemnych na zbiorowe ubezpieczenia od gradobicia, przy których, oprócz dotychczasowych rabatów, stosowana będzie znaczna zniżka składki.

3) Ubezpieczenia żywego inwentarza od upadku w drodze umów z lokalnymi kółkami wzajemnych ubezpieczeń żywego inwentarza.

Centrala Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń Wzajemnych mieści się w Warszawie przy ul. Kopernika Nr. 36/40. Poza tem posiada on Oddziały: w Białymstoku, Brześciu n/B., Katowicach, Kielcach, Łucku, Krakowie, Lublinie, Lwowie, Łodzi, Słonimie, Stanisławowie, Tarnopolu, Warszawie i Wilnie.

We wszystkich miastach powiatowych Powszechny Zakład Ubezpieczeń Wzajemnych posiada inspektorów i techników, którzy przyjmują wnioski ubezpieczeniowe.

Jako instytucja prawno-publiczna, mająca na celu nie osiągnięcie zysków, lecz dobro najszerzych warstw ludności

POWSZECHNY ZAKŁAD UBEZPIECZEŃ WZAJEMNYCH ZAPEWNI NAJKORZYSTNIEJSZĄ KALKULACJĘ KOSZTÓW ORAZ NIEZWŁOCZNĄ LIKWIDACJĘ SZKÓD.

POLSKA GOSPODARCZA

TYGODNIK WYDAWANY PRZEZ MINISTERSTWO PRZEMYSŁU I HANDLU
PRZY WSPÓŁDZIALE MINISTERSTW: SKARBU, ROLNICTWA ORAZ KOMUNIKACJI

WYCHODZI W SOBOTY

TREŚĆ ZESZYTU

	STR.		STR.
ROZWÓJ POLSKIEJ AGENCJI TELEGRAFICZNEJ — ROMAN STARZYŃSKI	269	KOMUNIKACJA I TRANSPORT Koszty własne przewozu na P. K. P. — J. G.	284
HANDEL NA TLE KRYZYSU GOSPODARCZEGO — M. SZYSZKOWSKI	272	ŻEGLUGA I SPRAWY MORSKIE	286
ŻYCIE GOSPODARCZE: Kryzys gospodarczy a zasady bilansowania — Dr. Sz. Rynek pracy w styczniu 1932 r.		KRONIKA BIEŻĄCA: PRZEGLĄD USTAW I ROZPORZĄDZEŃ	286
SPRAWY GOSPODARCZE W IZBACH USTAWO- DAWCZYCH	276	TERMINY OGÓLNYCH ZEBRAŃ W SPÓLKACH AKCYJNYCH	286
GÓRNICCTWO I PRZEMYSŁ: GÓRNICCTWO WĘGLOWE	278	SKARBOWOŚĆ I FINANSE: PODATKI I OPŁATY	287
PRZEMYSŁ SOLNY	279	MONOPOLE	287
PRZEMYSŁ METALOWY	280	RYNEK DEWIZ I PAPIERÓW PROCENTOWYCH Z BANKU POLSKIEGO	287 288
PRZEMYSŁ GORZELNICZY	280	PRZEGLĄD ZAGRANICZNY: PORZĄDKOWANIE WIELKICH BANKÓW I PRÓBY RUSZENIA KONJUNKTURY W NIEMCZECH — W. H. H.	289
PRZEMYSŁ WŁÓKIENNICZY	280	KRONIKA ZAGRANICZNA: OGÓLNE	292
ROLNICTWO	280	FRANCJA	292
W sprawie organizacji zbytu jaj — E. W. Eksport zwierzyzny z Polski — M. C.		STANY ZJEDNOCZONE AM.	293
HANDEL: HANDEL ZAGRANICZNY	281	DANJA	293
Niemieckie cła maksymalne		HOLANDJA	293
HANDEL WEWNĘTRZNY	282	SPRAWY CELNE ORAZ REGLAMENTACJA HANDLU ZEWNĘTRZ- NEGO W PAŃSTWACH ZAGRANICZNYCH	293
Ruch cen w styczniu 1932 r.		Z RYNKÓW ZAGRANICZNYCH	294
KRAJOWE RYNKI TOWAROWE	283	BIBLIOGRAFJA	294
RYNEK AKCYJNY	284		

ROZWÓJ POLSKIEJ AGENCJI TELEGRAFICZNEJ

Polska Agencja Telegraficzna, jako aparat ogólnoinformacyjny, ma wielkie znaczenie także dla całokształtu stosunków gospodarczych, nie tylko przez to, że daje bogate wiadomości ekonomiczne, ale także przez to, że informuje życie gospodarcze o tendencjach, jakie nurtują Państwo nasze i świat cały. Stąd istnieje między P. A. T. a życiem gospodarczym organiczny związek.

Wychodząc z tego założenia, uznaliśmy, iż będzie dla naszych Czytelników rzeczą wielce interesującą i pożyteczną bliższe zapoznanie się z organizacją i rozwojem P. A. T.

W związku z tem zamieszczamy poniższy artykuł pióra P. Romana Starzyńskiego, Dyrektora Naczelnego P. A. T. i jej wielce zasłużonego reorganizatora.

REDAKCJA

KAŻDE NOWOCZEŚNIE zorganizowane państwo musi posiadać swoją urzędową agencję telegraficzną, która spełnia taką rolę w stosunku do organizmu państwowego, jaką system nerwowy spełnia w stosunku do organizmu człowieka. Agencja zbiera informacje z całego świata i rozpowszechnia je w kraju przede wszystkim za pomocą prasy, a nawet informując bezpośrednio poszczególne organa państwowe o wypadkach, które je szczególnie interesować mogą. Z drugiej strony, agencja jest głów-

nem źródłem informacji dla zagranicy o danym kraju i w ten sposób, jakkolwiek sama nie jest powołana do propagandy, tem niemniej jest potężnym środkiem propagandy państwowej, umiejętnie kierowanej przez odnośne władze państwowe.

Forma organizacyjna agencji jest w gruncie rzeczy obojętna. Istnieją więc agencje-urzędy, wchodzące w skład ministerstw spraw zagranicznych (Albanja, Austria, Bułgaria i Litwa), obok przedsiębiorstw państwowych, opartych na zasadach handlowych

(Czechosłowacja, Łotwa, Polska, Z. S. R. R. i Turcja). Istnieją również towarzystwa akcyjne, będące bądź wyłączną własnością rządu (Niemcy), bądź też z częściowym udziałem rządu, bądź subwencjonowane przez rząd (Anglia, Belgia, Estonia, Finlandja, Francja, Grecja, Jugosławia, Rumunia i Włochy), bądź też spółki związków wydawców lub osób prywatnych, cieszące się poparciem rządu (Danja, Hiszpania, Norwegja, Szwajcaria, Szwecja i Węgry). Dwa tylko kraje w Europie nie posiadają własnych agencji: Holandia, która ma filię angielskiej agencji Reutersa, i Portugalia, kontentująca się filią francuskiej agencji Havasa.

Bez względu jednak na formę organizacyjną wszystkie agencje, gdyby dawały tylko serwis polityczny, byłyby przedsięwzięciami deficytowymi, gdyż prasa prawie żadnego kraju nie jest w stanie pokryć olbrzymich wydatków, związanych z utrzymaniem agencji, nie mówiąc już o informowaniu zagranicy o kraju, które to informowanie, będące środkiem propagandy państwowej, z natury swojej wymaga poparcia finansowego przez państwo. Aby więc pokryć deficyt serwisu politycznego agencji, wszystkie niemal agencje, z wyjątkiem urzędów, utrzymywanych przez państwo, prowadzą przedsiębiorstwa uboczne, które dostarczają funduszy na pokrycie deficytu służby informacyjnej.

Głównym źródłem dochodu większości agencji jest serwis giełdowy i gospodarczy dla banków i instytucji gospodarczych. Ten serwis daje prawie wszystkie agencje, i serwis ten jest z reguły dochodowy w większym lub mniejszym stopniu, w zależności od rozwoju życia gospodarczego danego kraju. Niewszędzie jednak wystarcza on na pokrycie deficytu serwisu informacyjnego. Niektóre agencje (Niemcy, Czechosłowacja, Węgry, Polska, Japonja i Stany Zjedn.) uzupełniają to serwisem ilustracyjnym, prowadząc równoległe do agencji informacyjnej i giełdowej — prasową agencję fotograficzną. Obok serwisu fotograficznego czasem dają też serwis filmowy (Węgry, Polska) w postaci stałej kroniki filmowej. Te jednak serwisy nie dają zbyt wielkich zysków i w małym jedynie stopniu mogą się przyczynić do zmniejszenia deficytu.

Drugim poważnym źródłem dochodu jest pośrednictwo ogłoszeniowe, reklamowe, a czasem handlowe. To też b. wiele agencji, z potężnym Biurem Reklamy francuskiej Agencji Havasa na czele, prowadzą biura ogłoszeń (Czechosłowacja, Jugosławia, Estonia, Łotwa, Polska, Węgry), niekiedy połączone z kolportażem czasopism (Francja, Łotwa) i księgariami kolejowymi.

Wreszcie największym źródłem dochodu dla agencji jest serwis radiofoniczny, połączony z eksploatacją sieci stacyj radiowych, jaki posiadają 2 agencje: w Szwecji i na Węgrzech.

W ten sposób większość agencji — to nie są wyłącznie tylko prasowe agencje telegraficzne, ale potężne przedsiębiorstwa, których głównym zadaniem jest obsługa informacyjna prasy, ale obok tego prowadzące szereg przedsiębiorstw pokrewnych. Im bardziej rozwinięta jest agencja w tych różnych kierunkach, tem większe ma znaczenie dla państwa, gdyż nie tylko drogą informacji, ale drogą ilustracji, filmów, reklamy — może poważnie przyczynić się do spopularyzowania danego kraju pod względem turystycznym, przemysłowym, handlowym i t. d.

To też niemal równocześnie z odzyskaniem niepodległości Rzeczypospolitej powstała i nasza agencja urzędowa — Polska Agencja Telegraficzna, założona w listopadzie 1918 r. przez kilku dziennikarzy polskich, z dzisiejszym redaktorem naczelnym P. A. T. P. Franciszkiem Orzechowskim na czele, jako instytucja prywatna; już w dn. 5 grudnia 1918 r. przeszła na etat państwowy i podporządkowana została Prezydium Rady Ministrów.

Przez 6 lat, pod kierownictwem dzisiejszego Pośla R. P. w Berlinie P. Alfreda Wysockiego, b. współpracownika Wiedeńskiego Biura Korespondencyjnego P. Aleksandra Grotta i wreszcie Dyr. Piotra Góreckiego, istniała P. A. T. jako urząd, podporządkowany Prezydium Rady Ministrów. Jednakże już w 1921 r. stało się jasnym, że, aby tak żywa instytucja, jak agencja, mogła normalnie się rozwijać, musi być oparta na zasadach autonomicznych, to też Rząd postawił zasadę, że w agencji nie mogą być tylko urzędnicy, ale winny w niej pracować fachowe siły dziennikarskie, agencja musi mieć korespondentów, musi nawiązać kontakt z agencjami zagranicznymi, musi więc być oparta na zasadach handlowych. Obok oddziałów prowincjonalnych, istniejących od 1918 r., wprowadzono instytucję korespondentów zagranicznych, zastosowano odbiór depeesz radiowych, powiększono personel centrali do 123 osób. Obok serwisu politycznego zaprowadzono serwis gospodarczy, następnie sportowy, giełdowy, w końcu artystyczno-kulturalny. Wreszcie na mocy uchwały Rady Ministrów z dn. 11/II 1924 r. powołano do życia Biuro Ogłoszeń P. A. T., a rozp. Prezydenta Rzplitej z dn. 26/VI 1924 r. — przekształcono P. A. T. na przedsiębiorstwo, oparte na zasadach handlowych. Odtąd rozpoczął się szybki rozwój P. A. T. W 1925 r. drogą zawarcia umowy z tow. „Europradio” uzyskano wszelkie notowania giełdowe na rynkach światowych, w 1926 r. zastosowano radiofonję dla przekazywania wiadomości do oddziałów prowincjonalnych, w 1927 r. powołano do życia Biuro Filmowe i stworzono podstawy do potężnego rozwoju instytucji, którym mogła się poszczycić w 1929 r. podczas Powszechnej Wystawy Krajowej w Poznaniu.

Teraz instytucja wkroczyła w nowe stadium rozwoju. Od 1929 r. rozpoczęto rozwijać sieć korespondentów P. A. T., których jest obecnie 52 w kraju, obok 13 oddziałów i pododdziałów krajowych (Białystok, Bydgoszcz, Gdańsk, Gdynia, Katowice, Kraków, Lublin, Lwów, Łódź, Łuck, Poznań, Toruń i Wilno), oraz 64 zagranicą, rozrzuconych w najważniejszych ośrodkach wszystkich części świata. W 1930 r. zorganizowano agencję fotograficzną, a w 1931 r. rozpoczęto wydawnictwo „*Biuletynu Giełdowego*”, którym zapoczątkowano dział wydawniczy P. A. T., liczący dziś 3 wydawnictwa periodyczne: „*Biuletyn Giełdowy*”, podający codziennie notowania pieniężne i towarowe w kraju i zagranicą, „*Wiadomości Portu Gdynińskiego*”, oficjalny organ Urzędu Morskiego w Gdyni, oraz „*Rocznik Polityczno-Gospodarczy*”, jedyne tego rodzaju wydawnictwo w Polsce. Wreszcie po dwuletnich zabiegach zdołano uzyskać własny gmach na pomieszczenie agencji (przy ul. Królewskiej), który pozwolił skupić wszystkie rozrzucone dotąd po mieście biura P. A. T. i stworzył podstawę do dalszego pomyślnego rozwoju instytucji.

Ponieważ jednak prasa polska jest naogół nieliczna i przeżywa ciężki kryzys, więc mimo licznych

przedsiębiorstw P. A. T., nie może pokryć całkowicie deficytu serwisu informacyjnego, który w ostatnich latach zmniejszył się z zł 831 tys. na zł 560 tys., ale nie mógł całkowicie być usunięty. To też chcąc dać podst. wy. do dalszego rozwoju instytucji, Rada Ministrów uchwaliła projekt ustawy, znajdujący się obecnie w Sejmie, który łączy 2 odrębne dotychczas przedsiębiorstwa: deficytową P. A. T. z dochodowymi Wydawnictwami Państwowymi. To połączenie pokrewnych przedsiębiorstw da znaczne oszczędności, które sprawią, że gdy oba te przedsiębiorstwa, istniejące jeszcze w r. b. oddzielnie, dają ogólny deficyt w kwocie zł 87 tys. — to połączone razem, zgodnie z preliminarzem budżetowym, w przyszłym roku budż. winny dać zł 120 tys. zysku.

W ten sposób wyposażona, w nowej swojej siedzibie, P. A. T. wkracza dziś w nowe stadium swego rozwoju. W dzisiejszym swym stanie składa się ona z 4 odrębnych działów: a) Prasowej Agencji Informacyjnej, b) Biur: Filmowego i Fotograficznego, c) Biura Ogłoszeń i Reklamy, d) Działu Wydawniczego.

P. A. T., jako agencja prasowa, jest nie tylko największą agencją w Polsce, ale jedną z największych w Europie, obok sprzymierzonych z nią agencji: Reu.era, Havasa i Wolffa. Redakcja Centrali P. A. T. pracuje bez przerwy w ciągu 24 godzin i dostarcza prasie około 60 do 80 kartek informacji, zawierających do 25 tys. wyrazów dziennie. Źródłem informacji P. A. T. są wiadomości sprzymierzonych z nią wszystkich agencji rządowych świata, informacje rządowe oraz wiadomości własnych oddziałów i korespondentów. Środki, jakimi się posługuje — to telegraf (około 20 tys. słów miesięcznie), radiotelegraf (około 100 tys. słów miesięcznie), radiofonja (cały zagraniczny serwis giełdowy) oraz telefon, zapomocą którego przekazują wszelkie informacje oddziały i korespondenci własni. O ile chodzi o informowanie zagranicy — to P. A. T. wysyła codziennie do agencji sprzymierzonych około 700 słów drogą telegraficzną (czyli przeszło 20 tys. słów miesięcznie). Ponadto wydaje specjalny biuletyn informacyjny w języku francuskim, przesyłany pocztą, a zawierający około 30 tys. słów miesięcznie. Do Redakcji należy również Biuro Fotograficzne, które wydaje codzienny serwis matrycowy, dostarczając prasie 4 do 5 ilustracji do każdego numeru dziennika. Wobec małej ilości czasopism, które z tego serwisu korzystają, Biuro Fotograficzne nie jest w stanie wyzyskać całego materiału, który codziennie dostarczają agencje zagraniczne oraz oddziały i korespondenci krajowi i zagraniczni. To też prócz serwisu matrycowego Biuro Fotograficzne dostarcza różnym czasopismom bądź odbitki fotograficzne, bądź też gotowe odlewy. Gdy jednak z serwisu informacyjnego korzysta ok. 100 abonentów (na ogólną ilość blisko 200 dzienników w Polsce), to z serwisu ilustracyjnego korzysta zaledwie ok. 40 abonentów mimo to, że cały szereg czasopism czerpie ilustracje ze znacznie droższych agencji zagranicznych. To też w interesie prasy leży dalszy rozwój agencji fotograficznej P. A. T., która może dostarczyć taniej i więcej ilustracji niż agencje zagraniczne, dając oszczędności i prasie i Państwu.

Biuro Filmowe P. A. T. dostarcza kinoteatrom aktualną kronikę filmową. Ponieważ jednak w Polsce niema obowiązku wyświetlania kroniki krajo-

wej — takiego, jaki istnieje np. na Węgrzech lub we Włoszech, więc też z kroniki filmowej P. A. T. korzysta tylko część kinoteatrów, płacąc tak niesłychanie niskie ceny, że produkcja kroniki nie może się kalkulować. Pomimo to Biuro Filmowe P. A. T., choć walczy z niesłychanymi trudnościami, nietylko usiłuje przetrwać ciężki okres, ale ponadto, rozwijając wymianę z coraz to nowymi krajami, próbuje zamieszczać aktualności polskie na ekranach zagranicznych.

Biuro Reklamy i Ogłoszeń P. A. T., dzięki przywilejowi wyłącznego pośrednictwa w przekazywaniu prasie ogłoszeń rządowych, nie odczuwa kryzysu w tym stopniu, jak inne działy. To też rozwija się pomyślnie, obsługując nietylko urzędy i przedsiębiorstwa państwowe, ale i coraz liczniejszą klientelę prywatną. Brak lokalu nie pozwolił na racjonalny rozwój tego działu, obecnie — jeśli nie będzie on mógł dorównać najpotężniejszemu Biuru Reklamy Agencji Havasa — to w każdym razie będzie mógł reklamę, stojącą w Polsce jeszcze na niskim poziomie, podnieść i umożliwić przedsiębiorstwom państwowym i prywatnym zastosowanie nowoczesnych i racjonalnych metod reklamy europejskiej.

Wreszcie najmłodszy Dział Wydawniczy po połączeniu z „Wydawnictwami Państwowymi” powiększy się o 2 nowe wydawnictwa rządowe: „Monitor Polski” i „Zbiór Wyroków N. T. A.”, licząc łącznie 5 wydawnictw periodycznych.

Jakkolwiek P. A. T. jest już dzisiaj jednym z największych przedsiębiorstw prasowych w Polsce, to jednak rozwój tej instytucji, zwłaszcza pod względem technicznym, nie osiągnął jeszcze swego szczytu. W najbliższym czasie przewidywane jest zastosowanie nowoczesnego środka łączności, jakim są teleskryptory, czyli maszyny do pisania na odległość, zapomocą których równocześnie wszystkim abonentom można przekazywać zarówno wiadomości polityczne, jak i giełdowe, niemal w tym samym momencie, w którym otrzymane one zostały przez agencje. Cały szereg dzienników i banków już zainteresował się tym nowym środkiem transmisji i prawdopodobnie z wiosną r. b. pierwsza sieć teleskryptorów zainstalowana zostanie w Warszawie. Ze względu na znaczne koszty instalacyjne, a zwłaszcza eksploatacyjne na przewodnikach miedzianych, narazie P. A. T. nie może zainstalować teleskryptorów na prowincji, ale przy pomyślniejszej koniunkturze zapewne w niedługim czasie i prowincja będzie mogła korzystać z tego najnowocześniejszego środka transmisji.

□ Aby przyspieszyć przekazywanie informacji zagranicę, będzie P. A. T. musiała w niedługim czasie zainstalować własną stację radio-nadawczą, bo tylko tą drogą można uniknąć konkurencji agencji zagranicznych, nieraz wrogo usposobionych dla Polski, które drogą radiową znacznie szybciej informują o wypadkach w Polsce, niż może to zadanie wykonać P. A. T., posługując się przestarzałym przewodnikiem telegraficznym.

Wreszcie, aby móc produkować dźwiękową kronikę filmową, P. A. T. będzie musiała w najbliższym czasie zaopatrzyć się w ruchomą instalację do zdjęć dźwiękowych, która pozwoli nietylko udźwiękować kronikę filmową, ale umożliwi wymianę filmową z szeregiem krajów, które na kronikę niema już dziś nie reflektują.

Te udoskonalenia techniczne przyczynią się do zaspokojenia wszelkich potrzeb prasy krajowej i kinematografii polskiej, a równocześnie umożliwią bez porównania lepszą obsługę zagranicy w zakresie zarówno informacyjnym, jak i filmowym.

Większe zainteresowanie ze strony wydawnictw agencją fotograficzną P. A. T., a ze strony przedsiębiorstw zarówno państwowych, jak i poważniejszych firm prywatnych, Biurem Reklamy P. A. T. nietylko przyczynić się może do racjonalnej obsługi tych instytucji przez P. A. T., ale do wzmocnienia propagandy i reklamy naszego kraju zagranicą.

To też w rozwoju P. A. T. są zainteresowane nietylko prasa i organa państwowe, ale także szerokie sfery społeczne, interesujące się w jakikolwiek sposób stosunkami z zagranicą, gdyż P. A. T., posiadając własną sieć korespondentów zagranicznych, oraz licznymi węzłami połączona z szeregiem instytucji zagranicznych — może w wielu wypadkach niesłychanie ułatwić otrzymanie lub przekazanie informacji oraz propagandę czy zareklamowanie wytwórczości polskiej zagranicą.

Roman Starzyński

HANDEL NA TLE KRYZYSU GOSPODARCZEGO

PRY OBECNYM układzie sił gospodarczych w wyjątkowo niekorzystnej sytuacji wobec kryzysu znajduje się handel. Wpływa na to szereg czynników charakteru koniunkturalnego i strukturalnego.

Przemysł w wypadkach złej koniunktury gospodarczej szybko dostosowuje się do zmienionych warunków, ograniczając produkcję, zdobywając nowe rynki zbytu w miejsce utraconych, zmniejszając stan zatrudnienia i płace robotników, różniczkując warunki dostaw towaru, ograniczając w konsekwencji liczbę odbiorców towaru i t. p. Poza tem przemysł szybciej i skuteczniej racjonalizuje się. A prócz wymienionych możliwości przecież przemysł liczą na szanse rozgrywek międzypaństwowych, które mają zapewnić temu bądź innemu przemysłowi zwiększenie zbytu na danym rynku zagranicznym, co prawda kosztem przeważnie innego przemysłu. Wreszcie jedną z najsilniejszych broni przemysłu jest możliwość kartelizacji. Czy jakkolwiek z wymienionych możliwości obrony przed kryzysem gospodarczym handel posiada? Przeciwnie, pierwsza fala kryzysu, objawiająca się w zmniejszonym zapotrzebowaniu, wskutek osłabionej nabywczej siły konsumenta, uderza bezpośrednio w handel. I w tym momencie, kiedy przemysł ma zarezerwowany czas na przestawianie swej produkcji i warunków sprzedaży ze względu na powstałą ujemną sytuację gospodarczą, handel ponosi już dotkliwe straty, wynikające z różnicy pierwotnej kalkulacji cen i nowopowstałej, a to głównie z uwagi na znajdujące się na składach zapasy towarów, zakupionych niegdyś przez kupca u przemysłowca po cenie, nie stojącej w żadnej proporcji pod względem zysku do ceny nowej. Wszystkie zaś środki, stosowane przez przemysł dla samoobrony przed kryzysem, uderzają powtórnie falą w handel, który nie ma możliwości dostatecznego organizacyjnego przeciwstawienia się skutkom kryzysu. W ten sposób skutki te coraz silniej przerzucane są przez przemysł na handel. Czy handlowi udaje się przerzucenie skutków kryzysu w takim samym stopniu na konsumenta — należy w to bardzo wątpić. Raczej nie, a to z tego chociażby względu, że ze strony konsumenta handel napotyka przeszkody nie do przeciężenia w postaci osłabienia sił nabywczych.

Wysoce niekorzystna sytuacja, jaka powstała dla rolnictwa z racji niesłychanie niskich cen na płody rolne, a w konsekwencji małej opłacalności kapitałów, zainwestowanych w gospodarstwa rolne, zmusiła czynniki rządowe do podjęcia szeregu posunięć, zapewniających rolnictwu złagodzenie skutków kryzysu. Niewątpliwie, chodziło tutaj o ratowanie sytuacji

przeszło ²/₃ ludności Polski, niemniej jednak sytuacja rolnika jest pod pewnym względem stosunkowo lepsza od obecnej sytuacji kupca. Mianowicie, trudno chyba jest zaprzeczyć, że dzisiejszy prymitywizm rolnika stwarza mu dostateczne gwarancje skuteczniejszego przetrwania kryzysu, tymczasem gdy kupiec znajduje się w takim labiryncie często nawet sprzecznych zagadnień gospodarczych, że walka o zachowanie jego egzystencji staje się niepomierne uciążliwszą. Ze handlujący (kupcy) stanowią nieznaczny procent ludności — to nie może uprawniać do lekceważenia sytuacji, w jakiej kupiectwo dzisiaj się znalazło. Gdybyśmy bowiem gospodarcze życie Polski zmierzili napięciem i techniką wymiany towarowej, to znaczenie kupiectwa w tym układzie przedstawiałoby dla nas walory pierwszorzędne.

Nietylko jednak słabsze jest gospodarcze położenie handlu w porównaniu z przemysłem i rolnictwem pod względem strukturalnym; handel znajduje się również w gorszej od nich sytuacji pod względem koniunkturalnym.

Światowy spadek cen, odbywający się pod wpływem nadprodukcji, a podsycany polityką dumpinową, stał się momentem, umożliwiającym utrzymanie popytu na pewnym poziomie mimo słabej nabywczej siły konsumenta. Zdaniem przemysłu jednak, ten spadek cen okazał się nie wystarczającym w zestawieniu ze zniżką siły nabywczej. Należy tutaj dodać, że żywiołowy spadek cen został częściowo zahamowany dzięki polityce reglamentacyjno-celnej, zmierzającej do zapewnienia poszczególnym gałęziom wytwórczości dostatecznego zbytu na rynku wewnętrznym, co miało na celu: 1) niedopuszczenie do dalszego spadku produkcji oraz 2) zmniejszenie bezrobocia. Wysunęła się bowiem konieczność przeciwdziałania w drodze polityki reglamentacyjno-celnej napływowi surowców, półfabrykatów i fabrykatów, pochodzących z miejsc niewspółmiernie tańszej eksploatacji, bądź też z miejsc, gdzie uprawiana jest specjalna polityka eksportowa, mająca np. na celu zdobycie dewiz, bądź też inne często ukryte cele.

Niemniej jednak tendencja dostosowania cen na poszczególne artykuły wytwórczości krajowej do siły nabywczej konsumenta odbywa się w dalszym ciągu i metodami, które niestety również dla handlu nie są pomyślnie. Chodzi tutaj o tendencje przemysłów, głównie niemieckich i amerykańskich, a ostatnio i polskich do obniżenia cen na poszczególne artykuły w drodze wyeliminowania dotychczasowej formy sprzedaży poprzez handel i zastąpienia jej własną (fabryczną) organizacją sprzedaży albo też syste-

mem sklepów filjalnych¹⁾. Powyższa tendencja ma na celu wyeliminowanie pośrednictwa handlowego z uwagi na t. zw. koszty pośrednictwa. Próby te mają miejsce i w Polsce, głównie w przemyśle obuwianym, który potworzył własne punkty sprzedaży.

Poza tą formą sprzedaży przemysł polski szuka bezpośredniego kontaktu z detalistami, unikając w ten sposób hurtu, co również boleśnie odczuwają sfery kupieckie. Eliminowanie kupiectwa przez przemysł odbywa się wszędzie w coraz większym zakresie²⁾.

W ten sposób handel znalazł się dzisiaj na odcinku, zaatakowanym ze wszystkich stron i coraz trudniejszym do obrony. W takim wypadku, już nawet nie w imię solidaryzmu gospodarczego, a w imię zagrożonej egzystencji poważnej części handlujących należałoby przystąpić do obrony kupiectwa przed dzisiejszymi skutkami spychania krwizysu na handel. Trzeba się zgodzić z tem, że radykalnego wzięcia z niepomyślniej dla handlu sytuacji niema. Są jednak pewne środki, które w pewnym stopniu zapobiec mogą dalszemu pogorszeniu się warunków pracy handlu, a nawet może przyczynią się do pewnego polepszenia się tych warunków.

Do tych środków w pierwszej mierze należy zaliczyć wydatniejsze bezpośrednie kredytowanie handlu³⁾, t. zn. udzielanie handlowi kredytów przez banki (a nie via przemysł). Zwiększenie bezpośredniego kredytowania handlu umożliwi kupiectwu skuteczne rozszerzenie pojemności rynku wewnętrznego przez doprowadzenie produktów przemysłowych do konsumenta w sposób najbardziej ekonomiczny, a nawet przez tworzenie popytu na poszczególne artykuły w tych okręgach, w których popyt ten obecnie nie ma miejsca, bądź to ze względu na brak odnośnych artykułów w danym miejscu, bądź też z racji pokrywania potrzeb przez konsumentów we własnym zakresie, co marnuje niewątpliwie ich siły produkcyjne (np. na wsi).

Również duże znaczenie ma finansowanie kupiectwa na odcinku handlu zagranicznego, kupiectwo bowiem najbardziej powołane jest do wyszukiwania i zdobywania nowych rynków zbytu przy dostosowaniu się do tamtejszych potrzeb. Brak należytego poparcia eksportera wytwarza t. zw. eksport bierny, t. j. przez obcego pośrednika. Pośrednikiem, finansującym dalszy zbyt towarów polskich, jest albo obywatel państwa, sprowadzającego te towary, albo też obywatel państwa, pośredniczącego w wymianie. W tym drugim wypadku towary importowane z Polski, są często uważane za towary, wyprodukowane w państwie pośredniczącym. Sytuacja powyższa nie tylko eliminuje kupca polskiego z handlu zagranicznego, lecz również uniemożliwia należyte kształtowanie się opinii o marce eksportu polskiego. Należy poza tem nadmienić, że brak zaopatrzenia kupca polskiego w środki kredytowe przyczynia się do korzystania z pośrednictwa krajów trzecich i przy imporcie, co w dużym stopniu ujemnie oddziałuje na cenę towarów, powodując jednocześnie kurczenie się konsumpcji.

Finansowanie handlu przez Bank Polski i Bank Gospodarstwa Krajowego w latach 1924—1930 było b. małe i nierównomierne. Naipomyślniejszym pod tym względem był rok 1928, w którym kredytowanie handlu przez Bank Polski wyrażało się 12%, a przez Bank Gospodarstwa Krajowego 20% ogółu udzielonych kredytów. Na początku 1931 r. procent finansowania handlu w obu wspomnianych bankach obniżył się do 9%.

Na szczególną uwagę zasługują możliwości wykorzystania kredytu warrantowego w myśl rozporządzenia Prezydenta Rzplitej z dn. 28/XII 1924 r. o domach składowych. Zwiększenie obiegu warrantów w Polsce, analogicznie do stosunków zagranicą, postawiłoby warrant narówni z wekslem co do roli w obrocie handlowym.

Drugim z kolei czynnikiem, który może w pewnym stopniu zapewnić poprawę stosunków handlowych, jest sprawa należytego usprawnienia i uzdrowienia organizacji handlowych. Powyższe ma duże znaczenie zwłaszcza w odniesieniu do organizacji eksportowych. Stwierdzone bowiem zostało, że cały szereg przedsiębiorstw eksportujących, należących do poszczególnych branż, źle wykonywa zamówienia, dostarczając gorszych, niż były zamówione, gatunków towarów, niedostatecznie sortując niektóre surowce (do tego stopnia, że dostawy muszą być ponownie sortowane na fabrykach, co związane jest z wielkimi kosztami, a materiał traci na wartości) i t. p. Poza tem zdarzają się dostawy towaru z nieprawidłowym oznaczeniem provenjencji, co wprowadza w handel nieporządek i niepewność. W niektórych wypadkach polskie towary eksportowane są opakowane źle albo niejednolicie, co zniechęca odbiorcę. Importerzy zagraniczni wskazują, że wśród eksporterów polskich jest mało fachowców.

W rezultacie przeprowadzonej ostatnio ankiety wśród odbiorców zagranicznych pewnego towaru otrzymano m. in. następująca odpowiedź: „...zawiadamy Panów, że zaprzestaliśmy importu z powodu złych dostaw i z powodu minimalnego zaufania, jakie można mieć, w ogólności, do eksporterów polskich. Żałujemy, że nasze doświadczenie nie pozwala nam na powtórne podjęcie stosunków handlowych przy nadarzającej się sposobności...” Odpowiedź ta zawiera w sobie dużo przesady, ale prawdopodobnie zawiera również trochę prawdy. Stan ten powinien być jak najszybciej poddany rewizji, chociażby z tego względu, że opinia taka, nawet odosobniona, wypowiedziana pod adresem nawet jednego eksportera, psuje markę eksportu polskiego wogóle i naraża na niezasłużone straty solidnych eksporterów. W związku z powyższem wskazane byłoby tworzenie organizacji branżowych, mających na celu podniesienie etyki kupieckiej. Organizacje branżowe w stosunku do niesolidnych eksporterów mogłyby przewidzieć pewne sankcje karne, wynikające z postanowień statutowych. Odnośne próby organizacyjne są w toku. Niemniej jednak na tem polu jest jeszcze dużo do zrobienia.

Obecną strukturę handlu cechują dwa ujemne zjawiska: 1) zanik hurtu w organizacji pionowej handlu oraz 2) nadmierna rozbudowa drobnych placówek sprzedaży w organizacji poziomej handlu.

Zapobieżenie pierwszemu zjawisku, o którym uprzednio już była mowa, może częściowo nastąpić w drodze ściślejszych porozumień kupiectwa ze sfer

¹⁾ P. H. Ehrlicher: „Das Massenfiliälsystem”.

²⁾ P. H. Abbati: „The unclaimed wealth”.

³⁾ P. M. Szyszkowski: „O kredyty dla handlu” („Tygodnik Handlowy” Nr. 1/1932).

rami przemysłowcami w sensie wynalezienia sposobu współpracy gospodarczej, który w rezultacie mógłby dać taki efekt gospodarczy, jaki jest osiągnięty w drodze tworzenia sklepów fabrycznych, względnie sklepów filjalnych. Sklepy te, jak wiadomo, umożliwiają przemysłowcowi obniżenie cen sprzedażnych, gwarantujących jednocześnie dostateczny zysk. Rzecz cała zatem sprowadza się do odpowiedniej kalkulacji cen pomiędzy przemysłowcem a kupcem.

Drugie zjawisko — nadmiernej rozbudowy drobnych placówek jest szczególnie niekorzystne dla poważniejszych przedsiębiorstw handlowych, których egzystencja podważana jest przez niewspółmierne w stosunku do norm tych przedsiębiorstw normy kalkulacji drobnych placówek. Jest to zagadnienie t. zw. rozproszkowanego handlu, i walka z nim własnymi środkami kupiectwa, reprezentującego poważniejsze jednostki gospodarcze, jest prawie niemożliwa, ponieważ chodzi tutaj o sprawę wolnej konkurencji, z której z powodzeniem wychodzą drobne placówki. Pewną obroną większych przedsiębiorstw handlowych przed drobnym kupiectwem, a zwłaszcza przed owocarniami i jadalnościami, handlującymi poza godzinami, dozwoleńmi dla handlu, oraz przed handlem domokrażnym, wędrownym i ulicznym — może być jedynie wspólna organizacja tych przedsiębiorstw, która weszłaby w bezpośredni kontakt z przemysłem i ustaliła warunki i wyłączność dostaw. W takim wypadku należałoby utworzyć odpowiednie organizacje branżowe.

Dla przetrwania obecnego kryzysu gospodarczego wydaje się rzeczą wskazaną zalecić handlowi formę organizacyjną, odpowiadającą komisowi. Forma ta pozwala na niską kalkulację cen sprzedażnych oraz

nie naraża na zbyt duże ryzyko sprzedającego. Sklep komisowy poza tem zaopatruje się w towary u dostawcy w zależności od natężenia popytu na nie — tak, że nie grożą mu zbyt duże zapasy niesprzedanego towaru, względnie straty, ponoszone wskutek spadku cen. Ewentualne bowiem straty poniesie przemysł, sprzedający natomiast zawsze ma swoją prowizję, która naturalnie w zależności od ilości obrotu wzrasta lub maleje. W ten sposób sklep komisowy jest typową formą organizacyjną sprzedaży, wiążącą w silnym i bezpośrednim stopniu interesy kupca i przemysłowca. Jest to następnie jeden z najbardziej trwałych obecnie pomostów współpracy gospodarczej pomiędzy przemysłem a handlem.

Wymienione środki naprawy sytuacji w handlu wchodzi w zakres własnej obrony kupiectwa. Środki te wyraźnie wskazują na to, że polepszenie się sytuacji handlu zależy dzisiaj od nawiązania ściślejszej współpracy z przemysłem i rolnictwem w sensie dostosowania się do form organizacyjnych sprzedaży, zainicjowanych przez produkcję, jak również w sensie wyszukania przez handel odpowiednich form organizacyjnych sprzedaży, które dogadzałyby dzisiejszemu interesowi przemysłu.

Następnie stwierdzona została potrzeba usprawnienia organizacji handlowych, głównie w zakresie eksportu, co pozwoli w pewnym stopniu zatrzymać spadek eksportu. Przy wszystkich tych koncepcjach należy pamiętać, że istotę zagadnienia stanowi dzisiaj cena, od której kształtowania się zależy zwiększenie, bądź też zmniejszenie obrotu handlowego.

M. Szyszkowski

Ż Y C I E G O S P O D A R C Z E

KRYZYS GOSPODARCZY A ZASADY BILANSOWANIA.—Coraz bardziej komplikujące się w okresie powojennym stosunki gospodarcze powodują w wielu wypadkach zachwianie się ustalonych tradycją pojęć ekonomicznych. Przykładem powyższego mogą być zarzuty, jakie są podnoszone ostatnio przeciwko dotychczas przyjętemu powszechnie kryterjum ceny papierów wartościowych, a mianowicie kursom giełdowym. Nie bez słuszności poddaje się w wątpliwość, w jaki sposób można uważać notowania giełdowe za realny sprawdzian rzeczywistej wartości danego papieru, jeżeli akcje najbardziej pewnych instytucji i przedsiębiorstw, z powodu ogólnych trudności gospodarczych, a przede wszystkim ciasnoty na rynku pieniężnym, nie znajdują bądź wogóle nabywców, poza instytucjami bezpośrednio zainteresowanymi w kursie danego papieru, wzgl. powołanymi do jego obrony, bądź mogą być sprzedane po kursie, zupełnie niewspółmiernym z wartością reprezentowanych przez nie obiektów gospodarczych. Zjawisko to jest niemal powszechne, daje się ono zaobserwować nie tylko na naszej giełdzie, ale również na takich giełdach, jak: praska, wiedeńska, berlińska i t. d.

Trwający od szeregu miesięcy stały spadek kursów papierów wartościowych przedsiębiorstw przemysłowych, nie pozostający zresztą, jak to już wyżej zaznaczyliśmy, w żadnym często stosunku z faktycznym stanem gospodarczym reprezentowanych przedsiębiorstw, stwarza niezmiernie wielkie trudności dla spółek akcyjnych, a w szczególności dla wszelkiego rodzaju

instytucji bankowych oraz zakładów ubezpieczeń przy sporządzaniu ich bilansów. Ma to tem większe znaczenie, że w okresie pomyślnej konjunktury, poprzedzającej obecny kryzys, pozycje papierów wartościowych i udziałów konsorcyjnych były używane do tworzenia cichych rezerw instytucji bankowych i ubezpieczeniowych. Nie mniejsze trudności dla tych instytucji powoduje w chwili obecnej również spadek waluty angielskiej i walut tych krajów, których systemy finansowe są ściśle związane z angielskim rynkiem pieniężnym. Pomijamy tu już takie ogólne trudności dnia dzisiejszego, jak ustalenie roszczeń wątpliwych i ich oszacowanie, dla przedsiębiorstw zaś przemysłowych — oszacowanie wartości zapasów artykułów gotowych w momencie, kiedy możliwości zbytu, a tem samem i cena, są czynnikami zupełnie niemal nieobliczalnymi.

W tych warunkach powstaje pytanie, czy np. jakiś wielki bank, sporządzając obecnie swój bilans, powinien dokonać odpisów z wartości swoich aktywów, dlatego, że wielki pakiet posiadanych akcji przedsiębiorstw, które wchodzi do koncernu, ściśle związanego z daną instytucją bankową, ma znacznie zmniejszoną wartość niż przed rokiem, ponieważ papiery te posiadają w momencie sporządzania bilansu ryzykowne kursy na giełdzie, niezdolnej do ich wchłonięcia w danym momencie, pomimo że rokuje one, niewątpliwie, w miarę poprawy ogólnych gospodarczych stosunków odzyskanie swojego dawnego poziomu. Wyżej powiedziane ma jeszcze większe znaczenie przy papierach o stałym oprocentowaniu, zwłaszcza dla takich

instytucyj, jak zakłady ubezpieczeń, które nabywają papiery na długotrwałe posiadanie i gdzie skutkiem tego rolę decydującą odgrywa wysokość oprocentowania, a nie taki lub inny chwilowy kurs.

Podnosi się również, że sporządzanie bilansów według dotychczas obowiązujących przepisów jest niekorzystne i niesłuszne ze względów podatkowych, gdyż niejednokrotnie prowadzić może do opodatkowania zupełnie fikcyjnych zysków, które powstały jedynie dzięki chwilowej różnicy kursów i które znikną w momencie płatności danego zobowiązania bądź wierzytelności.

W konsekwencji przy obecnie obowiązującym ustawodawstwie może zająć niejednokrotnie wypadek, że przedsiębiorstwa, posiadające najbardziej zdrowe podstawy, prowadzące ostrożną i przewidującą politykę, mogą się znaleźć pod bilansem i ewentualnie ulec likwidacji, pomimo że trudności, z jakimi się nieoczekiwanie i zupełnie niezawinienie spotkały, posiadają charakter zupełnie przejściowy. Jest oczywiste, że w ogólnym interesie gospodarczym kraju, a również w interesie zwalczania istniejącego kryzysu, wypadki tego rodzaju załamań są ze wszech miar niepożądane i szkodliwe pod każdym względem.

Nic też dziwnego, że sprawa sporządzenia przez spółki akcyjne oraz wszelkiego rodzaju banki i zakłady ubezpieczeń ich bilansów na dz. 1 stycznia r. b. stała się jednym z bardziej aktualnych zagadnień polityki finansowej i znalazła takie lub inne uzewnętrznienie. Tak np. w Niemczech „IV Notverordnung” zawiera upoważnienie dla Rządu do wydania tymczasowych specjalnych postanowień w sprawie sporządzenia bilansów za rok ubiegły. Zagadnienie to stanowi przedmiot rozważań w Czechosłowacji. Gorąco jest zalecane przez sfery gospodarcze w Austrii. Również i u nas, w Polsce, stało się przedmiotem projektu specjalnej ustawy o tymczasowym stosowaniu wyjątkowych zasad bilansowania, który, zgłoszony przez Koło Gospodarcze Klubu B. B. W. R., został już przez Sejm uchwalony.

Ustawa powyższa upoważnia osoby prawne, obowiązane do prowadzenia ksiąg handlowych, wszelkiego rodzaju instytucje kredytowe oraz domy bankowe do stosowania przy sporządzaniu bilansów specjalnych zasad wyjątkowych. Podstawą tych ulg jest przepis, w myśl którego papiery wartościowe, nabyte w latach, poprzedzających dany rok operacyjny, mogą być przyjęte do bilansu po cenie, przyjętej do bilansu roku poprzedniego, papiery zaś wartościowe, nabyte w ciągu danego roku operacyjnego — po cenie ich nabycia. Gdy chodzi o papiery, notowane na giełdzie, to mogą być one przyjęte również i po cenie niższej, jednak nie niższej od przeciętnego kursu giełdowego z ostatniego miesiąca przed dniem zamknięcia bilansu. Różnice kursowe, powstałe z przerachowania — według zasad dotychczas stosowanych — należności i zobowiązań w walutach obcych, niespłaconych w ciągu danego roku operacyjnego, mogą być przeniesione w całości lub części na utworzony specjalnie na ten cel rachunek przejściowy różnic kursowych. Ponadto ustawa postanawia, że ewentualny zysk lub strata na rachunku przejściowym nie będzie przyjmowana do podstawy wymiaru podatku dochodowego do czasu i w miarę rzeczywistej spłaty lub wygaśnięcia w inny sposób tych należności i zobowiązań.

Ułgi, przewidziane w ustawie, polegają więc przede wszystkim na umożliwieniu przedsiębiorstwom wyższego szacowania posiadanych papierów wartościowych, nabytych w latach, poprzedzających dany rok operacyjny, oraz tworzenia specjalnego rachunku przejściowego różnic kursowych, powstałych z przerachowania należności i zobowiązań w walutach obcych, niespłaconych w ciągu danego roku operacyjnego. Przez wprowadzenie tego rodzaju postanowień projekt fiksuje stan notowań i kurs walut, przyjęty w bilansach na dz. 1 stycznia 1931 r. Przyjęcie za podstawę do oszacowania pozycji bilansowych kursów gieł-

dowych z powyższego terminu oparte jest, niewątpliwie, na pewnej fikcji co do rzeczywistej ceny papierów wartościowych, jak również kursów walut, na które opiewają należności lub zobowiązania danego przedsiębiorstwa. Czy jednak w warunkach obecnych mniejszą fikcją jest przyjmowanie jako miernika ceny papierów wartościowych według notowań giełdowych, opartych na jakichś pojedynczych, gospodarczo mało istotnych transakcjach? W obu wypadkach pozycje bilansów nie będą ściśle odzwierciedlać rzeczywistego stanu majątkowego przedsiębiorstwa, trzeba zatem wybierać, który z dwóch stanów pewnej fikcyjności jest bardziej zbliżony do rzeczywistości i bardziej korzystny dla życia gospodarczego.

W zakończeniu należy jeszcze zaznaczyć, że szczęśliwem wydaje się przyjęcie w ustawie terminu 1 stycznia 1931 r., jako podstawy dla maksymalnego — ponad kurs giełdowy dnia sporządzenia bilansu — szacowania wartości papierów wartościowych, wzgl. zobowiązań i należności w walutach obcych, gdyż z jednej strony kursy papierów wartościowych były w tym terminie naogół niskie, co pozwala twierdzić, że przyjęcie ich za podstawę bilansowania nie stwarza większego ryzyka co do realności bilansów, z drugiej zaś strony były znacznie wyższe od obecnych, a tem samem bardziej korzystne dla przedsiębiorstwa.

Dr. Sz.

RYNEK PRACY W STYCZNIU 1932 R. — Liczba bezrobotnych, zarejestrowanych w P. U. P. P., wzrosła z 289.057 w początku stycznia do 332.512 w początku lutego. Równocześnie liczba częściowo zatrudnionych zwiększyła się z 144.489 do 155.282. Z powyższych liczb wynika, że styczeń przyniósł poważne pogorszenie położenia na rynku pracy. Zauważyć jednak należy, że styczeń z reguły daje najwyższy sezonowy przyrost bezrobocia, a przytem, że liczba zarejestrowanych bezrobotnych utrzymuje się nadal na poziomie niższym niż w odpowiednim miesiącu r. ub.

Poniższe zestawienie podaje liczby bezrobotnych w początkach poszczególnych miesięcy 4 ostatnich lat:

	1929	1930	1931	1932
Styczeń	126.429	186.427	303.148	289.057
Luty	160.843	249.462	345.295	332.512
Marzec	177.462	282.568	365.648	
Kwiecień	170.494	295.612	379.021	
Maj	149.093	273.717	355.102	
Czerwiec	122.771	228.321	320.109	
Lipiec	106.622	207.258	276.378	
Sierpień	97.191	194.279	261.059	
Wrzesień	91.512	176.810	251.608	
Październik	83.063	167.454	251.378	
Listopad	93.800	167.349	253.355	
Grudzień	126.644	211.918	261.964	

Liczby częściowo zatrudnionych w ciągu tegoż okresu podaje następujące zestawienie (w początkach miesięcy):

	1929	1930	1931	1932
Styczeń	21.726	36.663	103.707	144.489
Luty	15.847	88.712	194.434	155.282
Marzec	16.554	117.973	94.148	
Kwiecień	16.967	109.519	118.753	
Maj	21.791	142.647	109.442	
Czerwiec	26.343	127.511	153.991	
Lipiec	30.299	94.065	151.077	
Sierpień	36.044	78.117	119.518	
Wrzesień	38.837	89.811	128.491	
Październik	35.067	63.183	125.225	
Listopad	34.572	119.498	122.853	
Grudzień	36.111	97.127	134.362	

Z całkowitej liczby częściowo zatrudnionych w początku lutego r. b. 5.076 osób pracowało 1 dzień w tygodniu, 22.634 — 2 dni, 46.990 — 3 dni, 43.158 — 4 dni i 37.424 — 5 dni w tygodniu, średnio zatem każdy z częściowo zatrudnionych pracował 3,5 dni w tygodniu.

Poniższe zestawienie podaje liczby bezrobotnych według głównych grup zawodów (w początkach miesięcy):

	Styczeń	Luty		
Górnicy	13.876	14.959	+	1.083
Hutnicy	3.766	4.671	+	905
Metalowcy	30.184	32.348	+	2.164
Włókiennicy	30.212	37.177	+	6.965
Budowlani	34.525	38.229	+	3.704
Umysłowi	36.903	39.749	+	2.846
Pozostali	139.591	165.379	+	25.788
Ogółem:	289.057	332.512	+	43.455

Zatrudnienie górnictwa węglowego w związku z silnym spadkiem zbytu krajowego i zagranicznego, zwykłego zresztą w tym okresie roku, wykazało dalszy spadek.

W hutnictwie żelaznym zmniejszony napływ zamówień spowodował wybitne ograniczenie wytwórczości w stosunku do grudnia r. ub.; w związku z tem ujawnia tendencję zniżkową liczba zatrudnionych robotników. Równocześnie ceny metali poślachetnych utrzymują się nadal na niskim poziomie, nie zabezpieczając dla hutnictwa cynkowo-olowianego dostatecznej rentowności. W związku z tem jedna z hut cynkowych została uieruchomiona.

W przemyśle metalowym w ciągu stycznia nastąpiło dalsze ograniczenie wytwórczości. Wiąże się ono ze stopniowym zanikiem inwestycji.

W przemyśle włókienniczym łódzki przemysł bawełniany podjął przygotowania do produkcji na sezon letni. Produkcja ta jednak podejmowana jest bardzo ostrożnie, gdyż przemysł liczy się ze zmniejszoną zdolnością nabywczą ludności. Zatrudnienie fabryk, które w ostatnich dniach grudnia silnie spało, polepszyło się nieco dzięki zamówieniom rządowym. Przemysł wełniany łódzki ogranicza swą wytwórczość. W związku z trudnościami zbytu na rynkach zagranicznych uległo redukcji zatrudnienie w przemyśle włókienniczym okręgu bielskiego i białostockiego.

W budownictwie nastąpiło dalsze ograniczenie zatrudnienia; jest to zjawisko zwykłe zimą. Lem nie mniej perspektywy dla przemysłu budowlanego na sezon najbliższy nie układają się dobrze.

W grupie pracowników umysłowych nadal daje się zauważyć silny stosunkowo wzrost bezrobocia; najgwałtowniej jednak wzrasta grupa pozostałych, obejmująca robotników nielachowych.

Kuch zniżkowy płac utrzymać się nadal, obejmując liczne przedsiębiorstwa szeregu dziedzin przemysłu. W drodze orzeczenia arbitrażowego obniżono płace robotników w górnictwie węglowym na Górnym Śląsku o 8%. Związki zawodowe górnicze zagłębia dąbrowskiego i krakowskiego orzeczenia, obniżającego płace o 8%, nie przyjęły, w związku z czem w dn. 18 lutego rozpoczął się strajk.

Płace w przemyśle włókienniczym i hutnictwie, mimo zamierzonych obniżek, zostały utrzymane na dotychczasowym poziomie.

SPRAWY GOSPODARCZE W IZBACH USTAWODAWCZYCH

PROJEKTY USTAW GOSPODARCZYCH W SEJMIE.—

Rząd wniósł 3 nowe projekty ustaw gospodarczych (razem 206).

Wniesiono projekt ustawy o zatwierdzeniu zmiany art. 53 statutu Banku Polskiego, dotyczący zatwierdzenia uchwały Walnego Zebrania akcjonariuszów Banku Polskiego z dn. 23/II r. b., zmieniającej punkt e art. 53¹⁾.

Rząd wniósł projekt ustawy w sprawie ratyfikacji konwencji handlowej i nawigacyjnej między Polską a Turcją, podpisanej w Ankarze dn. 29/VIII 1931 r. wraz z protokołem podpisania, listami A i B oraz załącznikiem C. Umowa została zawarta na rok. Opiera się ona na KNU. W załączonej do konwencji liście B — uzyskała Polska szereg zniżek celnych na szereg artykułów naszego eksportu, a więc dykty, parkiety, forniery, meble gięte, wyroby bursztynowe, kołdry wełniane, wyroby żelazne i emaljowane. W liście zaś A znajdują się zniżki celne, które Polska przyznała Turcji na produkty eksportu tureckiego, jak: rodzynki, figi, orzeszki, skóry surowe, sezam, walonee, mohair, oliwa. Poza tem po raz pierwszy Polska zawarła traktat, w którym jest zawarowany warunek, że w razie podniesienia stawki celnej na jeden z artykułów, wymienionych w nim, stawka, zawarowana traktatem, obowiązująca będzie jeszcze przez 6 miesięcy. Wyjątki od KNU przewidziane są przy obrocie granicznym, przy unji celnej, w ustroju celnym na G. Śląsku oraz w stosunkach Turcji z krajami, od niej oderwanymi. Konwencja przewiduje zawarcie specjalnego układu kolejowego między Polską a Turcją, poza tem omawia stosunek W. M. Gdańska do konwencji. Dotychczasowe obroty handlowe między Polską a Turcją nie są wielkie, wyrażają się kwotą kilku milionów zł z saldem zmiennem.

SPRAWY GOSPODARCZE NA PLENUM SENATU. —

Na posiedzeniu Senatu w dn. 25/II r. b. uchwalono 4 projekty ustaw w sprawie konwencji międzynarodowych: konwencji o wystawach międzynarodowych z dn. 22/XI 1928 r., porozumienia między Polską a Czechosłowacją o cleniu chodników dywanowych z dn. 12/I 1931 r., porozumienia między Polską a Czechosłowacją z dn. 12/I 1931 r. o cleniu piwa w beczkach, oraz ustawę w sprawie ratyfikacji 4 umów z Rumunją z dn. 23/VI 1930 r. Na temże posiedzeniu przyjęto ustawy: 1) o ulgach

kredytowych dla instytucyj rolniczych, 2) 3 ustawy o sprzedaży lub zamianie gruntów państwowych, 3) o zmianie rozporządzenia Prezydenta Rzplitej z dn. 7/X 1927 r. o sztucznych środkach siodających, 4) w sprawie zwalniania od podatku dochodowego nadwyżek, powstałych z przeszacowania nieruchomości w zakładach ubezpieczeń, 5) o przenoszeniu portfeli ubezpieczeniowych, 6) w sprawie zmiany ustawy z dn. 3/VIII 1922 r. o Najwyższym Trybunale Administracyjnym, 7) w sprawie przepisów, dotyczących najniższej ceny licytacyjnej, 8) o ulgach w egzekucji sąkowej przeciwko gospodarstwom rolnym (z pewnymi zmianami), 9) o spłacie uciążliwych zobowiązań w rolnictwie (ze zmianami), 10) o zwalczaniu zaraźliwych chorób zwierzęcych, 11) o ochronie zwierząt, 12) w sprawie wykonywania planów parcelacyjnych, 13) o rejestrowym zastawie drzewnym (ze zmianami), 14) o sprzedaży nawozów sztucznych (ze zmianami), 15) o uchyleniu mocy obowiązującej ustawy z dn. 2/III 1920 r. o organizacji odbudowy technicznej wsi, miast i miasteczek oraz rozporządzenia Gen.-Gub. Warsz. z dn. 1/XI 1916 r. w przedmiocie komasacji gruntów dla m. Kalisza, 16) o uchyleniu mocy obowiązującej ustawy o zaopatrzeniu ludności w drzewo budulcowe i opałowe z dn. 28/II 1919 r., 17) o właściwości Ministra Reform Rolnych w zakresie wykonywania meljoracyj (ze zmianami) oraz 18) o Funduszu Obrotowym Reformy Rolnej (ze zmianami).

Na posiedzeniu Senatu w dn. 29/II r. b., sprawozdanie Komisji Skarbowo-Budżetowej o preliminarzu budżetowym na okres 1932/33 przedstawił referent generalny Sen. M. Szarski, poczem odbyła się generalna dyskusja.

Zgodnie z uchwałą Komisji Skarbowo-Budżetowej Senatu art. 1 ustawy skarbowej na okres od 1/IV 1932 r. do 31/III 1933 r. upoważnia Rząd do czynienia wydatków zwyczajnych do kwoty zł 2,,392,617,514, wydatków nadzwyczajnych do zł 51,949,797, zatem łącznie do zł 2,,444,567,311. Łącznie z dopłatą do niektórych przedsiębiorstw państwowych, wynoszącą zł 7,350,000 — wydatki stanowią zł 2,451,917,311. Art. 3 ustawy przewiduje dochody administracji w kwocie zł 1,528,235,300, wpłatę przedsiębiorstw państwowych — zł 153,264,800 (bez zmian) i wpłatę monopolów państwowych — zł 695,857,000 (bez zmian). Łącznie dochody preliminowane są w kwocie zł 2,,377,357,100, a niedobór budżetowy stanowi zł 74,560,211. Ustawa skarbowa

¹⁾ Szczegóły — p. zesz. 7/1931, str. 201.

w brzmieniu, uchwalonem przez Komisję Skarbowo-Budżetową Senatu, otrzymała nowy art. 8: „Upoważnia się Ministra Skarbu do zwiększenia kredytów w dziale 2 § 13 budżetu zwyczajnego Ministerstwa Skarbu „Koszty egzekucji administracyjnej” do wysokości rzeczywistych dochodów, osiągniętych z tytułu należności egzekucyjnych (dział 2 § 13 dochodów budżetu Ministerstwa Skarbu)”. Wobec tego artykułu, poczynając od 8, zmieniły swą numerację, a ogólna ilość artykułów ustawy skarbowej wynosi 13.

POSELSKIE WNIOSKI W SPRAWACH GOSPODARCZYCH. — Klub Parlamentarny B. B. W. R. wniósł projekt ustawy w sprawie wykupu gruntów, podlegających ustawie o ochronie drobnych dzierżawców rolnych. Stan obecny, w jakim znajdują się drobne dzierżawy rolne do 5 ha, chronione ustawowo, jest tego rodzaju, że dzierżawy te są przymusowo przedłużane z roku na rok — tak, iż od szeregu lat dzierżawcy nie są pewni, na jak długo jeszcze będzie dla nich dostępny warsztat pracy, a właściciele dzierżawionych gruntów nie wiedzą, czy i kiedy wrócą do rozporządzenia swoją własnością. Ostatnio rozporządzenie Prezydenta Rzplitej z dn. 12/IX 1930 r. przedłużyło dzierżawy, dotychczas chronione ustawowo, na 3 lata. Projekt ustawy głosi zasadę uwłaszczenia drobnych dzierżawców na dzierżawionych przez nich gruntach w tym sensie, że daje ustawową możność dzierżawcy nabycia na własność dzierżawionego gruntu z tem, że ten, kto nie korzysta z tego prawa, utraci dzierżawę w terminie, przewidzianym ustawowo, t. j. w dn. 12/IX 1933 r. Najważniejsze zagadnienie, t. j. cena wykupu gruntów — określona jest na $\frac{1}{4}$ ceny rynkowej, przyczem za tę cenę należy brać ceny, uzyskiwane przy sprzedaży gruntów w ciągu 3 lat: 1929, 1930 i 1931. Ustawa przewiduje, że właściciel gruntu może uwolnić się od obowiązku sprzedania ziemi dzierżawcy w wypadku, gdy wypłaci mu odprawę w wysokości $\frac{1}{2}$ ceny rynkowej gruntu. Ustawa przewiduje możność uzyskania przez drobnych dzierżawców pomocy kredytowej na zasadach, stosowanych przy udzielaniu kredytu nabywcom gruntów z parcelacji. W drodze wyjątku należności za kupiony grunt może być nabywcy rozłożona na raty do lat 10 przy pobieraniu 5% tytułem odsetek. Na podkreślenie zasługuje, że w trosce o przebudowę ustroju rolnego ustawa przewiduje odmowę wymaganego zatwierdzenia przez właściwą władzę umowy o wykup gruntów w wypadkach, gdy ta umowa powoduje szachownicę gruntów. Ustawa przewiduje szereg ulg i ułatwień przy likwidowaniu stosunków dzierżawnych.

Klub B. B. W. R. wniósł projekt ustawy o zapobieganiu rozpowszechniania się szczura piźmowego — ze względu na szkody, które on powoduje w gospodarstwach stawowych, nasypach kolejowych, drogowych, mostowych urządzeniach meljoracyjnych, przy regulacji rzeki i t. p.

Wnieiony został do Sejmu przez Klub B. B. W. R. projekt ustawy w sprawie uregulowania prawa własności gruntów, oddanych w drodze parcelacji w posiadanie nabywców na obszarze województw centralnych i wschodnich. W dobie obecnej liczne są wypadki niezakończenia parcelacji, podczas gdy nabywcy parcel zostali wprowadzeni w ich posiadanie albo po zawarciu umów

przrzeczenia kupna — sprzedaży, albo po wpłaceniu zadatków. Nieukończenie parcelacji powstawało bądź z winy nabywców, którzy liczyli na kredyt i nie otrzymywali go, bądź z winy właścicieli parcelujących, którzy w toku parcelacji nie zużywali wpłaconych sum na spłatę wierzycieli, a nawet jeszcze obciążali swe nieruchomości — tak, że nabywcy parcel nie mogą dojść do prawa własności wobec niemożności zwolnienia swych działek od nadmiernych obciążeń.

Projektowana ustawa ma na celu wprowadzenie specjalnego postępowania sądowego w podobnych wypadkach, zmierzającego do przepisania na nabywców tytułów własności oraz uregulowania obciążeń na nabytych działkach, jakoteż wszelkich zobowiązań między właścicielami parcelującymi a nabywcami działek.

Posłowie z Klubu B. B. W. R. wnieśli do Sejmu projekt ustawy o dobrach, skonfiskowanych przez b. rządy zaborcze uczestnikom walk o niepodległość. Projekt ten uprawnia do otrzymania dóbr skonfiskowanych uczestnikom walk o niepodległość w okresie 1830 — 1864 pozostałego przy życiu małżonka oraz krewnych w linii prostej zstępnej pod warunkami, przewidzianymi ustawą — z tem jednak, że dobra skonfiskowane znajdować się muszą w posiadaniu Skarbu Państwa, oraz że zgłoszenie roszczenia do dóbr skonfiskowanych trybem powództwa sądowego dokonane być musiało przed 15 stycznia 1931 r. Od dóbr wartości powyżej zł. 10.000 wymierzony zostaje podatek, zależnie od ich wartości od 4% do 30%, przyczem małżonkowi i dzieciom uczestników walk o niepodległość stawki podatkowe obniżają się do połowy. Zaznaczyć należy, że z pośród przeszło 800 obiektów, skonfiskowanych przez b. rządy zaborcze — zaledwie $\frac{1}{30}$ znajduje się w rękach Skarbu Państwa.

PRACE KOMISYJ SEJMU. — Na posiedzeniu Sejmowej Komisji Rolnej w dn. 25/II r. b. uchwalono w III czytaniu projekt ustawy, o zapobieganiu rozprzestrzenienia się szczura piźmowego (wniosek B. B. W. R.).

W dn. 25/II r. b. Komisja Budżetowa przyjęła w III czytaniu rządowe projekty ustaw: 1) o połączeniu przedsiębiorstw państwowych „Polska Agencja Telegraficzna” i „Wydawnictwa Państwowe”, 2) o pomocy finansowej Skarbu Państwa dla m. Wilna na pokrycie zobowiązań z tytułu 5% obligacji konwersyjnych m. Wilna w funtach szterlingach, 3) o dodatkowych kredytach na rok 1931/32.

W dn. 27/II r. b. Komisja Prawnicza uchwaliła w III czytaniu projekty ustaw: 1) o dobrach, skonfiskowanych przez b. rządy zaborcze uczestnikom walk o niepodległość (wniosek B. B. W. R.), 2) o postępowaniu uproszczonym przy regulowaniu stanu hipotecznego gruntów w związku ze scaleniem w okręgach sądów apelacyjnych w Krakowie i Lwowie (projekt rządowy). Oprócz tego Komisja przyjęła zmiany Senatu do przyjętego przez Sejm projektu ustawy o ulgach w egzekucji sądowej przeciwko gospodarstwu rolnym.

Dn. 1/III r. b. na posiedzeniu Komisji Administracyjnej odrzucony został wniosek Klubu Posłów Chłopskich w sprawie łączenia gmin wiejskich w województwach południowych.

Dn. 2/III r. b. odbyło się posiedzenie Podkomisji Sejmowej Opieki Społecznej i Inwalidzkiej, na którym w II czytaniu przyjęło wraz z poprawkami, zgłoszonymi przez posłów z Klubu B. B. W. R., wniosek posłów Związku Parlamentarnego Polskich Socjalistów w sprawie ustawy inwalidzkiej.

NOWA SIEDZIBA PAT. — W dn. 28/II odbyło się uroczyste poświęcenie nowej siedziby Polskiej Agencji Telegraficznej przy ul. Królewskiej 5. Na uroczystość przybyli PP.: Minister Poczty i Tel. Boerner, Wiceminister Stamirowski, Wicemarszałek Sejmu Polakiewicz, b. Minister Matuszewski, inni przedstawiciele władz, sfer gospodarczych, korespondenci pism zagranicznych, przedstawiciele prasy krajowej i t. d.

Aktu poświęcenia dokonał Ks. Prałat H. Hilchen, korespondent warszawski „*Osservatore Romano*”. Uroczystość zagał P. W. Przesmycki, Prezes Rady Nadzorczej P. A. T., Nacz. Wydz. Prasowego Min. Spr. Zagr., który omówił znaczenie

agencji prasowych i stwierdził, że P. A. T. doszła już do tego stopnia rozwoju, że śmiało może być postawiona w jednym rzędzie z agencjami urzędowymi innych krajów. Po przemówieniu Dyr, P. A. T. P. Romana Starzyńskiego P. Wiceminister Stamirowski udekorował Krzyżem Zasługi kilku współpracowników Agencji.

Potem nastąpiło zwiedzanie siedziby i urzędów P. A. T. Na zakończenie uroczystości wyświetlono dwa filmy, z których jeden — wykonany w Gdyni, drugi — wymienny film naukowy z Ameryki.

GÓRNICCTWO I PRZEMYSŁ

GÓRNICCTWO WĘGLOWE

STAN PRZEMYSŁU WĘGLOWEGO W STYCZNIU 1932 R.

— Sytuacja przemysłu węglowego w styczniu w porównaniu z grudniem uległa dalszemu pogorszeniu, co zostało uwidocznione znacznym spadkiem zbytu węgla zarówno wewnątrz kraju, jak i na rynkach zagranicznych, w związku z łagodnym przebiegiem zimy oraz dalszym ograniczeniem importu polskiego węgla, stosowaniem przez inne państwa.

Liczbowo stan przemysłu węglowego w styczniu — według danych tymczasowych — ilustruje następujące zestawienie (w tys. tonn):

Rejony węglowe	Wydobycie	Zbyt w kraju	Eksport	Zapasy na zwałach ¹⁾
Śląski	1.989	913	780	1.856
Dąbrowski	540	294	172	733
Krakowski	184	139	1	140
Razem:	2.713	1.346	953	2.729
Grudzień 1931 ²⁾	3.184	1.569	1.158	2.636
Zmiany w stosunku do grudnia	- 471	- 223	- 205	+ 93

Z danych tego zestawienia wynika, że wydobyte węgla kamiennego w styczniu wynosiło 2.713 tys. t, czyli w stosunku do grudnia r. ub. spadło o 471 tys. t, a w stosunku do stycznia r. ub. o 747 tys. t. Przeciętne dzienne wydobyte (przy 24 dniach roboczych) zmniejszyło się w stosunku do grudnia r. ub. o ok. 25 tys. t i wynosiło ok. 113 tys. t.

Ogólny zbył węgla kamiennego w styczniu zmniejszył się o 428 tys. t w porównaniu z grudniem i wynosił 2.299 tys. t. Ponieważ zbył węgla w kraju zmalał procentowo w mniejszym stopniu niż eksport, przeto nastąpiło w ustosunkowaniu się zbytu krajowego do eksportu pewne przesunięcie w stronę zbytu krajowego. Zjawiska tego nie należy jednak w danym wypadku traktować dodatnio, zaszło ono bowiem jednocześnie z dalszym kurczeniem się rynku wewnętrznego. Podczas gdy w grudniu zbył krajowy stanowił 57,54% zbytu ogólnego, a eksport 42,46% — to w styczniu odpowiednie liczby wynoszą 58,55% oraz 41,45%.

Zbyt węgla w kraju wyniósł ogółem 1.346 tys. t, wobec 1.569 tys. t w grudniu, a zatem spadł o 223 tys. t. Spadek ten wywołany został głównie znacznym zmniejszeniem się zapotrzebowania na sortymenty opałowe, do czego przyczynił się wyjątkowo łagodny przebieg zimy. Również zapotrzebowanie na węgiel dla celów przemysłowych, wobec dalszego ograniczenia produkcji, względnie sezonowego wstrzymania ruchu w niektórych zakładach, uległo znacznemu zmniejszeniu. Spadek zapotrzebowania najsilniej uwidocznił się w przemyśle hutniczym, a to wskutek zaniechania eksportu na rynki deficytowe, a w mniejszym stopniu w przemyśle rolniczym, cementowym, ceramicznym, koksowym oraz włókienniczym. Również dostawy węgla dla kolei zmalały dość znacznie, głównie pod wpływem zmniejszonego ruchu przewozowego na kolejach oraz wskutek nagromadzenia dużych rezerw węglowych w poprzednich miesiącach. Dalsze pogorszenie się stanu rynku pieniężnego i kredytowego wpływało nadal hamująco na dokonywanie transakcji na krajowym rynku węglowym.

Eksport węgla kamiennego w styczniu w porównaniu z grudniem spadł o 205 tys. t i wynosił 953 tys. t. Spadek wywozu węgla tłumaczy się stopniowym wyczerpywaniem dostaw, zakontraktowanych przed spadkiem waluty angielskiej, przy jednoczesnym wstrzymywaniu się zarówno eksporterów jak i importerów od zawierania poważniejszych transakcji, a w szczególności transakcji z bardziej odległymi terminami dostawy. Do zmniejszenia się eksportu przyczyniło się bardziej rygorystyczne stosowanie i obostreżenie przez szereg państw przepisów dewizowych, względnie restrykcyj, niejednokrotnie o charakterze prohibicyjnym w stosunku do obcego węgla. Do takich ograniczeń należą np. zmniejszenie kontyngentu wwozowego do Francji z 72% do 64% ustalonej początkowo ilości, skontyngentowanie importu węgla przez Łotwę z udzieleniem Polsce za ledwie 28% ogólnej ilości kontyngentu, co wobec dotychczasowego prawie całkowitego zaopatrywania Łotwy przez węgiel polski jest szczególnie dla Polski krzywdzące.

¹⁾ Obliczono przy uwzględnieniu węgla, zużytego na cele własne kopalń, na deputaty robotnicze, oraz węgla, skreślonego przy sprawdzaniu zapasów.

²⁾ Liczby poprawione.

Eksport do krajów, objętych nową konwencją eksportową, t. j. do państw skandynawskich i zachodnio-europejskich, spadł o 132 tys. t i wynosił 626 tys. t, przyczem najsilniej zmniejszył się wywóz na rynki skandynawskie, a głównie do Szwecji. Ten poważny spadek tłumaczy się, poza przyczynami, już przytoczonymi, trudnościami transportowymi w związku z zamrożeniem niektórych portów i burzami na Bałtyku.

Zapasy węgla na zwałach kopalnianych w styczniu wzrosły o 93 tys. t i wynosiły w końcu miesiąca 2.729 tys. t. Poważny wzrost zapasów w okresie zimowych zakupów tłumaczy się tem, iż kopalnie, chcąc pokryć zapotrzebowanie na sortymenty opałowe, zmuszone są utrzymywać wydobyte na stosunkowo wysokim poziomie, z drugiej strony, mając ograniczony zbył na gatunki drobne, t. zn. przemysłowe, musiały je zrzucić na zwały.

Liczba robotników, zapisanych z końcem miesiąca w kopalniach węgla kamiennego, wynosiła:

Rejony	Grudzień	Styczeń	Zmiany w stos. do grudnia 1931
Śląski	73.658	72.918	- 740
Dąbrowski	26.218	26.268	+ 50
Krakowski	8.647	8.643	- 4
Razem:	108.523	107.829	- 694

W związku ze zmniejszeniem się załogi robotniczej w kopalniach węgla kamiennego, liczba zarejestrowanych bezrobotnych zwiększyła się o 850 i wynosiła na dz. 30/I 14.534 osób.

Wydajność pracy, a więc przeciętne wydobyte na robotniko-dniówkę, w kopalniach węgla kamiennego wynosiła 1.444 kg, a zatem spadła o 46 kg w porównaniu z grudniem. Przeciętne wydobyte na robotniko-dniówkę w poszczególnych rejonach węglowych w styczniu w porównaniu z grudniem ilustrują następujące dane (w kg):

Rejony	Grudzień	Styczeń
Śląski	1.610	1.576
Dąbrowski	1.215	1.158
Krakowski	1.333	1.244

Przeciętne zarobki robotnicze na dniówkę opłaconą całej załogi w poszczególnych rejonach węglowych za grudzień w porównaniu z 2 poprzednimi miesiącami wykazuje następujące zestawienie (w zł):

Rejony	Październik	Listopad	Grudzień
Śląski	10:31	10:42	10:64
Dąbrowski	8:79	8:89	8:91
Krakowski	8:25	8:32	8:34

Płace robotnicze zostały obniżone. W dn. 30/I r. b. Minister Pracy i Op. Społ. zatwierdził orzeczenie specjalnej komisji rozjemczej, mocą którego obniża się o 8% dotychczasowe stawki, obowiązujące od dn. 26/IX 1929 r. dla robotników, zatrudnionych w kopalniach węgla kamiennego, koksowniach kopalnianych i brykietniach na G. Śląsku. Przytem dla kopalń południowego rewiru, w których płace były dotychczas niższe od płac kopalń centralnego rewiru, zostały ustalone nadal niższe stawki (od 2 do 10%) zależnie od sytuacji kopalń. Nowe stawki obowiązują od 1/II r. b. na czas nieokreślony — z tem, że mogą być po raz pierwszy wymówione na dz. 1/VI 1932 r.

W rejonach dąbrowskim i krakowskim odbywały się bezpośrednio pertraktacje między Radą Zjazdu Przemysłowców Górniczych a związkami robotniczymi, przyczem przemysłowcy zaproponowali obniżkę płac w wysokości 8%.

Ceny węgla w kraju loco kopalnia pozostały w styczniu niezmienione, również nie uległy zmianie ceny węgla eksportowego do krajów konwencyjnych. Ceny węgla f.o.b. Gdańsk-Gdynia pod wpływem wzmoczonej konkurencji węgla brytyjskiego kształtowały się niższko i wynosiły dla grubych gatunków węgla górnośląskiego średnio sh 13/3 za tonnę, przyczem zarówno odbiorcy, jak i koncerny węglowe, wstrzymują się od zawierania nowych transakcji w związku z niewyjaśnioną sytuacją na rynku walutowym.

Stawki frachtowe na rynku bałtyckim utrzymały się na ogół na poziomie poprzedniego miesiąca. Pewne ożywienie notowano jedynie w frachtowaniu węgla do Francji i Włoch.

Za statek ok. 3.000 t płacono za tonnę z Gdańska/Gdyni do Sztokholmu, Oxelösund, Norrköping Kor. 4'30 do 4'50, Göteborg Kor. 4'10, Oslo sh 4'8, Drammen sh 5/7, do Kopenhagi Kor 4'25, do Amsterdamu sh 5 (w walucie papierowej), do Rouen sh 4/10 do 5'4 (w złocie), do Bordeaux/Bayonne sh 6/6 do 6/9 (w złocie), do Włoch, rejon G. S. S. L., sh 7 (w walucie papierowej).

Produkcja koksu w styczniu w porównaniu z grudniem spadła o 12.530 t, wynosząc 90.388 t; w jeszcze większym stopniu zmalał ogólny zbył koksu, bo o 24.639 t, wynosząc 78.217 t, z czego na zbył krajowy przypada 67.289 t, a na eksport 13.928 t. Zapasy koksu wzrosły i wynosiły na dz. 30/I 188.205 t. Załoga robotnicza w koksowniach wynosiła 2.288 osób.

Produkcja brykietów w styczniu wynosiła 21.588 t, t. j. o 8.883 t mniej niż w grudniu. Również spadł ogólny zbył brykietów i wynosił 20.795 t, z czego na zbył krajowy przypada 19.895 t, a na eksport 900 t. W brykietowniach zatrudnionych było 270 robotników.

Węgla brunatnego wydobyto w styczniu 2.912 t, t. j. o 628 t mniej w porównaniu z miesiącem poprzednim. Również zmalał odpowiednio zbył krajowy. Załoga robotnicza wynosiła 249 osób.

PRZEMYSŁ SOLNY

PRZEMYSŁ SOLNY W 1931 R.¹⁾ — Dla zobrazowania wyników pracy polskiego przemysłu solnego w ciągu ostatnich 3 lat podajemy poniżej szczegółowe zestawienie produkcji zakładów solinarnych w Polsce w latach 1929, 1930 i 1931, wraz z danymi z 1913 r. (w tonnach):

I.—Saliny państwowe pod zarządem Min. Przem. i Handlu:	1913	1929	1930	1931
Kopalnia w Wieliczce	85.740	133.396	140.993	152.402
Warzelnia w Wieliczce	—	36.791	39.409	46.168
Kopalnia w Bochni	16.780	33.709	21.293	46.078
Warzelnia w Lacku	7.116	8.961	5.552	4.880
" " Drohobyczu	3.696	5.939	5.174	6.845
" " Bolechowcie	4.596	7.587	4.928	4.659
" " Dolinie	5.144	8.285	6.869	4.467
" " Łączynie	4.460	5.921	4.847	2.692 ²⁾
" " Kosowie	5.804	5.241	4.165	4.378
Razem saliny małopolskie:	133.336	245.830	233.230	272.569
Warzelnia w Inowrocławiu	29.680 ³⁾	43.918	54.375	53.267
Razem grupa I:	163.016 (90'5%)	289.748 (50'9%)	287.605 (53'9%)	325.836 (58'1%)
% produk. w stos. do 1913 r.	100	178	176'4	199'9
II.—Saliny państwowe pod innym zarządem:				
Warzelnia w Katuszu	3.624	6.461	3.275	— ⁴⁾
" " Łączynie ⁵⁾	—	—	—	1.560 ³⁾
" " Stebniku	8.860	7.270	5.316	6.115
" " Ciechocinku	4.612	5.476	2.655	5.539
Razem grupa II:	17.096 (9'5%)	19.207 (3'4%)	11.246 (2'1%)	13.214 (2'4%)
% produk. w stos. do 1913 r.	100	110	66	77'7
III.—Saliny prywatne:				
Kopalnia w Wapnie	— ⁶⁾	97.757	80.978	100.896
Eksploatacja solanki w Solnie pod Inowrocławiem	— ⁶⁾	96.751 ⁷⁾	86.897 ⁷⁾	63.363 ⁷⁾
Eksploatacja solanki w Baryczu pod Wieliczką	— ⁶⁾	66.110 ⁷⁾	67.248 ⁷⁾	57.653 ⁷⁾
Razem grupa III:	—	260.618 (44'7%)	235.123 (44%)	221.912 (39'5%)
Ogółem w Polsce:	180.112 (100%)	569.573 (100%)	533.974 (100%)	560.962 (100%)

¹⁾ Dane za III kwartał 1931 r. — p. tyg. „Polska Gospodarczo” zes. 3/1932, str. 79.

²⁾ Produkcję warzelni w Łączynie w 1931 r. wykazano do dn. 27/IX, t. j. do dn. wydzierżawienia tej warzelni Sp. Akc. „Real”.

³⁾ Dane z 1911 r. (maksymalna z czasów niemieckich).

⁴⁾ Warzelnię w Katuszu unieruchomiono z końcem października 1930 r.

⁵⁾ W II grupie wykazano produkcję warzelni w Łączynie od dn. 27/IX do końca grudnia 1931 r.

⁶⁾ Nie istniała.

⁷⁾ Po przeliczeniu na sól stałą, licząc okrągło 30 kg soli w 1 hl solanki.

% produk. w stos. do 1913 r.	100	316'2	296'2	311'5
W tem:				
soli kamiennej	105.520 (57%)	264.862 (46'5%)	243.264 (45'6%)	299.376 (53'4%)
" warzonej	77.592 (43%)	141.850 (24'5%)	136.565 (25'6%)	140.570 (25%)
" w postaci solanki	—	162.861 (29%)	154.145 (28'8%)	121.016 (21'6%)
W tem:				
soli jadalnej	109.328 (60'7%)	343.571 (60'3%)	322.927 (60'5%)	376.647 (67'2%)
" przemysłowej	44.936 (25%)	204.246 (35'9%)	194.243 (36'4%)	164.018 (29'2%)
" bydlęcej	25.264 (14%)	21.510 (3'8%)	16.202 (3%)	19.820 (3'5%)
" innych	584 (0'3%)	246 (0%)	602 (0'1%)	477 (0'1%)

Powyższe zestawienie wykazuje wzrost produkcji soli w Polsce w 1931 r., w porównaniu z 1930 r., o 26.988 t, czyli o 5%.

Saliny państwowe I grupy, podległe Min. Przem. i Handlu, w ogólnej ilości wyprodukowanej soli wykazują wzrost produkcji, w porównaniu z 1930 r., o 38.231 t, t. j. o 13'3%.

Z poszczególnych zakładów solinarnych tej grupy znaczne zwiększenie produkcji, w porównaniu z 1930 r., wykazały: kopalnia w Bochni o 24.785 t, czyli o 116'4%, kopalnia w Wieliczce o 11.409 t, t. j. o 8'1%, i warzelnia w Wieliczce o 6.759 t, czyli o 17'8%. Zwiększenie produkcji soli w kopalni bocheńskiej należy tłumaczyć jedynie osiągnięciem normalnej produkcji po odbudowie zniszczonych pożarem w lipcu 1929 r. obiektów w kopalni. Wzrost produkcji soli w kopalni i warzelnii w Wieliczce należy przypisać wzmoczonemu eksportowi soli jadalnej kamiennej do Jugosławii oraz większemu nadal zapotrzebowaniu na sól jadalną warzoną, która znajduje coraz większy zbył w kraju.

Z pozostałych zakładów solinarnych I grupy prawie wszystkie nie wykazują większych zmian w produkcji soli w porównaniu z 1930 r.

Co się tyczy salin państwowych II grupy, to wykazują one zwiększenie produkcji soli, w porównaniu z 1930 r., o 1.968 t, czyli o 17'5%. Z poszczególnych zakładów solinarnych II grupy znaczne zwiększenie produkcji wykazała warzelnia w Ciechocinku, a mianowicie o 2.884 t, t. j. o 108%.

Do II grupy zakładów solinarnych zaliczono od dn. 27/IX 1931 r. warzelnię w Łączynie z powodu wydzierżawienia tej warzelni S. A. „Real”, która, w/g zawartej umowy dzierżawnej ze Skarbem Państwa, ma produkować w tym zakładzie solinarnym sole: kąpielowe, lecznicze i specjalne (konserwowe i in.).

Zakłady solinarnie III grupy wykazują, w porównaniu z 1930 r., spadek produkcji o 13.211 t, czyli o 5'6%. Z poszczególnych zakładów tej grupy zmniejszenie produkcji wykazały: eksploatacja solanki w Solnie o 23.534 t, t. j. o 27'1%, i eksploatacja solanki w Baryczu o 9.595 t, czyli o 14'3%, natomiast kopalnia w Wapnie wykazała zwiększenie o 19.918 t, czyli o 24'6%. Zmniejszenie produkcji solanki w zakładach w Solnie i Baryczu należy tłumaczyć jedynie ograniczeniem produkcji w fabrykach sody w Mątwach i Borku Fałęckim. Wzrost produkcji w kopalni soli w Wapnie należy przypisać zwiększonemu eksportowi soli jadalnej kamiennej, której wywieziono, w porównaniu z 1930 r., o 5.533 t więcej oraz większemu zapotrzebowaniu wewnątrz kraju na sól jadalną kamienną.

Tak poszczególne rodzaje, jak i gatunki soli z wyjątkiem soli w postaci solanki, względnie soli przemysłowej, wykazują zwiększenie produkcji, w porównaniu z 1930 r., a mianowicie: sól kamienna o 56.112 t, czyli o 23'2%, i sól warzona o 4.005 t, t. j. o 3%, sól jadalna o 53.720 t, czyli o 16'3%, i sól bydlęca o 3.618 t, t. j. o 22'3%. Zmniejszenie produkcji wykazały sole: w postaci solanki o 33.129 t, czyli o 21'5%, i przemysłowa o 30.225 t, t. j. o 15'6%. Spadek produkcji soli przemysłowej należy tłumaczyć jedynie słabym popytem na tę sól, a tem samem zmniejszeniem przydziału zamówień ze strony Biura Sprzedaży Sali.

Sprzedaż soli w Polsce przedstawia się, jak to widzimy z poniższego zestawienia, następująco (w tonnach):

	1929	1930	1931
Sprzedaż w kraju	524.105	498.701	494.860
Eksport	42.108	37.080	70.185
Razem:	566.213	535.781	565.045

W porównaniu z 1930 r. sprzedaż soli zwiększyła się o 29.264 t, czyli o 5'5%, wykazując jednak zmniejszenie sprzedaży w kraju o 3.841 t, t. j. o 0'8%, natomiast zwiększenie eksportu o 33.105 t, czyli o 89%.

Jak zaznaczono wyżej, przyczyną tak wielkiego zwiększenia eksportu soli stanowi wywóz soli do Jugosławji, dokąd sprzedano w 1931 r. większą partję soli kamienną jadalną. Zakładami eksportującymi były: z salin państwowych—saliny wielickie i warzelnia w Inowrocławiu, które wywiozły odpowiednio—34.704 t i 8.900 t, a z salin prywatnych—kopalnia w Wapnie, która wywiozła 26.581 t. W 1931 r. udział salin państwowych w eksporcie soli wynosił 62%, kopalni w Wapnie 38.

Co się tyczy gatunków soli, to przedmiotem eksportu była przeważnie sól jadalna, której wywieziono w 1931 r. — 62.781 t, resztę — 7.404 t — stanowiły: sól przemysłowa w ilości 6.470 t i sól bydlęca w ilości 934 t. Eksport soli polskiej odbywał się do krajów nadbałtyckich (Łotwy, Estonji, Litwy, Prus Wschodnich i GJańska) i skandynawskich (Szwecji i Norwegji), poza tem do Czechosłowacji i Jugosławji.

M. G.

PRZEMYSŁ METALOWY

PIĘCSETNA LOKOMOTYWA FABRYKI LOKOMOTYW W CHRZANOWIE. — Fabryka chrzanowska ukończyła budowę 500-nej lokomotywy. Lokomotywa ta jest zarazem 10-tą z 12 lokomotyw, zamówionych przez Compagnie des Chemins de Fer du Maroc.

Próby lokomotyw marokańskich zostały dokonane na P. K. P. i dały dobre wyniki zarówno pod względem cieplnym, jak i dynamometrycznym.

W chwili obecnej lokomotywy, przeznaczone dla Marokka, są już ekspedjowane do Gdyni, gdzie w I połowie b. m. zostaną załadowane na okręt i wysłane do Oranu, a następnie przetransportowane do stacji przeznaczenia Oudjda we wschodnim Marokku.

Z okazji ukończenia 500-nej lokomotywy odbyła się dn. 27/II w Chrzanowie uroczystość, którą zaszczylił swą obecnością: Pan Minister Komunikacji Kühn, jako przedstawiciel Pana Prezydenta Rzplitej, PP.: Wiceminister Doleżał, Wojewoda krakowski Dr. Kwaśniewski, dowódca O. K. 5 Gen. Łuczyński, Starosta Dr. Łęcki, Prezes Dyr. Kolei Krak. Babski, oraz inni przedstawiciele władz, związków, organizacji przemysłowych, technicznych i innych. Halę fabryczną wypełniły tłumy zaproszonych gości i robotników.

Pana Ministra powitała orkiestra fabryczna hymnem narodowym, poczem prezes Rady Nadzorczej powitał zebranych w imieniu zarządu fabryki. Następnie Dyr. fabryki, P. Morawski, skreślił rozwój fabryki i pracę, podnosząc, że fabryka ta zbudowała już 6 lokomotyw dla Łotwy, 10 dla Bułgarii, a obecnie wykańcza ostatnie maszyny, przeznaczone dla Marokka.

Z kolei przemawiał P. Minister Komunikacji Kühn, który wskazał na dwa ważne fakty, jakie w ciągu ostatnich paru lat zaszły. Pierwszym z nich było wypuszczenie przed kilku laty na krajowy rynek pierwszych czystopolskich lokomotyw, drugim—to zdobycie przez fabrykę rynku zagranicznego. P. Minister podkreślił z naciskiem zainteresowanie się tą pracą Pana Prezydenta Rzplitej.

Następnie P. Minister Kühn w imieniu Pana Prezydenta Rzplitej udekorował kilkudziesięciu pracowników fabryki Krzyżami Zasługi. Po dekoracji nastąpiło uroczyste puszczenie w ruch 500-nej maszyny.

Po zwiedzeniu odbył się uroczysty bankiet, na którym wygłoszono szereg toastów. Ostatni przemawiał P. Minister Kühn, który podkreślił jeszcze raz wielkie znaczenie tej uroczystości, jako faktu wyjścia naszego żelaznego eksportu na zachodni rynek i wznioł toast na cześć wytrwałej pracy polskiego inżyniera i robotnika.

Na uroczystość w dn. 27 ub. m. nadesłali depeze m. in. Pan Prezes Rady Ministrów Prystor, P. Minister Zarzycki, P. Minister Norwid-Neugebauer, Ambasador Francji Laroche i inni.

PRZEMYSŁ GORZELNICZY

SPRAWA REWIZJI GOSPODARKI SPIRYTUSOWEJ. — Powołana uchwałą Komitetu Ekonomicznego Ministrów z dn. 5 lutego r. b. Komisja do Spraw Spirytusowych zakończyła w ciągu 2 tygodni swe prace i uchwaliła tezy, które przedłożone zostały czynnikiem rządowym. Jak już donosiliśmy¹⁾, głównym zadaniem Komisji, powołanej do życia z pośród organizacji przemysłowych, zainteresowanych gospodarką spirytusową, oraz przedstawicieli Rządu, było wypowiedzenie się w sprawie wytycznych do nowelizacji rozporządzenia Prezydenta Rzplitej z dn. 26/III 1927 r. w zakresie zakupu spirytusu.

W sprawie tej, ściśle wiążącej się z całokształtem zagadnień produkcji i zbytu spirytusu w Polsce, zostało osiągnięte porozumienie między przedstawicielami Rządu i przemysłu, zarówno w dziedzinie gospodarki spirytusem konsumpcyjnym (wyrobami Polskiego Monopolu Spirytusowego), jak i niekonsumpcyjnym, względnie eksportowym.

Tezy, zaproponowane przez Komisję, zreferowane zostały przez P. Wiceministra Stamirowskiego na Radzie Ministrów w dn. 29/II r. b. Otwierają one niewątpliwie nowy okres w gospodarce spirytusowej. Obszerniejsze informacje na ten temat podamy w następnym zeszytu tygodnika.

PRZEMYSŁ WŁÓKIENNICZY

ZWIĘKSZENIE URUCHOMIENIA PRZĘDZAŁN. — Zwiększenie potrzeb produkcyjnych przemysłu bawełnianego w związku z sezonem wiosenno-lętnym oraz systematyczny spadek zapasów przędzy bawełnianej na rynku łódzkim, ujawniający się w okresie od II połowy lutego, spowodował zarząd kartelu przędzalników bawełnianych do powzięcia uchwały w sprawie zwiększenia uruchomienia w przędzalniach. Na podstawie tej uchwały uruchomienie przędzałał bawełnianych w okresie od 21/III do 17/IV wynosić będzie 36 godzin tygodniowo. Ilość godzin pracy dla całego tego okresu, uwzględniając dzień świąteczny w dn. 28/III, wyniesie 136 godzin. Jak powyżej zaznaczono, na decyzję tę wpłynął m. in. spadek zapasów przędzy bawełnianej, które w ostatnim tygodniu lutego przedstawiały się następująco: zapasy na sprzedaż—1.018.275 kg, dla potrzeb własnych—310.836 kg. W porównaniu z tygodniem poprzednim zapasy na sprzedaż spadły o 61.762 kg, zapasy dla potrzeb własnych — o 28.036 kg. W porównaniu z początkiem r. b. spadek zapasów waha się w granicach ok. 35%.

K.

ROLNICTWO

POD REDAKCJA MINISTERSTWA ROLNICTWA

W SPRAWIE ORGANIZACJI ZBYTU JAJ. — W dyskusji na tematy, związane ze sprawą podniesienia dochodowości gospodarstw rolnych, względnie złagodzenia skutków kryzysu, na jedno z pierwszych miejsc wysuwana jest sprawa organizacji zbytu artykułów rolnych.

W szeregu artykułów, których zbyt jest w mniejszym lub większym stopniu opanowany przez zorganizowanych producentów, jedno z ostatnich miejsc zajmują jaja, które jednocześnie stanowią obecnie jeden z ważniejszych artykułów handlu rolniczego. Ministerstwo Rolnictwa podjęło inicjatywę ustalenia opinii organizacji rolniczych w sprawach, związanych z obec-

nemi stosunkami w dziedzinie obrotu jajami wewnątrz kraju i z zagranicą.

W tym celu do zainteresowanych organizacji rolniczych i spółdzielczych została wystosowana ankieta, zawierająca następujące pytania:

1) czy organizacja skupu jaj rozwiązać należy w drodze organizowania zbiornic jaj przy istniejących placówkach spółdzielczych, czy w drodze tworzenia specjalnych samodzielnych spółdzielni jajczarskich?

¹⁾ P. tyg. „Polska Gospodarcza” zesz. 7/1932, str. 189.

2) czy na terenie organizacji prowadzona jest praca z zakresu spółdzielczego zbytu jaj i w jakich rozmiarach?

3) czy i jaki program pracy w omawianej dziedzinie jest już opracowany i w jakim stadium znajduje się jego realizacja?

4) jaki jest pogląd na obecnie obowiązujące przepisy w dziedzinie standaryzacji jaj, jakie zmiany z punktu widzenia interesów produkcji i zbytu należałoby w nich wprowadzić.

Po nadejściu odpowiedzi na ankietę i ich opracowaniu, zostanie przez Ministerstwo Rolnictwa zwołana konferencja, która ostatecznie skryształizuje pogląd zorganizowanego rolnictwa na całokształt zagadnień, związanych z jajczarstwem oraz ustali wytyczne akcji wszystkich zainteresowanych organizacji w tej dziedzinie.

E. W.

EKSPORT ZWIERZINY Z POLSKI. — W eksporcie polskim pozycja wywozu zwierzyny bitej i żywej wartości ogólnej ok. 2 miljn. rocznie zajmuje niepoślednie miejsce. Do 1931 r. eksport kierowany był niemal w całości do Niemiec przez punkt zdawczy Leszno, i towar wychodził z kraju najczęściej w opakowaniu niemieckim. W ten sposób zagraniczny rynek, konsumując zwierzynę pochodzenia polskiego, nie znał faktycznie Polski jako eksportera zwierzyny. Taka gospodarka eksportowa

pozwała na wyzyskiwanie rynku polskiego agentom firm niemieckich, którzy też ciągnęli korzyści z tego pośrednictwa.

W celu uregulowania powyższego stanu rzeczy Ministerstwo Rolnictwa oraz Państwowy Instytut Eksportowy zainteresowały eksportem zwierzyny organizacje łowieckie. Organizacje te powołały do życia w 1931 r. przedsiębiorstwa: „Drobex” we Lwowie i „Frigibier” w Warszawie, które zajęły się eksportem bitej zwierzyny, i firmę „Diana” w Warszawie, która organizuje wywóz żywej zwierzyny.

Prace tych firm noszą charakter ruchu pionierskiego. Obroty ich były stosunkowo nieduże, jednak zasługuje na uwagę fakt wprowadzenia na rynki zagraniczne po raz pierwszy oficjalnie polskiej zwierzyny.

Eksport obejmował Anglję i Francję jako konsumentów bitej zwierzyny, natomiast żywa zwierzyna wywożona była na rynki włoski i angielski.

Umiejętne opakowanie i staranna selekcja towaru, wysyłanego przez wymienione firmy, wywarły dobre wrażenie na zagranicznych importerach. Niższe koszty hodowli zwierzyny łownej w Polsce, w stosunku do zagranicy, pozwalają spodziewać się pomyślnego rozwoju eksportu zwierzyny, przedewszystkiem żywej, a przy dobrej organizacji i bitej.

M. C.

H A N D E L

HANDEL ZAGRANICZNY

NIEMIECKIE CŁA MAKSYMALNE. — Dn. 29 II r. b. uchwalił gabinet Rzeszy uzupełnienie obowiązującej obecnie w Niemczech taryfy celnej drugą kolumną, wyższą — o ile się zdaje — o 100% od normalnego poziomu cel autonomicznych, a mającą stosować się — zgodnie z pólurzędowym komunikatem Biura Wolffa — do „towarów, pochodzących z tych krajów, z którymi Rzesza nie stoi w żadnym stosunku handlowo-traktatowym”, albo nawet do krajów traktatowych, które „w stosunkach polityczno-celnych stawiają towary niemieckie w położeniu mniej korzystnym niż produkty jakiegokolwiek trzeciego kraju”. Zgodnie z komunikatem powyższym „będzie jeszcze ustalone w osobnym rozporządzeniu, do jakich krajów należy stosować górną taryfę (Obertarif)”.

W chwili obecnej nie posiadamy oprócz wspomnianego komunikatu żadnych dokładniejszych urzędowych wyjaśnień ze strony niemieckiej — tak, że w poniższych uwagach z natury rzeczy musimy zachowywać możliwie wielką powściągliwość. Nie ulega wątpliwości, iż ostatnia uchwała gabinetu Rzeszy stanowi dalsze wykonywanie celnego „Notverordnung” z dn. 18/I r. b., w którym Prezydent Rzeszy upoważnił Rząd do stosowania podwyższonych cel do krajów nietraktatowych i do krajów, dyskryminujących wywóz niemiecki pod względem celnym. Natychmiast po wydaniu tego „Notverordnung” nastąpiło, jak wiadomo, podwyższenie cła na masło, przyczem dla krajów nietraktatowych, a więc Polski, Kanady i Australji, ustalone zostało specjalne cło prohibicyjne o 70% wyższe od normalnego cła autonomicznego. Obecnie rząd Rzeszy, jak wynika z komunikatu, zamierza także i lub wyższe nawet stawki rozciągnąć na całość swej taryfy celnej.

Jaki może być cel tego nowego polityczno-handlowego kroku Niemiec? Komentarze prasy niemieckiej oraz dyskusja, jaka ostatnio toczyła się w sprawach polityki handlowej Rzeszy na posiedzeniach Reichsverband der deutschen Industrie, pozwalają nam domyślać się pewnych motywów. Wydaje się nam, mianowicie, iż zupełnym absurdem byłoby stosowanie przez Niemcy cel maksymalnych do wspomnianych 3 krajów beztraktatowych, o ile chodziłoby o czysto gospodarcze względy, a mianowicie poprawę bilansu handlowego. Nawet gdyby skutek zastosowania do tych krajów cel prohibicyjnych wywóz ich do Niemiec (3% ogólnego importu Niemiec w 1931 r.) miał ustać całkowicie, poprawa bilansu handlowego byłaby nader wątpliwa, gdyż kraje te (dokąd

kieruje się ostatnio również ok. 3% wywozu niemieckiego), musiałyby, rzecz prosta, zastosować do wywozu tego również otre zarządzenia retorsyjne.

Dziś wiadomo już np., że w stosunku do Polski nowe zarządzenie nie będzie stosowane bezwzględnie i natychmiastowo. Naskutek rozmów, przeprowadzonych pomiędzy decydującymi czynnikami obu krajów, zgodzono się, iż przeprowadzone będą w dniach najbliższych w Warszawie konferencje, mające na celu spróbowanie, czy nie udałoby się uniknąć tak poważnego zdrażnienia wzajemnych stosunków politycznych i gospodarczych oraz wogóle zaognienia położenia polityczno-gospodarczego w Europie, jakie musiałoby ni-odwołalnie nastąpić po zastosowaniu do Polski niemieckiej „Obertarif” i niouniknionej w tym wypadku retorsji z naszej strony. Wiadomo również, czego rozmowy te nie będą się tyczyły. Zarówno z polskiej jak i z niemieckiej strony, mianowicie, wyraźnie zaznacza się, że umowa gospodarcza, podpisana pomiędzy Polską a Niemcami dn. 17/III 1930 r., nie będzie przedmiotem pentraktacji. Jeśli chodzi o polski punkt widzenia, to zresztą nie mogłoby być inaczej, gdyż stanowisko nasze w tej sprawie wyklucza wszelką możliwość rozmów na temat rewizji czy zmian wspomnianej umowy, ratyfikowanej, jak wiadomo, przez nas, a nieprzyjętej (mimo możliwości ratyfikowania jej w drodze dekretu Prezydenta Rzeszy) przez Niemcy.

Widać z tego, że przedmiotem rozmów będzie próba zawarcia jakiegoś prowizorycznego „Krisenabkommen” na czas przejściowy, kiedy oba kraje walczyć muszą z poważnymi trudnościami gospodarczymi. O ile sądzić można z głosów prasy niemieckiej (artykuł p. E. Topfa w „Berliner Tageblatt”). Niemcy będą kładły w rozmowach główny nacisk na względniejsze stosowanie do nich naszej ostatniej listy zakazów przywozu, ogłoszonej, jak wiadomo, dn. 29/XII r. ub. Z naszej strony mamy do czynienia znów z całą listą protekcyjnych zarządzeń niemieckich — od podpisania umowy gospodarczej w marcu 1930 r. do ostatniego zarządzenia ze stycznia r. b., dotyczącego się cel na masło. Wynika z powyższego, iż przedewszystkiem spór toczyć się będzie ze strony niemieckiej o kontyngenty przywozowe w ramach naszych zakazów przywozu, ze strony polskiej zaś — zarówno o specjalnie antypolskie zarządzenie zakazowe jak i o prohibicyjne cła. Nad całością będzie ciążyć ponadto widmo nowej niemieckiej „Obertarif”, co niewątpliwie atmosfery rokowań nie ułatwi.

Jakżeż w takim położeniu przedstawiać się będzie nasze stanowisko? Zanim w następnym numerze zajmiemy się problemem całym dokładnie, powiedzieć należy, co następuje:

Należy kategorycznie stwierdzić, iż wszystkie zarządzenia polityczno-handlowe, jakie Polska wprowadziła w życie przeciwko Niemcom po podpisaniu umowy gospodarczej polsko-niemieckiej z dn. 17.III 1930 r., były bez wyjątku odpowiedziami na zarządzenia niemieckie. Że były one niedostateczne — stwierdzają liczby obrotu pomiędzy obu krajami, wykazujące w 1930 r. saldo dodatnie na korzyść Polski w wys. niemal zł 21 miljn., w 1931 r. zaś — saldo ujemne na naszą niekorzyść w wysokości zł 44 miljn. Prostu nie udało się nam nadażyć z retorsjami za protekcyjizm naszego sąsiada. Nawet wprowadzenie przez nas z dniem 1.I r. b. zakazów przywozu, co wyrównałoby nieco bilans wzajemnych „niekorzyści”, otrzymało odrazu niemiecką nową „inicjatywę” w postaci zamknięcia nam wywozu masła, a więc ok. 10% wartości naszego wywozu w 1931 r. W krępowaniu wzajemnym obrotów z Niemcami jesteśmy więc zawsze „spóźnieni” i zmuszeni do wyrównywania uszczerbków dopiero — post factum.

Jeśli więc obecnie strona niemiecka, konsekwentnie przemilczając (bo nie odrzucając jawnie) zawarty przed 2 laty układ polsko-niemiecki, pragnęłaby groźbą cel maksymalnych zmusić nas do stworzenia wyłomu w naszych dotychczasowych środkach ochronnych, to — nie wchodząc, oczywiście, w meritum zagadnienia wobec braku jakichkolwiek elementów sądu — zauważyć należałoby już zgóry, że porozumienie musiałoby być wysoce trudne. Niewątpliwie, w wypadku niemieckiej inicjatywy w zakresie rokowań ustosunkujemy się do niej jak najbardziej przychylnie, świadomi, iż w obecnym kryzysie europejskim jeszcze silniejsze zaostrenie tarć gospodarczych pomiędzy państwami jest jak najmniej wskazane. Musimy jednak zgóry zaznaczyć, iż w tej chwili i bez cel maksymalnych ze strony Niemiec znajdujemy się na terenie wyścigu wzajemnych ograniczeń importowych „w kredycie”. Płacenie więc za niestosowanie do nas cel maksymalnych wyłomem w naszej reglamentacji przywózowej byłoby co najmniej nie na miejscu, gdyż w takim razie bilans wzajemnych obrotów pomiędzy Polską i Rzeszą uległby natychmiast gwałtownemu zachwianiu się na naszą niekorzyść.

HANDEL WEWNĘTRZNY

RUCH CEN W STYCZNIU 1932 R. — W styczniu następuje zazwyczaj osłabienie obrotów handlowych — jako pewna reakcja po ożywieniu okresu świątecznego, jako skutek wyczerpania finansowego na ultimo roku i przypadających zwykle na styczeń terminów większych płatności i t. p. W styczniu r. b. spadek obrotów był jednak silniejszy niż normalnie naskutek dalszego wyczerpywania się siły nabywczej ludności oraz utrzymującej się wciąż ostrej ciasnoty gotówkowej. Spadek zbytu szczególnie zaznaczył się w branżach: galanteryjno-konfekcyjnej, tekstylnej (prócz może ciepłych materiałów wełnianych), perfumeryjno-kosmetycznej i papierniczej oraz w handlu artykułami kolonialnymi i monopolowymi.

Skomplikowana i ciężka sytuacja na międzynarodowym rynku pieniężnym wpływała ujemnie i na stan rynku polskiego. Odpływ wk adów, aczkolwiek znacznie słabszy niż w poprzednich miesiącach, powodował kurczenie kredytów przez banki i stąd wzrost ciasnoty. Szczególnie silne było zapotrzebowanie gotówki ze strony rolnictwa; regulacja zobowiązań z jego strony szła niezwykle opornie. Brak gotówki zaostrzały też fałszywe pogłoski o moratorium dla zobowiązań rolniczych. Większe zapotrzebowanie gotówki było spowodowane również coraz częściej stosowaniem transakcji gotówkowych lub w dużym stopniu gotówkowych, zwłaszcza z hurcie, co bezpośrednio oddziaływało hamująco na spadek obrotów. Ujemnie też oddziaływała na rynek towarowy utrzymująca się, a może nawet wzmożona, zła wypłacalność — nietylko zresztą ze strony rolnictwa.

Zdolność nabywczą ludności wiejskiej uległa w styczniu ograniczeniu wobec spadku cen, zwłaszcza silnego w zakresie artykułów hodowli. Liczne terminy płatności, zwłaszcza z tytułu zobowiązań krótkoterminowych, pogarszały jeszcze niezwykle ciężką sytuację finansową rolnictwa.

Siła nabywczą ludności miejskiej również kurczyła się — zarówno ze względu na spadek obrotów, jak i daleko idące ograniczenia zatrudnienia, tudzież coraz bardziej rozszerzające się zniżki płac. Zniżka zarobków była częściowo łagodzona spadkiem kosztów utrzymania.

Możliwość zbytu zagranicę kurczyły się z dnia na dzień nietylko z powodu analogicznego jak u nas zmniejszenia się chłonności rynków zagranicznych, ale przede wszystkim przez coraz ostrzejszą politykę prohibycyjną w stosunku do importu — czytu w dziedzinie celnej, czytu reglamentacji dewizowej. Konkurencję utrudniał wpływ spadku szeregu walut.

Ceny, które w grudniu — po przerwie listopadowej — powróciły do swej uprzedniej tendencji spadkowej, w styczniu obniżyły się znowu poważnie, o 3,5% — jeśli chodzi o ceny hurtowe, i o 2,8% — jeśli chodzi o ceny detaliczne. Poziom i jednych i drugich był w styczniu rekordowo niski.

Ruch wskaźników cen hurtowych — ogólnego, jak i poszczególnych grup towarowych — ilustruje następujące zestawienie:

	Wskaźnik ogólny	Artykuły rolne	W t e m:			W t e m:					
			prod. spożywcze: roślinne	zwierzęce	Artykuły przemysł.	drzewo	artykuły włókienn.	węgiel	metale	różne	Artykuły kolonialne
			W s k a ż n i k								
						1927 = 100					
I 1930	88.2	74.8	64.8	91.8	99.1	111.5	86.3	121.0	97.5	102.9	101.1
I 1931	71.6	56.9	51.5	66.2	84.1	81.8	65.5	121.0	84.5	96.6	90.6
VII "	70.3	58.8	56.0	63.6	80.1	74.1	61.0	121.0	82.7	91.9	81.4
VIII "	69.0	58.3	54.8	64.2	77.8	69.9	58.0	121.2	82.1	89.2	81.4
IX "	67.0	56.2	53.3	61.3	76.0	68.0	56.0	121.2	80.4	87.5	76.3
X "	66.3	53.6	56.6	55.3	75.3	65.9	54.9	121.2	79.9	88.0	73.6
XI "	68.2	60.3	64.2	56.4	74.5	68.8	53.1	121.2	79.8	86.1	73.6
XII "	66.4	57.2	62.4	51.8	74.0	66.7	52.4	121.2	80.1	85.9	73.5
I 1932	64.1	51.8	57.8	45.4	74.7	71.2	53.4	121.2	80.5	84.5	76.4

Ceny artykułów rolnych wykazały w styczniu bardzo poważny spadek — o 9,5% (w grudniu o 5,1%).

Spadek ten pochodził przede wszystkim od grupy spożywczych produktów w zwierzęcych, która wykazała zniżkę cen aż o 12,4%. Szczególnie silnie obniżyły się ceny bydła i trzody — wobec kurczenia się eksportu, przy dużej podaży. Najpoważniej potaniały cielęta i wieprze. Jednocześnie zniżkowały silnie ceny nabiału — zgodnie zresztą z tendencją rynków zagranicznych. Główną przyczyną są tu również poważne trudności eksportowe (ostatnio prohibycyjna zwyczajka cła w Niemczech). Poza tem na spadek cen wpływał łagodny przebieg zimy w styczniu, powodując stosunkowo znaczną podaż towaru.

Zniżkowały w styczniu również ceny roślinnych produktów spożywczych, mianowicie o 7,3%, mimo że na rynkach światowych ceny mniej więcej utrzymały się. Zniżka dotknęła wszystkich 4 gatunki zbóż, a została spowodowana nadmierną podażą, wywołaną z jednej strony silnym brakiem go-

tówki i jej gwałtownym zapotrzebowaniem przez rolników, z drugiej strony — zarcucaniem spasaniasia zbóż.

Ceny artykułów przemysłowych, które przez cały 1931 r. nieprzerwanie zniżkowały, w styczniu wykazały lekki wzrost (+ 1,0%), podnosząc się do poziomu nieco wyższego od listopadowego.

Zwyczajowe wskaźniki prawie wszystkich grup. W grupie drzewnej ceny podniosły się o 6,8%, na co wpłynęła zwyżka cen niektórych gatunków tarcicy; naogół jednak panował na rynku drzewnym nastrój niepewności i застоju.

W grupie włókienniczej wskaźnik cen podniósł się o 2,0%. Zwyżkowały mianowicie ceny bawełny i przędzy bawełnianej — przy nieco ożywionym pod koniec miesiąca zbycie, z branży zaś wełnianej — niektóre gatunki tkanin, których zbytu nieco poprawił się. Natomiast tendencję zniżkową wykazywały ceny surowca i przędzy wełnianej.

Ceny węgla pozostały w styczniu w dalszym ciągu niezmiennione.

W grupie metali nastąpiła zwyżka cen o 0,6%, która—przy dalszej sżywności cen żelaza i przy utrzymanych cenach ołowiu i cyny—została osiągnięta dzięki (zgodnej z ruchem cen światowych) dość poważnej zwyżce cen cynku.

W jednej tylko grupie „różnych” artykułów przemysłowych nastąpił spadek cen, wynoszący 1,6%. Odbychał się tu, mianowicie, dalszy gwałtowny spadek cen skór—zarówno surowych, jak i (tym razem) również wyprawionych; zniżkowały również ceny szkła, podczas gdy ceny niektórych chemikaliów, a przede wszystkim kwasu siarkowego (ponownie) nieco podniosły się.

Ceny kolonialnych produktów spożywczych zwyżkowały—po raz pierwszy od dłuższego czasu—o 3,9%. Zwyzkę wywołał silny wzrost cen kawy.

Ruch cen w ciągu roku, t. j. od stycznia 1931 r. do stycznia 1932 r., wykazał obniżenie się ogólnego poziomu cen o 10,5%, przyczem ceny artykułów rolnych spadły o 9%, a ceny artykułów przemysłowych—nieco silniej—bo o 11,1%. Nastąpiła więc—minimalna coprawda—poprawa w rozwartości „nożyc”. Biorąc na uwagę poszczególne grupy towarowe, widzimy olbrzymią dysproporcję w ruchu cen, którego ogólna silna tendencja zniżkowa rozkłada się nierównomiernie, nietylko nie dopomagając w ten sposób do poprawy, ale pogłębiając kryzys. Mianowicie, ceny roślinnych produktów spożywczych wzrosły w okresie rocznym o 12,2%, natomiast cen zwierzęcych produktów spożywczych obniżyły się aż o 31,4%; ostrze więc kryzysu rolnego przesunęło się na dział hodowlany. Wśród artykułów przemysłowych ceny węgla podniosły się o 0,2%, cen metali obniżyły się tylko o 4,7% (dzięki spadkowi cen metali nieżelaznych), natomiast ceny materiałów drzewnych spadły o 13%, cen materiałów włókienniczych—o 18,5%, i ceny „różnych”—o 12,5%. Grupa artykułów kolonialnych wykazuje zniżkę cen o 15,6%.

Ceny detaliczne po przejściowej zwyżce w listopadzie od grudnia ponownie zniżkują; w styczniu spadek wyniósł 2,8%.

Ruch wskaźników cen detalicznych (w Warszawie) przedstawia się następująco:

	Wskaźnik cen (1927 = 100)		
	XII 1931	I 1932	I 1931
Wskaźnik ogólny	81.6	79.3	91.3
Artykuły rolne	70.9	67.1	79.4
„ przemysł.	91.7	91.0	102.8
Żywność	73.0	69.6	81.4

Jak widzimy, zniżka cen detalicznych była—przeciwnie jak w grudniu—głównie wynikiem zniżkowego ruchu cen artykułów żywnościowych (−5,4%), a w znacznie mniejszym stopniu cen artykułów przemysłowych (−0,8%). W grupie artykułów żywnościowych zniżkowały ceny: chleba, mąki, kaszy, mleka, masła, jaj, mięsa, słoniny i t. p.

Ruch cen detalicznych w ciągu roku, t. j. od stycznia 1931 r. do stycznia 1932 r., wykazuje spadek o 13,1%, a więc większy niż spadek cen hurtowych (porównanie—ze względu na zupełnie odmienne podstawy wskaźników—jest tylko bardzo przybliżone). Silniej spadły ceny artykułów rolnych (o 15,5%) niż ceny artykułów przemysłowych (o 11,5%), czyli stosunek jest odwrotny jak przy cenach hurtowych.

Koszty utrzymania (w Warszawie), obliczone na podstawie zmienionych norm budżetowych, obniżyły się w styczniu aż o 7,1%—dzięki gwałtownemu spadkowi kosztów żywności (o 13%) i lekkiej zniżce kosztów odzieży i obuwia (o 0,4%).

KRAJOWE RYNKI TOWAROWE¹⁾

Z BOŻA I PRZETWORZY

RUCH CEN ZBÓŻ w okresie od 16 do 29 lutego r. b. kształtował się następująco (ceny za 100 kg):

	16—22/II		23—29/II		+ wzrost − zmniejszenie
	zł	g	zł	g	
	Pszenica				
Warszawa	26.75	3.00½	26.75	3.00½	—
Poznań	23.83	2.67	23.87½	2.68	+ 0.1
Lwów	25.00	2.81	25.00	2.81	—
Przeciętna	25.19	2.83	25.20½	2.83	—

¹⁾ Na podstawie donych Min. Przemysłu i Handlu i Min. Rolnictwa, sprawozdań organizacji gospodarczych, własnych korespondentów, depesz P. A. T. i t. d.

	Żyto				
	zł	g	zł	g	
Warszawa	24.75	2.78	24.68	2.77	− 0.2
Poznań	23.16½	2.60	23.25	2.61	+ 0.3
Lwów	24.12½	2.71	24.12½	2.71	—
Przeciętna	24.01	2.69½	24.01½	2.69½	—
	Owies				
Warszawa	23.25	2.61	23.40	2.63	+ 0.6
Poznań	20.08	2.25½	20.50	2.30	+ 2.0
Lwów	24.93½	2.80	25.50	2.86½	+ 2.2
Przeciętna	22.75	2.55½	23.13	2.60	+ 1.6
	Jęczmień browarowy				
Warszawa	23.50	2.64	23.50	2.64	—
Poznań	23.75	2.67	23.75	2.67	—
Lwów	—	—	21.25	2.38½	—
Przeciętna	—	—	22.83	2.56	—
	Jęczmień zwykły				
Warszawa	21.75	2.44	21.75	2.44	—
Poznań	20.75	2.33	20.75	2.33	—
Lwów	18.25	2.05	18.50	2.08	+ 1.3
Przeciętna	20.25	2.27	20.33	2.28	+ 0.4

— Na rynku zbóż chlebowych panowała w okresie sprawozdawczym (od 22 do 27 lutego) tendencja zniżkowa. Ceny ulegały przeważnie bardzo niewielkim wahanom, w nielicznych wypadkach wykazując różnice w porównaniu z notowaniami końcowymi okresu poprzedniego. Na giełdzie warszawskiej jedynie ceny otręb pszennych i żytnich nieznacznie zwyżkowały, podczas gdy ceny zbóż oraz maki pozostały bez zmian; podobnie kształtowały się ceny na giełdzie poznańskiej i gdańskiej—z wyjątkiem minimalnej poprawy jęczmienia pastewnego i owsa. Na pozostałych giełdach prowincjonalnych ceny bez poważniejszych zmian.

Warszawa.—Ceny orientacyjne—w zł za 100 kg parytut wagon Warszawa (w nawiasach podane są notowania końcowe z okresu poprzedzającego sprawozdawczy): pszenica dworska 27.00—27.50 (27.00—27.50), — zbierana 26.00—26.50 (26.00—26.50), żyto 24.50—25.00 (24.50—25.00), jęczmień brow. 2.00—24.00 (23.00—24.00), — przemiałowy 21.50—22.00 (21.50—22.00), owies jednolity 24.00—25.00 (24.00—25.00), — zbierany 22.00—22.50 (21.50—22.50), mąka pszenna luksusowa 45.00—50.00 (45.00—50.00), — pszenka 4.0 40.00—45.00 (40.00—45.00), — żytnia pyłkowa 41.00—42.00 (41.00—42.00), — siłkowa 31.00—32.00 (31.00—32.00), — razowa 31.00—32.00 (31.00—32.00), otręby pszenne szale 16.00—17.00 (16.50—17.00), — pszenne średnie 15.00—16.00 (15.00—16.50), — żytnie 13.00—14.00 (14.00—14.50).

Poznań.—Ceny orientacyjne—w zł za 100 kg parytut Poznań (jak wyżej): pszenica 23.50—24.00 (23.50—24.00), żyto 23.00—23.50 (23.00—23.50), jęczmień brow. 23.25—24.25 (23.25—24.25), — przemiałowy 64 do 66 kg 19.50—20.50 (19.50—20.50)—68 kg 21.00—22.00 (21.00—22.00), owies 20.25—20.75 (20.00—20.50), mąka pszenna 65%-owa wraz z workiem 36.50—38.50 (36.50—38.50), — żytnia 65%-owa z workiem 35.50—36.50 (35.50—36.50), otręby pszenne grube 14.75—15.75 (15.00—16.00), — pszenne średnie 13.75—14.75 (14.00—15.00), — żytnie 14.50—15.00 (14.50—15.00).

Gdańsk.—Notowano—w guld. gd. za 100 kg (jak wyżej): pszenica 14.75 (14.75—15.00), żyto 14.60—14.75 (14.75), jęczmień najprzedniejszy 15.00—15.75 (15.00—15.75), — średni 14.00—14.75 (14.00—14.75), — następny 13.50—14.00 (13.00—13.75), owies 12.00—13.00 (12.00—13.00), otręby pszenne 9.00—9.25 (9.00), — żytnie 9.00—9.25 (9.00).

PASZA

— Na rynku paszy słabiej nieco kształtowały się ostatnio ceny siana; dla makuchów oraz słomy tendencja naogół utrzymana.

Warszawa.—Ceny orientacyjne—w zł za 100 kg przy dostawie wozowej (w nawiasach podane są ostatnie notowania): siano zwykłe średnie 13.50—14.50 (14.00), siano koniecznowe 15.00—16.00 (16.00—17.00), słoma prosta 10.00—11.00 (10.00—11.00); franco wagon stacja załadowania: siano 9.50 (8.00—8.50), słoma 5.50—6.00 (5.50—6.00); franco skład Warszawa (detal.): mączka arachidowa (z orzecha ziemnego) 50% białka i tłuszczu w workach brutto za netto 35.00—36.00 (35.00—36.00), kuch sojowy śrutowy 46% w workach brutto 33.00—34.00 (33.00—34.00), kuchy słonecznikowe w taflach 22.00—23.00 (23.00—24.00), — mielone 23.00—24.00 (24.00—25.00), — lniane 26.00—

27 00 (27 00 — 28 00), — mielone 27 00 — 28 00 (28 00 — 29 00), — rzepakowe w taflich 21 00 — 22 00 (21 00 — 22 00), — mielone 22 00 — 23 00 (22 00 — 23 00), mączka mięsokostna krajowa 35 00 — 40 00 (35 00 — 40 00), — zagraniczna 55 00 — 60 00 (55 00 — 60 00); parytet wagon Warszawa: makuchy lniane 22 50 — 23 50 (23 00 — 24 00), — rzepakowe 18 00 — 19 00 (19 00 — 20 00).

RYNEK AKCYJNY

za okres od 22 do 27 lutego 1932 r.

— Po pewnym wzroście zainteresowania w tygodniu poprzednim, w okresie sprawozdawczym powrócił rynek akcyjny na giełdzie warszawskiej do dawnego stanu — zaniedbania i minimalnych obrotów; ilość notowanych akcji spadła do trzech.

W grupie akcji bankowych obracano jedynie akcjami Banku Polskiego, które z dniem 24 lutego r. b. notowane są bez kuponów za 1931 r., wartości 12%; przy słabej tendencji kurs tych akcji — uwzględniając odpadnięcie kuponów — obniżył się o 2/3 3'00. Poza tem notowane były tylko akcje przedsiębiorstw metalurgicznych: Lilpopa — po kursie dotychczasowym, oraz Ostrowca, które wykazują poprawę o 2/3 1/2 w porównaniu z notowaniami okresu poprzedniego.

Na giełdach prowincjonalnych minął okres sprawozdawczy przy tendencji słabszej i ograniczonych obrotach; w rezultacie tygodniowym szereg notowanych akcji zniżył.

GIEŁDA WARSZAWSKA

	Wartość nominalna	Kurs najwyższy	Kurs najniższy	Kurs w dn. 27/II
Bank Polski	100	97 00	80 00 ¹⁾	82 50—83 00 ¹⁾
Lilpop	25	15 00	15 00	—
Ostrowiec — serja B I—III em.	50	30 50	30 50	30 50

GIEŁDA KRAKOWSKA

Akcje (maksimum i minimum — w 2/3; w nawiasach podane są notowania okresu poprzedniego): Bank Polski — 79 00¹⁾, Siersza Górnicza — 5 00 (5 00).

GIEŁDA LWOWSKA

Akcje (jak wyżej): Gaz Wschodnie — 8 00 — 7 25 (8 00 — 7 75), Tesp — 85 00 (85 00), Chodorów — 89 50 — 89 00 (93 00 — 92 50).

GIEŁDA POZNAŃSKA

Akcje (jak wyżej): Bank Polski — 97 00 — 80 00¹⁾ (100 00 — 99 00).

KOMUNIKACJA I TRANSPORT

POD REDAKCJĄ MINISTERSTWA KOMUNIKACJI

KOSZTY WŁASNE PRZEWOZU NA P. K. P. — Zasadnicza a tak skomplikowana sprawa obrachunku kosztów własnych przewozów kolejowych doczekała się u nas poważnego zbadania i oświetlenia tak pod względem teoretycznym, jak i praktycznym w nowej pracy Inż. A. Krzyżanowskiego¹⁾. Po skrzętnym zgromadzeniu i zanalizowaniu wszystkiego, co w tej sprawie było zrobione i napisane w kraju i zagranicą, P. Krzyżanowski zajął się ułożeniem systemu obliczeń kosztów własnych dla kolei polskich.

Przy rozwiązywaniu tego zadania Autor miał stale na oku dwojakie zadanie obrachunku kosztów własnych w przedsiębiorstwie kolejowym: pierwsze polega na dostarczeniu podstaw dla prowadzenia racjonalnej gospodarki taryfowej, drugie — na umożliwieniu krytycznego badania wyników gospodarki eksploatacyjnej. Dla celów gospodarki taryfowej powinniśmy wiedzieć, jaka jest zależność pomiędzy kosztami własnymi eksploatacji a temi wielkościami, za które kolej pobiera opłaty taryfowe, a więc ilością przewiezionych osób i ładunków oraz ich przebiegami. Również trzeba zbadać zależność kosztów przewozowych od warunków przewozu i od rodzaju przewożonych przedmiotów, o ile rodzaj ten wpływa na koszty przewozu. Wreszcie, przy ustalaniu taryf wyjątkowych, należy określić częściowe koszty przewozu, powstające wskutek przewozów dodatkowych (nowych ładunków czy podróży).

Obliczenie kosztów własnych dla celów gospodarki eksploatacyjnej może mieć na widoku albo badanie wyników eksploatacji za okresy ubiegłe celem należytego ich kontrolowania i ujawnienia odnośnych braków, albo też obliczenie spodziewanych wyników ekonomicznych w razie wprowadzenia pewnych zmian w urzędzeniach technicznych lub w dotychczasowych sposobach eksploatacji.

Aby uczynić zadość tym wymaganiom, stawianym w stosunku

do obrachunku kosztów własnych, Autor poddał szczegółowemu zbadaniu materiał rachunkowy i statystyczny, posiadany na kolejach polskich, dokonał analizy wydatków eksploatacyjnych, będących podstawą dalszych obliczeń, ustalił kategorie przewozów, dla których mogą być obliczone koszty własne przewozu, przeprowadził podział wydatków na zależne i niezależne od ruchu, wreszcie określił tymczasowy — do czasu ukończenia oszacowania majątku P. K. P. — sposób obliczenia kosztów oprocentowania i amortyzacji kapitału, przedstawiającego wartość kolei.

Na podstawie tak przygotowanego materiału Inż. Krzyżanowski ustalił metodę obliczania kosztów poszczególnych pociągów oraz poszczególnych przesyłek w zależności bądź od znajdowania się tych przesyłek w pewnym pociągu, bądź od przynależności ich do określonej kategorii przewozów i wyraził to w postaci wzorów matematycznych, służących do określenia wielkości ostatecznej.

Ustalona metoda dała przytem możność uwzględnienia szeregu momentów, wpływających na zmniejszenie lub zwiększenie kosztów przewozu w postaci np. grupowania przesyłek w większe partje, należytego wyzyskania ładowności wagonów, wyzyskania siły pociągowej parowozu, zwiększenia szybkości jazdy, jak również określenia kosztów częściowych, spowodowanych przewozami dodatkowymi.

Zastosowanie tej metody — której tu bliżej nie formułujemy ze względu na niemożność zajęcia jej w krótkim artykule sprawozdawczym — do faktycznych przewozów na P. K. P. w ciągu okresu pięcioletniego, od 1924 do 1928/29 r., dało następujące wyniki, które dla porównania zestawiamy z wynikami obliczenia kosztów własnych, dotąd stosowanego na P. K. P.

Zestawienie ogólne dochodów i kosztów dla rozmaitych kategorii przewozów przedstawia się następująco (w miljn. 2/3):

	1	9	2	4	1	9	2	5	1	9	2	6	1	9	2	7/2	8	1	9	2	8/2	9		
	Do-	Koszt	Zysk	Do-	Do-	Koszt	Zysk	Do-	Do-	Koszt	Zysk	Do-	Do-	Koszt	Zysk	Do-	Do-	Do-	Koszt	Zysk	Do-	Koszt	Zysk	
	chód		lub strata	chód	chód		lub strata	chód	chód		lub strata	chód	chód		lub strata	chód	chód	chód		lub strata	chód		lub strata	
Przewozy:	O b l i c z e n i a n o w e																							
osób	242 7	234 8	+	7 9	281 4	298 7	-	17 3	286 8	269 7	+	17 1	340 7	317 0	+	23 7	391 1	376 6	+	14 5				
bażaru	19 4	22 3	-	2 9	14 5	28 5	-	14 0	15 0	27 4	-	12 4	19 6	31 9	-	12 3	21 9	38 5	-	16 6				
poczty	—	11 3	-	11 3	7 2	14 6	-	7 4	14 0	12 7	+	1 3	11 5	15 0	-	3 5	13 0	18 7	-	5 7				
towarów	494 1	388 4	+	105 7	542 4	494 5	+	47 9	735 3	538 7	+	106 6	957 5	712 9	+	244 6	1 007 2	847 3	+	189 9				
Razem:	756 2	656 8	+	99 4	845 5	836 4	+	9 1	1 051 2	848 6	+	202 6	1 329 5	1 076 9	+	252 6	1 433 2	1 251 1	+	182 1				

¹⁾ „Obrachunek kosztów własnych przewozów na kolejach żelaznych”. Warszawa 1931.

¹⁾ Bez kuponu za 1931 r.

O b l i c z e n i a d o t y c z a s o w e

Przewozy: osób, bagażu i poczty	252'2	264'5	—	12'3	299'7	314'4	—	14'7	316'7	298'4	+	8'3	382'6	347'4	+	35'2	436'8	410'9	+	25'9
towarów	475'3	391'6	+	83'7	536'4	519'9	+	16'5	713'9	546'3	+	167'6	985'1	725'6	+	259'5	1.033'0	836'9	+	196'1
Razem:	727'5	656'1	+	71'4	836'1	834'3	+	1'8	1.020'6	814'7	+	175'9	1.367'7	1.073'0	+	294'7	1.469'8	1.247'8	+	222'0

Z porównania obu zestawień widać, że obrachunek dotychczasowy daje pewne różnice w porównaniu do wyników, otrzymanych z zastosowania nowej metody. Różnice te wynikły głównie z odmiennego nieco i bardziej szczegółowego podziału wydatków na zależne i niezależne od ruchu oraz od dalszego podziału ich pomiędzy ruch osobowy a towarowy. W okresie pierwszych 3 lat obliczenia Inż. Krzyżanowskiego określają wysokość kosztów eksploatacyjnych na poziomie niższym niż obliczenia Inż. Sztolemana, w ostatnich 2 latach — na poziomie wyższym.

W końcowym wyniku stwierdzamy, że eksploatacja P. K. P.

w ciągu pięcioletniego okresu sprawozdawczego dawała zawsze przewyżkę dochodu nad rozchodami, aczkolwiek saldo dodatnie wahało się w granicach bardzo dużych, bo od zł 91 milin. w 1925 r. do zł 252'6 milin. w 1928/29 r. Ten wynik pomyślny zawdzięczać należy wyłącznie przewozowi towarów, gdyż w ruchu osobowym tylko przewóz osób bilansuje się w okresie pięcioletnim nieznaczną nadwyżką dochodów, natomiast przewóz bagażu, przesyłek ekspresowych i poczty daje stale straty od zł 13'7 milin. do zł 22'3 milin. rocznie.

Zestawienie kosztów i dochodów na jednostkę przewozową przedstawia się następująco (w gr):

	1	9	2	4	1	9	2	5	1	9	2	6	1	9	2	7	2	8	1	9	2	8	2	9
	Do-	Koszt	Zysk	lub	Do-	Koszt	Zysk	lub	Do-	Koszt	Zysk	lub	Do-	Koszt	Zysk	lub	Do-	Koszt	Zysk	lub	Do-	Koszt	Zysk	lub
	chód		lub	strata	chód		lub	strata	chód		lub	strata	chód		lub	strata	chód		lub	strata	chód		lub	strata

O b l i c z e n i a n o w e

Osobo-kilometr	3'52	3'40	+	0'12	4'48	4'76	—	0'28	4'84	4'52	+	0'29	5'09	4'73	+	0'36	5'49	5'28	+	0'12
Tonno - kilometr bagażu	86'0	98'8	—	12'8	62'5	123'3	—	60'8	54'6	118'2	—	63'6	53'9	87'6	—	33'7	54'4	95'7	—	41'3
Tonno - kilometr towaru	4'81	3'78	+	1'03	4'75	4'33	+	0'42	4'90	3'59	+	1'31	5'37	4'00	+	1'37	5'08	4'12	+	0'96

O b l i c z e n i a d o t y c z a s o w e

Osobo-kilometr	3'54	3'71	—	0'17	4'55	4'76	—	0'21	4'80	4'67	+	0'13	5'44	4'94	+	0'50	5'82	5'48	+	0'38
Tonno - kilometr towaru	4'63	3'82	+	0'81	4'88	4'73	+	0'15	4'68	3'58	+	1'10	5'53	4'07	+	1'46	5'36	4'34	+	1'02

Z zestawień tych widać, że w tym wypadku nowe obliczenie daje koszty jednostkowe własne nieco niższe niż przy dotychczasowym sposobie obrachunku. Koszt przewozu tonnokilometra bagażu i przesyłek ekspresowych nie był dotąd obliczany osobno, a łączony z przewozem osób z obrachunku: 1 tonnokilometr bagażu i przesyłek nadzwyczajnych = 10 osobokilometrów. Zestawienie powyższe wskazuje również, że każda tona towaru daje kolei średnio 5 razy większy zysk niż każdy podróżny.

Koszt osobokilometra, określony w uwzględnieniu faktycznej liczby płatnych podróży w każdej klasie, wynosił (w gr):

O b l i c z e n i a n o w e

Klasa	1924	1925	1926	1927/28	1928/29
I	53'04	80'57	129'06	138'55	116'73
II	7'49	9'27	9'84	9'76	10'73
III	2'59	3'55	3'35	3'55	3'91

O b l i c z e n i a d o t y c z a s o w e

I	—	10'95	10'85	11'25	13'15
II	—	6'57	6'51	6'75	7'89
III	—	4'38	4'34	4'50	5'26

Porównanie wykazuje bardzo znaczne różnice w kosztach własnych, obliczonych według nowego systemu. Daje on w porównaniu z dotychczasowym sposobem obrachunku znacznie wyższe koszty przewozu podróży klas I i II, a niższe — podróży klasy III. Jest to wynikiem przyjmowania w nowym systemie do obrachunku nie ogólnej liczby przewiezionych osób, a stosunku liczby płatnych podróży do ilości miejsc w wagonie. Dzięki temu jednak dotychczasowy stosunek kosztów przewozu w różnych klasach, wyrażający się jak 1:1'5:2'5 — odpowiadający także i układowi taryfy osobowej, w której opłata za przejazd w klasie II równała się 1'5 biletom klasy III, a w kl. I — 2'5 biletom klasy III — zmienia się obecnie znacznie, stanowiąc 1:2'7:30'1 nawet w uwzględnieniu zajęcia wszystkich miejsc w wagonie.

Poza temi zasadniczymi obliczeniami kosztów własnych przewozu osób i towarów Inż. Krzyżanowski dokonał — na podstawie tegoż systemu obrachunków — obliczenie kosztów przewozu w zależności od czynników dodatkowych, jak np. przewozu w pociągach o rozmaitej szybkości, przewozu w wagonach o rozmaitej ładowności i t. p.

Otóż koszt przewozu osób w pociągach osobowych zwykłych i w pociągach pośpiesznych daje za okres 5 lat różnice następujące (w groszach za osobo-kilometr):

	1924	1925	1926	1927/28	1928/29
Poc. pośpieszny (I)	4'83	5'87	6'11	6'59	6'46
„ osobowy (II)	3'12	4'33	4'15	4'36	4'76
Stosunek I i II	1'55	1'36	1'47	1'51	1'36

Biorąc średnie liczby za 5 lat, widzimy, że osobo-kilometr w pociągu pośpiesznym kosztuje 1'45 razy drożej niż w pociągu osobowym zwykłym.

Zależność kosztów przewozu od rozmaitej ładowności wagonu wykazuje poniżej przytoczone zestawienie, obliczone dla transportów węgla via Herby — Skierniewice — Toruń w uwzględnieniu kosztu próżnego przebiegu wagonów zwrotnych w stosunku, odpowiadającym przeciętnemu dla całej sieci (w groszach za tonno-kilometr):

Poj. wa onu tonn	1924	1925	1926	1927/28	1928/29
15	2'15	2'45	2'21	2'48	2'67
20	1'75	1'99	1'79	2'01	2'18
30	1'85	2'12	1'90	2'12	2'30

Widzimy z tego zestawienia, że najszybszym dla kolei jest przewóz w wagonach 20 tonnowych, co posiada duże znaczenie jako wskazówka przy wyborze typu nowych wagonów.

Takież same obliczenie, dokonane w stosunku do przesyłek drobnicowych, wykazuje, jak znacznie wzrastają koszty własne kolei przy małych partiach takich przesyłek (w groszach za tonno-kilometr):

Waga przesyłka kg	1924	1925	1926	1927/28	1928/29
250	12'34	13'75	11'39	12'69	12'75
750	9'80	10'94	8'90	9'84	9'92
1.500	8'49	9'44	7'59	8'31	8'47

W takim sam sposób zostały przez Inż. Krzyżanowskiego opracowane koszty własne przewozu na liniach wąskotorowych P. K. P. Nie przytaczamy tu otrzymanych wyników, gdyż chodziło nam tylko o zwrócenie uwagi na ukazanie się tej nowej cennej pracy,

ŻEGLUGA I SPRAWY MORSKIE

RYNEK FRACHTOWY. — W ub. tygodniu notowano dalsze zapotrzebowanie tonnażu pod ładunki zbożowe, wobec czego stawki zwykowały i osiągnęły poziom najwyższy w ciągu roku.

Na rynku La Platy zakontraktowano 53 statki o łącznym tonnażu 362.650 t. Frachtowano głównie pod ładunki w marcu i płacono z San Lorenzo do sh 20 za średniego typu statki, sh 19 za większe statki, a z Bahía Blanca sh 17/9 do sh 18 do portów Anglii i Kontynentu.

Na północno-amerykańskim rynku notowano również pewne ożywienie; zawarto szereg kontraktów na zboże z Montreal do morze Śródziemnego po zasadniczej stawce 10½ cent. na kwiecien i m.j. Za cukier z Kuby i Santo Domingo płacono od sh 14 do 15 do portów Anglii i Kontynentu zależnie od portu wyładowania i typu statku.

Australijski rynek zbożowy wykazywał wzrost stawek na ładunki do portów europejskich w przyszłych 3 miesiącach. Płacono z portów zachodnich do sh 29/6 przy załadunku w marcu, sh 28 6 w kwietniu i maju, z portów zaś południowych sh 29 do 30 za tonnę Ruch do portów Dalekiego Wschodu był bardzo słaby. Jednakże wzmoczona akcja bojowa w Chinach pozwala przypuszczać, że zwiększą się transporty do Japonii. Z Burmy zakontraktowano kilka statków po sh 25/6 do Holan-

dji, a sh 26/3 do rejonu Antwerpia/Hamburg przy załadunku w marcu.

Pewne zainteresowanie tonnażem notowano na rynku czarnomorskim, skąd zakontraktowano 1 statek pod zboże po sh 11 oraz kilka statków pod węgiel z Marjupola do Stanów Zjedn. Am. po sh 12/9 do 13/6 za tonnę. Rynek dunajski mało ożywiony z powodu silnych mrozów, które uniemożliwiają tam nawigację. Stawki frachtowe bez zmian.

W eksporcie rudy i fosfatów z portów m. Śródziemnego notowano pewne ożywienie, wobec jednak nadmiernej podaży tonnażu stawki nie uległy zmianie.

Eksport węgla angielskiego był ograniczony. Poprawę stawek notowano na ładunki do portów morza Śródziemnego.

Na rynku Gdynia/Gdańsk notowano pewne ożywienie w wywozie drzewa do Anglii, Holandji i Francji, stawki orientacyjne wynosiły za ładunki 600 — 900 stds drzewa D. B. B. sh 29 do 31 w walucie papierowej do Londynu, sh 38 do 39 do Bristol Channel, sh 40 do 44 do Mersey. Eksport węgla był słaby. Cukier szedł w partjach od 300 do 3.000 t do Rygi i Windawy po stawkach sh 4/9 w złocie. Notowano kilka umów frachtowych na cynk do Anglii; za statki ok. 2.000 t płacono sh 9 w złocie.

KRONIKA BIEŻĄCA

PRZEGLĄD USTAW I ROZPORZĄDZEŃ

USTAWY:

Zmiana niektórych przepisów ustawy postępowania sądowego cywilnego z 1864 r. i ustawy o przetargu przymusowym i zarządzie przymusowym — ust. z dn. 25/II 1932 r. („Dz. Ust. R. P.” Nr. 15, poz. 87).

Skup kolei lokalnych: Borki Wielkie-Grzymałów, Drohobycz-Truskawiec, Lwów-Podhajce, Muszyna-Krynica — ustawy z dn. 28 I 1932 r. („Dz. Ust. R. P.” Nr. 16, poz. 90 — 93).

Fatyfikacja umowy pomiędzy Polską a Niemcami o ubezpieczeniu społecznym, podpisanej wraz z protokołem końcowym w Berlinie dn. 11/VI 1931 r. — ust. z dn. 28 I 1932 r. („Dz. Ust. R. P.” Nr. 16, poz. 94).

Ujawnianie hipoteczne zezwoleń na parcelację gruntów — ust. z dn. 13/II 1932 r. („Dz. Ust. R. P.” Nr. 16, poz. 95).

ROZPORZĄDZENIA MINISTRÓW:

Zmiana rozp. z dn. 17/XII 1925 r. w sprawie wykonania ustawy z dn. 22 VII 1925 r. o uregulowaniu obrotu cukrem — rozp. Ministrów: Skarbu, Przem. i Handlu oraz Rolnictwa z dn. 2/XII 1932 r. („Dz. Ust. R. P.” Nr. 14, poz. 85).

Zryczałtowanie podatku przemysłowego od obrotu dla drobnych przedsiębiorstw — rozp. Ministra Skarbu, wydane w porozumieniu z Ministrem Przem. i Handlu, z dn. 4/II 1932 r. („Dz. Ust. R. P.” Nr. 14, poz. 86 — szczegóły p. zesz. 8 /1932, str. 231).

Wykonanie ustawy o państwowym podatku od energii elektrycznej — rozp. Ministra Skarbu w porozumieniu z Ministrami: Spr. Wewn., Rob. Publ. oraz Przem. i Handlu, z dn. 3/II 1932 r. („Dz. Ust. R. P.” Nr. 15, poz. 88).

TERMINY OGÓLNYCH ZEBRAŃ W SPÓŁKACH AKCYJNYCH

10 marca:

— **Fabr. Produktów Chemicznych „Liban”**, S. A. — o g. 12 w lok. S-ki w Krakowie, Szpitalna 15.

11 marca:

— **„Katomasz”, Katowicka Fabryka Maszyn**, S. A. — o g. 15 w Winiarni Kessla w Katowicach, Marjańska.

15 marca:

— **„Tow. Fundamentowe Raymond, Inż. Edward Romański”**, S. A. — o g. 18 w lok. S-ki w Warsz., Zgoda 9.

— **„Radziwiłł, Wimmer i Żeleńscy”**, S. A. dla Wyróbów z Gliny i Piasku we Lwowie — o g. 17 w B-ku Dykontow. Warsz., Oddz. we Lwowie, 3 Maja 14.

16 marca:

— **„Tomaszowska Fabryka Sztucznego Jedwabiu”**, S. A. — o g. 13 w lok. S-ki w Warsz., Wilcza 9a.

17 marca:

— **„Tow. Eksploatacji Terenów”**, S. A. — o g. 18 w lok. S-ki w Warsz., Świętokrzyska 25.

— **Warsz. Fabr. Masowych Wyróbów Błazanych „Tłocznia”**, S. A. — o g. 17 w lok. S-ki w Warsz., Przemysłowa 19.

18 marca:

— **„Krajowa Hurtownia Herbaty, dawniej T-wo M. Szumilin”**, S. A. — o g. 18 w lok. S-ki w Warsz., Miódowa 25.

— **„Przemysł Futrzany Tytus Kowalski”**, S. A. — o g. 18 w lok. S-ki w Warsz., Nowy Świat 55.

— **„Powszechny Bank Depozytowy”**, S. A. — o g. 12 w lok. B-ku w Warsz., Długa 48.

19 marca:

— **„Kolej Lokalna Przeworsk-Dynów”**, S. A. — o g. 12 w lok. Kierownictwa Eksploatacji Kolei w Przeworsku.

— **„Górnośląski Bank Związkowy”**, S. A. w Królewskiej Hucie — o g. 11½ w firmie „Robur” w Katowicach, Powstańców 49.

20 marca:

— **„Składnica Straży Pożarnych”**, S. A. — o g. 13 w lok. S-ki w Warsz., Senatorska 29.

— **„Tow. Browarów i Fabryki Drożdży Spirytusowych „Bergszlos”**, S. A. — o g. 17 w lok. S-ki w Równem, 3 Maja 213/215.

21 marca:

— **Fabr. Mydeł i Perfum „Warszawskie Laboratorium Chemiczne”**, S. A. — o g. 17 w lok. S-ki w Warsz., Złota 61.

— **„Wileński Prywatny Bank Handlowy”**, S. A. — o g. 18 w lok. B-ku w Wilnie, Mickiewicza 8.

22 marca:

— **„Jasło”, Zakł. Przem.-Naftowe „Gartenberg i Schreyer”**, S. A. — o g. 15 w lok. S-ki w Niegłowicach k. Jasła.

— **„Górnośląska Fabr. Kabli i Rur Izolacyjnych”**, S. A. — o g. 18 w lok. S-ki w Katowicach, Krakowska 4.

— **„Warsz. Tow. Budowy i Eksploatacji Rzeźni Miejskich”**, S. A. — o g. 17 w lok. S-ki w Warsz., Nowy-Świat 41, m. 28.

SKARBOWOŚĆ I FINANSE

PODATKI I OPŁATY

ROZPORZĄDZENIE WYKONAWCZE DO USTAWY O OBROcie CUKREM. — W „Dz. Ust. R. P.” Nr. 14, poz. 85, ogłoszone zostało rozporządzenie Ministrów: Skarbu, Przem. i Handlu oraz Rolnictwa o częściowej zmianie rozporządzenia wykonawczego do ustawy o uregulowaniu obrotu cukrem. Rozporządzenie powyższe wprowadza do rozporządzenia wykonawczego z dn. 17/XII 1925 r. następujące ważniejsze zmiany:

1. — § 5 rozporządzenia, który nosił charakter przejściowy, otrzymał nowe brzmienie, ustalające, że w razie zawarcia międzynarodowego porozumienia cukrowniczego w celu uregulowania eksportu cukru i udziału w tem porozumieniu, za zgodą Ministrów: Skarbu, Rolnictwa oraz Przem. i Handlu, polskiego przemysłu cukrowniczego, wyznacza się corocznie na czas od 1/X do 30/IX następnego roku kontyngent eksportowy w wysokości, nie wyższej od przypadającego polskiemu przemysłowi cukrowniczemu według porozumienia międzynarodowego kontyngentu. Kontyngent ten rozdziela się pomiędzy czynne cukrownie, należące do porozumienia międzynarodowego, proporcjonalnie do ich produkcji przed rozpoczęciem okresu przewidywanego, a po ukończeniu przez cukrownie produkcji cukru w danej kampanji — ostatecznie. Na pokrycie kontyngentu eksportowego może służyć cukier zarówno biały, jak surowy I i II rzutu.

2. — § 17 rozporządzenia otrzymał brzmienie, które wyraźnie zaznacza, że cukier, nieobjęty kontyngentem zasadniczym, ani zapasowym może być wypuszczony na rynek wewnętrzny dopiero po wyczerpaniu ogólnego kontyngentu zasadniczego wszystkich cukrowni.

3. — Wreszcie wprowadzono nowy wzór księgi kontyngentów i zmiany w poszczególnych paragrafach, uwarunkowane wprowadzeniem kontyngentu eksportowego.

ULGI PODATKOWE DLA ROLNIKÓW. — W związku z wniesionym do Sejmu projektem ustawy o spłacie zaległości podatkowych Min. Skarbu okólnikiem z dn. 24/II 1932 r. L. D. V 8266/1/32 zarządziło wstrzymanie egzekucji, dokonanej u rolników celem przymusowego ściągnięcia od nich powstałych przed dn. 1/X 1931 r. zaległości w następujących państwowych podatkach wraz z dodatkami państwowymi i samorządowymi: gruntowym, dochodowym, majątkowym oraz spadkowym.

Za zaległości rolników uważane są przytem należności podatkowe, przypadające od nieruchomości gruntowej. O ile płatnik prócz nieruchomości gruntowej posiada inne objekty majątkowe, wówczas za należności podatkowe, przypadające od nieruchomości gruntowej, uważać należy proporcjonalną część tych należności, które wymierzone zostały z nieruchomości gruntowej (dotyczy to w szczególności podatku dochodowego, majątkowego i spadkowego).

Wstrzymanie egzekucji nie dotyczy zaległości podatkowych, powstałych po dn. 30/IX 1931 r. Przy prowadzeniu egzekucji w stosunku do tych zaległości w miarę możliwości będzie się unikało kroków, któreby utrudniały prowadzenie gospodarstwa rolnego, w szczególności kierowania tej egzekucji na przedmioty, które z samą gospodarką nie są wcale albo tylko luźnie związane; nie będzie obejmowało się sekwestrem inwentarza żywego oraz ściśle będzie się przestrzegano postanowienia § 23 lit. b instrukcji egzekucyjnej z dn. 17/IV 1926 r. co do pozostawienia zboża i ziemiopłodów w ilości niezbędnej do prowadzenia normalnego gospodarstwa.

DALSZE UŁATWIENIA PRZY WYWOZIE WYROBÓW CUKIERNICZYCH. — W jednym z ostatnich numerów „Dz. Ust. R. P.” ogłoszone zostało rozporządzenie Ministra Skarbu z dn. 9/II 1932 r. o częściowej zmianie rozporządzenia Ministra Skarbu z dn. 17/IV 1928 r. w sprawie wykonania rozporządzenia Prezydenta Rzplitej o opodatkowaniu cukru. Rozporządzenie to posiada wielką wagę dla naszego przemysłu, produkującego wyroby cukrowe, ponieważ daje dalsze ułatwienia przy zwrocie podatku od wywiezionych z kraju wyrobów cukrowych. Zasadniczą zmianą, wprowadzoną przez rozporządzenie, jest nadanie przedsiębiorcy, który wywoził z kraju wyroby cukrowe z zachowaniem odnośnych przenisów, prawa do nabycia w cukrowni lub w wolnym składzie — cukru bez opłaty podatku spożywczego, w ilości, odpowiadającej wadze cukru, od którego przysługuje mu zwrot podatku. W tym celu

powinien przedsiębiorca wnieść podanie do właściwej izby skarbowej, podając ilość i rodzaj wywiezionych wyrobów oraz zawartość w nich cukru, z dołączeniem dowodu wywozu wyrobów zagranicę lub na obszar W. M. Gdańska. W ten sposób formalności, związane ze zwrotem podatku od wywiezionych z kraju wyrobów cukrowych, zostały sprowadzone do minimum, a mianowicie: przedsiębiorca, który wywozi stale te same gatunki wyrobów cukrowych składa w myśl § 15 rozporządzenia wykonawczego z dn. 17/IV 1928 r. („Dz. Ust. R. P.” Nr. 61, poz. 564) władzy skarbowej wzory wyrobów z pisemnym zobowiązaniem się do wywożenia wyrobów, odpowiadających złożonym wzorom. Odważanie i pakowanie wywiezionych wyrobów powinno się odbywać w obecności kontroli skarbowej, przyczem władza skarbowa będzie pobierać od czasu do czasu próbki wyrobów; koszty analizy w razie, jeżeli wynik badania będzie się różnił nie więcej niż o 1% od zawartości, ustalonej w złożonych wzorach, ponosi Skarb. Wreszcie po złożeniu dowodu, stwierdzającego wywóz zagranicę, przedsiębiorca o'rzymuje z izby skarbowej prawo nabycia odpowiedniej ilości cukru z kontyngentu eksportowego.

OBOWIĄZEK OPŁACANIA PODATKU OD ENERGJI ELEKTRYCZNEJ PRZEZ IZBY PRZEMYSŁOWO-HANDLOWE. — Ministerstwo Skarbu okólnikiem z dn. 24/II 1932 r. wyjaśniło, że na podstawie art. 30 rozporządzenia Prezydenta Rzplitej z dn. 15/VII 1927 r. o izbach przemysłowo-handlowych oraz art. 52 rozporządzenia Prezydenta Rzplitej z dn. 22/III 1928 r. o izbach rolniczych zużycie energii elektrycznej dla celów własnych przez izby przemysłowo-handlowe oraz izby rolnicze wolne jest od podatku w tym samym zakresie i w tych samych wypadkach, jak zużycie energii elektrycznej przez samorząd terytorjalny, zgodnie z lit. b art. 2 ustawy z dn. 17/XII 1931 r. o państwowym podatku od energii elektrycznej.

KALENDARZYK PODATKOWY NA MARZEC 1932 R. — W marcu r. b. płatne są następujące podatki:

- 1) do dn. 15 marca — zaliczka miesięczna na poczet państwowego podatku przemysłowego od obrotu, osiągniętego w lutym r. b. przez przedsiębiorstwa handlowe I i II kategorii i przemysłowe I—V kategorii, prowadzące prawidłowe księgi handlowe, oraz przez przedsiębiorstwa sprawozdawcze;
- 2) do dn. 7 marca — podatek dochodowy od uposażeń służbowych, emerytur i wynagrodzeń za najemną pracę wraz z dodatkiem kryzysowym, potrącony w ciągu lutego r. b.;
- 3) do dn. 15 marca — wpłata 1/3 części różnicy w podatku dochodowym od uposażeń służbowych, wynikającej z kumulacji uposażeń, otrzymanych w ciągu 1931 r. od różnych służbowców;
- 4) do dn. 15 marca — wpłata zaliczki miesięcznej na poczet nadwyciecznego podatku od dochodu, osiągniętego przez notariuszy (rejentów), pisarzy hipotecznych i komorników w lutym r. b.

Nadto płatne są zaległości odroczone i rozłożone na raty z terminem płatności w marcu, tudzież podatki, na które płatnicy otrzymali nakazy płatnicze, również z terminem płatności w tym miesiącu.

MONOPOLE

SPRAWA REWIZJI GOSPODARKI SPIRYTUSOWEJ — p. str. 282.

RYNEK DEWIZ I PAPIERÓW PROCENTOWYCH

GIEŁDA WARSZAWSKA
za okres od 22 do 27 lutego 1932 r.

— Okres sprawozdawczy minął przy tendencji niejednolitej, naogół słabszej dla walut, przyczem wahania kursowe były nieco większe. W porównaniu z notowaniami końcowymi okresu poprzedniego wyżej cenione były dolary, funty szterlingi, (+ 32 na £ 1), korony czeskosłowackie oraz leje rumuńskie, pozostałe natomiast wykazują niżki, a mianowicie: franki francuskie, franki szwajcarskie (— 1'36), belgi, liry włoskie, floreny holenderskie (— 1'30) oraz guldeny gdańskie.

Zapotrzebowanie na dolary gotówkowe nie było w okresie sprawozdawczym zbyt wielkie; kurs ich ulegał niewielkim wahaniom, w rezultacie tygodniowym utrzymując się na dotychczasowym poziomie $\text{zł } 8'88$ za $\text{\$ } 1$. W obrotach prywatnych nastąpiła nieznaczna zniżka — do $\text{zł } 8'881$ za $\text{\$ } 1$.

Wysokość dziennego zapotrzebowania walut pozostawała mniej więcej na dotychczasowym poziomie.

	Kurs najwyższy	Kurs najniższy	Kurs w dn. 27/II
w zł			
Dolary St. Zjedn.	$\text{\$ } 1$	8'914	8'91
" " " telegr.	$\text{\$ } 1$	8'92	8'914
Funty szterlingi	$\text{£ } 1$	31'10	30'70
Franki francuskie	100 fr.	35'15	35'10
Franki szwajcarskie	100 fr.	174'15	172'80
Belgi	100 blg.	124'30	124'25
Korony czeskosłowackie	100 kor.	26'41	26'38
Liry włoskie	100 lir.	46'50	46'45
Floreny holenderskie	100 fl.	361'20	359'80
Guldery gdańskie	100 guld.	173'85	173'80
Leje rumuńskie	100 lir.	5'36½	5'36½

Zainteresowanie papierami lokacyjnymi państwowymi było w okresie sprawozdawczym nieco mniejsze, tem niemniej miały miejsce dość znaczne wahania kursowe, które w rezultacie tygodniowym dały szereg zniżek kursów. Z pożyczek premjowych, cieszących się w okresie poprzednim tak dużym zainteresowaniem, jedynie 4% Pożyczka Dolarowa poprawiła się o $\text{zł } 0'50$; poza tem wyższe kursowe uzyskały: 6% Pożyczka Dolarowa + 1%, 7% Pożyczka Stabilizacyjna oraz 10% Pożyczka Kolejowa + 3%. Bez zmiany pozostał kurs 3% Pożyczki Budowlanej, 5% Pożyczki Konwersyjnej oraz listów zastawnych i obligacji banków państwowych, niżej zaś w porównaniu z notowaniami końcowymi okresu poprzedniego ceniona była 4% Pożyczka Inwestycyjna: sztuki o $\text{zł } 1'25$, serie o $\text{zł } 1'00$.

Dla listów zastawnych panowała w okresie sprawozdawczym tendencja bardzo słaba, pociągając za sobą silne obniżenie kursów. Dotyczy to szczególnie listów prowincjonalnych, z pośród których najsilniej zniżkowały 10% L. Z. T-wa Kredytowego m. Siedlec (— 4%), pozostałe zaś w granicach 2—2½%. W mniejszym stopniu obniżyły się listy miejskie i ziemskie (1—1½%). Listy zastawne w walucie obcej nadal nie były notowane.

W dziale obligacji nieliczne transakcje zawierano VI 6% Obligacjami Pożyczki Konwersyjnej m. Warszawy 1926 r. po kursie dotychczasowym, VIII i IX 6% Obligacjami tejże pożyczki po kursie zniżonym o ½%.

	Wartość nominalna (waluta)	Kurs naj- wyższy	Kurs naj- niższy	Kurs w dn. 27/II
w zł				
3% Pożyczka Budowlana	$\text{zł w zł. } 50$	35'75	34'50	35'25
4% " Dolarowa	$\text{\$ } 50$	48'50	47'00	48'50
4% " Inwestycyjna	$\text{zł w zł. } 100$	90'50	87'90	88'00
4% " " serje	$\text{zł w zł. } 100$	95'00	95'00	—
w % nominalu				
5% " Konwersyjna	$\text{zł } 40'00$	40'00	40'00	40'00
6% " Dolarowa	$\text{\$ } 58'00$	58'00	56'50	57'00
7% " Stabilizacyjna ¹⁾	$\text{\$ } 56'75$	56'75	54'75	55'75
10% " Kolejowa	fr. w zł. 104'50	104'50	104'00	104'00
7% L. Z. Państ. Banku Roln.	$\text{zł w zł. } 1927$	83'25	83'25	83'25
8% " " " " " "	$\text{zł w zł. } 1927$	94'00	94'00	94'00
7% L. Z. Banku Gosp. Kraj.	$\text{zł w zł. } 1927$	83'25	83'25	83'25
8% " " " " " "	$\text{zł w zł. } 1924$	94'00	94'00	94'00
7% Obl. Kom. " " " "	$\text{zł w zł. } 1927$	83'25	83'25	83'25
8% " " " " " "	$\text{zł w zł. } 1924$	94'00	94'00	94'00
8% Obl. Bud. " " " "	$\text{zł w zł. } 1927$	93'00	93'00	—
4½% L. Z. T-wa Kred. Ziems.	$\text{zł } 41'50$	41'50	40'00	40'00
5% " " " " m. Warsz.	$\text{zł } 49'00$	49'00	49'00	49'00
8% " " " " " "	$\text{zł } 64'75$	64'75	61'50	62'50
8% " " " " " "				-61'62
8% " " " " " "				-62'00
8% " " " " " Częstoch.	$\text{zł } 50'50$	50'50	53'50	—

8%	L. Z. T-wa Kred. m. Kielc	$\text{zł } 50'50$	50'50	—
8%	" " " " " Łodzi	$\text{zł } 61'50$	59'50	—
8%	" " " " " Piotrkowa	$\text{zł } 54'50$	53'75	54'00
10%	" " " " " Radomia	$\text{zł } 59'75$	59'00	—
10%	" " " " " Siedlec	$\text{zł } 60'00$	56'00	—

VI 6%	Obl. Pożyczki Konwersyjnej m. Warszawy 1926 r.	$\text{zł } 39'00$	38'50	—
VIII i IX 6%	Obl. Pożyczki Konwers. m. Warszawy 1926 r.	$\text{zł } 35'75$	35'75	—

ZŁOTY ZAGRANICĄ

1932	Gdańsk ¹⁾	Berlin ¹⁾	Wiedeń ¹⁾	Paryż ¹⁾	Zurych ¹⁾
22/II	57'52—57'64	47'15—47'35	79'56—80'04	284'50	57'45
23/ "	57'52—57'63	" "	79'51—79'99	285'50	—
24/ "	57'52—57'64	" "	79'56—80'04	—	—
25/ "	57'53—57'64	" "	—	—	—
26/ "	57'55—57'66	" "	79'51—79'99	—	—
27/ "	57'52—57'63	" "	—	284'00	57'50

1932	Londyn ²⁾	Praga ¹⁾	New-York ¹⁾	Amsterdam ¹⁾
22/II	30'75	377'20—379'20	—	—
23/ "	" "	377'375—379'375	—	—
24/ "	30'87	377'20—379'20	—	—
25/ "	" "	" "	—	—
26/ "	31'00	377'375—379'375	—	—
27/ "	" "	377'20—379'20	—	—

POŻYCZKI POLSKIE NA GIEŁDACH ZAGRANICZNYCH³⁾

	8—13/II	15—20/II	22—27/II
(maksimum—minimum—ultimo; w nawiasach obroty)			
New-York			
6% dolarowa			
1920	55—55—55 (3.000)	53½—55—59 (6.000)	58—54—55 (4.000)
8% Dillon.			
1925	57—54—57 (79.000)	59½—57—57 (67.000)	57—56—56½ (30.000)
7% stabilizac.			
1927	56—52½—56 (147.000)	54¾—53½—54¼ (82.000)	54½—54—54¼ (61.000)
7% Warszawy			
1928	45—38½—45 (56.000)	43—42—42 (28.000)	44½—43—43 (10.000)
7% śląska			
1928	41½—38½—41½ (77.000)	44¾—43—44 (24.000)	46½—43—43 (26.000)
Londyn			
7% stabilizac.			
1927	71'80—68'80 —70'80	74'15—70'65— —73'15	74'22—72'22— —73'22
Zurich			
7% stabilizac.			
1927	53'25—51'75	—	54'00—53'75
Sztokholm			
7% stabilizac.			
1927	—	50—44½ (17.500)	52—49 (15.000)
Paryż			
7% stabilizac.			
1927	65'71—64'60	62'62—61'89	65'21—63'24
Mediolan			
7% włoska			
1924	—	94'50—94'00 —94'30 (400)	95'00—94'50 —95'00 (235)

Z BANKU POLSKIEGO

STAN RACHUNKÓW BANKU POLSKIEGO W DN. 20 LUTEGO 1932 R. — Druga dekada lutego przyniosła odpływ walut z Banku Polskiego. Rezerwy walutowe wykazały spadek tylko z $\text{zł } 186'0$ milin. do $\text{zł } 184'8$ milin., przyczem rezerwy, wchodzące w skład pokrycia obiegu i natychmiast płatnych zobowiązań, obniżyły się o $\text{zł } 8'2$ m ljn. do $\text{zł } 61'3$ milin.

¹⁾ Za $\text{zł } 100$.

²⁾ Za $\text{£ } 1$.

³⁾ Kursy — w %-ach nominalu; obroty — w jednostkach walutowych danego kraju.

¹⁾ Z wyłączeniem transzy francuskiej.

natomiasz rezerwy, niezaliczone do tego pokrycia (po dołączeniu zapasu funtów szterlingów) podniosły się do zł 1235 miljn.

Zapas złota wzrastał w dekadzie sprawozdawczej jedynie dzięki drobnemu skupowi złota, dokonywanemu przez oddziały Banku, w związku z czem zapas złota zagranicą pozostał niezmienny w wys. zł 1156 miljn., a tylko zapas złota w skarbcu wzrósł z zł 48664 miljn. do zł 48668 miljn.

Zmiany w stanie rezerw złoto-walutowych, stanowiących pokrycie obiegu biletów i natychmiast płatnych zobowiązań Banku, w pierwszych 2 dekadach lutego ilustruje następujące zestawienie (w tys. zł):

	31/I	10/II	20/II
Złoto	600 487	602.293	602 334
Waluty i dewizy netto	69.036	69.479	61.278
Razem:	669.573	671.772	663.612

W stosunku do sumy obiegu banknotów i natychmiast płatnych zobowiązań powyższe pokrycie złoto-walutowe wynosiło w dn. 20/II 50'55%, gdy w dn. 10 II 49'89% i w dn. 31/I 48'35% (statutowe minimum 40%). Pokrycie samem złotem stanowiło: w dn. 20/II 45'88%, w dn. 10 II 44'73%, w dn. 31/I 43'37% (statutowe minimum 30%).

Wzrost procentu pokrycia w II dekadzie lutego mimo spadku sumy pokrycia (rezerw) tłumaczy się jednoczesnym zmniejszeniem się sumy obiegu biletów i natychmiast płatnych zobowiązań Banku, mianowicie z zł 1.346'6 miljn. do zł 1.312'8 miljn. Właściwie obniżył się tylko — jak zwykle w środku miesiąca — obieg biletów bankowych (z zł 1111'5 miljn. do zł 1.068'9 miljn.), podczas gdy drugi składnik — natychmiast płatne zobowiązania — wykazał wzrost z zł 235'0 miljn. do zł 243'9 miljn.

Zwyżka zobowiązań powstała wskutek zwiększenia się lokat na rachunkach żyrowych — z zł 212'6 miljn. do zł 221'6 miljn., przyczem zwiększały tylko lokaty na rachunkach prywatnych (z zł 180'2 miljn. do zł 193'1 miljn.), podczas gdy lokaty kas państwowych obniżyły się lekko (z zł 32'5 miljn. do zł 28'5 miljn.).

Spadek obiegu w II dekadzie lutego o zł 338 miljn. do poziomu o zł 10'4 miljn. niższego niż w dn. 20/I stanowi w nieznanym stopniu odpowiednik wzrostu lokat na rachunkach

żyrowych, głównie zaś wiąże się z odpływem walut i skurczeniem się kredytów Banku.

Co do tych ostatnich — to suma kredytów dyskontowych wykorzystanych (uma weksli w portfelu) obniżyła się w dekadzie sprawozdawczej tylko o zł 5'9 miljn., osiągając poziom o zł 12'9 miljn. wyższy niż przed miesiącem (dn. 20/I), suma zaś pożyczek zastawowych skurczyła się o zł 3'2 miljn., osiągając — naodwrot — poziom o zł 6'0 miljn. niższy niż przed miesiącem. Suma weksli zagranicznych (z eksportu) obniżyła się w II dekadzie lutego o zł 1'3 miljn.

Z innych pozycji bankowego pokrycia obiegu — zapas monet srebrnych i bilonu, przejętych przez Bank na własność, obniżył się w dekadzie sprawozdawczej o zł 0'3 miljn., zapas zaś papierów procentowych własnych — o zł 0'1 miljn.; dług Skarbu Państwa (kredyt bezprocentowy, którego granica maksymalna uchwała Walnego Zebrania Banku podniesiona została do zł 100 miljn.) pozostał w dalszym ciągu niezmienny w wysokości tylko zł 20 miljn.

Całe bankowe pokrycie obiegu przedstawiało się następująco (w tys. zł):

	31/I	10 II	20/II
Weksle	667.272	641.851	635.934
Weksle zagraniczne	103.470	102.235	100.930
Polskie monety srebrne i bilon	37.108	37.493	37.144
Pożyczki, zabezpieczone zastawami	121 513	120.483	117.306
Papiery proc. własne	12.452	12 509	12 396
Dług Skarbu Państwa	20.000	20.000	20 000
Razem:	961.816	934.572	923.711

Emisja skarbową wykazała w dekadzie sprawozdawczej spadek stosunkowo dość znaczny, bo z zł 235'3 miljn. do zł 230'8 miljn. Na sumę tę składa się: 1) obieg biletów państwowych (5 złotych — podlegających już tylko wymianie) w wys. zł 1'3 miljn. (w dn. 10/II zł 1'3 miljn.), 2) obieg monet srebrnych (5-, 2- i 1 złotych) w wys. zł 159'7 miljn. (w dn. 10/II zł 162'5 miljn.), 3) obieg bilonu niklowego i brązowego w wys. zł 69'8 miljn. (w dn. 10/II zł 71'5 miljn.).

PRZEGLĄD ZAGRANICZNY

PORZĄDKOWANIE WIELKICH BANKÓW I PRÓBY RUSZENIA KONJUNKTURY W NIEMCZECH

NAJDONIOŚLEJSZYM wypadkiem ostatnich tygodni w dziedzinie gospodarczej w Niemczech było ogłoszenie w dn. 22/II rozporządzenia doraźnego (ta forma ustawodawcza stała się już normalną od blisko roku), dotyczącego t. zw. „reformy bankowej”. Spodziewano się jej oddawna, wiadome było, że trzech wysokich urzędników (Ernst, Norden, Friedrich) pracują nad nią od kilku tygodni, ale praca ta toczyła się w takiej ścisłej tajemnicy, że nie konkretnego nazewnictwa się nie przedstawiało. Najlepiej informowani twierdzili, że reforma będzie dotyczyć całego systemu bankowego i że zaczerpnie się dużo z wniosków, zawartych w projekcie Wagemanna. Tymczasem nowe rozporządzenie doraźne zajmuje się wyłącznie rekonstrukcją i sanacją bilansów 6 wielkich banków i dokonywa 2 fuzji, natomiast poza temi, zresztą doniosłami, pociągnięciami, niema żadnych przymusowych regulacji systemu, czego się jedni obawiali, a drudzy spodziewali.

Rozpatrując motywy gospodarcze, jakie mogły skłonić Rząd Rzeszy do zajęcia się dzisiaj zagadnieniem wielkich banków, musimy powiedzieć, że nastąpiło to albo zapóźno albo zawcześnie. Jedynie tylko względy polityki wewnętrznej mogły wymagać

zrobienia tego kroku dzisiaj właśnie i tylko z uwagi na nie można przyznać, że zrobiony on został we właściwym czasie. Inaczej mówiąc, decydowały tu znowu momenty wewnętrzno-polityczne, podobnie jak przy wydawaniu rozporządzenia doraźnego z dn. 8/XII r. ub. Mamy więc znowu do czynienia z aktem politycznym, posługującym się tylko materią gospodarczą.

Jeżeli zważymy, że od dn. 13/VII r. ub. banki niemieckie, słusznie czy niesłusznie, stoją pod ostrzałem zarzutów niewłaściwej gospodarki, a co gorsze, błędnej polityki, że pewne koła obarczają je nawet winą za załamanie się niemieckiego rynku kredytowego w owym pamiętnym dniu, to zrozumimy, że podtrzymanie zaufania do nich przez jakąś gruntowną, a przynajmniej efektowną, reformę było sprawą pilną. Brak tego zaufania wyrażał się przecież wycofywaniem wkładów bankowych, na tle ogólnej niepewności oraz obaw o pewne poszczególne instytucje. Rezultatem tego była niemożność udzielania kredytów przez banki, zmuszone do trzymania największych możliwie rezerw płynności, a stąd wzmocnienie deflacji i ograniczenie produkcji społecznej. Z tego względu reforma z dn. 22 II przychodzi za-

późno. Z drugiej strony jednak można żywić poważne wątpliwości, czy dzisiejsza sytuacja koniunkturalna jest dla sanacji odpowiednia. Przedsiębiorze się znaczne skreślenia kapitału i rezerw, t. zn. uznaje się cały szereg pozycji kredytowych za straty. Kierownik największego instytutu bankowego Deutsche-Disconto, Dyr. Wassermann, wyraża następujący pogląd: „o ile nie nastąpią wstrząsy o znaczeniu trzęsienia ziemi, można przypuszczać, że D.-D. Bank w walce między niższą kosztów i spadkiem wkładów nie ulegnie. Jeżeli nie nastąpi ożywienie, a mia- nowicie w efektach, może mimo to rezultat interesów być nienajgorszy”. Min. Skarbu Rzeszy oświadczył zaś, że odpisane zostało wszystko, co musiało być uważane za stracone, istnieją zaś odpowiednie rezerwy na zabezpieczenie i przed dalszemi stratami, które mogą jeszcze wyniknąć.

Tu jednak nasuwa się pytanie, czy właśnie ze względu na rozwijającą się nadal depresję aktywa banków nie zostały przeciw za wysoko oszacowane. Trzeba się liczyć także i z tem, że dłużnicy sanowanych banków, wiedząc o znacznych skreśleniach, nie będą bardzo pochopni do wyrównywania swych zobowiązań. Jest jednak możliwa i poprawa koniunktury. Kto wie, czy pewne nadzieje w tym kierunku nie wiążą się z przyływem nowych środków kredytowych z kas Rzeszy i Reichsbanku. W takim razie pytanie brzmiałoby odwrotnie: czy aktywa nie są szacowane za nisko? Jedno jest pewne, że ze względu na zupełnie niewyjaśnioną sytuację koniunkturalną reforma bankowa przyszła zaw- cześnie.

Nie bardzo jasna pozostaje kwestja wzrostu wpływów Państwa w dziedzinie bankowości. Nie da się zaprzeczyć, że udział RM 252 milin. w ogólnym kapitale samowanych banków RM 554 milin. jest bardzo znaczny. Minister Skarbu Rzeszy i Prezydent Banku Rzeszy oświadczyli, że jest to tylko przejściowa, pomocnicza konstrukcja, najspieszniejszy powrót akcyj w ręce prywatne uważają oni za konieczny, ile że tylko przedsiębiorca prywatny może zdobyć się na dostateczną dozę energii i pomysłowości, by uzdrowić gospodarstwo niemieckie. Nie da się jednak zaprzeczyć, że od pamiętnych dni lipcowych udział Państwa w bankowości niemieckiej znacznie wzrósł, oraz że w pewnych pociągnięciach w lipcu i sierpniu, do tej dziedziny się odnoszących, Rząd Rzeszy najwyraźniej kokietował z socjalistami, stwarzając przynajmniej pozory dążenia do upaństwowienia banków. Nie da się przewidzieć dzisiaj, czy ten udział Państwa istotnie zostanie tak rychło i chętnie zlikwidowany, jak to się dzisiaj zapowiada — nikt przecież nie przypuszcza, żeby obietnice Rządu Brüninga były w całości honorowane przez następne rządy. Jedno można stwierdzić, że to wzmoczenie bezpośrednich wpływów państwowych w bankowości niemieckiej jest jednym ze skutków polityki zagranicznej Niemiec (głównie protokół wiedeński i podkopywanie reparacji) i stanowi jedną z pozycji rachunku, którą bankowość niemiecka musi za tę politykę płacić.

Ważnym momentem obecnej sanacji jest fakt nowych fuzyj. Dwa olbrzymy bankowe Dresdner Bank i Darmstädter-National zostają zespolone, ostatni zaś wielki bank prowincjonalny na zachodzie Niemiec, Barmer Bank Verein, zostaje wchłonięty przez berliński Commerz u. Privatbank. Ze strony Rządu Rze-

szy zastrzeżono się, że fuzje te nie były przez Rząd narzucone, owszem, inicjatywa wyszła z kół zainteresowanych. Fakt połączenia się Danat - Banku z Dresdner-Bankiem tłumaczy się niezawodnie tem, że Rząd Rzeszy, będąc zainteresowany w obu tych przedsiębiorstwach, owszem, nawet zmuszony do zajęcia się ich losami, nie chciał stwarzać dwóch instytucyj, konkurujących z sobą, i to bezpośrednio, na tym samym terenie. Wchodziła tutaj także w grę oszczędność na kosztach własnych przez połączenie filij. Długi czas nad tem debatowano, gdyż przez to posunięcie wyrzuca się kilka tysięcy urzędników na bruk — w rezultacie jednak zdecydowano się na to, stwarzając osobny fundusz odszkodowawczy RM 20 milin. z pieniędzy rządowych. Nowy bank „mamutowy” wysunie się na pierwsze miejsce co do wielkości, zajmowane dotychczas przez Deutsch-Disconto; czy obawy o ociężałość ruchów i zbiurokratyzowanie kierownictwa w tak olbrzymim instytucie są usprawiedliwione — to okaże przyszłość. Druga fuzja — Barmer Bank Verein i Commerz und Privat Bank — stanowi wręcz odwrotny krok od spodziewanego. W czasie obrad komisji 3 geheimratów nad reformą bankową utrzymywała się bowiem pogłoska, jakoby zamiarem Rządu było zdecentralizowanie systemu bankowego przez podział filij berlińskich banków między największe instytucje prowincjonalne. Tej koncepcji jednak zupełnie zaniechano, owszem, wzmocniono jeden z berlińskich grosbanków kosztem Barmer Bank Vereinu, który się cieszył dobrą opinią, ale stracił zupełnie aktywność kredytową dzięki temu, że w drodze interwencji wykupił 65% swoich akcji.

Przyjrzyjmy się jeszcze jakie skutki ta sanacja bankowa wywołuje obecnie w gospodarstwie niemieckim, i jakie mogą być przypuszczenia co do wpływu jej na dalszy rozwój stosunków. Z kapitału RM 840 milin. i RM 294 milin. rezerw, posiadanych przez 4 berlińskie grosbanki, pozostało RM 444 milin. plus RM 85 milin. rezerw. Jest to właśnie sankcjonowanie stanu faktycznego przez odpisanie od kapitału i rezerw tych strat, które należy uważać za poniesione. Wielką część z tego, bo blisko 40%, poniosą banki same, posiadające ogromne portfele swoich akcji, dalej Skarb Państwa, a najmniejszą — prywatni akcjonariusze. Ta dzisiejsza strata jest czysto rachunkowa, owszem, może się nawet przyczynić do wzrostu kursu prywatnego akcji, wobec wyjaśnienia sytuacji. Natomiast zaprzeczyć się nie da, że spisanie kapitałów zakładowych stanowić będzie znaczną ulgę dla rachunku rentowności odnośnych banków. Strat, istotnie poniesionych, to n.e. zmniejszy, ale zwolni banki od obowiązku wypłacania dywidend — czasem, dla utrzymania prestiżu, zbyt wysokich, jak w latach 1929—1930 — a równocześnie przywróci rezerwy do ich właściwej roli (chyba, że przy dalszej niepomysłnej koniunkturze one znowu stopnieją). To zwiększenie rentowności kapitału bankowego, dokonane drogą operacyjną, może stanowić punkt wyjścia do dalszych posunięć w dziedzinach, równie silnie obciążonych dzięki przeinwestowaniu, jak żegluga lub ciężki przemysł. Byłoby to odważnem zamknięciem jednego rozdziału dziejów gospodarczych, a otworzeniem drugiego — może zbyt odważnem, by zdecydował się na nie ten czy inny Rząd Rzeszy przed załatwieniem sprawy reparacyjnej.

Nowe rozporządzenie doraźne upoważnia Rząd do udzielenia kredytów aż do RM 650 milj., z czego RM 250 milj. a fonds perdu. Może to Rząd zrobić tylko w formie emisji bonów skarbowych, dyskontowanych przez Bank Rzeszy, gotówki bowiem nie posiada (chyba z emisji bilonu). Bank Rzeszy ze swojej strony przyczynia się kwotą do RM 200 milj. Technicznie da się to przeprowadzić bez zmiany ustawy bankowej, tylko przez zakupno akcji Gold-discontbanku, który na ten cel już podniósł swój kapitał zakładowy. Częściowo pójdzie na ten cel zysk Banku Rzeszy za 1931 r. Jakie środki pieniężne przyplyną z tego tytułu do banków — tego na podstawie do dzisiaj ogłoszonych liczb jeszcze ściśle oznaczyć się nie da. Jednakowoż stwierdzić musimy, że nastąpi pewne rozszerzenie kredytu. Już z obserwacji bilansów Banku Rzeszy od połowy stycznia widać było, że w wewnętrznych stosunkach kredytowych następuje odprężenie, silniejsze od sezonowego. Tłumaczy się ono w znacznej części likwidowaniem przez banki wierzytelności z rachunków bieżących, redyskontowanych za żyrem Akzept u. Garantiebunku w instytucji emisyjnej. Można było się domyślać, że ten luz wyzyskany zostanie dla celów reformy bankowej. Rzeczywistość potwierdziła, ale i przewyższyła te domysły. Dzisiejsze rozszerzenie kredytów, spozierające jednym okiem na projekty Wagemanna, a drugim kokietujące z przykładem amerykańskim, jest tak blisko od inflacji (czy może, używając modnego wyrażenia: redeflacji), że istotnie trudno jest dostrzec granicę.

Mamy więc znowu objaw sztucznego rozszerzania kredytów, zwiększania papierowej siły kupna w kraju, i to na niekorzyść realnej, już istniejącej, a znajdującej sw j wyraz w stosunku obrotu towarów do obiegu. I to się dzieje na marginesie akcji niżania cen, akcji, której odnośnie do cen związanych i płac zarobkowych trzeba przyznać, że przygotowuje teren do poprawy konjunktury. Rozwładnianie siły kupna przez nowe kredyty staje w poprzek tej akcji, chociaż niezawodnie łagodzi przebieg procesu deflacyjnego i stąd, ze względów społecznych, może być nawet uznane za konieczne. Nie wątpimy, że zarówno Rząd Rzeszy, jak i kierownictwo Reichsbanku, obawiające się złych skutków inflacji, wystrzegać się będą wszelkiej przesady. Rzecz to bynajmniej nie łatwa, jeżeli cały ciężar tak doniosłych i trudnych spraw, jak finansowanie pomocy dla Wschodu, finansowanie eksportu, zwłaszcza sowieckiego, a wreszcie sanacja bankowa, spada prawie wyłącznie na barki instytucji emisyjnej. A do sanowania jest jeszcze w Niemczech dużo, choćby wspomnieć tylko o żegludze lub o ciężkim przemyśle, którego największy filar — związek stalowni — ogłosił właśnie bilans deficytowy. Cała nadzieja, że kiedyś roztaje wreszcie rezerwa w postaci stezauryzowanych pieniędzy w wysokości jakiegoś miljarda marek.

O ile więc, z wszelkimi zastrzeżeniami, możemy przyznać raczej wyższej konieczności takim manipulacjom pieniądza, których celem jest załagodzenie położenia społecznego, o tyle jednak nie możemy zgodzić się z takimi pomysłami, które, dążąc do takiej samej manipulacji, uzasadniają ją argumentami czysto ekonomicznymi. A mamy znowu do zanotowania inicjatywę w tym zakresie, i to nie byle jaką, bo podpisaną przez ogólnoniemieckie zrzeszenie związków zawodowych. Plan, opracowany przez znanych

3 działaczy (Tarnow, Baade, Woytinsky) ma na celu „finansowanie udzielenia pracy”, żąda przyciągnięcia do procesu produkcyjnego całego szeregu bezrobotnych, oczywiście z pomocą rozszerzenia kredytów, i uzasadnia to żądanie temi mn. w. argumentami: ostatnia niżka cen nie wyrównała niżki płac zarobkowych, owszem, z tej racji urosły dla przemysłu oszczędności w wysokości jakichś RM 200 milj. miesięcznie. Jeżeli te oszczędności mają służyć tylko do wzmożenia zysku od kapitału, to nie pójdą ani na rozszerzenie konsumpcji przedsiębiorców, ani na inwestycje, ale raczej na spłatę długów bankowych. Z tego, twierdzą projektodawcy, gospodarstwo nie będzie miało żadnej korzyści. Nawet płynność banków na tem nie skorzysta, bo ścieśnienie siły kupna, koncentrujące się na pewne przemysły, wywoła tam dalsze zaburzenia, bankrutstwa i t. d., pociągające za sobą straty banków. Trzeba więc te pieniądze skierować w takie miejsce, gdzie będą one mogły popchnąć naprzód konjunkturę. Nie można ich poprostu odebrać przedsiębiorcom, bo zniweczy się przez to spadek kosztów produkcji, ale można je skompensować przez rozszerzenie kredytów w równych rozmiarach. Te nowe kredyty możnaby wprawdzie użyć na wzmożenie konsumpcji robotniczej, ale z różnych względów lepiej jest za nie przeprowadzić pewne inwestycje np. wzmocnienie sieci kolejowej, drogowej i t. p. Nie chodzi tu tak bardzo o rentowność takich budowli, ile o to „żeby robotnicy otrzymywali płacę i za nią robili zakupy. Wówczas działanie niżki płac, prowadzące obecnie do ścieśnienia siły kupna, będzie sparaliżowane przez rozszerzenie kredytu. Niebezpieczeństwo dla waluty nie zaistnieje, gdyż do towarów, wyprodukowanych z dodatkowych kredytów, będzie stosować się prawo degresji kosztów. Dzięki lepszemu wyzyskaniu wydajności warsztatów produkcji spadną koszty własne, zaczem co najmniej ten sam poziom cen jest zapewniony. Co do techniki finansowania tych dodatkowych kredytów niema jeszcze porozumienia między zwolennikami tego rozwiązania, którzy wahają się między dyskontem weksli skarbowych a redyskontem weksli prywatnych — oczywiście jedno i drugie w Banku Rzeszy. Jednakowoż zgadzają się oni w tem, że z całej sumy kapitału nowoinwestowanego trzeba będzie tylko jakich RM 150 milj. nowych not, a to z powodu szybkiego powrotu pieniądza do banku. Oczywiście (to się przecież powtarza we wszystkich absolutnie projektach tego rodzaju) impuls początkowy, dany jednej gałęzi produkcji, udzieli się sąsiednim, ożywi się konsumpcja, rynek walorów, zwiększą się oszczędności, no i wkońcu polepszenie konjunktury ruszy na całej linii. Chodzi tylko o to, żeby ten pierwszy impuls, ten start, był dokonany we właściwym miejscu, stąd też absolutnie pierwszeństwo we wszystkich planach ożywienia konjunktury mają przemysły budowlane, wiążące się przecież z tylu dziesiątkami innych gałęzi.

Inicjatorom planu nie daje to spać, że jakieś nadwyżki, osiągnięte podobno przez produkcję, mogą pozostać niewyzyskane dla robotników. Trzeba im przyznać rację, że nadwyżki takie — co do których wysokości nie możemy się wdawać w dyskusję — mogą być, jako siła kupna, zupełnie stracone dla kraju, o ile są zużyte na zapłacenie długów zagranicznych wzgl. wyeksportowane, bez kompensaty w formie dopływu obcego pieniądza wzgl. towaru,

co na jedno wychodzi. Mniej już jest słuszności w argumencie, że spłata długów w bankach zostanie zrównoważona stratami tychże, skutkiem ograniczenia produkcji. Ze siła nabywcza ludności się skurczyła — to pewne. Drugi pewnik to ten, że kryzys robotniczy, i jego zaostrenie się w ostatniej fazie, jest wynikiem rozwinięcia się kryzysu kredytowego, a także wynikiem prób zaradzenia temuż przez niższą stopy procentowej. Z faktu jednak, że właśnie kryzys kredytowy trwa w całej pełni, nie można wysnuwać wniosku, że konjunktura da się poprawić przez posunięcia na rynku pracy i manipulacje kredytowe. Gromadzenie się pieniądza w bankach, stanowiące jedno z elementarnych znamion okresu depresji, stanie się punktem wyjścia do poprawy wtedy dopiero, gdy pieniądz ten zacznie być płynny w znaczeniu gospodarczym, a nie techniczno-bankowym, t. j. kiedy będzie chętny do angażowania się i kiedy znacznie wywierca wpływ na rynek kapitałowy. Do tego jednak brakuje zasadniczego warunku, t. j. zaufania w pewność lokat przyczem niewyjaśnione stosunki wewnętrzno- i zewnętrzno-polityczne odgrywają w Niemczech rolę decydującą. Jakże może być mowa o jakimś starcie, kiedy iskra, z trudem wytworzona, nie znajduje materiału palnego! Impuls, dany w takich okolicznościach, choćby się rozszedł i po kilkudziesięciu gąszczach przemysłu, skończy się rychło na niczem. A gdyby, w czasie stosowania planu takiego rodzaju, istotnie rozpoczęła się, z samoistnych, organicznych powodów, poprawa konjunktury, to miałaby, obok innych trudności, do zwalczania skutki inflacji, z urzeczywistnieniem takiego planu połączone.

I właśnie dlatego, że impuls do ożywienia konjunktury może wyjść z zagranicy i przenieść się na Niemcy w formie dodatkowej siły kupna, nie mogą sobie Niemcy pozwalać na żadne takie ekstrawagancje, które najlepiej nawet uzasadnione dialektycznie, wywrą jednak zagranicą nieuchronnie to wrażenie, że się walutę psuje i powrót do poprawy utrudnia.

Partja socjal-demokratyczna, która dotychczas sprzeciwiała się wszelkim formom inflacji, i tym razem nie przychyliła się do wyżej omówionego planu, ale przygotowuje do Parlamentu inne wnioski. Mają one na celu wzrost zatrudnienia, wszelako bez eksperymentowania z walutą, albo w drodze wielkiej pożyczki wewnętrznej, albo też przez zużytkowanie funduszów, płynących z podatku domowo-czynszowego. Zmobilizowanie pochowanych po domach banknotów dla celu tak mało atrakcyjnego, jak roboty publiczne (tyle było słusznej krytyki w ostatnich czasach za rozrzutne szafowanie pieniędzmi podatkowymi na ten cel!) jest czystą utopją. Ujęcie zaś gminom paruset milionów z podatku domowo-czynszowego i wydanie ich na płace robotnicze to jest, biorąc z punktu widzenia gospodarstwa narodowego, tylko przełożenie z kieszeni do kieszeni. Jak zatkać wówczas dziurę w budżetach samorządów, które w ogromnej części są deficytowe? Chyba, że się liczy na to, iż ubytek stąd powstały zapłacą podatnicy, którymi jednak nie będą klienci i wyborcy socjalnej demokracji.

Żadnemu z tych projektów nie można rokować urzeczywistnienia. Wobec ostrożności Rządu Rzeszy pójda one z pewnością wszystkie do archiwów, jak poszedł w jesieni projekt Min. Gospodarki Rzeszy, również usiłujący podnieść zatrudnienie przez roboty publiczne i również z pomocą „inflacyjki”. Zbyt wiele ekwilibrystyki wymagało utrzymanie waluty na poziomie, żeby ją teraz narażano lekkomyślnie i tylko dla korzyści partji, która i tak musi Rząd popierać, ze strachu przed prawicą. Faktem jest jednak, że siła kupna w Niemczech topnieje, a z nią razem dochody związków prawnopublicznych. Jak zostaną zrównoważone budżety Rzeszy i samorządów po dn. 1 kwietnia — tego nikt sobie wyobrazić nie może. Z tej strony zarysowuje się nowe widmo inflacji.

Berlin, dn. 29 lutego 1932 r.

W. H. H.

KRONIKA ZAGRANICZNA

M. IN. NA PODSTAWIE RAPORTÓW I DONIESIEN POLSKICH PLACÓWEK ZAGRANICZNYCH

OGÓLNE

**SPADEK DZIAŁALNOŚCI EMISYJ-
NĄJ W 1931 R.** — W r. ub. ze szczególnością objawiło się zmniejszenie emisji walorów, stanowiąc jeden z najbardziej typowych objawów osłabienia działalności gospodarczej i braku zaufania. Zjawisko to wystąpiło z największą siłą w Anglii, gdzie emisje wyniosły w 1929 r. £ 362 miljn., w 1930 r. spadły do £ 236 miljn., a w r. ub. do £ 88 miljn. Przedsiębiorstwa przemysłowe i finansowe zaabsorbowały w r. ub. £ 43 miljn. wobec £ 100 miljn. w 1930 r. i powyżej £ 200 miljn. w 1929 r.; emisja walorów zagranicznych wyniosła w 1929 r. £ 40 miljn., w 1930 r. £ 39 miljn. i w r. ub. już tylko £ 9 miljn., podczas gdy w bezpośrednio powojennym roku, 1918, emisje te stanowiły równowartość £ 57 miljn. W Stanach Zjedn. Am. emisje wyniosły w 1929 r. \$ 10 milj., w 1930 r. \$ 7 milj. i w r. ub. \$ 3 milj. We Francji w tych samych latach — fr. fr. 15 milj., 22 milj. i 16 milj.; w Niemczech — RM

3:25 milj., 2:5 milj. i 2 milj.; w Szwajcarii — fr. szw. 800 miljn., 600 miljn. i 400 miljn.

FRANCJA

ZAOSTRZENIE KRYZYSU. — Ostatnie miesiące przynoszą ze sobą gwałtowne pogłębienie się objawów kryzysowych we Francji. Ewolucja ta jednak nie osiągnęła jeszcze swojego punktu szczytowego. O spadku obrotów gospodarczych świadczy obniżanie się wskaźnika produkcji, które poniżej podajemy:

	1929/30	1927	Sty- czeń 1931	Gru- dzień 1931
Ogólny wskaźnik	110	144	133	111
Przemysł ma- szynowy	114	162	144	118
Przemysł bu- dowlany	80	142	130	122

Przemysł włókienniczy	89	97	83	59
Produkcja węgla	120	130	122	105
Spożycie węgla	103	125	111	102
Produkcja stali	112	133	117	82
Spożycie stali	106	159	132	105

Jak widzimy, poziom produkcji przemysłowej z końcem r. ub. powrócił mniej więcej do poziomu z 1927 r., t. j. okresu kryzysu stabilizacyjnego, przyczem wskaźnik wytwórczości włókienniczej i stalowej spadł w jeszcze znacniejszym stopniu. O ciągłym pogłębieniu się przesilenia świadczy również wskaźnik ruchu kolejowego. Wpływy towarzystw kolejowych wyniosły w styczniu r. b. o 17:34% mniej, niż w styczniu r. ub., a ilość zatrudnionych wagonów o 16:65% mniej.

Drugim momentem, świadczącym o trudnościach gospodarczych Francji, jest po-

garszanie się jej sytuacji w dziedzinie międzynarodowych obrotów handlowych. Zarówno wywóz wyrobów wykończonych, jak i przywóz surowców spadł nie tylko znacznie poniżej poziomu z 1927 r., ale nawet poniżej poziomu z 1913 r. Przyjmując mianowicie wskaźnik 100 jako równy poziomowi z 1913 r., uzyskujemy następujące liczby: Wywóz wyrobów fabrycznych wyniósł 167 w 1927 r., 181 w 1929/30 r., 129 w styczniu 1931 r. oraz 100 w styczniu 1932 r. Przywóz surowców wyniósł: 122 w 1927 r., 144 w 1929/30 r., 124 w styczniu 1931 r., a 99 w styczniu r. b. Wywóz towarów gotowych spadł przeto do połowy poziomu z 1929 r.

W dziedzinie tej właściwie tylko zanotować można jeden jedyny objaw dodatni, t. j. zmniejszanie się deficytu bilansu handlowego. Odbywa się ono jednak kosztem zacieśniania się obrotów handlowych Francji. Deficyt ten wyniósł, mianowicie, w styczniu r. b. 534 miljn. fr. wobec 709 miljn. fr. w grudniu r. ub., a 1.401 miljn. fr. w czerwcu r. ub. Oczekują, iż ostatnie posunięcia, ograniczające przywóz, wywrą skutek w najbliższym czasie, i że deficyt bilansu handlowego Francji będzie się znacznie zmniejszał w przyszłości.

Podobnie, jak i w innych krajach, tak i we Francji ceny hurtowe wzrosły znacznie silniej niż ceny detaliczne. Obecnie jednak spadek cen detalicznych i kosztów utrzymania odbywa się w nieznanym stopniu: znacznie wolniej niż zdawałoby się wynikać z wskaźników cen. Wskaźniki te przedstawiają się następująco:

	1929/30	Sty- czeń 1931	Listo- pad 1931	Luty 1932
Ceny hurtowe . .	653	493	417	414
Ceny detaliczne . .	649	649	555	561
Koszty utrzymania . .	624	620	566	—

Zarówno słabą zniżkę cen jak i stosunkowo późne obniżanie się plac przypisywać należy w pierwszym rzędzie nadmiernie protekcyjnej polityce w stosunku do rolnictwa.

Liczba oficjalnie notowanych całkowitych bezrobotnych przekroczyła 260 tys. osób; rzeczywista liczba bezrobotnych wynosi obecnie co najmniej 800 tys., mimo iż 100 tys. cudzoziemskich robotników opuściło Francję. Poziom plac obniża się powoli. Podczas gdy w okresie 1929/30 r. wynosił on 720, a z końcem r. ub. 700, obecnie wynosi 687, czyli obniżył się w ogólności zaledwie o około 5%.

Na rynkach pieniężnych daje się zauważyć wzrastające nagromadzenie kapitałów, a to pod wpływem masowego dopływu wkładów zagranicznych oraz repatriacji krótkoterminowych kredytów francuskich. Paradoksalnie przedstawia się sytuacja na rynkach kapitału długoterminowego. Mimo zaniku akcji emisyjnej stopa procentowa od lokat długoterminowych wzrasta. Przeciętne oprocentowanie obligacji przemysłowych wzrosło z 4,60% w lutym r. ub. do 5,45% w grudniu r. ub. Ostatnia pożyczka państwowa była emitowana na 4% zamiast 4%, jak dotychczas. Ten stan rzeczy jest następstwem wzmoczonego kryzysu zaufania oraz zaniechania konwersji rent państwowych na niżej oprocentowane.

Rylny kapitał jest jednakże bądź to tezauryzowany, czem tłumaczy się wzrost

obiegu pieniężnego do 85 milj. fr., bądź też kieruje się ku gieldzie, na której od 2 miesięcy panuje tendencja zwykła. Wskaźnik giełdowy, który osiągnął najwyższy poziom 548 w 1929 r., spadł następnie do 366 z początkiem, a 224 z końcem 1931 r., ponownie podniósł się w połowie lutego do 269. Objaw ten ma jednak charakter sztuczny i nie może świadczyć bynajmniej o poprawie stanu finansowego kraju. Przesilenie pod względem finansowym bowiem coraz bardziej zaostrza się, o czem świadczy wzrastająca liczba upadłości. Liczba upadłości wynosiła mianowicie w 1929/30 r. 87, z początkiem r. ub. 109, w grudniu r. ub. 136, a w lutym r. b. 138.

STANY ZJEDN. AM.

ZNIŻKA STOPY DYSKONTOWEJ. — W dn. 26 ub. m. Federal Reserve Bank of New-York obniżył swą stopę dyskontową z 3½% na 3%. Decyzja ta jest dalszym konsekwentnym krokiem w polityce redeflacyjnej, zainicjowanej przez bill Glass Steagall, i komentowana jest jako dowód, że amerykańska polityka finansowa iść będzie po obranej drodze niezależnie od wszelkich czynników zewnętrznych; zwraca się uwagę na to, że zniżka dyskonta dokonana została w okresie, gdy odpływ złota bynajmniej nie ustał. Niewątpliwie, znacznym ułatwieniem dla nowojorskiego Banku Federalnego było uprzednie obniżenie dyskonta w Anglii i krajach skandynawskich. Jedną z bezpośrednich podnień do redukcji stopy dyskontowej była chęć szybkiego ożywienia rynku dla wzmocnienia walki z tezauryzacją i przedewszystkiem dla stworzenia dobrych warunków lokaty dla nowych papierów wartościowych, emitowanych przez Rząd. Zamierzenia te zostały — o ile można obecnie sądzić — osiągnięte. W chwili opublikowania decyzji Federal Reserve Banku czynne były ze względu na różnicę czasu giełdy kalifornijskie, które zareagowały natychmiastową zwykłą kursów. Przewiduje się, że wślad za Federal Reserve Bank of New-York pójdą w najbliższym czasie inne banki federalne.

DANJA

REGLAMENTACJA DEWIZ. — Obie izby Parlamentu uchwaliły ustawę, mającą obowiązywać do końca marca r. b., a wprowadzającą obowiązek odstępowania Bankowi Narodowemu w Kopenhadze wszelkich walut i dewiz zagranicznych, niezależnie od ich rodzaju. Utworzona też zostaje centrala dewiz, która przydziała ma dewizy zagraniczne przede wszystkim dla importu surowców i urządzeń, niezbędnych dla produkcji eksportowej, a w drugim dopiero rzędzie dla importu na potrzeby konsumpcyjne rynku wewnętrznego.

HOLANDJA

PROJEKT OGRANICZENIA IMPORTU WĘGLA. — W związku z trudnościami finansowymi holenderskiego przemysłu górniczego przed kilku tygodniami Związek Właścicieli Kopalni, a ostatnio Niderlandzki Związek Górników — złożyły Rządowi memoriał, dotyczący potrzeby szybkiego wydania zarządzeń, ochraniających przemysł górniczy holenderski przed zagraniczną konkurencją.

W memoriale swym Związek Górników domaga się ograniczenia importu do Holandji zagranicznych produktów kopalnianych, ustanowienia cła wwozowego na węgiel obcego pochodzenia oraz ulg taryfowych dla węgla i innych produktów kopalnianych holenderskich.

UTWORZENIE BANKU IMPORTOWEGO. — W związku z wprowadzeniem reglamentacji przywozu w Holandji utworzony został w Amsterdamie z inicjatywy szeregu organizacji gospodarczych i koncernów włókienniczych specjalny bank dla handlu towarowego, p. n. "Garantiebank voor den Goederenhandel". Zadaniem tej instytucji będzie załatwianie wszystkich formalności, związanych z kontyngentowaniem importu, oraz finansowanie przywozu włókienniczego. Jednocześnie utworzony został przez Ministerstwo Handlu specjalny urząd pod nazwą "Crisis-In-en Uitvoerbureau", który załatwiać będzie w porozumieniu i współdziałaniu z wyżej wymienionym bankiem całokształt spraw, związanych z reglamentacją.

SPRAWY CELNE ORAZ REGLAMENTACJA HANDLU ZEWN. W PAŃSTW. ZAGR.

ANGLJA. — Nowe cła. — Od dn. 1/III r. b. weszły w życie nowe cła angielskie, ujęte w ogólną formę ustawy p. n. Import Duties Act. Treść ustawy tej jest następująca:

W części I zawarty jest przepis o ustanowieniu od dn. 1/III 1932 r. dla „wszystkich towarów, przywozonych do Zjednoczonego Królestwa, poza towarami wyłączonymi, zgodnie z dalszemi przepisami tej części” cło w wys. 10% ad valorem. Wyłączone od tego cła są towary, które już podlegają cłu przy przywozie do Anglii (a więc bądź cłom Mac Kenna'y, bądź cłom „safeguarding”, bądź wreszcie ostatniej „antydumpingowej” taryfie Runcimana), oraz towary, wymienione w specjalnym załączniku do tej części ustawy.

Do nich należą: złoto i srebro, pszenica (w ziarnie), mięso, a więc: wołowina, cielęcina, baranina, wieprzowina, bekony, szynki i t. d., ale bez ekstraktów mięsnych i konserw, zwierzęta żywe, ryby z mórz brytyjskich, herbata, bawełna (surowa), len i konopie, wełna surowa, skóry surowe, pisma, gazety, książki i nuty, kauczuk surowy, ruda żelazna, stare żelastwo, ruda cynkowa, minerały radioaktywne i t. d.

Niemniej jednak, o i'e specjalny komitet taryfowy, który ma zostać uruchomiony na podstawie właśnie tej ustawy, wypowie się za zwolnieniem od cła i innych jeszcze produktów, będą one dodane do wspomnianej powyżej listy, ale nie wcześniej niż w pół roku po rozpoczęciu obowiązywania ustawy. Do zadań tego komitetu, nazwanego „doradcym” (Import Duties Advisory Committee), będzie należało m. in. wydawanie opinii, czy poszczególne towary, obłożone 10% owem cłem, nie są „artykułami luksusowymi, albo artykułami, już produkowanymi względnie mogącymi być produkowanymi w Zjednoczonym Królestwie w niezbyt dalekim okresie czasu i w ilościach, odpowiadających spożyciu Zjednoczonego Królestwa”, gdyż w takim razie

komitet postawić może wniosek obłożenia ich wyższym cłem od obecnego.

W dalszym ciągu z ważniejszych postanowień ustawy wymienić należy czasową preferencję dla brytyjskich dominjów (w znaczeniu statutu westminsterskiego z 1931 r.), Indyj i Południowej Rodezji, jak również krajów mandatowych dominjów. Niezależnie od tego stała wolność celną pozostawia się dla przywozu z kolonij, protektoratów i krajów mandatowych W. Brytanji (Palestyna).

W części II ustawy mamy do czynienia z przepisami, tyczącymi się specjalnie polityki handlowej W. Brytanji. Mianowicie Board of Trade ma prawo wespół z Min. Skarbu obłożyć dodatkowym cłem towary, pochodzące z tych krajów, które dyskryminują (różniczkują niekorzystnie) przywóz brytyjski. Cła te mogą wynosić do 100% ad valorem. Specjalne jednak znaczenie posiada ustęp 1 rozdz. 7 części I ustawy, mówiący o „preferencji w wypadku pewnych towarów zagranicznych”. Mianowicie, Board of Trade, który całkowicie, jak widać, ujął ster polityki handlowej W. Brytanji, może zalecić, aby pewne towary, pochodzące z pewnych, określonych krajów, były zwalniające od cła bądź zwykłego bądź dodatkowego (o ile jest), bądź od obu razem. Oczywiście — przepis ten umożliwia polityce handlowej W. Brytanji dowolne manewrowanie w stosunku do wszystkich państw obcych, a przedewszystkiem do państw, stanowiących dla W. Brytanji doskonałe rynki zbytu.

FINLANDJA. — Podwyższenie stawek celnych na napoje alkoholowe. — Równocześnie z nową ustawą alkoholową, znoszącą dotychczasową prohibicję i mającą według przewidywań wejść w życie w dn. 1/IV r. b., Parlament uchwalił podwyższenie stawek celnych na napoje alkoholowe. Poniżej podajemy głównie interesujące nas zmiany:

Poz. tar. celnej	Nazwa towaru	Cł o:
		nowe dotychczasowe w markach finl.
152	Napoje, zawierające więcej niż 22% alkoholu, również spirytus wszelkiego rodzaju: Arak, koniak, rum oraz whisky: a) w naczyniach o pojemności powyżej 2 l — od 1 kg b) w innych naczyniach — od 1 l	20 5 25 5 (za 1 kg)
153	Inne: a) w naczyniach o poj. powyżej 2 l — od 1 kg b) w innych naczyniach — od 1 l	5 5 10 5 (za 1 kg)
154	Wino i inne napoje, które zawierają powyżej 3% do 22% alkoholu i które nie podpadają pod poz. 154 i 161, m. in.:	
160	Soki jagodowe i owocowe o zawartości alkoholu najwyżej 3% również z dodatkiem cukru — od 1 kg	4 4 (podwyższono do 16)

U w a g a: Nie nadające się do spożycia roztwory alkoholowe, w których zawartość alkoholu z uwagi na obecność rozpuszczonych ciał nie może być bezpośrednio ustalona, również alkohol w stanie stałym — traktowane będą jak weńkisy spirytusowe.

U w a g a: Soki jagodowe i owocowe o zawartości alkoholu powyżej 3% cła się, jak wino.

Wszystkie stawki wymienionych wyżej pozycji jak dotychczas mogą być podwyższone dzięki zawartym w ustawie uprawnieniom do 4-krotnej ich wysokości w drodze rozporządzenia. Z uprawnień tych Rząd skorzystał dotychczas tylko w stosunku do poz. 160.

Dla napojów, przywożonych w drobnych opakowaniach, ustawa wprowadza nową podstawę wymiaru cła, a mianowicie miarę objętości.

Z RYNKÓW ZAGRANICZNYCH ARTYKUŁY SPOŻYWCZE I KOLONJALNE

ZE ŚWIATOWYCH RYNKÓW ZBOŻOWYCH. — Ceny w okresie od dn. 16 do 29 lutego r. b. kształtowały się następująco (w \$ za kwintal):

	16—22/II	23—29/II	+ wzrost — zmniejszenie
Pszenica:			
Berlin	5'89	5'88	— 0'2
Praga	4'30	4'37½	+ 1'7
Chicago	2'21	2'18	— 1'3
Buenos Aires	2'76	2'87	+ 3'9
Liverpool	2'19	2'35	+ 7'3
Wiedeń	4'51	4'56	+ 1'0
Hamburg	2'85	2'94	+ 3'2
Żyto:			
Berlin	4'71	4'62	— 2'3
Praga	4'15	4'25½	+ 2'5
Chicago	1'91	1'93	+ 1'0
Wiedeń	4'46	4'45	— 0'1
Hamburg	2'00	2'06	+ 3'2
O w i e s:			
Berlin	3'59	3'61½	+ 0'6
Praga	3'17	3'26½	+ 2'8
Chicago	1'77	1'72	— 2'8
Buenos Aires	2'19	2'35	+ 7'3
Liverpool	2'65	2'90	+ 9'4
Wiedeń	3'82½	3'91	+ 2'1
Hamburg	1'77	1'85	+ 4'3
Jęczmień browarowy:			
Berlin	3'95	4'12	+ 4'2
Praga	3'27	3'27	—
Chicago	2'31½	2'31½	—
Wiedeń	5'11	5'11	—
Hamburg	1'17	2'25	+ 3'5
Jęczmień zwykły:			
Berlin	3'75	3'92½	+ 4'7

BIBLIOGRAFJA

„EKSPORT WĘGLA WOBEC SPADKU WALUTY W ANGLJI”. INŻ. JÓZEF PRZEDPEŁSKI. Warszawa 1931, str. 45 z 3 tablicami. — Praca ta ukazała się na schyłku r. ub., w chwili, gdy dotychczasowa zwycięska ekspansja węgla

polskiego na rynkach zagranicznych, a przedewszystkiem północnych, weszła w stadium znacznie zastrzonej walki konkurencyjnej z węglem angielskim, uprzywilejowanym przez spadek funta. Na kilkudziesięciu stronach daje Autor wzięty obraz sytuacji przemysłu węglowego, trudności w eksporcie, powstałych naskutek spadku

waluty brytyjskiej, oraz znaczenie, jakie eksport węgla ma dla naszego życia gospodarczego. Autor dochodzi do wniosku, że należy dążyć do utrzymania raz zdobytych rynków zbytu, gdyż „ponowne zdobycie raz utraconego stanu posiadania byłoby niezmiernie trudne...”

PRZEDRUK DOZWOŁONY, LECZ Z PODANIEM ŹRÓDŁA

REDAKCJA I ADMINISTRACJA:

ELEKTORALNA 2 (parter)

TELEFONY: 412-66 (Red.), 412-73 i 335-35 (Adm.), 412-68 (Druk.). Biura czynne od godziny 9 do 3 po południu.

KONTO CZEKOWE P. K. O. 701

PRENUMERATA W KRAJU: kwartalnie — zł 15, półrocznie — zł 30, rocznie — zł 60; **ZAGRANICĄ:** kwartalnie — zł 25, półrocznie — zł 50, rocznie — zł 100.

CENY OGŁOSZEŃ w zeszytach zwykłych: IV str. okładki — zł 1 200; II i III str. okł. — zł 900; ½ str. okł. — zł 500; str. zwycz.: 1 str. — zł 600, ½ str. — 350, ¼ str. — zł 200, 1/8 str. — zł 110. Przy ogłoszeniach kombinacyjnych, petiowych oraz tabelarycznych do cen powyższych dolicza się 30%.

Redaktor Naczelny: **CZESŁAW PECHE**

Redaktor: **WACŁAW SZURIG**

Sekretarz Redakcji: **BOHDAN WITWICKI**

Redaktor działu finansowo-skarbowego:
PAWEŁ MICHAŁSKI

Redaktor działu rolniczego:
LEONARD KRAWULSKI

Redaktor działu komunikacyjnego:
JÓZEF GIEYSZTOR

Wydawca: **MINISTERSTWO PRZEMYSŁU I HANDLU**

WPISY DO REJESTRU HANDLOWEGO SĄDU OKRĘGOWEGO W WARSZAWIE

A. — FIRMY JEDNOOSOBOWE, SPÓŁKI FIRMOWE I KOMANDYTOWE

R. H. A XXXI 334: „Bernard Stark“ w Warszawie, Ś-tó Jerska 16. Dostawa siana, słomy i innych produktów dla wojska. Istnieje od 1930 r. Właściciel Bernard Stark z Warszawy.

R. H. A XXXI 342: „Warszawskie Zakłady Wyrobów Izolacyjnych „Izolator“ inż. W. Schworm, A. Libiszowski i S-ka, Spółka Firmowa“ w Warszawie, Czerniakowska 166. Wytwórnia wyrobów izolacyjnych. Wspólnicy: Włodzimierz Schworm, Celina Schworm, i Antoni Libiszowski, wszyscy z Warszawy. Bolesławowi Krajewskiemu z Warszawy udzielono łącznej prokury z prawem podpisywania łącznie z jednym ze wspólników upoważnionych do reprezentowania spółki. Spółka firmowa rozpoczęła czynności dnia 31 lipca 1931 r. Do reprezentowania spółki upoważnieni są: Włodzimierz Schworm i Antoni Libiszowski. Weksle, żyra, czeki, umowy, akty notarialne i hipoteczne oraz wszelkie zobowiązania podpisują obaj wspólnicy upoważnieni do reprezentowania spółki. Korespondencję niezawierającą zobowiązań pokwitowania z odbioru sum pieniężnych, korespondencji, przesyłek, i towarów podpisuje każdy ze wspólników, upoważnionych do reprezentowania spółki. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy.

R. H. A XXX 6: „Jan Gołaszewski i S-ka“ w Warszawie, Smocza 21. Firma obecnie brzmi: „Stanisława Tarnachewiczowa i S-ka“. Wspólniczka Stanisława Tarnachewiczowa z Warszawy. Na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Miszewskim w Warszawie dnia 3 lipca 1931 r. za nr. 3707. Jan Gołaszewski ze spółki wystąpił cedując swój udział na rzecz Stanisławy Tarnachewiczowej.

R. H. A XXIX 52: „Periumerja „Favorit“ Ber Lamet“ w Warszawie, Mokotowska 26. Pomiedzy właścicielem firmy a małżonką jego Marjem z domu Futerał nastąpił układ na mocy intercyzy z dnia 6 listopada 1930 r. ustalający wyłączność majątku i wspólność dorobku.

R. H. A XXIX 138: „Jankiel Najman“ w Warszawie, Bonifraterska 4. Firma obecnie brzmi: „Santos“ Jankiel Najman.

R. H. A XXIX 188: „Krajowa Wytwórnia Trykotaży Cael Goldman“ w Warszawie, Bielańska 18. Wyrokiem Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 6 lipca 1931 r. Caelowi Goldmanowi handlującemu pod firmą: „Krajowa Wytwórnia Trykotaży Cael Goldman“ ogłoszona została upadłość. Sędzią komisarzem masy upadłości mianowany został sędzia handlowy Samuel Fels, kuratorem zaś adwokat Stanisław Arnsztejn z Warszawy, który decyzją tegoż Sądu z dnia 20 lipca 1931 r. mianowany został syndykiem tymczasowym.

R. H. A XXIX 226: „Skład Wyrobów Żelaznych, Gwoździ i Drutu oraz Wąg B. Korenbaiser i P. Elbaum“ w Warszawie, pl. Grzybowski 16. Przedsiębiorstwo zostało zlikwidowane.

R. H. A XXIX 350: „Fabryka Siatek Drucianych „Siatkomet“ Nadelman, Chajt i Zygielszyper“ w Warszawie, Bagno 1. Firma obecnie brzmi: „Fabryka Siatek Drucianych „Siatkomet“ Nadelman i Zygielszyper“. Na mocy umowy z dnia 24 września 1931 r. Chaskiel Chajt ze spółki wystąpił cedując swój udział pozostałym wspólnikom. Do repre-

zentowania spółki upoważnieni są obaj wspólnicy. Wszelkie umowy, cesje, żyra, przekazany, prokury, pełnomocnictwa, weksle, zobowiązania pożyczkowe, jako też pokwitowania z odbioru pieniędzy podpisują obaj wspólnicy łącznie.

R. H. A XXVIII 49: „Jakób-Ludwik Dudziński i S-ka, Spółka Firmowa“ w Warszawie, Rozbrat 48. Wspólniczka Bronisława Staniszweska z Warszawy, Nowy-Swiat 40. Na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Miszewskim w Warszawie dnia 15 lutego 1930 r. za nr. 1237 Jakób-Ludwik Dudziński i Stanisław Hugues wystąpił ze spółki cedując swoje udziały na rzecz Bronisławy Staniszweskiej.

R. H. A XXVIII 142: „Uniwersalna Agencja Reklamowa Goldwasser i Berkowicz“ w Warszawie, Orła 7. Siedziba spółki mieści się obecnie przy ul. Senatorskiej 17.

R. H. A XXVIII 183: „L. Judowicz i B. Krasnosielski“ w Warszawie, Pańska 3. Przedsiębiorstwo zostało zlikwidowane.

R. H. A XXVIII 292: „Franciszek Szymański“ w Warszawie, pl. Napoleona 3 Marji-Magdaleny Szymańskiej z Brwinowa i Stejani Dąbrowskiej z Warszawy udzielono łącznej prokury.

R. H. A XXVII 218: „Bazar Amerykański“, Paulina Mitminger“ w Warszawie, Nowy-Swiat 70. Pomiedzy wspólniczką firmy a małżonkiem jej Lejbą Mitminger nastąpił układ na mocy intercyzy z dnia 11 lipca 1930 r. ustalający wyłączność majątku i wspólność dorobku.

R. H. A XXVI 101: „Lewek Werchajzer“ w Warszawie, Nowolipie 12. Chai Wercnajzer z Warszawy udzielono prokury. Prokura Adeli Werchajzer ustała.

R. H. A XXVI 219: „Fabryka Wyrobów Skórzano-Galanteryjnych M. Zolberg“ w Warszawie, Dzika 22. Siedziba przedsiębiorstwa mieści się obecnie przy ul. Nowolipie 38.

R. H. A XXV 223: „Autoped“ Itla Jagłom“ w Warszawie, Marszałkowska 151. Siedziba firmy mieści się obecnie przy ul. Dzielnej 54 m. 5. Właścicielka przedsiębiorstwa zamieszkuje przy ul. Dzielnej 54 m. 5. Prokurent Eweńczyk figurujący w rubryce 4 wpisu 1 ma na imię Kopel.

R. H. A XXIV 6: „Stanisław Poleński“ w Warszawie, Bracka 4. Przedsiębiorstwo zostało zlikwidowane.

R. H. A XXIV 61: „Bracia Rosenblum“ w Warszawie, Gęsia 7. Pomiedzy Fajwlem Majerem Rozenblumem a małżonką jego Esterą z domu Zylberklang nastąpił układ na mocy intercyzy z dnia 27 stycznia 1931 roku, ustalający wyłączność majątku i wspólność dorobku.

R. H. A XXIV 75: „Metalimpex“ Biuro Agenturowo-Handlowe inż. Józef Grynbaum i Karol Oldak“ w Warszawie, Złota 65. Siedziba spółki mieści się obecnie przy ul. Marszałkowskiej 66. Józef Grynbaum mieszka przy ul. Marszałkowskiej 66. Żyra i czeki podpisuje każdy ze wspólników samodzielnie.

R. H. A XXIV 202: „Huta Szklana Inż. Władysław Skrzypiński w Nieborowie”, wieś Bełchów, powiat łowicki. Marij-Magdalenie Choronowej z Warszawy udzielono prokury. Wpis powyższy w dniu 29 września 1931 r. uzupełniony został dopełnieniem. Lokal firmy znajduje się obecnie przy ul. Marszałkowskiej 74 m. 2. Inż. Władysław Skrzypiński mieszka w Nieborowie. Prokura Marij-Magdaleny Choronowej ustala. Henryce-Walentynie Skrzypińskiej z Nieborowa udzielono prokury.

R. H. A XXIV 211: „Colombo” St. Cetnarowicz i J. Braeunig” w Warszawie, Krucza 49. Wyrokiem Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 25 sierpnia 1931 r. Stanisławie Cetnarowiczowej handlującej pod firmą: „Colombo” ogłoszona została upadłość. Sędzią komisarzem masy upadłości mianowany został sędzia handlowy Józef Pawłowski, kuratorem zaś adwokat Stefan Skalski z Warszawy.

R. H. A XXIV 255: „Skład Materiałów Budowlanych Zygmunt Gorzkiewicz” w Pruszkowie, Przejazdowa 12. Przedsiębiorstwo zostało zlikwidowane.

R. H. A XXIV 351: „Centralny Magazyn Moszek Lerer” w Warszawie, Brzeska 18. Przedsiębiorstwo zostało zlikwidowane.

R. H. A XXIII 99: „Przedsiębiorstwo Przewozowe L. Żółtek” w Warszawie, Konopacka 3/5. Bocznicą kolejową przy ul. Brzeskiej 6-a.

R. H. A XXIII 187: „Wacław Niziołowski i S-ka” w Warszawie, Mazowiecka 5. Firma obecnie brzmi: „Michał Galarda i S-ka”. Wspólniczka Stanisława Mazaraki z Warszawy. Na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Nowickim w Warszawie dnia 16 października 1930 r. za nr. 16644 Wacław Niziołowski ze spółki wystąpił cedując swój udział na rzecz Stanisławy Mazaraki. Do reprezentowania spółki i podpisywania firmy pod jej stemplem na wszelkich zobowiązaniach i dokumentach upoważniony jest Michał Galarda.

R. H. A XXIII 199 (A XXXI 365): „Mechaniczna Fabryka Obuwia „Lion” Pogorieli i Nirenberg” w Warszawie, Chłodna 43. Wyrokiem Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 28 sierpnia 1931 r. firmie: „Mechaniczna Fabryka Obuwia „Lion” Pogorieli i Nirenberg” udzielone zostało odroczenie wypłat na przeciąg trzech miesięcy. Sędzią komisarzem mianowany został sędzia handlowy Henryk Neuman a nadzorcą sądowym adwokat Zofja Szulcowa z Warszawy. Nadzór sądowy upoważnił Sru.a Pogorieli do prowadzenia przedsiębiorstwa z tem, że dla ważności umów, zobowiązań i wszelkich dokumentów za wyjątkiem zwykłej korespondencji handlowej wymagany jest podpis nadzorczy sądowego.

R. H. A XXIII 219: „Eugenjusz Kutzleb” w Warszawie, Nowy Świat 17. Eugenjusz-Oskar Kutzleb zmarł. Spadkobierczynią jego jest Bronisława Kutzleb z Warszawy. Przedsiębiorstwo prowadzi i firmę pod jej stemplem podpisuje osobiście Bronisława Kutzleb.

R. H. A XXIII 281: „Fabryka Mydła i Wyrobów Kosmetycznych „Lotos” Szymon Rundo” w Warszawie, Chłodna 29. Siedziba firmy mieści się przy ul. Grzybowskiej 30. Właściciel przedsiębiorstwa zamieszkuje przy ul. Ceglanej 3 m. 7.

R. H. A XXII 490: „Biuro Przemysłowo-Budowlane S. Pronaszko i R. Sobieszek” w Warszawie, Górnośląska 22. Wyrokiem Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 28 sierpnia 1931 r. udzielone zostało Stanisławowi Pronaszko i Romanowi Sobieszko handlującym pod firmą: „Biuro Przemysłowo-Budowlane” „S. Pronaszko i R. Sobieszek” odroczenie wypłat na przeciąg trzech miesięcy. Sędzią komisarzem mianowany został sędzia handlowy Maksymjan Wizeł nad-

zorcą sądowym adw. Kazimierz Pohl. Nadzór sądowy upoważnił współników Stanisława Pronaszko i Romana Sobieszka do zarządu przedsiębiorstwa z tem, że wszelkie zobowiązania firmy podpisują współnicy łącznie z nadzorcą sądowym.

R. H. A XXI 447: „Józef Kestenberg Centrala Węglowa” w Warszawie, Złota 71-a. Na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Miszewskim w Warszawie dnia 9 stycznia 1931 roku za nr. 173 całe przedsiębiorstwo sprzedane zostało Jakóbowi Kestenbergowi który nadal prowadzi takowe jednoosobowe pod firmą: „Jakob Kestenberg, „Centrala Węglowa”.

R. H. A XX 11: „Edmund Szylit i S-ka” w Warszawie, Długa 50. Oddział w Zamościu przestał istnieć. Na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Siennickim w Warszawie z dnia 29 grudnia 1930 r. za nr. 5899 przedsiębiorstwo wraz ze wszystkimi aktywami i pasywami oraz z prawem użytkowania dotychczasowej firmy przeszło na wyłączną własność Edmunda Szylita, który nadal prowadzi takowe jednoosobowe pod firmą: „Edmund Szylit i S-ka, właściciel Edmund Szylit”.

R. H. A XX 19: „Wiktor Cyruliński” w Warszawie, Wierzbowa 9. Siedziba firmy mieści się obecnie przy ul. Chłodnej 20.

R. H. A XX 128: „Warszawiak i Gurman, właściciel Szmulejsach Gurman” w Warszawie, Zienna 3. Abrahamowi Gurmanowi z Warszawy udzielono samodzielnej prokury.

R. H. A XX 408: „Dom Agenturowy „Remedia” Warszawski, Fulde i S-ka” w Warszawie, Hipoteczna 5. Wspólnik Wilhelm Georgi z Łodzi. Na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Stanisławem Jurkiewiczem w dn. 8 września 1931 roku za nr. 1430 do spółki przyjęty został Wilhelm Georgi.

R. H. A XIX 43: „J. L. Dudziński i Wł. Pilaciński” w Warszawie, Nowy Świat 40 m. 12. Decyzją Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 10 sierpnia 1927 r. zabezpieczone zostało powództwo Jakóba-Ludwika Dudzińskiego przeciwko Władysławowi Adamowi Pilacińskiemu o rozwiązanie umowy spółki i likwidację majątku spółki, przez sekwestr majątku spółki. Sekwestratorem mianowany został adwokat Mieczysław Biskupski z Warszawy.

R. H. A XIX 268: „Polwin” H. Sokolowicz i J. Warszawer” w Warszawie, Franciszkańska 6. Przedsiębiorstwo zostało zlikwidowane.

R. H. A XIX 331: „Dawid Zylberman, Chaskiel Moszkowicz i Stefan-Saturnin Jaźwiński „Korona” w Warszawie, Karmelicka 5-a. Wyrokiem Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 11 sierpnia 1931 r. Dawidowi Zylbermanowi, Stefanowi-Saturninowi Jaźwińskiemu i zmarłemu Chaskielowi Moszkowiczowi handlującym pod firmą: „Drukarnia Korona St. Jaźwiński i S-ka” ogłoszona została upadłość. Sędzią komisarzem masy upadłości mianowany został sędzia handlowy Władysław Bocquet, kuratorem zaś adwokat Samuel Adler z Warszawy.

R. H. A XVIII 337: „Dom Handlowo-Przemysłowy Feliks Pawłowski i S-ka” w Warszawie, Długa 42. Siedziba spółki mieści się obecnie przy ul. Długej 21.

R. H. A XVIII 498: „Biuro Ekspedycyjno-Handlowe „Om-nifer” R. Cymerman i J. Polirsztok” w Warszawie, Długa 31 m. 15. Siedziba spółki mieści się obecnie przy ul. Tłomackiej 9.

R. H. A XVI 246: „Przedsiębiorstwo Włókiennicze „Polkort” właściciele J. Rozenholc i A. Bortensztajn” w Warszawie, Senatorska 29 (Gaierja Luksemburga). Wyrokiem Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 12 stycznia 1931 r. ukończone zostało postępowanie zapobiegawcze upadłości firmy: „Przedsiębiorstwo włókiennicze „Polkort” właściciele A. Bortensztajn i J. Rozenholc”, układem pojednawczym zawartym przez wyżej wymienioną firmę z jej wierzycielami.

R. H. A XV 29: „Biuro Techniczne Edward Gołębkier” w Warszawie, Sto-Krzyska 34. Firma obecnie brzmi: „Biuro Techniczne „Techno-Industria” Edward Gołębkier”. Lokal firmy znajduje się przy ul. Jasnej 18/20.

R. H. A XV 65: „Aron vel Arnold Bregman” w Warszawie, Bielańska 9. Wyrokiem Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 31 lipca 1931 r. Aronowi vel Arnoldowi Bregmanowi handlującemu pod własną firmą ogłoszona została upadłość. Sędzią komisarzem masy upadłości mianowany został sędzia handlowy Natan Woni kuratorem zaś adwokat Nataja Romperowa z Warszawy, która jest obecnie syndykiem tymczasowym.

R. H. A XIV 126 (A XXXII 17): „Dom Handlowy S. Brałasky w Paryżu. Odział w Warszawie, Długa 21. Wyrokiem Sądu Okręgowego w Warszawie z dn. 11 września 1931 r. Salomonowi vel Simonowi Brałasky handlującemu pod firmą: „Societes Lyonnaises Salomon Brałasky” ogłoszona została upadłość. Sędzią komisarzem masy upadłości mianowany został sędzia handlowy Natan Woni, kuratorem zaś adwokat Władysław-Krzysztof Hecht z Warszawy.

R. H. A XIII 7 (A XXXI 259): „Ajencja Wschodnia wł. Adam Szczepanik” w Warszawie, Nowy Świat 16. Prokura Jerzego Konarskiego ustala. Pawłowi Przytyk-Prankowskiemu z Warszawy udzieleno prokury z prawem podpisywania łącznie z drugim którymkolwiek prokurentem.

R. H. A XIII 178: „Holcman, B-cia Sauberman i S-ka” w Warszawie, Gęsia 4. Przedmiotem przedsiębiorstwa jest również kom.owa sprzedaż wyrobów firmy: „Towarzystwo Zakładów Zyrardowskich Spółka Akcyjna”.

R. H. A XIII 396: „Kornel Cwikliński” w Warszawie, Kredytowa 16. Przedsiębiorstwo zostało zlikwidowane.

R. H. A XII 480: „Kupść i Różańska „Hedda” w Warszawie, Szpitalna 5. Na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Kosteckim w Warszawie dnia 1/ listopada 1930 r. za nr. 4301, spółka została rozwiązana, przedsiębiorstwo zaś przeszło na wyłączną własność Jadwigi Kupść, która nadal takowe prowadzi jednoosobowo pod firmą: „Zakład Kosmetyczny „Hedda” Jadwigi Kupść.

R. H. A IX 55: „Biuro Agenturowo-Handlowe Józef Eisenbett” w Warszawie, Śniadeckich 12. Na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Szymańskim w Warszawie dnia 6 maja 1931 r. za nr. 1216, przedsiębiorstwo zostało zlikwidowane.

R. H. A VII 667 (A XXXI 288): „G. A. Müller” w Warszawie, Al. Jerozolimskie 80. Na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Zaborowskim w Warszawie dnia 3 lipca 1931 r. za nr. 1074 Stanisław Müller całą przypadającą na niego niepodzielną część spadkową przedsiębiorstwa sędzował na rzecz współspadkobierczyni Zofji Müllerówny.

R. H. A VII 788: „W. Skiba i A. Wyporek” w Warszawie, Marszałkowska 71. Otwarto Oddział w Warszawie, Chościńska 15.

R. H. A VI 421: „Szlama Flinkier” w Warszawie, Nalewki 39. Wyrokiem Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 9 maja 1931 r. Szlamie Flinkerowi, handlującemu pod własną firmą ogłoszona została upadłość. Sędzią komisarzem masy upadłości mianowany został sędzia handlowy Jan Raue, kuratorem zaś adwokat Bolesław Frydman z Warszawy, który jest obecnie syndykiem tymczasowym.

R. H. A B 214: „Inż. Józef Boye, dawniej F. A. Kopka i J. Boye” w Warszawie, Chtodna 19. Wyrokiem Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 8 stycznia 1930 r. Józefowi Loyer właścicielowi firmy „Zakłady Elektrotechniczno-Instalacyjne” inż. Józef Loyer ogłoszona została upadłość. Sędzią komisarzem masy upadłości mianowany został sędzia handlowy Pürski, kuratorem zaś adwokat Majorowicz z Warszawy, który jest obecnie syndykiem tymczasowym. Wpis powyższy w dniu 21 września 1931 r. uzupełniony został dopełnieniem: wyrokiem Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 13 marca 1931 r., układ zawarty między Józefem Loyer właścicielem firmy: „Zakłady Elektrotechniczne i Biuro Instalacyjne inż. Józef Boye” a jego wierzycielami został zatwierdzony i przedsiębiorstwo zlikwidowane.

R. H. A K 111: „Antoni Kosiorkiewicz” Mokotów, Puławska 9. Na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Szymańskim w Warszawie dnia 9 lutego 1931 r. za nr. 404 przedsiębiorstwo przeszło na wyłączną własność Juliana Bujalskiego który nadal prowadzi takowe pod firmą: „Juljan Bujalski”.

R. H. A K 197: „A. Kahan” w Warszawie, Nalewki 23. Firma obecnie brzmi: „Fabryka Bielizny A. Kahan „Akas”.

R. H. A IV (P. 100): „M. Puszet” w Warszawie, Nalewki 21. Wyrokiem Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 18 września 1931 r. udzielono odroczenie wypłat Morace Puszetowi handlującemu pod firmą: „M. Puszet” na okres trzech miesięcy. Sędzią komisarzem mianowany został sędzia handlowy Samuel Felz, a nadzorcą sądowym Mieczysław Dźbikowski z Warszawy. Do wyprzedzący towaru za gotówkę i weksle najdalej trzymiesięczne upoważniony został Mordka Puszet. Inne czynności a zwłaszcza wypłaty gotówkowe, podpisywanie weksli i wszelkich innych zobowiązań wymagają zezwolenia nadzorca Mieczysława Dźbikowskiego.

R. H. A R 15 (A XXXI 289): „G. Radke” w Warszawie, Wierzbowa 3. Czesław-Stanisław Paszkowski zmarł. Spadkobiercami jego są: wdowa Helena Paszkowska, nieletni Mirosław Paszkowski z Warszawy. Współwłasność niepodzielna z tytułu spadku po zmarłym Czesławie-Stanisławie Paszkowskim. Pełnomocnikiem do prowadzenia przedsiębiorstwa w imieniu nieletniego Mirosława Paszkowskiego mianowany został Kazimierz Górski z Warszawy. Firmę pod jej stemplem na wszelkich dokumentach, zawierających zobowiązania oraz wekslach podpisuje Kazimierz Górski łącznie z Heleną Paszkowską.

R. H. A S 14: „R. Sterling” w Warszawie, Elekoralna 8. Na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Dobrowolskim w Warszawie dnia 6 marca 1931 r. za nr. 566 całe przedsiębiorstwo wraz z aktywami wniesione zostało do spółki: „R. Sterling, Spółka Firmowa”.

R. H. A XXXI 367: „Szmul Szejwac” w Warszawie, Wolńska 105. Drobną sprzedaż obuwia. Istnieje od 1915 r. Właściciel Szmul Szejwac z Warszawy. Pomiędzy właścicielem firmy a małżonką jego Łają z domu Rozenberg, nastąpił układ na mocy intercyzy z dnia 28 grudnia 1916 r. ustalający wyłączność majątku i wspólność dorobku.

R. H. A XXXI 368: „Moszek Szmulewicz” w Warszawie, Czerniakowska 121. Skład desek i materiałów budowlanych.

Istnieje od 1931 r. Właściciel Moszek Szmulewicz z Warszawy. Pomiedzy właścicielem firmy a małżonką jego Dobą z domu Zeldman nastąpił układ na mocy intercyzy z dnia 21 stycznia 1930 r. ustalający wyłączność majątku i wspólność dorobku.

R. H. A XXXI 370: „Łaja Polus“ w Warszawie, Ordon 5. Drobna sprzedaż artykułów spożywczych i wyrobów tytoniowych. Istnieje od 1929 r. Właścicielka Łaja Polus z Warszawy.

R. H. A XXXI 371: „Marcin Trzaskała“ w Warszawie, Opaczewska 4. Drobna sprzedaż artykułów spożywczych. Istnieje od 1918 r. Właściciel Marcin Trzaskała z Warszawy.

R. H. A XXXI 372: „Fajwel Glikman“ w Warszawie, Obozowa 29. Drobna sprzedaż artykułów spożywczych i tytoniowych. Istnieje od 1919 r. Właściciel Fajwel Glikman z Warszawy.

R. H. A XXXI 373: „Jankiel Gdański“ w Warszawie, Wolska 91. Detaliczna sprzedaż win i wódek. Istnieje od 1930 r. Właściciel Jankiel Gdański z Warszawy. Pomiedzy właścicielem firmy a małżonką jego Idesą z domu Krauze nastąpił układ na mocy intercyzy z dnia 29 października 1912 r. ustalający wyłączność majątku i wspólność dorobku.

R. H. A XXXI 374: „Bronisława Pietura“ w Warszawie, Wolska 203. Drobna sprzedaż artykułów spożywczych, wędlin i wyrobów tytoniowych. Istnieje od 1907 r. Właścicielka Bronisława Pietura z Warszawy.

R. H. A XXXI 375: „Przedsiębiorstwo Budowlane Inż. Dyonizy Cieślak“ w Warszawie, Żłota 64 m. 17. Wykonywanie robót budowlanych. Istnieje od 1931 r. Właściciel inż. Dyonizy Cieślak z Warszawy.

R. H. A XXXI 376: „Gustaw Schneider“ w Warszawie, Sosnowa 8. Przedsiębiorstwo agenturowo-komisowe i przedstawicielstwa. Istnieje od 1931 r. Właściciel Gustaw Schneider z Warszawy. Pomiedzy właścicielem firmy a małżonką jego Cyrlą vel Cecylją z domu Rażbaum vel Raszbaum nastąpił układ na mocy intercyzy z dnia 22 listopada 1929 r. ustalający wyłączność majątku i wspólność dorobku.

R. H. A XXXI 377: „S. Kahan i S. Wolkenheim“ w Warszawie, Gęsia 2. Sprzedaż towarów włóknistych i chustek. Wspólnicy: Szyja Kahan, Szlama-Dawid Wolkenheim, obaj z Warszawy. Spółka firmowa rozpoczęła czynności dnia 8 czerwca 1931 r. Do reprezentowania spółki upoważnieni są obaj wspólnicy. Wszelkie zobowiązania, umowy, weksle, czeki żyra, przekazy, prokury i pokwitowania z odbioru pieniędzy podpisują obaj wspólnicy łącznie. Korespondencje niezawierające zobowiązań pokwitowania z odbioru przesyłek, towarów i korespondencji podpisuje każdy ze wspólników samodzielnie. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy.

R. H. A XXXI 378: „Chapeau Elegant Kelman Frandszteter“ w Warszawie, Żabia 7. Pracownia kapeluszy damskich. Istnieje od 1931 r. Właściciel Kelman-Hersz Frandszteter z Warszawy.

R. H. A XXXI 379: „Stanisław Leoszewski“ w Grodzisku. Rynek. Drobna sprzedaż mięsa i wędlin. Istnieje od 1930 r. Właściciel Stanisław Leoszewski z Grodziska.

R. H. A XXXI 380: „Henryk Kruciński“ w Błoni. Drobna sprzedaż mięsa i wędlin. Istnieje od 1930 r. Właściciel Henryk Kruciński z Błonia.

R. H. A XXXI 381: „Eugenja Taborowicz“ w Warszawie, Wolska 127. Drobna sprzedaż wędlin i mięsa. Istnieje od 1930 r. Właścicielka Eugenja Taborowicz z Warszawy.

R. H. A XXXI 382: „Piotr Sadecki“ w Warszawie, Wolska 93. Drobna sprzedaż artykułów spożywczych i tytoniowych. Istnieje od 1909 r. Właściciel Piotr Sadecki z Warszawy.

R. H. A XXXI 383: „Abram Hoffenberg“ w Warszawie, Górczewska 57. Drobna sprzedaż towarów lokciowych, galanterijnych i materiałów piśmiennych. Istnieje od 1924 r. Właściciel Abram-Hersz Hoffenberg z Warszawy. Pomiedzy właścicielem firmy a małżonką jego Etą z domu Goldstein nastąpił układ na mocy intercyzy z dnia 29 sierpnia 1916 r. ustalający wyłączność majątku i wspólność dorobku.

R. H. A XXXII 1: „Marja Mentzel“ w Warszawie, Wolska 100. Restauracja. Istnieje od 1913 r. Właścicielka Marja Mentzel z Warszawy.

R. H. A XXXII 2: „Michał Smolikowski“ w Warszawie, Leszno 114. Zakłady mechanicznej obróbki drzewa. Istnieje od 1931 r. Właściciel Michał Smolikowski z Warszawy.

R. H. A XXXII 3: „Jakób Kagan i Zygmunt Kleinerman“ w Warszawie, Jasna 6. Prowadzenie biura agenturowego. Wspólnicy: Jakób Kagan, Zygmunt Kleinerman, obaj z Warszawy. Spółka firmowa rozpoczęła czynności dnia 1 września 1931 r. Do reprezentowania spółki upoważnieni są obaj wspólnicy. Weksle własne, czeki, akty notarialne i hipoteczne, prokury, pełnomocnictwa, umowy, podpisują obaj wspólnicy łącznie lub jeden wspólnik łącznie z prokurentem. Korespondencje, pokwitowania z odbioru korespondencji nie wyłączając pieniężnej, przekazów, przesyłek, żyra weksli i czeków podpisuje każdy ze wspólników lub prokurent samodzielnie. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy. Pomiedzy wspólnikiem Zygmuntem Kleinermanem a żoną jego Bertą z domu Kablikowską nastąpił układ na mocy intercyzy z dnia 7 lutego 1909 r. ustalający wyłączność majątku i wspólność dorobku.

R. H. A XXXII 4: „Józef Redel“ w Grodzisku, Sienkiewicza 22. Drobna sprzedaż wędlin oraz artykułów spożywczych. Istnieje od 1930 r. Właściciel Józef Redel z Grodziska.

R. H. A XXXII 5: „Emilja Głaz“ w Żyrardowie, Al. Hl. lego 18. Drobna sprzedaż mięsa i wędlin. Istnieje od 1927 r. Właścicielka Emilja Głaz z Żyrardowa.

R. H. A XXXII 6: „Iskra“ Bluma-Cyrla Szpigielstajn“ w Warszawie, Krak.-Przedm. 70. Drobna sprzedaż materiałów piśmiennych. Istnieje od 1931 r. Właścicielka Bluma-Cyrla Szpigielstajn z Warszawy.

R. H. A XXXII 7: „L. C. D.“ Berko (Bronisław) Poborca“ w Warszawie, Nalewki 2-a. Skład linoleum, ceraty i dermatoidów. Istnieje od 1931 r. Właściciel Berko (Bronisław) Poborca z Warszawy.

R. H. A XXXII 8: „Władysław Dytrych“ w Warszawie, Wolska 105. Drobna sprzedaż wędlin. Istnieje od 1916 r. Właściciel Władysław-Jan Dytrych z Warszawy.

R. H. A XXXII 9: „Henryk Markert“ w Warszawie, Wolska 152. Drobna sprzedaż artykułów spożywczych i tytoniowych. Istnieje od 1919 r. Właściciel Henryk-August Markert z Warszawy.

R. H. A XXXII 10: „Joanna Pietura” w Warszawie, Grodziska 1/3. Drobna sprzedaż produktów spożywczych, wędlin i wyrobów tytoniowych. Istnieje od 1929 r. Właścicielka Joanna Pietura z Warszawy.

R. H. A XXXII 11: „Szajndla Wróbel” w Warszawie, Grójecka 45-a. Drobna sprzedaż artykułów spożywczych. Istnieje od 1923 r. Właścicielka Szajndla Wróbel z Warszawy.

R. H. A XXXII 13: „Władysław Świątkowski” w Warszawie, Bema 78. Restauracja. Istnieje od 1885 r. Właściciel Władysław Świątkowski z Warszawy.

R. H. A XXXII 14: „Wolny Dom Składowy, Bracia Wertans” w Warszawie, Marszałkowska 63. Składy towarowe. Wspólnicy: Arnold Wertans, Jakób Wertans, Władysław Wertans, wszyscy z Warszawy. Spółka firmowa rozpoczęła czynności dnia 1 stycznia 1932 r. Do reprezentowania spółki upoważniony został każdy ze wspólników. Wszelkie zobowiązania, weksle, umowy, czeki, pełnomocnictwa, prokury oraz akty notarialne i hipoteczne podpisuje dwóch wspólników łącznie. Pokwitowania z odbioru korespondencji, przesyłek, towarów, pieniędzy oraz wszelkich należności podpisuje jeden ze wspólników.

R. H. A XXXII 15: „Wolf Hendler” w Warszawie, Leszno 37. Eksploatacja leśna. Istnieje od 1923 r. Właściciel Wolf Hendler z Warszawy.

R. H. A XXXII 16: „R Sterling, Spółka Firmowa” w Warszawie, Elekoralna 8. Prowadzenie wytwórni wyrobów papierowych jak: kopert, papeterji i t. p. Wspólnicy: Regina Sterling i Władysław Sterling, oboje z Warszawy. Spółka firmowa rozpoczęła czynności dnia 29 kwietnia 1930 r. Do reprezentowania spółki upoważnieni są obaj wspólnicy. Wszelkie zobowiązania i dokumenty podpisuje samodzielnie którykolwiek z wspólników pod stemplem firmy. Pomiedzy wspólniczką Reginal Sterling z domu Wilner a mężem jej Samuelem Sterlingiem nastąpił układ na mocy intercyzy z dnia 19 stycznia 1886 r. ustalający wyłączność majątku i wspólność dorobku.

R. H. A XXXII 18: „Biuro Techniczne „Protos” Tadeusz Dzierżek” w Warszawie, Foksal 18. Pośrednictwo handlowe odkurzaczy i freterek „Protos” na rachunek firmy: „Polskie Zakłady Siemens, Spółka Akcyjna” oraz sprzedaż na własny rachunek aparatów radiowych „Telefunken”. Istnieje od 1930 r. Właściciel Tadeusz Dzierżek z Warszawy.

R. H. A XXXI 19: „Inż. Władysław Szczek” w Warszawie, Wolka 42. Przedsiębiorstwo robót inżynieryjno-architektonicznych. Istnieje od 1931 r. Właściciel inż. Władysław Szczek z Warszawy.

R. H. A XXXII 20: „Rajzla Fajman” w Warszawie, Gęsia 3. Drobna sprzedaż towarów bawełnianych. Istnieje od 1931 r. Właścicielka Rajzla-Sura Fajman z Warszawy.

R. H. A XXXII 21: „Polwin” Henocho Szajna” w Warszawie, Franciszkańska 6. Fabryka win i miodu. Istnieje od 1931 r. Właściciel Henocho Szajna z Warszawy. Pomiedzy właścicielem firmy a małżonką jego Łalą z domu Rozenfeld nastąpił układ na mocy intercyzy z dnia 4 kwietnia 1924 r. ustalający wyłączność majątku i wspólność dorobku.

R. H. A XXXII 22: „Andrzej Ciesielski” w Warszawie, Pomnikowa 8. Drobna sprzedaż mięsa. Istnieje od 1926 r. Właściciel Andrzej Ciesielski z Warszawy.

R. H. A XXXII 23: „Majer Wyszyński i S-ka” w Warszawie, Gęsia 18. Drobna sprzedaż bawełnianej manufaktury. Wspólnicy: Majer Wyszyński, Abram Krzypow, Jankiel Dukat, wszyscy z Warszawy. Spółka firmowa rozpoczęła czynności dnia 8 września 1930 r. Do reprezentowania spółki upoważnieni są wszyscy wspólnicy. Firmę spółki pod jej stemplem na wszelkich zobowiązaniach i dokumentach podpisuje Jankiel Dukat łącznie z jednym z pozostałych wspólników. Pomiedzy Jankiem Dukatem a małżonką jego Blimą z domu Zylberman, nastąpił układ na mocy intercyzy z dnia 28 września 1928 r. ustalający wyłączność majątku i wspólność dorobku.

R. H. A XXXII 24: „Gecel Edelsztajn i S-ka” w Warszawie, Wolska 75. Piekarnia. Wspólnicy: Gecel Edelsztajn, Dawid-Nusyn Kliger, obaj z Warszawy. Spółka firmowa rozpoczęła czynności dnia 1 października 1931 r. Do zastępowania spółki wobec władz i osób upoważnieni są obaj wspólnicy. Wszelkie zobowiązania, oraz pełnomocnictwa do prowadzenia spraw spółki podpisują obaj wspólnicy łącznie. Czeki, pokwitowania z odbioru wszelkiego rodzaju korespondencji, przesyłek, towarów i ładunków podpisuje jeden ze wspólników.

R. H. A XXXII 25: „Eluzer Reif” w Warszawie, Nalewki 39, sklep 60. Drobna sprzedaż kaloszy, pantofli i galanterji. Istnieje od 1931 r. Właściciel Eluzer Reif z Warszawy.

R. H. A XXXII 26: „Bolesław Dębski” w osadzie Wygoda, gminy Włochów. Sprzedaż wędlin i piwa. Istnieje od 1919 r. Właściciel Bolesław Dębski z osady Wygoda.

R. H. A XXXII 27: „Sprzęt Techniczny, Eljasz Dąbrowski” w Warszawie, pl. Grzybowski 2. Drobna sprzedaż towarów żelaznych. Istnieje od 1931 r. Właściciel Eljasz Dąbrowski z Warszawy.

R. H. A XXXII 28: „Nuchim Goldsztejn” w Warszawie, Żabkowska 5. Drobna sprzedaż artykułów spożywczych i kolonialnych. Istnieje od 1929 r. Właściciel Nuchim-Josek vel Natan Goldsztejn z Warszawy. Pomiedzy właścicielem firmy a małżonką jego Frajdą Cłuwą vel Celiną Furcąg nastąpił układ na mocy intercyzy z dnia 22 sierpnia 1928 r., ustalający wyłączność majątku i wspólność dorobku.

R. H. A XXXII 29: „Sura Wola” w Warszawie, Nalewki 36. Drobna sprzedaż papieru i materiałów piśmiennych. Istnieje od 1931 r. Właścicielka Chaja-Sura Wola z Warszawy.

R. H. A XXXII 30: „Henryk Traczyk” w Warszawie, Fabryczna 16. Biuro techniczno-instalacyjne. Istnieje od 1931 r. Właściciel Henryk Traczyk z Warszawy.

R. H. A XXXII 31: „Warszawska Wytwórnia Mebli Giętych, J. Wachtel i W. Kasiczak” w Warszawie, Lubelska 26. Produkcja i sprzedaż mebli giętych. Wspólnicy: Izaak Wachtel z Warszawy, Władysław Kasiczak z Rembertowa. Spółka firmowa rozpoczęła czynności dnia 1 października 1931 r. Do zastępowania spółki wobec władz i osób i podpisywania firmy pod jej stemplem na wszelkich zobowiązaniach i dokumentach upoważnieni są obaj wspólnicy łącznie.

R. H. A XXXII 32: „Nisel Bachner” w Warszawie, Franciszkańska 24. Drobna sprzedaż skór wyrobów częstochowskich. Istnieje od 1931 r. Właścicielka Nisel-Cyrla Bachner z Warszawy. Mojżeszowi Bachnerowi z Warszawy udzielona została prokura. Pomiedzy właścicielką firmy a małżonkiem jej Mojżeszem Bachnerem nastąpił układ na mocy intercyzy z dnia 7 czerwca 1911 r. ustalający wyłączność majątku i wspólność dorobku.

R. H. A XXXII 33: „Jakób Zolberg” w Warszawie, Za-menhoffa 22. Pracownia wyrobów skórzano-galanteryjnych.

Istnieje od 1931 r. Właściciel Jakób-Józef Zolberg z Warszawy.

R. H. A XXXII 35: „Benjamin Estrajch” w Warszawie, Dzielna 23 m. 1. Drobną sprzedaż towarów lokciowych i gotowych ubrań. Istnieje od 1927 r. Właściciel Benjamin Estrajch z Warszawy. Pomiedzy właścicielem firmy a małżonką jego Michłą z domu Nakdyman nastąpił układ na mocy intercyzy z dnia 28 maja 1923 r. ustalający wyłączność majątku i wspólność dorobku.

R. H. A XXXII 38: „Rabor” J. Rab'nowicz i J. Borensztajn w Warszawie, Leszno 75. Handel melasą oraz paszą dla bydła. Wspólnicy: Judka Rabinowicz i Jusek Boren ztają obaj z Warszawy. Spółka firmowa rozpoczęła czynności dnia 1 września 1931 r. Do zastępowania spółki wobec władz i osób upoważnieni są obaj wspólnicy. Weksle, czeki, indosy na wekslach i wogóle wszelkie zobowiązania, jak również akty urzędowe podpisują pod stemplem firmy obaj wspólnicy łącznie. Korespondencje, rachunki, pokwitowania z odbioru wszelkiego rodzaju korespondencji przesyłek i towarów podpisuje jeden ze wspólników.

R. H. A XXXII 39: „Edward Jagodziński, Jubiler z Kłowa” w Warszawie, Nowy Świat 31. Magazyn jubilerski. Spadkobiercy zmarłego Edwarda Jagodzińskiego: Anna Jagodzińska, nieletnia Antonina Jagodzińska z Warszawy. Do prowadzenia przedsiębiorstwa i podpisywania firmy upoważniona jest Anna Jagodzińska.

R. H. A XXXII 56: „Gabinet Elektro-Terapii „Oswo” dr. Oskar Wojnowski i S-ka” w Warszawie, Foksal 16-a. Zakład fizykajnej terapii oraz leczenie prądem wysokiego napięcia. Wspólnicy: dr. Oskar Wojnowski, Paweł Abakaszyn, dr. Szymon Essigman, Stefan Ołoiński, wszyscy z Warszawy. Spółka firmowa rozpoczęła czynności dnia 1 czerwca 1931 r. Do zastępowania spółki wobec władz i osób upoważnieni są: dr. Oskar Wojnowski, dr. Szymon Essigman i Paweł Abakaszyn. Czeki, weksle, żyra, umowy i pełnomocnictwa podpisują pod stemplem firmy wszyscy trzej wspólnicy upoważnieni do reprezentowania spółki łącznie. Pokwitowania z odbioru przekazów pocztowych, listów pieniężnych i korespondencji podpisuje jeden ze wspólników upoważnionych do reprezentowania spółki.

R. H. A XXXII 99: „Maria Baczuł” w Brwinowie, ul. Pszczylińska. Drobną sprzedaż artykułów spożywczych. Istnieje od 1930 r. Właścicielka Maria Baczuł z Brwinowa.

R. H. A XXXII 100: „Genowefa Maciejewska” w Błoniu. Drobną sprzedaż artykułów spożywczych. Istnieje od 1930 r. Właścicielka Genowefa Maciejewska z Błonia.

R. H. A XXXII 101: „Szajndla Frwdman” w Grodzisku Mazowieckim, Marszałka Piłsudskiego 9 Sklep spożywczy. Istnieje od 1930 r. Właścicielka Szajndla Frwdman z Grodziska. Pomiedzy właścicielką firmy a małżonkiem jej Chłem-Fiszlem Frwdmanem nastąpił układ na mocy intercyzy z dnia 18 marca 1919 r. ustalający wyłączność majątku i wspólność dorobku.

R. H. A XXXII 102: „Leokadja Pawłowska” w Żyrardowie, Sienkiewicza 1 Kawiarnia. Istnieje od 1930 r. Właścicielka Leokadja Pawłowska z Żyrardowa.

R. H. A XXXII 103: „Bronisław Libner” w Grodzisku, Kolejowa 39. Drobną sprzedaż artykułów spożywczych. Istnieje od 1930 r. Właściciel Bronisław Libner z Grodziska.

R. H. A XXXII 104: „Handel Win i Wódek, Ludwik Szawłowski” w Milanówku, ul. Dworska dom Piekarskiego. Ist-

nieje od 1930 r. Właściciel Ludwik Szawłowski z Milanówka.

R. H. A XXXII 107: „Franciszek Kiljańczyk” we wsi Mrokwów, gm. Młochów, pow. błoński. Drobną sprzedaż artykułów spożywczych. Istnieje od 1930 r. Właściciel Franciszek Kiljańczyk we wsi Mrokwów, gm. Młochów, pow. błoński.

R. H. A XXXII 108: „Feliks Szafranski” w Żyrardowie, 1-go Maja 16. Cukiernia. Istnieje od 1930 r. Właściciel Feliks Szafranski z Żyrardowa.

R. H. A XXXII 109: „Nachman Zylberman” w Grodzisku, 11 Listopada 34. Drobną sprzedaż mięsa. Istnieje od 1930 r. Właściciel Nachman Zylberman z Grodziska.

R. H. A XXXII 113: „Czesław Katarzyński” w Nadarzewie, gm. Młochów. Drobną sprzedaż pieczywa. Istnieje od 1930 r. Właściciel Czesław Katarzyński z Nadarzewa.

R. H. A XXXII 113: „Pinkus Zylberberg” we wsi Nadarzewo, gm. Młochów. Drobną sprzedaż mięsa. Istnieje od 1914 r. Właściciel Pinkus Zylberberg ze wsi Młochów Właściciel przedsiębiorstwa niepiśmienny.

R. H. A XXXII 172: „Zjednoczenie Fryzjerów Damskich, Antoni Dziubiński, Hugo Seğer, Kazimierz Siennicki i Edmund Szer” w Warszawie, Marszałkowska 62. Zakład fryzjerski. Wspólnicy: Antoni Dziubiński, Kazimierz Siennicki, Edmund Szer, wszyscy z Warszawy i Hugo Seğer z Żyrardowa. Spółka firmowa rozpoczęła czynności dnia 23 czerwca 1931 r. Do reprezentowania spółki upoważnieni są wszyscy wspólnicy. Umowy, weksle, wszelkie zobowiązania, żyra na wekslach, przekazy, czeki i pełnomocnictwa podpisują wszyscy wspólnicy łącznie. Korespondencje niezawierającą zobowiązań pokwitowania z odbioru wszelkiej korespondencji nie włączając pieniężnej, przesyłek, towarów i pieniędzy podpisuje każdy ze wspólników samodzielnie. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy.

R. H. A XXXII 175: „Gołda Seęal” w Warszawie, Wolska 129. Drobną sprzedaż artykułów spożywczych i tytoniowych. Istnieje od 1897 r. Właścicielka Gołda Seęal z Warszawy. Właścicielka przedsiębiorstwa niepiśmienna.

R. H. A XXXII 191: „Stanisława Taborowicz” w Warszawie, Wolska 179. Drobną sprzedaż wędlin i mięsa. Istnieje od 1926 r. Właścicielka Stanisława Taborowicz z Warszawy.

R. H. A XXXI 309: „Gtla-Raizla Linsztat” w Warszawie, Twarda 61. Przedsiębiorstwo zostało zlikwidowane.

R. H. A XXIX 212: „Kino Pola Neęri Pałace, Mikołaj Koszowski” w Warszawie, Wierzbowa 7. Siedziba firmy mieści się obecnie przy ul. Trębackiej 5 m. 9. Przedsiębiorstwo znajduje się w stanie likwidacji.

R. H. A XXVII 101: „H Horowicz” w Łowiczu, Zduńska 44. Handel biawatny i galanterijny. Istnieje od 1916 r. Właściciel Henoch Horowicz z Łowicza. Pomiedzy właścicielem firmy a małżonką jego Taubą Klaiman z domu Ferber nastąpił układ na mocy intercyzy z dnia 14 marca 1920 r. ustalający wyłączność majątku i wspólność dorobku.

R. H. A XVII 151: „Jan Wańewski” w Warszawie, Nowy Świat 69. Przedsiębiorstwo zostało zlikwidowane.

R. H. A D 43 (A XXXI 253): „Drukarnia i Litografia, Jan Cotty, właściciele Józef Roszkowski i S-ka” w Warszawie, Kapucyńska 7. Wspólnik Bolesław Nieciengiewicz z Warszawy. Na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Borkowskim w Warszawie dnia 27 sierpnia 1931 r. za nr. 882, Karol Szeinbok ze spółki wystąpił cedując swój udział Bolesławowi Nieciengiewiczowi. Pomiędzy Bolesławem - Adamem Nieciengiewiczem a małżonką jego Jadwigą Lucyną z domu Lipczyńską nastąpił układ na mocy intercyzy z dnia 15 lutego 1919 r. ustalający wyłączność majątku i wspólność dorobku.

R. H. A VI 286: „S. Dawidowski — Spadkobiercy” w Warszawie, Gęsia 1. Pomiędzy Iechokiem vel Izaakiem Dawidowskim a małżonką jego Perłą z domu Bregman nastąpił układ na mocy intercyzy z dnia 2 lipca 1928 r. ustalający wyłączność majątku i wspólność dorobku.

B. — SPÓŁKI AKCYJNE I Z OGRANICZONĄ ODPOWIEDZIALNOŚCIĄ

WPISY GŁÓWNE

R. H. B LIII 7530: „Restauracja „Bar” Nowa Gospoda”, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Siedziba spółki w Warszawie, Jasna 4. Celem spółki jest prowadzenie zakładu restauracyjnego. Kapitał zakładowy 55.000 zł., podzielony na 55 udziałów całkowicie gotowizną wpłacony. Zarządcami są: Feliks Kułikowski, Marjan Wanicki, Marjan Dębowski, wszyscy z Warszawy. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Wszelkie akty, umowy, zobowiązania, weksle, indosy, czeki, prokury i pełnomocnictwa podpisują dwaj zarządcy łącznie. Korespondencję niezawierającą zobowiązań, pokwitowania z odbioru wszelkiego rodzaju korespondencji nie wyłączając pieniężnej, przekazów, przesyłek i towarów podpisuje każdy z zarządców samodzielnie. Podpisy winny być kładzone pod stemplem firmy. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Miszewskim w Warszawie dnia 12 września 1931 r. za nr. 4913 na czas nieograniczony.

Wciągnięto w dn. 21 września 1931 r.

R. H. B LIII 7531: „Laboratorium Chemiczne „Oriza” inżynier Stanisław Bogumił i Wacław Urbański, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Siedziba spółki w Warszawie, Pańska 20. Celem spółki jest prowadzenie laboratorium chemicznego i handlu wyprodukowanymi artykułami. Kapitał zakładowy 3.500 zł. podzielony na 100 udziałów całkowicie gotowizną wpłacony. Zarządcami są: Stanisław Bogumił, Wacław Urbański, obaj z Warszawy. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Weksle, czeki, indosy, umowy, pełnomocnictwa, akty notarialne i wszelkie wogóle zobowiązania podpisują obaj zarządcy łącznie. Korespondencję niezawierającą zobowiązań pokwitowania z odbioru wszelkiej korespondencji pieniężnej, przesyłek pocztowych, towarów i t. p. podpisuje każdy z zarządców samodzielnie. Podpisy winny być kładzone pod stemplem firmy. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Zahorowskim w Warszawie dnia 12 września 1931 r. za nr. 1481 na czas nieokreślony.

Wciągnięto w dn. 21 września 1931 r.

R. H. B LIII 7534: „Akier”, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Siedziba spółki w Warszawie, Młynarska 26. Celem spółki jest prowadzenie fabryki cukrów i czekolady. Kapitał zakładowy złotych 4.000, podzielony na 40 udziałów, całkowicie gotowizną wpłacony. Zarządcami są: Zofia Blank i Edward Kikolki oboje z Warszawy. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Weksle, czeki, pełnomocnictwa, prokury, umowy, akty i wszelkie zobowiązania podpisują obaj zarządcy łącznie. Korespondencję niezawierającą zobowiązań, pokwitowania z odbioru wszelkiej korespondencji, przesyłek, towarów, sum pieniężnych podpisuje każdy z zarządców samodzielnie.

Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Pomykałskim w Warszawie dnia 8 września 1931 r. za nr. 987, na czas nieokreślony.

Wciągnięto w dn. 24 września 1931 r.

R. H. B LIII 7535: „Dom Handlowo-Komisowy „Chemart”, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Siedziba spółki w Warszawie, pl. Żelaznej Bramy 2. Celem spółki jest prowadzenie handlu wszelkiego rodzaju surowcami i towarami krajowymi i pochodzenia zagranicznego zarówno na rachunek wła. ny jak i komisowo, tudzież w charakterze agentów lub pośredników. Kapitał zakładowy 30.000 zł., podzielony na 300 udziałów całkowicie gotowizną wpłacony. Zarządcami są: Lejba Abramowicz, Idel Litowicz i Abram Epsztein, wszyscy z Warszawy. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Weksle, czeki, indosy na nich i wszelkie zobowiązania podpisują dwaj którzykolwiek zarządcy łącznie. Pokwitowania z odbioru wszelkiej korespondencji nie wyłączając pieniężnej, pieniędzy za przekazami, przesyłek i towarów podpisuje każdy z zarządców samodzielnie. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Sennickim w Warszawie dnia 4 września 1931 r. za nr. 3919 na czas do dnia 31 grudnia 1932 r. z automatycznym przedłużaniem na następne okresy roczne o ile na dwa miesiące przed upływem terminu żaden ze współników nie zażąda listem poleconym skierowanym pod adresem spółki zwołania walnego zgromadzenia w celu powzięcia decyzji w przedmiocie likwidacji spółki.

Wciągnięto w dn. 24 września 1931 r.

R. H. B LIII 7536: „Pracownia Ram i Listew, R. Rycembel i S-ka, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Siedziba spółki w Warszawie, Leżno 108. Celem spółki jest prowadzenie pracowni ram i listew. Kapitał zakładowy 3.000 zł., podzielony na 30 udziałów całkowicie gotowizną wpłacony. Zarządcami są: Bolesław Rycembel, Jan Wiśniewski i Aleksander Kurandzki, wszyscy z Darszawy. Zarządcy z teną spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Weksle, czeki, żyra na wekslach i innych dowodach pieniężnych, umowy, pełnomocnictwa, prokury i wszelkie zobowiązania podpisują dwaj którykolwiek zarządcy łącznie. Korespondencję niezawierającą zobowiązań, pokwitowania z odbioru pieniędzy, przeylek, przekazów, listunków i korespondencji podpisuje każdy z zarządców samodzielnie. Podpisy winny być kładzone pod stemplem firmy. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Jasińskim w Warszawie dnia 28 sierpnia 1931 r. za nr. 1709 na czas nieograniczony.

Wciągnięto w dn. 24 września 1931 r.

R. H. B LIII 7537: „Zakład Elektrotechniczne inż. J. Boye i Spółka, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Siedziba spółki w Warszawie, Chłodna 19. Celem spółki jest wykonanie instalacji elektrycznych, budowa tablic rozdzielczych, naprawa maszyn elektrycznych, oraz sprzedaż maszyn, aparatów i materiałów elektrotechnicznych. Kapitał zakładowy 12.000 zł., podzielony na 24 udziały, 9.000 zł. wpłacono gotowizną a złotych 3.000 wkładem rzeczowym. Zarządcami są: Józef Boye, Gustaw Jerzy Dobrucki, Stanisław Skibniewski, wszyscy z Warszawy. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Wszelkie zobowiązania, weksle, czeki, indosy, pełnomocnictwa, prokury, akty i t. p. podpisuje Józef Boye łącznie z jednym z pozostałych zarządców. Korespondencję niezawierającą zobowiązań, pokwitowania z odbioru wszelkiej korespondencji nie wyłączając pieniężnej, przesyłek, towarów, pieniędzy i przekazów podpisuje każdy z zarządców samodzielnie. Podpisy winny być kładzone pod stemplem firmy. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Jamonttem w Warszawie dnia 11 września 1931 roku za nr. 3419 na czas nieograniczony.

Wciągnięto w dn. 25 września 1931 r.

R. H. B LIII 7538: „Sklep Kolonjalno-Spożywczy „Filtry“ Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Siedziba spółki w Warszawie, Filtrowa 63. Celem spółki jest prowadzenie handlu artykułami kolonjalno-spożywczymi. Kapitał zakładowy 3.000 zł. podzielony na 100 udziałów całkowicie gotowizną wpłacony Zarządczyniami są: Klara Holfejerowa i Janina Nowakowa obie z Warszawy. Zarządczynie zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Weksle, żyra, umowy, czeki, akty notarialne, pełnomocnictwa, prokury i wszelkie zobowiązania podpisują obie zarządczynie łącznie. Korespondencję niezawierającą zobowiązań pełnomocnictwa pocztowe i kolejowe i pokwitowania z odbioru wszelkiej korespondencji nie wyłączając pieniężnej, pieniędzy, towarów i wszelkich dokumentów podpisuje każda z zarządczyni samodzielnie. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Tyborowskim w Warszawie dnia 19 marca 1931 r. za nr. 1216 na czas nieograniczony.

Wciągnięto w dn. 26 września 1931 r.

R. H. B LIII 7540: „Cerament“, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Siedziba spółki w Warszawie, Kopernika 30. Celem spółki jest wyłączna sprzedaż wyrobów ceglanych „Wojciechowice” pod Ostrołęką. Kapitał zakładowy 5.000 zł. podzielony na 50 udziałów, pokryty gotowizną zł. 3.500 i aportem rzeczowym zł. 1.500. Jedynym zarządcą spółki jest Józef Cieszewski z majątku Wojciechowice pod Ostrołęką. Zarządca zastępuje spółkę wobec władz i osób i prowadzi jej interesy podpisując firmę pod jej stemplem na wszelkich zobowiązaniach i dokumentach. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Nowickim w Warszawie dnia 11 lutego 1931 r. za nr. 257 na czas do dnia 10 lutego 1932 r. z automatycznym przedłużaniem na następne okresy roczne o ile na trzy miesiące przed upływem terminu żaden ze współników nie zawiadomi pozostałych o chęci wystąpienia ze spółki.

Wciągnięto w dn. 28 września 1931 r.

R. H. B LIII 2541: „Eugenjusz Getter, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Siedziba spółki w Warszawie, Filtrowa 70. Celem spółki jest prowadzenie wytwórni wędlin, sklepów sprzedaży wędlin i mięsa oraz jadalni. Kapitał zakładowy 10.000 zł. podzielony na 10 udziałów całkowicie wpłacony gotowizną. Zarządcami są: Eugenjusz-Sylwester Getter, Roman-Jakób Getter obaj z Warszawy. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Wszelkie zobowiązania, weksle, czeki, żyra, pełnomocnictwa i prokury podpisują dwaj zarządcy łącznie lub jeden zarządca łącznie z prokurentem. Korespondencję niezawierającą zobowiązań, pokwitowania z odbioru wszelkiej korespondencji nie wyłączając pieniężnej, przesyłek i towarów oraz pełnomocnictwa pocztowe podpisuje każdy z zarządców lub prokurent samodzielnie. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy. Józefowi Fenigsztejnowi z Warszawy udzielono łącznej prokury. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Tyborowskim w Warszawie dnia 5 września 1931 r. za nr. 3415 na czas nieograniczony.

Wciągnięto w dn. 29 września 1931 r.

R. H. B LIII 7542: „Syndykat Odlewni i Emaljni żeliwa, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Siedziba spółki w Warszawie, Mazowiecka 7. Celem spółki jest sprzedaż wyrobów fabryk odlewniczych, rejestracja odbiorców i ich stanu zadłużeń, organizacja produkcji w celu normalizacji i standaryzacji oraz przedsięwzięcie wszelkich środków celem zmniejszenia kosztów pośrednictwa między producentem i konsumentem. Kapitał zakładowy 30.000 zł., podzielony na 1.000 udziałów całkowicie gotowizną wpłacony. Zarządca Jerzy Lipowski z Warszawy zastępuje spółkę wobec władz i osób i prowadzi jej interesy podpisując firmę pod jej stemplem na wszelkich zobowiązaniach i dokumentach. Kupno i sprzedaż nieruchomości i praw hipotekowanych należą do kompetencji Rady Nadzorczej. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu zeznanego

przed notariuszem Hettlingerem w Warszawie dnia 24 sierpnia 1931 r. za nr. 3041 na czas do dnia 31 grudnia 1932 r. z warunkiem automatycznego przedłużania na dalsze trzyletnie okresy o ile na sześć miesięcy przed upływem terminu jeden ze współników listem poleconym pod adresem zarządu nie zażąda rozwiązania spółki.

Wciągnięto w dn. 29 września 1931 r.

R. H. B LIII 7544: „Krajowy Przemysł Żelazny, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Siedziba spółki w Warszawie, pl. Grzybowski 15. Celem spółki jest prowadzenie przedsiębiorstwa sprzedaży wyrobów żelaznych. Kapitał zakładowy 3000 zł., podzielony na 100 udziałów całkowicie gotowizną wpłacony. Jedyną zarządczynią jest Karolina Żbikowska z Warszawy która zastępuje spółkę wobec władz i osób i prowadzi jej interesy i podpisuje samodzielnie firmę spółki pod jej stemplem na wszelkich zobowiązaniach i dokumentach. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Nowickim w Warszawie dnia 12 września 1931 r. za nr. 1487 na czas do dnia 1 października 1932 r. z automatycznym przedłużaniem na następne okresy roczne o ile na trzy miesiące przed upływem terminu żaden ze współników nie zawiadomi notarialnie pozostałych o chęci wystąpienia ze spółki.

Wciągnięto w dn. 30 września 1931 r.

R. H. B LIII 7545: „Agia-Foto, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Siedziba spółki w Warszawie, Żórawia 23. Celem spółki jest prowadzenie przedstawicielstw, handel komisowy i we własnym imieniu wszelkiego rodzaju artykułami fotograficznymi, kinematograficznymi i chemicznymi oraz produkcja tychże artykułów. Kapitał zakładowy 20.000 zł. podzielony na 20 udziałów całkowicie gotowizną wpłacony. Zarządcami są: Wilhelm Roth i Norbert Roth obaj z Warszawy. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Firmę spółki pod jej stemplem na wszelkich zobowiązaniach i dokumentach podpisuje każdy z zarządców samodzielnie. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Siennickim w Warszawie dnia 25 września 1931 r. za nr. 4236 na czas nieokreślony.

Wciągnięto w dn. 1 października 1931 r.

R. H. B LIII 7546: „Karoserje Samochodowe Flinikowski i S-ka, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Siedziba spółki w Warszawie, pl. Trzech Krzyży 8. Celem spółki jest prowadzenie przedsiębiorstwa budowy i remontu karoserji samochodowych. Kapitał zakładowy 5.000 zł. podzielony na 10 udziałów całkowicie gotowizną wpłacony. Jedynym zarządcą spółki jest Marcin Flinikowski z Warszawy który zastępuje spółkę wobec władz i osób i prowadzi jej interesy podpisując firmę spółki pod jej stemplem na wszelkich zobowiązaniach i dokumentach. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Miszewskim w Warszawie dnia 3 września 1931 roku za nr. 4734 na czas nieograniczony.

Wciągnięto w dn. 1 października 1931 r.

R. H. B LIII 7547: „Polska Fabryka Chemiczna „Heyden“, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Siedziba spółki w Warszawie, Kilińskiego 3. Celem spółki jest produkcja farmaceutycznych i chemicznych preparatów oraz pokrewnych artykułów, jak również handel tymi artykułami, zarówno na rachunek własny jak i komisowo lub w charakterze ajenta. Kapitał zakładowy 30 000 zł. podzielony na 1.500 udziałów całkowicie gotowizną wpłacony. Jedynym zarządcą spółki jest inż. Michał Hertz z Warszawy, który zastępuje spółkę wobec władz i osób i prowadzi jej interesy oraz podpisuje firmę spółki pod jej stemplem na wszelkich zobowiązaniach i dokumentach. Nabywanie lub zbywanie nieruchomości, zawarcie umów dzierżawy i najmu, ustanowienie prokurentów, zawieranie umów najmu pracy z osobami, których wynagrodzenie przekracza ma 6.000 zł. rocznie wymagają uchwały walnego zgromadzenia. Spółka z ograniczo-

na odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Siennickim w Warszawie dnia 16 czerwca 1931 r. za nr. 2783 na czas nieograniczony.

Wciągnięto w dn. 1 października 1931 r.

R. H. B. LIII 7550: „Przedsiębiorstwo Futrzane „Karakul“ Iz. Herman i Spółka, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Siedziba spółki w Warszawie, Długa 42. Celem spółki jest prowadzenie handlu futrami i innymi artykułami na rachunek własny i komisowo. Kapitał zakładowy 5.000 zł. podzielony na 100 udziałów całkowicie gotowizną wpłacony. Zarządcami są: Abram Iser vel Izydor Herman, Izrael-Iser Herman obaj z Warszawy. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Weksle własne, umowy i inne zobowiązania podpisują pod stemplem firmy obaj zarządcy łącznie. Żyra, czeki, pełnomocnictwa, pokwitowania, rachunki, korespondencję, pokwitowania z odbioru wszelkiego rodzaju korespondencji, przesyłek, ładunków, towarów i pieniędzy podpisuje jeden z zarządców. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Baranieckim w Warszawie dnia 18 września 1931 r. za nr. 1393 na czas do dnia 31 grudnia 1932 r. z warunkiem automatycznego przedłużania na dalsze jednoroczne okresy o ile na trzy miesiące przed upływem terminu jeden ze wspólników nie zawiadomi drugiego notarialnie o chęci wystąpienia ze spółki.

Wciągnięto w dn. 3 października 1931 r.

R. H. B. LIII 7551: „L'Art”. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Siedziba spółki w Warszawie, Okopowa 22. Celem spółki jest prowadzenie pracowni wyrobów rzeźbiarsko-artystycznych. Kapitał zakładowy 3.600 zł. podzielony na 100 udziałów całkowicie gotowizną wpłacony. Zarządcami są: Naum Ginzburg z Białegostoku i Hersz-Lejb Nickin z Warszawy. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Wszelkie umowy, akty notarialne i hipoteczne, zobowiązania, pełnomocnictwa, prokury, weksle, czeki, żyra, przekazy i t. p. podpisują obaj zarządcy łącznie. Wszelkie inne dokumenty nie zawierające zobowiązań podpisuje każdy z zarządców samodzielnie. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Dąbrowskim w Warszawie dnia 20 sierpnia 1931 r. za nr. 284 na czas do dnia 20 sierpnia 1934 r. z warunkiem automatycznego przedłużania na następne okresy trzyletnie o ile na trzy miesiące przed upływem terminu żaden ze wspólników nie zawiadomi listem poleconym drugiego wspólnika o chęci rozwiązania spółki.

Wciągnięto w dn. 3 października 1931 r.

R. H. B. LIII 7552: „Towarzystwo Przemysłowo-Handlowe „Te-Pe-Ha” w Warszawie, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Siedziba spółki w Warszawie, Marszałkowska 149. Celem spółki jest wykonywanie wszelkich dostaw dla instytucji państwowych i samorządowych, pośrednictwo handlowe, przedstawicielstwa krajowe i zagraniczne, konts. eksport i import. Kapitał zakładowy 5.000 zł., podzielony na 50 udziałów całkowicie gotowizną wpłacony. Jedynym zarządcą spółki jest Karol Kruk-Dziewanowski z Warszawy, który zastępuje spółkę wobec władz i osób i prowadzi jej interesy podpisując firmę spółki pod jej stemplem na wszelkich zobowiązaniach i dokumentach. Adolfowi Kleinbergowi z Warszawy udzielono samodzielnej prokury. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Siennickim w Warszawie dnia 18 września 1931 r. za nr. 4149 na czas nieograniczony.

Wciągnięto w dn. 3 października 1931 r.

R. H. B. LIII 7553: „Młyn Motorowy „Delfin”. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Siedziba w Górze Kalwarji. Celem spółki jest budowa i eksploatacja młyna motorowego w Górze Kalwarji. Kapitał zakładowy spółki wynosi 8.000 zł., podzielony na 8 udziałów całkowicie wpłacony gotowizną. Zarządcami są: Czesława-Delfina Mańkowska i Konstanty Przedpeński oboje z Warszawy. Zarządcy

zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Wszelkie zobowiązania, weksle, indosy, czeki, pełnomocnictwa, prokury i akty podpisują dwaj zarządcy łącznie. Korespondencję niezawierającą zobowiązań, pokwitowania z odbioru wszelkiej korespondencji nie wyłączając pieniężnej, przesyłek i towarów podpisuje każdy z zarządców samodzielnie. Podpisy winny być kładzone pod stemplem firmy. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Hettlingerem w Warszawie dnia 17 września 1931 r. za nr. 3409 na czas nieograniczony.

Wciągnięto w dn. 3 października 1931 r.

R. H. B. LIII 7554: „Bracia W. i Z. Szantyr i S-ka, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w likwidacji”. Siedziba spółki w Warszawie, Chmielna 27. Celem spółki jest sprzedaż opon samochodowych i innych wyrobów fabryki B. F. Goodrich w Colombes pod Paryżem oraz innych artykułów branży gumowej i samochodowej. Kapitał zakładowy 80.000 zł., podzielony na 80 udziałów, pokryty gotowizną w sumie złotych 60.000 i aportem rzeczowym na 20.000 zł. Likwidatorami są: Witold Szantyr, Zbigniew Szantyr senior, Zbigniew Szantyr junior, wszyscy z Warszawy z prawem podpisywania we dwóch łącznie wszelkich zobowiązań, weksli, żyr, czeków, umów i pełnomocnictw oraz przez każdego z nich samodzielnie pokwitowań z odbioru sum pieniężnych, wszelkiej korespondencji i towarów. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta została na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Straszewiczem w Warszawie dnia 27 marca 1928 r. za nr. 755 na czas nieograniczony i zarejestrowana była w R. H. B. 5682. Na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Straszewiczem w Warszawie dnia 1 lipca 1931 r. za nr. 1232 uchwalono że spółka została rozwiązana i przedsiębiorstwo zlikwidowane. Na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Straszewiczem dnia 28 września 1931 r. za nr. 1810, powyższa uchwała o rozwiązaniu i zlikwidowaniu przedsiębiorstwa uznana została za niebyłą, gdyż likwidacja spółki nie została ukończona. Spółka obecnie znajduje się w stanie likwidacji.

Wciągnięto w dn. 5 października 1931 r.

R. H. B. LIII 7555: „Polski Przemysł Trykotażowo-Pończosznicy „Standard”. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Siedziba spółki w Warszawie, Biała 5. Celem spółki jest prowadzenie wytwórni wyrobów trykotażowo-pończosznich. Kapitał zakładowy 15.000 zł. podzielony na 100 udziałów, z czego 6.000 zł. wpłacono wkładem rzeczowym, pozostałe 9.000 zł. w gotowiznie. Zarządcami są: Irena Zajackowska, Ignacy Grossman, oboje z Warszawy. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Weksle, czeki, żyra, pełnomocnictwa, prokury, akty notarialne i hipoteczne, oraz wszelkie zobowiązania podpisują oboje zarządcy łącznie. Korespondencję niezawierającą zobowiązań pokwitowania z odbioru pieniężnych, przesyłek, towarów, korespondencji zwyczajnej i poleconej podpisuje jeden z zarządców. Podpisy winny być kładzone pod stemplem firmy. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Hettlingerem dnia 1 września 1931 r. za nr. 3171 na czas nieograniczony.

Wciągnięto w dn. 5 października 1931 r.

R. H. B. LIII 7557: „Drukarnia Społeczna — Dzierżawcy — Zrzeszenie Drukarzy, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Siedziba spółki w Warszawie, pl. Grzybowski 3/5. Celem spółki jest prowadzenie drukarni pod nazwą: „Drukarnia Społeczna” wydzierżawionej przez Annę Balasównę i Józefa Nowakowskiego od Stowarzyszenia Robotników Chrześcijańskich. Kapitał zakładowy 2.240 zł., podzielony na 56 udziałów, pokryty gotowizną w sumie 1.120 zł. i aportem rzeczowym na zł. 1.120. Zarządcami są: Anna Balaówna z Warszawy, Czesław Głinojecki z Warszawy, i Józef Graczyk z Brwinowa. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Wszelkie umowy, weksle, żyra i inne zobowiązania podpisują dwaj zarządcy łącznie. Pokwitowania z odbioru: należności, korespondencji nie wy-

łączając pieniężnej, przesyłek, ładunków i towarów podpisuje każdy z zarządców samodzielnie. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Jelnickim w Warszawie dnia 11 lutego 1931 r. za nr. 276 na czas do dnia 11 lutego 1934 r. z prawem automatycznego przedłużania na następne okresy trzyletnie o ile na 3 miesiące przed upływem terminu żaden ze współników nie zawiadomi listem poleconym pozostałych współników o chęci wystąpienia ze spółki.

Wciągnięto w dn. 6 października 1931 r.

R. H. B LIII 7568: „Polska Akcyna Spółka Telefoniczna”. Siedziba spółki w Warszawie, Zielna 37/39. Celem spółki jest przebudowa, rozbudowa i eksploatacja sieci telefonicznych w Warszawie, Łodzi, Lwowie, Borusławiu wraz z Zagłębiem Naftowym, Sosnowcu wraz z Zagłębiem Dąbrowskim, Lublinie i Białymstoku zgodnie z udzieloną spółce przez Rząd Polski koncesją. Kapitał zakładowy 35 397.600 zł podzielony na 41 160 akcji przyczem jeden złoty równa się 1/5332 kg. złota 90-ej próby, całkowicie wpłacony. Prezesem Rady Nadzorczej wybrany został inż. Francisek Drzewiecki, wiceprezesem Franciszek Sienkiewicz obaj z Warszawy. Prezes Rady Nadzorczej lub wiceprezes podpisują łącznie z przewodniczącym zarządu lub innym członkiem zarządu weksle, pełnomocności pod stemplem spółki oraz akty hipoteczne i notarialne. Zarząd stanowią: Przewodniczący zarządu inż. Aleksander Olencki. Członkowie: Ludwik Klewin, inż. Sigfrid Högberg wszyscy z Warszawy. Zarząd zastępuje spółkę wobec władz i osób i prowadzi jej interesy. Czeki na rachunek bieżący, pisma z żądaniem podniesienia pieniędzy z instytucji kredytowych oraz pokwitowania z odbioru z pocztu pieniędzy, przesyłek i dokumentów podpisuje pod stemplem spółki przewodniczący zarządu lub jeden z członków zarządu. Postanowienie Ministrów Przemysłu i Handlu oraz Skarbu w przedmiocie zatwierdzenia statutu uzgodnionego z przepisami prawa o spółkach akcyjnych (Rozp. Prezydenta Rzecznej z dnia 22 marca 1928 r. Dz. Ust. 39/28 poz. 383) opublikowane zostało w Nr. 184 Monitora Polskiego z dnia 12 sierpnia 1931 r. Na zażycie art. 27 Rozp. Ministra Sprawiedliwości o rejestrze handlowym wszystkie dotychczasowe wpisy w R. H. B. IX 1909 zostały skasowane.

Wciągnięto w dn. 10 października 1931 r.

R. H. B LIII 7570: „Towarzystwo Handlowo-Przemysłowe „Te-Ha-Pe”. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Siedziba spółki w Warszawie, Wielka 11. Celem spółki jest handel i przetwarzanie naturalnych tłuszczów jadalnych i technicznych oraz handel artykułami kolonialnymi. Kapitał zakładowy 6 000 zł., podzielony na 120 udziałów całkowicie gotowizną wpłacony. Zarządcami są: Bernard Fisch, Bernard Speiser, Szulim Hofstätter wszyscy z Rzeszowa, Osjasz Haufstädter z Łodzi. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Wszelkie umowy, kontrakty, weksle, czeki, prokury, pełnomocnictwa akty notarialne i hipoteczne i t. p. podpisuje Bernard Fisch łącznie z Szulimem Hofstätterem lub Osjaszem Haufstädterem lub też Bernard Speiser łącznie z Szulimem Hofstätterem lub z Osjaszem Haufstädterem. Korespondencje niezawierające zobowiązań, pokwitowania z odbioru korespondencji, pieniędzy i przesyłek podpisuje każdy z zarządców samodzielnie. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Rossmannem w Łodzi dnia 25 sierpnia 1925 r. za nr. 3445 na czas do dnia 31 grudnia 1932 r.

Wciągnięto w dn. 12 października 1931 r.

WPISY DODATKOWE

R. H. B III 411 (B. XXVI 4435): „Polski Bank Komunalny. Spółka Akcyjna” w Warszawie. Zarząd zastępuje spółkę wobec władz i osób i prowadzi jej interesy. Wszelkie akty zobowiązania, dowody, zlecenia i wogóle wszelkie dokumenty i listy podpisują dwaj członkowie zarządu łącznie lub

jeden członek zarządu łącznie z prokurentem lub też dwaj prokurenci łącznie. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy. Statut spółki uzgodniony z przepisami prawa o spółkach akcyjnych (Dz. Ust. Nr. 39/28 poz. 383) i zatwierdzony przez Ministrów Skarbu oraz Przemysłu i Handlu opublikowany został w Nr. 185 Monitora Polskiego z dnia 13 sierpnia 1931 r.

R. H. B V 747 (B XXXI 4933): „Północne Towarzystwo Transportowe i Ekspedycyjne, Spółka Akcyjna” w Warszawie. Naum Gutman z zarządu wystąpił. Naumowi Gutmanowi z Warszawy udzielono prokury z prawem podpisywania łącznie z jednym z członków zarządu.

R. H. B XXIV 4183: „Dom Handlowo-Przemysłowy Zyg. Borkowski i S-ka, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością” w Grodzisku, Mazowieckim. Na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Bleszyńskim w Grodzisku Mazowieckim dnia 2 sierpnia 1929 r. za nr. 4695 spółka została rozwiązana. Przedsiębiorstwo przeszło na wyłączną własność Zygmunta Borkowskiego, który prowadzi takowe nadal pod firmą: „Dom Handlowo-Przemysłowy, Zygmunt Borkowski”.

R. H. B XXVII 4571: „Włoska Spółka Akcyjna Powszechna Asekuracyjna w Tryście Assicurazioni Generali Trieste”. Postanowieniem Prefekta Prowincji Tryjesteńskiej z dnia 8 czerwca 1931 r. za nr. prot. 11419/4480 prokurentowi Renato Samplichowi zezwolono na zmianę nazwiska rodzowego na nazwisko „Sambri”.

R. H. B XXVIII 4607: „Hurtownia Firanek, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością” w Warszawie. Antoniowi Zubrewiczowi i Emilowi Beringowi obydwoim z Warszawy udzielono prokury z prawem podpisywania łącznie z jednym z zarządców lub zastępcą lub z prokurentem.

R. H. B XXXVI 5395: „Przemysł Leśny „Rozwadowska Kępa”, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością” w Warszawie. Karol Ike-Dunikowski przestał być likwidatorem spółki.

R. H. B XXXVII 5510: „Konfekcja Damska „Eugenia”, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością” w Warszawie. Firma obecnie brzmi: „Konfekcja Damska „Emkawu”, spółka z ograniczoną odpowiedzialnością. Zarządcami są: Chaja Sura vel Helena Knaperbaum, Morcka Knaperbaum oboje z Warszawy. Wpisano na mocy aktów zeznanych przed notariuszami w Warszawie: Miszewskim dnia 1 kwietnia 1931 r. za nr. 2152 i Siennickim dnia 1 września 1931 r. za nr. 3846.

R. H. B XXXVII 5537: „Pogotowie Stałych Dzwurów Leksarskich, tel. 500. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Firma obecnie brzmi: „Prywatne Pogotowie Lekarskie, tel. 500. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością. Siedziba spółki w Warszawie Marszałkowska 67. Zarządcami są: dr. Chwałisław Kobulński, dr. Feliks Hłasko, dr. Jan Raczkowski wszyscy z Warszawy. Wpisano na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Dembińskim w Warszawie dnia 28 stycznia 1930 r. za nr. 127.

R. H. B XXXVIII 5644: „Polski Lloyd, Spółka Akcyjna” w Warszawie. Siedziba spółki mieści się obecnie przy ul. Marszałkowskiej 130. Skład przy ul. Sto-Jerskiej 10 w Warszawie został zlikwidowany. Kapitał zakładowy wynosi obecnie 1 000 000 zł., podzielony na 10 000 akcji całkowicie wpłacony. Ołaf Willy Fermann, Henryk Aszkenaz, Albert Frankfurter, Władysław Stala, Kazimierz Bauda, Giuseppe Buralo i Feliks Fryze z zarządu wystąpili. Na członków zarządu zostali wybrani: Georges Morrisot i Hans Demme obaj z Warszawy. Ustaly prokury: Kurta Schlee za Oddział w Gdyni, Karola Preske i Emila Keppelera za Oddział

w Katowicach, Jana Pawłowskiego, Stanisława Ziółckiego i Władysława Wachowiaka za Oddział w Poznaniu. Udzieleno łącznej prokury: Edmundowi Szafrankowi dla Oddziału w Gdyni, Henrykowi de Matlachowskiemu dla Oddziału w Katowicach, Emilowi Kepplerowi dla Oddziału w Katowicach i Leonowi Rabinowiczowi dla Oddziału w Łodzi. Postanowienie Ministrów Przemysłu i Handlu oraz Skarbu w przedmiocie zmiany nominalnej wartości akcji z 10 złotych na 100 złotych, oraz zmniejszenie kapitału zakładowego o 1.400.000 złotych do 100.000 złotych z poprzedniego kapitału 1.500.000 zł. drogą wydania jednej akcji nominalnej wartości 10 zł. wzamian 15 akcji 10 złotych, oraz powiększenia kapitału zakładowego o sumę 900.000 zł. do sumy 1.000.000 złotych drożą 5-ej emisji 9.000 sztuk nowych akcji opublikowane zostało w Nr. 123 Monitora Polskiego z dnia 30 maja 1931 r.

R. H. R XXXIX 5742: „Fit”, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością. Firma obecnie brzmi: „Polska Spółka Eksploatacji Wyrobów „Fit” Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Wpisano na mocy uchwały walnego zgromadzenia wspólników z dnia 15 października 1928 r. Wpis powyższy w dniu 25 września 1929 r. uzupełniony został dopełnieniem. Kapitał zakładowy obecnie wynosi 21.000 zł., podzielony na 21 udziałów całkowicie wpłacony. Na trzeciego zarządcę wybrany został Paul Perret du Gray z Warszawy. Weksle, czeki, żyra na wekslach i innych dowodach pieniężnych, umowy, pełnomocnictwa, prokury i wszelkie zobowiązania podpisują dwaj zarządcy łącznie. Wpisano na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Jasińskim w Warszawie dnia 5 września 1929 r. za nr. 1831. Wpis powyższy w dniu 27 marca 1930 r. uzupełniony został dopełnieniem. Siedziba spółki mieści się obecnie przy ul. Chłodnej 45. Leon'd Rozenberg przestał być zarządcą. Firmy spółki pod jej stemplem na wszelkich zobowiązaniach i dokumentach podpisuje każdy z zarządców samodzielnie. Wpisano na mocy aktów zeznanych przed notariuszem Jasińskim w Warszawie dnia 27 grudnia 1929 r. i 4 marca 1930 r. za nr. 2741 i 515. Wpis powyższy w dniu 17 września 1931 r. uzupełniony został dopełnieniem. Siedziba spółki mieści się obecnie przy ul. Bonifraterskiej 15.

R. H. B XXXIX 5847: „Biuro Techniczno-Instalacyjne, Cz. Trechciński i S-ka. Inżynierowie. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Straszewiczem w Warszawie dnia 10 lipca 1929 r. za nr. 1374. spółka została rozwiązana przedsiębiorstwo zaś przeszło na wyłączną własność Czesława Trechcińskiego i obecnie przestało istnieć.

R. H. B XLVII 6726: „Warszawska Spółka Parcelacyjna, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Jerzy Simiński z Sulejówka, gminy Okuniew, jako jedyny zarządca, zastępuje spółkę wobec władz i osób i prowadzi jej interesy podpisując firmę pod jej stemplem na wszelkich zobowiązaniach, dokumentach, aktach notarialnych i hipotecznych. Wpisano na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Jelnickim w Warszawie dnia 1 września 1931 r. za nr. 1568.

R. H. B XLVIII 6937: „Damaza” Towarzystwo Sprzedaży Maszyn. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Likwidatorem mianowany został Zygmunt Żukrowski z Warszawy. Na mocy uchwały Walnego Zgromadzenia wspólników z dnia 20 sierpnia 1931 r. spółka postawiona została w stan likwidacji.

R. H. B 7125: „Przedsiębiorstwo Inżynieryjno - Budowlane „Mur”, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Siedziba spółki mieści się obecnie przy ul. Boduena 2 m. 5.

R. H. B L 7191: „Centralne Biuro Sprzedaży Wyrobów Polskich Fabryk Obuwia Gumowego, Spółka z ograniczoną

odpowiedzialnością”. Siedziba spółki mieści się obecnie przy ul. Długiej 42.

R. H. B LII 7456: „Przedsiębiorstwo Budowy Wodociągów, inż. L. Hickiewicz, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Prokura Aleksandra Ostrowskiego ustała. Jerzemu Wieniawskiemu z Warszawy udzielono łącznej prokury.

R. H. B LIII 7554: „Bracia W. i Z. Szantyr i S-ka, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Straszewiczem w Warszawie dnia 28 września 1931 r. za nr. 1810, uchwała walnego zgromadzenia wspólników powzięta w protokóle zeznanym przed tymże notariuszem Straszewiczem dnia 1 lipca 1931 r. za nr. 1232 o całkowitem zlikwidowaniu przedsiębiorstwa uznana została za niebyłą gdyż likwidacja spółki nie została ukończona. Spółka Bracia W. i Z. Szantyr i S-ka, spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w likwidacji” zarejestrowana jest obecnie w R. H. B. LIII 7554.

R. H. B XXVI 4403: „Zjednoczeni Jubilerzy, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością” w Warszawie. Na likwidatora wybrany został Bronisław Sznabel z Warszawy. Na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Tyborowskim w Warszawie dnia 10 lipca 1931 r. za nr. 2734, spółka znajduje się w stanie likwidacji.

R. H. B XXVI 4414: „Diabolo-Separator”, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością” w Warszawie. Siedziba spółki mieści się przy ul. Tamka 3. Oddziały w Równem, Wilnie i Lwowie, zostały zlikwidowane. Jakób Weishlum przestał być zarządcą. Na zarządców zostali wybrani: Ernst Allgoth i Kazimierz Lewicki obaj z Warszawy. Prokury Henryka Törnbloma, Władysława Jańczaka, Leona Mintza i Rudolfa Hirschdörfera ustały. Wpisano na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Szumańskim w Warszawie dnia 17 września 1931 r. za nr. 2304.

R. H. B XXVI 4444 (R. XL 5991): „Towarzystwo Przedsiębiorstw Górniczych „Tenege”, Spółka Akcyjna” w Warszawie. Siedziba spółki mieści się obecnie przy ul. Chmielnej 32 m. 22.

R. H. B XXVII 4502: „Warszawska Spółka Budowlana, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością” w Warszawie. Ustały prokury: Mieczysława Linowskiego i Jana Kochanowskiego. Inż. Jerzemu Stomilskiemu, inż. Wacławowi Zawistowskiemu obydwoim z Warszawy udzielono prokury z prawem podpisywania każdego z nich łącznie z jednym z zarządców.

R. H. B XXVIII 4595: „Mazowiecka Spółka Wydawnicza, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością” w Warszawie. Witoldowi Sobolewskiemu i Ferdynandowi Śliwińskiemu obydwoim z Warszawy udzielono prokury z prawem podpisywania we dwóch łącznie lub każdego z nich łącznie z jednym z zarządców. Prokura Jana Lewandowskiego ustała.

R. H. B XXVIII 4656: „Biuro Robót Budowlanych i Przedsiębiorstwo Budowy, inż. Szudłowski i S-ka” w Warszawie. Tadeusz Radliński przestał być zarządcą. Na zarządcę wybrany został Stefan Radliński z Warszawy. Wpisano na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Szumańskim w Warszawie dnia 26 sierpnia 1931 r. za nr. 2098.

R. H. B XXIX 4686: „Tartak i Młyn Parowy „Fortuna”, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością” w Warszawie. Zarząd obecnie stanowią: Oskar Berezowski-Żeleźniak jako dyrektor zarządzający. Członkowie: Salomon Apstein, Marja vel Mirla Berezowska-Żeleźniak, wszyscy z Warszawy.

Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Akty kupna i sprzedaży majątku nieruchomości i ruchomego, weksle, żyra, indosy, akcepty, czek, umowy prywatne, notarialne i hipoteczne, pełnomocnictwa oraz pokwitowania z odbioru wszelkiego rodzaju sum, walorów i majątku podpisuje dyrektor zarządzający Oskar Berezowski-Zeleźniak samodzielnie lub też dwaj pozostali zarządcy łącznie. Korespondencje niezawierające zobowiązań, pokwitowania z odbioru wszelkiej korespondencji i ładunków podpisuje jeden z zarządców. Wpisano na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Tyborowskim w Warszawie dnia 5 kwietnia 1927 r. za nr. 1907.

R. H. B XXX 4831: „Nils Barren, Sprzedaż Maszyn Drogowych, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością” w Warszawie. Elżbiecie Patzer z Warszawy, udzielono samodzielnej prokury.

R. H. B XXXI 4992: „Auto-Traktor, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Warszawie. Kazimierz Podhorski Okołów z zarządu wystąpił. Do zarządu wybrani zostali: dyrektor zarządzający Alfred Loth i Ryszard-Tadeusz Fijałkowski, obaj z Warszawy. Prokura Stanisława Rykowskiego ustała. Wpisano na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Pliszczyńskim w Warszawie dnia 21 lipca 1931 r. za nr. 1861.

R. H. B XXXII 5085: „Towarzystwo Przemysłowo-Budowlane „Polbud”, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością” w Warszawie. Sędzia komisarzem masy upadłości mianowany został sędzia handlowy Kazimierz Ambrożewicz, kuratorem zaś adwokat Stanisław Wyszogród z Warszawy, który obecnie jest syndykiem tymczasowym. Wyrokiem Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 26 czerwca 1931 r. spółce ogłoszona została upadłość.

R. H. B XXXIII 5105: „Towarzystwo Handlowo-Komisowe „Paragon”, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością” w Warszawie. Zarządca Moszek Rabinowicz z Warszawy, zastępuje spółkę wobec władz i osób i prowadzi jej interesy podpisując firmę pod jej stemplem na wszelkich zobowiązaniach i dokumentach. Wpisano na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Szymańskim w Warszawie dnia 12 sierpnia 1931 r. za nr. 1965.

R. H. B XXXIV 5237: „Przedsiębiorstwo Robót Budowlanych, Gościł, Korytowski i Górecki. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością” w Warszawie. Siedziba spółki mieści się obecnie przy ul. Hożej 52 m. 5. Wpis powyższy uzupełniony został dopełnieniem w dniu 11 kwietnia 1930 r. Siedziba spółki mieści się obecnie przy ul. Małej 3 m. 8. Likwidatorem jest Stefan Korytowski z Milanówka. Na mocy uchwały walnego zgromadzenia wspólników z dnia 3 kwietnia 1930 r. spółka znajduje się w stanie likwidacji.

R. H. B XXXVI 5396: „Spółka Wydawnicza Drzewna, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością” w Warszawie. Likwidatorką mianowana została Melanja Śliwińska z Warszawy. Na mocy uchwały walnego zgromadzenia wspólników z dnia 9 września 1930 r. spółka znajduje się w stanie likwidacji.

R. H. B XXXVI 5472: „Towarzystwo Handlowo-Przemysłowe oraz Leśne „Continent”, Spółka Akcyjna” w Warszawie. Pejsach Szyfrzyn z zarządu wystąpił. Na członków zarządu wybrani zostali: Leon Dzienciński i Jakób Stołowicki obaj z Warszawy. Wpisano na mocy uchwały walnego zgromadzenia akcjonariuszów z dnia 3 sierpnia 1931 r.

R. H. B XXXVII 5542: „Majola, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością” w Warszawie. Zarządcami obecnie są: inż. Józef Zaborowski, dr. Karol Majewski, inż. Karsch, Konstanty Woicki, wszyscy z Warszawy, inż. Leszek Ma-

jewski z Pruszkowa. Wpisano na mocy uchwały walnego zgromadzenia wspólników z dnia 3 września 1931 r.

R. H. B XXXVII 5566: „Szczepański, Cajzner i S-ka, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością” w Warszawie. Firma obecnie brzmi: „Szczepański, Bulak i S-ka, spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Kapitał zakładowy obecnie wynosi 50.000 zł. podzielony na 500 udziałów całkowicie wpłacony. Zarządca Kazimierz Cajzner zmarł. Na zarządcę wybrany został Antoni Bulak z Warszawy. Wpisano na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Grymińskim w Warszawie dnia 30 czerwca 1931 r. za nr. 1326.

R. H. B XXXVIII 5615: „Zakłady Przemysłowo-Budowlane. A. Jurkiewicz i S-ka, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością” w Warszawie. Firma obecnie brzmi: „Zakłady Przemysłowo-Budowlane. Z. Reinberg i S-ka. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Zarządcą jest obecnie Zurych Reinberg z Grodziska Mazowieckiego. Zarządca zastępuje spółkę wobec władz i osób i prowadzi jej interesy. Weksle, czek, pełnomocnictwa, prokury umowy, zobowiązania, oraz pokwitowania podpisuje zarządca samodzielnie. Podpis winien być kładziony pod stemplem firmy. Wpisano na mocy aktów zeznanych przed notariuszem w Warszawie K. Grymińskim dnia 8 stycznia 1931 r. za nr. 46 i Z. Nowickim dnia 13 sierpnia 1931 roku za nr. 1327.

R. H. B XXXVIII 5618: „Perfumerje Paryskie, Spółka Akcyjna” w Warszawie. Czesław Jankowski z zarządu wystąpił. Na członka zarządu wybrany został Stanisław Kamocki z Warszawy. Prokura Ryszarda Zeiffmana ustała. Wpisano na mocy uchwały walnego zgromadzenia akcjonariuszów z dnia 14 lipca 1931 r.

R. H. B XXXVIII 5643: „Spółka Handlowo-Przemysłowa, A. Nowacki i W. Węgrzyn, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością” w Warszawie. Na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Jurkiewiczem w Warszawie dnia 19 listopada 1930 r. za nr. 1864, spółka została rozwiązana i przedsiębiorstwo przestało istnieć.

R. H. B XXXVIII 5694: „Fabryka Chemiczna „Terpen”, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością” w Warszawie. Szulim Warszawski z Warszawy jako jedyny zarządca zastępuje spółkę wobec władz i osób i prowadzi jej interesy podpisując firmę pod jej stemplem na wszelkich zobowiązaniach i dokumentach. Wpisano na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Tyborowskim w Warszawie dnia 11 sierpnia 1931 r. za nr. 3079.

R. H. B XXXIX 5863: „Franopol-Film”, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością” w Warszawie. Na likwidatora wybrany został Naftal vel Naftul vel Norbert Farber z Warszawy. Na mocy uchwały walnego zgromadzenia wspólników z dnia 29 maja 1931 r. spółka znajduje się w stanie likwidacji.

R. H. B XLI 6088: „Terrabona”. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością” w Warszawie. Siedziba spółki mieści się obecnie przy ul. Korzeniowskiego 6.

R. H. B XLII 6129: „Karol Szraiber, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością” w Warszawie. Siedziba spółki mieści się obecnie przy ul. Grójeckiej 33. Zarządcami są: Karol Szraiber, Zygmunt Szraiber, Antoni Słaboszewicz, wszyscy trzej z Warszawy. Lucjan Kołodzki z Grudziądza Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Pełnomocnictwa, weksle z własnego wystawienia, akcepty oraz skrypty dłużne podpisuje Lucjan Kołodzki lub Antoni Słaboszewicz łącznie z Zygmuntem Szraiberem lub Karolem Szraiberem lub prokurentem. Umowy sprzedaży, pokwitowania z odbioru wszelkiego rodzaju korespondencji,

pieniędzy, towarów, dokumentów i depozytów podpisuje zarządca Zygmunt Szrajber lub Karol Szrajber lub prokurent. Władysławowi Jakubowskiemu z Warszawy udzielono łącznej prokury. Wpisano na mocy uchwały walnego zgromadzenia wspólników z dnia 27 lipca 1931 r.

R. H. B XLII 6198: „Bracia Zaron i S-ka, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością” w Warszawie. Na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Tyborowskim w Warszawie dnia 11 września 1931 r. za nr. 3476, spółka została rozwiązana, przedsiębiorstwo zlikwidowane.

R. H. B XLIII 6277: „Bank Gospodarstwa Krajowego” w Warszawie. Prokurent Oddziału w Łodzi Arnold Nowod zmarł.

R. H. B XLIII 6283: „Zachodnie Towarzystwo Handlu Produktami Spożywczymi, Spółka Akcyjna” w Warszawie. Oddziały w Gdańsku i we Lwowie zostały zlikwidowane. Prokura Eleazara Polaka ustała.

R. H. B XLIII 6288: „Elektromieź, Spółka Akcyjna Obrotu Wyrobami Metalowymi” w Warszawie. Aleksy Kleyff z zarządu wystąpił. Na członka zarządu wybrano Waltera Ginsberga z Warszawy. Prokura Fryderyka Syropa ustała. Ignacemu Margulesowi z Warszawy udzielono łącznej prokury. Wpisano na mocy uchwały walnego zgromadzenia akcjonariuszów z dnia 4 maja 1931 r.

R. H. B XLIII 6299: „Scintilla” Artykuły Elektrotechniczne, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością” w Warszawie. Prokura Alfreda Bandi ustała. Maksymilianowi Niedererowi z Warszawy udzielono łącznej prokury.

R. H. B XLV 6499: „Towarzystwo Przemysłowe „Garbenzol”, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością” w Warszawie. Sędzią komisarem masy upadłości mianowany został sędzia handlowy Kazimierz Ambrożewicz, kuratorem zaś adwokat Stanisław Wyszogród z Warszawy, który obecnie jest syndykiem tymczasowym. Wyrokiem Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 26 czerwca 1931 r. spółce ogłoszona została upadłość.

R. H. B XLV 6567: „Spożywcze Zakłady Wytwórcze „Teans”, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością” w Warszawie. Siedziba spółki mieści się obecnie przy ul. Karmeleckiej 4/2. Likwidatorami mianowani zostali: Lazarz Halpern, Jakób Sagałowicz obaj z Warszawy. Na mocy uchwały walnego zgromadzenia wspólników z dnia 3 sierpnia 1931 r. spółka znajduje się w stanie likwidacji.

R. H. B XLVI 6651: „Zrzeszenie Komisowo-Towarowe Kupców Polskich „Utilis”, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością” w Warszawie. Zarząd obecnie stanowią zarządcy: Franciszek Maciejowski, Dawid Sadowski, Aron Silbersztajn. Zastępcy: Adam Frenkler, Zygmunt Haberman, Abram Nisenbaum, wszyscy z Warszawy. Wpisano na mocy uchwały walnego zgromadzenia wspólników z dnia 6 czerwca 1931 r.

R. H. B XLVI 6666: „Śledziopol” dawniej P. Gerasimowicz, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością” w Warszawie. Na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Olszewskim w Warszawie dnia 18 kwietnia 1930 r. za nr. 497, spółka została rozwiązana i przedsiębiorstwo zlikwidowane.

R. H. B XLVI 6669: „Fabryka Szklanych Ozdób Choinkowych, Z. Morawski i S. Szymanowicz, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością” w Warszawie. Likwidator Izrael Adel-

fang z Warszawy, zastępuje spółkę wobec władz i osób i prowadzi jej interesy podpisując firmę pod jej stemplem z dodatkiem „w likwidacji”. Na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Miszewskim w Warszawie dnia 10 września 1931 r. za nr. 4878, spółka znajduje się w stanie likwidacji.

R. H. B XLVII 6785: „Polska Monopolina, J. Jezierski, Inżynier, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością” w Warszawie. Zarządcami obecnie są: Jan Jezierski, Zygmunt Szrajber obaj z Warszawy. Wpisano na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Romanem w Warszawie, dnia 27 sierpnia 1930 r. za nr. 1341.

R. H. B XLVII 6832: „Towarzystwo Cukrowni i Rafinerji „Klemensów”, Spółka Akcyjna” w Warszawie. Kapitał zakładowy został całkowicie wpłacony.

R. H. B XLVIII 6936: „Dorley”, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością” w Warszawie. Siedziba spółki mieści się obecnie przy ul. Wolskiej 42. Zarządcami obecnie są: Jankiel Reznik-Reznikow, Lazar Litmans obaj z Warszawy. Prokura Jankla Reznik-Reznikowa ustała. Wpisano na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Chomenko w Warszawie, dnia 27 stycznia 1931 r. za nr. 78.

R. H. B XLVIII 6955: „Spółka Górnico-Handlowa „Be-Wu”, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Likwidatorem mianowany został Jeremjasz Słapak z Warszawy. Na mocy uchwały walnego zgromadzenia wspólników z dnia 31 sierpnia 1931 r., spółka postawiona została w stan likwidacji.

R. H. B XLIX 6981: „Wytwórnia Robót Ręcznych „Roko-ko”, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Otwarto filię przy ul. Żąbkowskiej 6.

R. H. B XLIX 7025: „Spółka Parcelacyjna „Miami”, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Siedziba spółki przeniesiona została do majątku Dębsk, powiatu mławskiego.

R. H. B XLIX 7038: „Zakłady Przemysłowe „Delfin”, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Zarządcami obecnie są: Witold Andruszkiewicz, Zbigniew Wierzbiański, Wacław Mares, wszyscy z Warszawy. Bolesław Wierzbiański z Milanówka. Weksle, czeki, prokury, pełnomocnictwa, akty notarialne i hipoteczne oraz wszelkiego rodzaju zobowiązania podpisują dwaj zarządcy łącznie. Wpisano na mocy aktu zeznanego przed p. o. notariuszem Tabęckim w Warszawie, dnia 16 maja 1931 r. za nr. 416.

R. H. B L 7118: „Kosma”, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Siedziba spółki mieści się obecnie przy ul. Nalewki 2 (Długa 50).

R. H. B L 7120: „Fabryka Garbarska „Standard”, Spółka Akcyjna”. Zarząd obecnie stanowią: Emanuel Grynszpan, Albert Salkin vel Załkin, Cha'im Josek vel Józef Sitkowski, wszyscy z Warszawy. Wszelką korespondencję w imieniu spółki, żyra wekslowe, umowy, czeki, tudzież pisma z żądaniem zwrotu sum z instytucji kredytowych, podpisują dwaj członkowie zarządu łącznie. Akcepty na wekslach, weksle własne, pełnomocnictwa oraz kontrakty hipoteczne i notarialne wymagają podpisu trzech członków zarządu. Zmiana zarządu oraz par. 6, 7, 9, 11, 13, 14, 15, 17, 19, 20, 21 i 22 statutu spółki nastąpiła na mocy uchwały walnego zgromadzenia akcjonariuszów z dnia 3 września 1931 r.

R. H. B L 7159: „Drobna Sprzedaż Części Samochodowych „Źródłocześć”, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”.

Zysza Indych przestał być zarządcą. Na zarządcę spółki wybrany został Jakób Majerowicz z Warszawy, który zastępuje spółkę wobec władz i osób i prowadzi jej interesy, podpisując firmę spółki pod jej stemplem na wszelkich zobowiązaniach i dokumentach. Wpisano na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Miszewskim w Warszawie, dnia 18 września 1931 r. za nr. 5009.

R. H. B L 7211: „Syndykat Odlewni i Emaljerni żeliwa, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Hettlingerem w Warszawie dnia 24 sierpnia 1931 r. za nr. 3040, spółka została rozwiązana i przedsiębiorstwo zlikwidowane.

R. H. B LI 7254: „Towarzystwo Handlowe Orient Tea Co., Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Zarządcami obecnie są: Basia Nicberg, Jadwiga Horodyska, Alina Szenuar, wszyscy z Warszawy. Izrael Ginsburg z Łodzi. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Weksle, czeki, żyra wekslowe, prokury, pełnomocnictwa, umowy, akty notarialne, hipoteczne i wszelkie zobowiązania, podpisuje Basia Nicberg łącznie z Jadwigą Horodyską lub z Aliną-Barbarą Szenuar, lub Izrael Ginsburg łącznie z Jadwigą Horodyską lub z Aliną-Barbarą Szenuar. Pokwitowania z odbioru wszelkiego rodzaju korespondencji, korespondencję niezawierającą zobowiązań, podpisuje jeden z zarządców. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy. Wpisano na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Baranieckim w Warszawie w dniu 25 lipca 1931 r. za nr. 983.

R. H. B LI 7278: „Dr. E. Paulin, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Manasowi Grodzińskiemu i Danielowi Libickiemu, udzielono prokury z prawem podpisywania we dwóch łącznie lub każdego z nich łącznie z jednym z zarządców.

R. H. B LI 7283: „Oppenheim i S-ka, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Siedziba spółki mieści się obecnie przy ul. Foksal 16.

R. H. B LI 7312: „Pogotowie Szewskie „Rapid”, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Prokura Witolda Kasztelaniec-Kasztelańskiego ustala.

R. H. B LI 7338: „Oleje i Asfalty „Ebano”, Spółka Akcyjna”. Na członka zarządu wybrany został inż. dr. Zygfryd Kragen z Warszawy. Jakóbowi Foersterowi z Warszawy udzielono łącznej prokury. Wpisano na mocy uchwały Rady Nadzorczej z dnia 15 maja 1931 r.

R. H. B LII 7397: „Bank Handlowy w Warszawie, Spółka Akcyjna”. Franciszkowi Majewskiemu udzielono łącznej prokury dla Oddziału w Radomiu.

R. H. B LII 7417: „Union” Fabryka Chałwy i Wyrobów Cukierniczych, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Firma obecnie brzmi: „Zjednoczone Fabryki Greckiej Chałwy „Union” spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Wpisano na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Miszewskim w Warszawie dnia 21 sierpnia 1931 r. za nr. 4479.

R. H. B LII 7430: „Royal Cord”, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Udzielono łącznej prokury: Stanisławowi-Zygmuntowi Steinhauzowi, Bronisławie-Reginie Bregman i Stanisławowi Cybulskiemu wszystkim z Warszawy, którzy podpisywać będą pod stemplem firmy w ten sposób że Steinhauz podpisywać będzie łącznie z jednym z pozostałych dwóch prokurentów.

R. H. B LII 7440: „Chemja”, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Kapitał zakładowy obecnie wynosi 66.000 zł., podzielony na 66 udziałów całkowicie gotowizną wpłacony. Zarządca Leopold Wellisz z Warszawy, zastępuje spółkę wobec władz i osób i prowadzi jej interesy, poapisując firmę pod jej stemplem na wszelkich zobowiązaniach i dokumentach. Wpisano na mocy aktów zeznanych przed notariuszem Jelnickim w Warszawie, dnia 7 sierpnia 1931 r. za nr. 1418 i 1419.

R. H. B 7478: „Zakłady Przemysłowo-Handlowe, R. Levinton i S-ka, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Samsonowi Mikicińskiemu z Warszawy udzielono prokury.

R. H. B 7482: „Wołyńska Spółka Drzewna, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Siedziba spółki mieści się obecnie przy ul. Marszałkowskiej 129.

R. H. B 7484: „Adolf Likiernik, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Inż. Edwardowi Likiernikowi z Łodzi, udzielono samodzielnej prokury.



W DOBIE KRYZYSU
GOSPODARCZEGO
OSZCZĘDZAJMY
PIENIĘDZY I CZASU

PODRÓŻUJMY STALE
SAMOLOTAMI

T A N I O
PRĘDKO i
WYGODNIE.

Prenumerując

„Lot Polski”

popieracie L. O. P. P.

Prenumerata roczna 12 — P. K. O. 7.860

Warszawa — Długa 50

OBWIESZCZENIA SPÓŁEK AKCYJNYCH

Zarząd Spółki Akcyjnej Przemysł Futrzany „Tytus Kowalski“

zawiadamia PP. Akcjonariuszów, że w dn. 18 marca 1932 r. o godz. 6 po poł. w lokalu Spółki w Warszawie, przy ul. Nowy Świat 55, odbędzie się

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW

z następującym porządkiem dziennym:

1) Wybór przewodniczącego;

- 2) Sprawozdanie Zarządu i Komisji Rewizyjnej, oraz zatwierdzenie bilansu za rok operacyjny 1930/31;
- 3) Zatwierdzenie budżetu na rok 1931/32;
- 4) Wybory do władz Spółki;
- 5) Wolne wnioski.

NADZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE SPÓŁKI

„Jasło“ Zakłady Przemysłowo-Naftowe „Gartenberg i Schreyer“, S. A.

W NIEGŁOWICACH, ad JASŁO

odbędzie się w Niegłowicach w biurze S-ki dn. 22 marca 1932 o godz. 3 po poł. z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Powzięcie uchwały w sprawie przelania podatkowego funduszu rezerwowego do ogólnego funduszu zapasowego;
- 2) Powzięcie uchwały o dotowanie ogólnego funduszu zapasowego dalszą kwotą z dochodów roku gospodarczego 1931;
- 3) Powzięcie uchwały o dotowanie funduszu pensyjnego dalszą kwotą z dochodów roku gospodarczego 1931;
- 4) Powzięcie uchwały co do pisma, w którym umieszczane być mają ogłoszenia, przepisane ustawą lub Statutem;
- 5) Wolne wnioski.

Akcjonariusze, reprezentujący przynajmniej $\frac{1}{10}$ kapitału akcyjnego mają prawo umieszczenia poszczególnych spraw na porządku dziennym tego Walnego Zgromadzenia, jeśli żądanie pisemne ze wskazaniem konkretnych wniosków zgłoszą do Zarządu nie później, jak na 14 dni przed terminem Walnego Zgromadzenia przy udowodnieniu posiadania powyższej ilości akcji.

Z a r z ą d

Zarząd Warszawskiego Towarzystwa Budowy i Eksploatacji Kieżni Miejskich, S. A.

zawiadamia niniejszym PP. Akcjonariuszów, że

Zwyczajne Doroczne Walne Zebranie Akcjonariuszów

odbędzie się w dn. 22 marca 1932 r. o godz. 5 popoł. w lokalu Zarządu Towarzystwa w Warszawie, przy ul. Nowy Świat 41, m. 28, z następującym porządkiem obrad:

- 1) Zagajenie obrad i wybór przewodniczącego;
- 2) Sprawozdanie Zarządu i Komisji Rewizyjnej;
- 3) Zatwierdzenie sprawozdania Zarządu, bilansu oraz rachunku strat i zysków za 1931 r. i udzielenie Zarządowi absolutorjum za jego czynności w 1931 r.;
- 4) Zatwierdzenie proponowanego przez Zarząd podziału zysków, osiągniętych w 1931 r.;
- 5) Zatwierdzenie preliminarza budżetowego na 1932 r.;
- 6) Wybór 5 członków Zarządu i 5 członków Komisji Rewizyjnej;
- 7) Określenie czynności poszczególnych członków Zarządu i wysokości ich wynagrodzenia;
- 8) Wyznaczenie kierowników filij Towarzystwa w Łodzi i w Częstochowie;
- 9) Upoważnienie Zarządu do wypłacenia na rachunek dywidendy za 1932 r. sum w terminie i do wysokości podług uznania Zarządu;
- 10) Zmniejszenie kapitału zakładowego Spółki i związana z tym zmiana par. 5 statutu, który brzmi obecnie: „po zmniejszeniu kapitału zakładowego ten ostatni wynosi zł 2,945.250, podzielony na 3.927 akcji po zł 750 każda”, będzie zaś brzmiał w nowej redakcji: „po zmniejszeniu kapitału zakładowego ten ostatni wynosi zł 2,748.900, podzielony na 3.927 akcji po zł 700 każda”.

Akcjonariusze, reprezentujący przynajmniej $\frac{1}{10}$ część kapitału akcyjnego, mają prawo żądać umieszczenia poszczególnych spraw na porządku dziennym walnego zgromadzenia. W tym celu powinni zgłosić do Zarządu pisemne żądanie ze wskazaniem wniosków, nie później jak na 14 dni przed terminem Walnego Zgromadzenia oraz udowodnić posiadanie wymaganej ilości akcji.

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE

Spółki Akcyjnej pod firmą Juljusz Meinl, Import Kawy i Herbaty, S. A.

odbędzie się w dn. 21 marca 1932 r. o godz. 11, w biurze firmy Juljusz Meinl, Import Kawy i Herbaty, S. A. w Warszawie, ul. Bryłowska 22/24, z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Przyjęcie do wiadomości i zatwierdzenie sprawozdania Zarządu, bilansu rocznego i udzielenie absolutorjum po wysłuchaniu rewizorów rachunkowych;
- 2) Powzięcie uchwały w przedmiocie użycia czystego zysku;
- 3) Wybór członków Zarządu w miejsce ustępujących;
- 4) Wybór Komisji Rewizyjnej na rok administracyjny 1932 i ustalenie ich wynagrodzenia;
- 5) Wnioski członków.

Uprawnieni do głosowania na Walnym Zgromadzeniu są akcjonariusze, którzy najpóźniej na sześć dni przed Walnym Zgromadzeniem złożą akcje, uzasadniające ich prawo do głosowania wraz z niezapadłymi kuponami w kasie Spółki lub w Banku Dyskontowym Warszawskim w Warszawie, w oddziałach tego banku we Lwowie, Drohobyczu, Krakowie i Łodzi. Posiadanie akcji nominalnej wartości zł 100 daje prawo do jednego głosu na Zwyczajnym Walnym Zgromadzeniu. Prawo głosowania może być wykonane osobiście, bądź też przez pełnomocnika. Pełnomocnictwo musi być pisemne i przedłożone najpóźniej 3 dni przed Walnym Zgromadzeniem Radzie Zawiadowczej. Pełnomocnik nie musi być akcjonariuszem Spółki.

Zwyczajne Walne Zebranie
„PŁÓTNO“, S. A., Sęszew

odbędzie się w piątek dn. 18 marca 1932 r. o godz. 16, w Banku Kratochwill i Pernaczyński, Poznań, Pl. Wolności 18.

Porządek obrad:

- 1) Zagajenie zebrania i wybór przewodniczącego;
- 2) Sprawozdanie Rady Nadzorczej, Zarządu i Komisji Rewizyjnej;
- 3) Przedłożenie i przyjęcie bilansu za 1931 r., oraz udzielenie Zarządowi i Radzie pokwitowania;
- 4) Zmiana pkt. 2 § 12 statutu Spółki;
- 5) Podział czystego zysku za 1931 r.;
- 6) Wybór członków Rady Nadzorczej w miejsce ustępujących;
- 7) Wolne wnioski.

ZARZĄD SPÓŁKI

Składnica Straży Pożarnych, S. A.

zawiadamia PP. Akcjonariuszów, że w dn. 20 marca 1932 r. o godz. 13 w lokalu Spółki przy ul. Senatorskiej 29 w Warszawie, odbędzie się

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE

z następującym porządkiem obrad:

- 1) Zagajenie i wybór przewodniczącego;
- 2) Sprawozdanie Zarządu;
- 3) Rozpatrzenie bilansu za 1931 r.;
- 4) Sprawozdanie Komisji Rewizyjnej;
- 5) Uchwała w sprawie pokrycia strat;
- 6) Wybór członków Zarządu i Komisji Rewizyjnej;
- 7) Wnioski akcjonariuszów.

Akcjonariusze, zamierzający uczestniczyć w Walnym Zgromadzeniu, winni — stosownie do Art. 59 prawa o spółkach akcyjnych — złożyć w Zarządzie Spółki, Senatorska 29, akcje lub kwity depozytowe najpóźniej do dn. 13 marca 1932 roku.

Z A R Z Ą D

Towarzystwa Budowy i Eksploatacji Domów

S. A.

zawiadamia PP. Akcjonariuszów, że w dn. 21 marca r. b. o godz. 18 odbędzie się w siedzibie Zarządu Towarzystwa w Warszawie, przy ul. Nowy Zjazd Nr. 1

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE SPÓŁKI

z następującym porządkiem dziennym obrad:

- 1) Sprawozdanie Zarządu i Komisji Rewizyjnej z działalności za rok operacyjny 1931;
- 2) Rozpatrzenie i zatwierdzenie bilansu oraz rachunku strat i zysków;
- 3) Zmiana § 5 statutu Spółki. Obecne brzmienie: „Zarząd składa się przynajmniej z 5 członków, wybieranych przez Walne Zgromadzenie Akcjonariuszów na okres lat 3.

Walne Zgromadzenie może upoważnić Zarząd do kooptowania w razie potrzeby odpowiedniej ilości nowych członków”.

Projektowane nowe brzmienie § 5:

- „Zarząd składa się przynajmniej z 2 członków, wybieranych przez Walne Zgromadzenie Akcjonariuszów na okres 3 lat”.
- 4) Wybór pięciu wzgl. trzech członków Zarządu i pięciu członków Komisji Rewizyjnej na miejsce ustępujących;
 - 5) Wolne wnioski.

PP. Akcjonariusze, życzący wziąć udział w powyższym Zgromadzeniu, winni najpóźniej do dn. 12 marca włącznie złożyć w Zarządzie Towarzystwa Budowy i Eksploatacji Domów, S. A. Warszawa, Nowy Zjazd 1 akcje lub świadectwa depozytowe instytucji finansowych.

DRUGIE OGŁOSZENIE

Zarząd Elektrowni Zgierskiej, S. A. w Zgierzu

zawiadamia niniejszem PP. Akcjonariuszów, że w dn. 11 marca 1932 r., t. j. w piątek o godz. 10 rano, odbędzie się

18 ZWYCZAJNE OGÓLNE ZEBRANIE

w lokalu Łódzkich Wąskotorowych Elektrycznych Kolei Dojazdowych w Łodzi, przy ul. Piotrkowskiej Nr. 96.

Porządek dzienny:

- 1) Wybór przewodniczącego Zebrania;
- 2) Sprawozdanie Zarządu, zatwierdzenie bilansu oraz rachunku zysków i strat za 1931 r., zatwierdzenie protokołu Komisji Rewizyjnej i udzielenie Zarządowi absolutorjum;
- 3) Zatwierdzenie wydatkowanych sum na odnowienie urządzeń przedsiębiorstwa, z rachunku kapitału rezerwowego odnowienia stosownie do § 48 Statutu Spółki;
- 4) Podział zysku;
- 5) Zatwierdzenie budżetu za 1932 r.;
- 6) Upoważnienie dla Zarządu do przekształcenia Elektrowni Zgierskiej, S. A. na Elektrownię Okręgową w Zgierzu w związku z rozwojem przedsiębiorstwa oraz upoważnienie dla Zarządu do uzyskania uprawnienia rządowego na dostawę energii elektrycznej w okręgu łódzkim, bądź samodzielnie, bądź wspólnie z innymi instytucjami lub jednostkami prawnymi;
- 7) Upoważnienie dla Zarządu Spółki Akcyjnej na powiększenie lub budowę nowego zakładu elektrycznego, kupna lub sprzedaży placu, maszyn, części maszyn dla przedsiębiorstwa, materiałów, niezbędnych dla projektowanej rozbudowy elektrowni i sieci zasilających, jak również zaciągnięcia pożyczki do zł 1 milj. (jednego miliona złotych w złocie) w bankach krajowych lub zagranicznych, zabezpieczając pożyczkę na hipotecę Spółki, na prawach Walnego Zgromadzenia;
- 8) Wynagrodzenie dla Zarządu i Komisji Rewizyjnej;
- 9) Wybór Zarządu i 5 członków Komisji Rewizyjnej.

PP. Akcjonariusze, życzący sobie przyjąć udział w obradach Zwyczajnego Ogólnego Zebrania, obowiązani są w myśl § 18 statutu Spółki złożyć swe akcje lub kwity depozytowe przynajmniej na 7 dni przed terminem Walnego Zgromadzenia, w biurze Elektrowni, w Zgierzu, ul. 3-go Maja Nr. 55, gdzie będą przechowywane aż do zamknięcia Zwyczajnego Ogólnego Zebrania.

ZARZĄD TOWARZYSTWA

Browarów i Fabryki Drożdży Spirytusowych „Bergszlos“

S. A. w RÓWNEM

ma zaszczyt zawiadomić PP. Akcjonariuszów, że

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE

odbędzie się w dn. 20 marca 1932 r. o godz. 17, w siedzibie S-ki, przy ul. 3 Maja Nr. 213/215, z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Wybór Przewodniczącego; 2) Sprawozdanie Zarządu za 1931 r.; 3) Sprawozdanie Komisji Rewizyjnej; 4) Zatwierdzenie bilansu oraz r-ku zysków i strat; 5) Podział zysków; 6) Udzielenie władzom Spółki pokwitowania; 7) Wybory członków Zarządu i Komisji Rewizyjnej; 8) Zmiana art. 7 statutu, dotyczącego kapitału i akcji, który brzmi: „Kapitał zakładowy Spółki wynosi zł 1,100.000, podzielony na 11.000 akcji, opiewających na zł 100 nominalnej wartości każda. Akcje są w 60% imienne i w 40% na okaziciela” — na brzmienie następujące: „Kapitał zakładowy Spółki wynosi zł 1,100.000, podzielony na 11.000 akcji, opiewających na zł 100 nominalnej wartości każda. Akcje są na okaziciela”.

Właściciele akcji na okaziciela korzystają z prawa głosu na Walnym Zgromadzeniu, o ile na 7 dni przed terminem Zgromadzenia złożyli akcje lub kwity depozytowe w biurze Zarządu Spółki.

Walne Zgromadzenie firmy

„SUPERFOSFAT“

Fabryki Nawozów Sztucznych Józefa i Karola Towarnickich
S. A. WE LWOWIE

odbędzie się w dn. 19 marca 1932 r. o godz. 13 w poł. w lokalu Spółki we Lwowie ul. Kopernika 9, z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Zagajenie i mianowanie sekretarza i 2 skrutatorów — § 24 statutu;
- 2) Sprawozdanie bilansowe za 1930 r. i 1931;
- 3) Sprawozdanie Komisji Rewizyjnej;
- 4) Wnioski członków.

Celem wykonania prawa głosowania należy złożyć akcje w biurze Spółki, Lwów, Kopernika 9, najdalej 12 marca 1932 r., gdzie akcjonariusze otrzymają legitymacje imienne, upoważniające do głosowania.

Komitet Wykonawczy Spółki

Włocławska Fabryka Cykorii „SIELLA”, S. A.

Bilans Netto na 30 IX 1931 r. zatwierdzony przez Walne Zgromadzenie Akcjonariuszów w dn. 27 II 1932 r.

STAN CZYNNY

Gotówka zł 12.425'68; Papiery ½-owe, weksle i zaliczki zł 51.663'17; Nieruchomości zł 329.893'60; Urządzenia zł 193.523'70; Towary zł 146.195'05; Dłużnicy zł 351.338'19; Razem zł 1.085.039'39.

STAN BIERNY

Kapitał akcyjny zł 500.000'00; Inne kapitały własne zł 225.455'89; Zobowiązania krótkoterm. zł 255.291'24; Zobowiązania długoterm. zł 76.000'00; Kaucje i niepodn. dyw. zł 25.165'00; Zysk zł 3.127'26; Razem zł 1.085.039'39.

Rachunek zysków i strat

Produkcja i robocizna zł 601.751'30; Różnica — zysk zł 3.127'26; Razem zł 604.878'56.

Zysk brutto 604.878'56; Razem zł 604.878'56.

ZARZĄD

Warszawskiego Akcyjnego Towarzystwa Pożyczkowego na Zastaw Ruchomości

podaje do wiadomości PP. Akcjonariuszów następujące

POSTANOWIENIE

Ministrów Skarbu oraz Przemysłu i Handlu z dn. 31 grudnia 1931 roku w sprawie podwyższenia kapitału zakładowego i zmiany w statucie S. A. p. f. „Warszawskie Akcyjne Towarzystwo Pożyczkowe na Zastaw Ruchomości”, mającej siedzibę w Warszawie.

Na podstawie art. 1 ustawy z dn. 29 kwietnia 1919 r. o zatwierdzeniu i zmianie statutów spółek akcyjnych („Dz. Ust. R. P.” Nr. 39, poz. 282), oraz art. 170 prawa o spółkach akcyjnych z dn. 22 marca 1928 r. („Dz. Ust. R. P.” Nr. 39, poz. 383), zarządza się co następuje:

§ 1.

Zezwala się Spółce Akcyjnej p. f. „Warszawskie Akcyjne Towarzystwo Pożyczkowe na zastaw ruchomości”, mającej siedzibę w Warszawie na:

I. — Podwyższenie dotychczasowego kapitału zakładowego, wynoszącego zł 1.500.000 (jeden milion pięćset tysięcy) o zł 500.000 (pięćset tysięcy), czyli do łącznej wysokości zł 2.000.000 (dwa miliony) w drodze przelania zł 500.000 z rezerw specjalnych i na wydanie akcjonariuszom dotychczasowym bezpłatnie 1 akcji nowej wartości nominalnej zł 100 (sto), na każde 3 akcje dotychczasowe, wartości nominalnej po zł 100 każda.

II. — Na następującą, po przeprowadzeniu wymienionego w punkcie I niniejszego paragrafu podwyższenia, zmianę w statucie Towarzystwa:

§ 6 otrzyma brzmienie:

„Kapitał akcyjny Towarzystwa wynosi zł 2.000.000 (dwa miliony), podzielony na 20.000 sztuk akcji po zł 100 nom. wart. każda”.

§ 2.

Postanowienie niniejsze wchodzi w życie z dn. 1 stycznia 1932 r.

Minister Skarbu: (—) Jan Piłsudski

Minister Przemysłu i Handlu: (—) Zarzycki

W myśl powyższego akcje V emisji będą wydawane bezpłatnie począwszy od dn. 15 marca 1932 r. po jednej akcji na każde przedstawione 3 akcje poprzednich czterech emisji.

Biurowo Zarządu pl. Napoleona 2, godz. 10 — 2, tel.: 673 - 08. 607 - 08.

WŁOCŁAWSKA FABRYKA DRUTU

dawn. C. KLAUKE, S. A.

Bilans Netto na 30/ X 1931 zatwierdzony przez Walne Zgromadzenie Akcjonariuszów 27 lutego 1932 r.

STAN CZYNNY

Gotówka zł 7.635'16; Papiery procentowe i weksle zł 50.388'78; Nieruchom. zł 462.758'99; Urządzenia i maszyny zł 466.682'17; Surowce zł 101.267'21; Dłużnicy zł 278.949'42; Razem zł 1.367.681'73.

STAN BIERNY

Kapitał akcyjny zł 500.000'00; Inne kapitały własne zł 556.506'41; Zobowiązania długoterm. zł 145.500'00; Zobowiązania krótkoterm. zł 127.392'55; Sumy przechodnie zł 2.000'00; Zysk zł 36.282'77; Razem zł 1.367.681'73.

Rachunek zysków i strat

Produkcja i robocizna zł 736.099'66; Różnica — zysk zł 36.282'77; Razem zł 772.382'43.

Zysk brutto zł 772.382'43; Razem zł 772.382'43.

Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Akcjonariuszów „TOWARZYSTWA HANDLU ŻELAZEM J. PAPPE”, S. A. W WARSZAWIE

w likwidacji odbędzie się w dn. 2 kwietnia 1932 r. o godz. 10 w lokalu Nowy Świat 62 m. 33.

Porządek dzienny: 1) Rozpatrzenie i zatwierdzenie bilansu otwarcia likwidacji i bilansu na 31 marca 1932 r.; 2) Pokwitowanie czynności likwidatorów; 3) Wolne wnioski.

Walne Zebranie Akcjonariuszów

S. A. „Marmury Kieleckie”

odbędzie się dn. 24 marca r. b. o godz. 16 w lokalu Zarządu w Kielcach, ul. Marszałka Focha 29, z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Zagajenie Walnego Zgromadzenia i Wybór Przewodniczącego;
- 2) Sprawozdanie Zarządu za rok operacyjny 1931, odczytanie bilansu i protokołu Komisji Rewizyjnej, oraz udzielenie Zarządowi absolutorjum;
- 3) Preliminarz wydatków i dochodów na 1932 r.;
- 4) Zmiana art. 4 umowy dzierżawnej.

Zarząd Towarzystwa Ubezpieczeń „VITA” w Warszawie

S. A.

podaje do wiadomości, że

NADZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE

odbędzie się w dn. 24 marca 1932 r. o godz. 4 pp. w lokalu Towarzystwa przy ul. Jasnej Nr. 6, z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Zagajenie zebrania i wybór przewodniczącego;
- 2) Sprawa przejścia portfeli ubezpieczeń na życie od jednego z towarzystw ubezpieczeń;
- 3) Sprawa przeniesienia portfeli ubezpieczeń od nieszczęśliwych wypadków i od odpowiedzialności cywilnej na jedno z towarzystw ubezpieczeń;
- 4) Sprawa podwyższenia kapitału zakładowego Spółki i wyłączenia dotychczasowych akcjonariuszów od poboru nowych akcji;

5) Sprawa zmiany statutu Spółki.

Zmianie tekstu względnie numeracji ulegają następujące §§:
§ 1. — „Istniejące od roku 1918 w Warszawie Towarzystwo Ubezpieczeń „Vita” w Warszawie, Spółka Akcyjna, będzie nadal działała pod tą samą firmą: Towarzystwo Ubezpieczeń „Vita” w Warszawie, Spółka Akcyjna”

otrzymuje brzmienie:

§ 1. — „Istniejąca od roku 1918 w Warszawie, Spółka Akcyjna: „Towarzystwo Ubezpieczeń „Vita” w Warszawie, Spółka Akcyjna” będzie nadal działała pod firmą: „Towarzystwo Ubezpieczeń na życie „Vita i Krakowskie” Spółka Akcyjna”.

§ 3. — „Spółka ma na celu prowadzenie działalności ubezpieczeniowej:

- 1) bezpośredniej w działach ubezpieczeń:
 - a) na życie,
 - b) od nieszczęśliwych wypadków,
 - c) od odpowiedzialności cywilnej;
- 2) pośredniej w tych samych działach ubezpieczeń;

otrzymuje brzmienie:

§ 3. — „Spółka ma na celu prowadzenie działalności ubezpieczeniowej bezpośredniej i pośredniej w dziale ubezpieczeń na życie”.

§ 4. — „Czas trwania Spółki oraz jej terytorjalna działalność nie są ograniczone. Spółka może otwierać w kraju i zagranicą Oddziały (filje, reprezentacje) i agentury celem prowadzenia jednego, niektórych lub wszystkich wyszczególnionych w § 3 działów ubezpieczeń. Rozszerzenie bezpośredniej działalności ubezpieczeniowej na zagranicę wymaga zezwolenia Państwowej Władzy Nadzorczej”

otrzymuje brzmienie:

§ 4. — „Czas trwania Spółki oraz jej terytorjalna działalność nie są ograniczone. Spółka może otwierać w kraju i zagranicą oddziały (filje, reprezentacje) i agentury celem prowadzenia ubezpieczeń. Rozszerzenie bezpośredniej działalności ubezpieczeniowej na zagranicę wymaga zezwolenia Państwowej Władzy Nadzorczej”.

§ 7. — „Kapitał akcyjny Spółki wynosi zł. 2.000.000 (dwa miliony) pełnowpłaconych. Kapitał ten jest podzielony na 20.000 (dwadzieścia tysięcy) akcji po 100 (sto) zł. nominalnej wartości każda. Na działalność w dziale ubezpieczeń na życie przeznaczona jest suma kapitału akcyjnego w wysokości zł. 1.750.000 (jeden milion siedemset pięćdziesiąt tysięcy), pozostała zaś część, wynosząca zł. 250.000 (dwieście pięćdziesiąt tysięcy), przeznaczona jest na działalność we wszystkich innych działach, przez Spółkę uprawianych”

otrzymuje brzmienie:

§ 7. — „Kapitał akcyjny Spółki wynosi zł. 2.500.000 (dwa miliony pięćset tysięcy) pełnowpłaconych. Kapitał jest podzielony na 25.000 (dwadzieścia pięć tysięcy) akcji po zł. 100 (sto) nominalnej wartości każda”.

§ 10. — „Celem wzmocnienia środków gwarancyjnych, tudzież dla pokrycia ewentualnych strat bilansowych, Spółka tworzy z zysków kapitał zapasowy. Dotacja na kapitał zapasowy nie jest obowiązująca z chwilą, gdy kapitał zapasowy osiągnie połowę wysokości kapitału akcyjnego; wznowia się zaś, gdy powyższa wysokość kapitału zapasowego ulegnie naruszeniu wskutek użycia jej w całości lub w pewnej części na pokrycie strat bilansowych. Do kapitału zapasowego przelewa się rów-

niez nadwyżki, osiągnięte przy wydawaniu akcji powyżej ich wartości nominalnej, a pozostałe po pokryciu kosztów wydania akcji”

otrzymuje brzmienie:

§ 10. — „Na pokrycie takich strat Spółki, które z dochodów rocznych pokryte być nie mogą, przeznaczona jest suma kapitału zapasowego, który tworzy się z sum, odkładanych corocznie na ten cel, stosownie do § 17 niniejszego statutu. Powiększenie kapitału zapasowego nie jest obowiązujące w latach, w których dosięga on połowy kapitału akcyjnego”.

§ 11. — „Niezależnie od kapitału zapasowego, Spółka może tworzyć jeszcze inne kapitały rezerwowe — bądź dla wzmocnienia rezerw w dziale ubezpieczeń na życie, bądź też o charakterze specjalnym”

otrzymuje brzmienie:

§ 11. — „Niezależnie od kapitału zapasowego, Spółka może tworzyć jeszcze inne kapitały rezerwowe — bądź dla wzmocnienia rezerw, bądź też o charakterze specjalnym”.

§ 16. — „Po rozpatrzeniu i zatwierdzeniu zamknięć rachunkowych i sprawozdania rocznego przez Walne Zgromadzenie, z czystego rocznego zysku wydziela się co najmniej 10% na kapitał zapasowy, dopóki nie osiągnie on wysokości, przewidzianej § 10 niniejszego statutu”

otrzymuje brzmienie i zmienioną numerację.

§ 17. — „Po rozpatrzeniu i zatwierdzeniu zamknięć rachunkowych i sprawozdania rocznego przez Walne Zgromadzenie z czystego rocznego zysku wydziela się 10% na kapitał zapasowy, dopóki kapitał ten nie osiągnie przynajmniej połowy kapitału akcyjnego. Nadwyżki, osiągnięte przy wydawaniu akcji powyżej ich wartości nominalnej, a pozostałe po pokryciu kosztów wydania akcji, należy przelewać do kapitału zapasowego”.

§ 18. — „Jeżeli bilans Spółki wykaże stratę, przewyższającą sumę kapitałów zapasowego i rezerwowych oraz $\frac{1}{3}$ kapitału akcyjnego, wówczas to samo Walne Zgromadzenie, które zatwierdza bilans Spółki, winno powziąć uchwałę w przedmiocie uzupełnienia kapitału akcyjnego do pierwotnej wysokości. Jeżeli bilans Spółki wykaże w dziale ubezpieczeń na życie stratę, przewyższającą sumę kapitału zapasowego i rezerwowych oraz $\frac{1}{3}$ kapitału akcyjnego, przeznaczanego na działalność w dziale ubezpieczeń na życie, wówczas to samo Walne Zgromadzenie, które zatwierdza bilans Spółki, winno powziąć uchwałę w przedmiocie uzupełnienia kapitału akcyjnego do pierwotnej wysokości. Ta sama zasada ma zastosowanie do grupy pozostałych działów ubezpieczeń poza działem ubezpieczeń na życie łącznie”

otrzymuje brzmienie i zmienioną numerację:

§ 19. — „Jeżeli bilans Spółki wykaże stratę, przewyższającą sumę kapitałów zapasowego i rezerwowych oraz $\frac{1}{3}$ kapitału akcyjnego, wówczas to samo Walne Zgromadzenie, które zatwierdza bilans Spółki, winno powziąć uchwałę w przedmiocie uzupełnienia kapitału akcyjnego do pierwotnej wysokości”.

§ 19. — „O czasie i miejscu wypłaty dywidendy Zarząd podaje do publicznej wiadomości zapomocą ogłoszeń. Kupony, nieprzedstawione do zrealizowania w ciągu 5 lat, tracą swą wartość — a należność nieopłaconą przechodzi na własność Spółki. Wyjątek stanowi przypadek, gdy co do własności akcji wyniknie proces sądowy, o czym Zarząd Spółki winien być powiadomiony”

otrzymuje brzmienie i zmienioną numerację:

§ 20. — „O czasie i miejscu wypłaty dywidendy Zarząd podaje do publicznej wiadomości zapomocą ogłoszeń. Kupony, nieprzedstawione do zrealizowania w ciągu 3 lat, tracą swą wartość, a nieopłaconą należność przechodzi na własność Spółki. Wyjątek stanowi przypadek, gdy co do własności akcji wyniknie proces sądowy, o czym Zarząd Spółki winien być powiadomiony”.

§ 21. — „Walne Zgromadzenie akcjonariuszów jest naczelną władzą Spółki. Walne Zgromadzenia są zwyczajne lub nadzwyczajne. Zgromadzenie akcjonariuszów zwołuje Zarząd; powinny się one odbywać w miejscu siedziby Spółki. Zwyczajne Walne Zgromadzenie powinno się odbyć corocznie w ciągu 5 miesięcy po upływie roku obrotowego”

otrzymuje brzmienie i zmienioną numerację:

§ 22. — „Walne Zgromadzenie akcjonariuszów jest naczelną władzą Spółki. Walne Zgromadzenia są zwyczajne lub nadzwyczajne”.

czajne. Zgromadzenie akcjonariuszów zwołuje Zarząd; powinny się one odbywać w miejscu siedziby Spółki. Ponadto Walne Zgromadzenie ma prawo zwołać Radę Nadzorczą, ilekroć uzna to za wskazane, lub też jeżeli Zarząd nie zwoła Walnego Zgromadzenia w przypadkach ustalonych w prawie lub w niniejszym statucie. Zwyczajne Walne Zgromadzenie powinno się odbyć corocznie w ciągu 5 miesięcy po upływie roku obrotowego.

§ 22. — „Do prawomocności uchwał Walnego Zgromadzenia w pierwszym terminie wymagana jest obecność akcjonariuszów lub ich pełnomocników, reprezentujących łącznie przynajmniej połowę kapitału akcyjnego. O ileby Zgromadzenie w pierwszym terminie nie czyniło zadość powyższym warunkom, Zarząd zwoła najpóźniej w terminie sześciotygodniowym, licząc od daty niedoszedłego do skutku zebrania, powtórne zebranie, które będzie prawomocne bez względu na liczbę obecnych akcjonariuszów lub ich pełnomocników i ilość reprezentowanych przez nich akcji, o czym Zarząd winien w ogłoszeniach akcjonariuszów uprzedzić; na takim powtórnym zgromadzeniu mogą być rozstrzygane tylko te sprawy, które były na porządku dziennym pierwszego Zgromadzenia. Zarówno pierwsze, jak powtórne Zgromadzenie zwołuje się trybem przewidzianym w § 6 niniejszego statutu”

otrzymuje brzmienie i zmienioną numerację:

§ 23. — „Walne Zgromadzenie Akcjonariuszów jest prawomocne, gdy obecni na niem uprawnieni do głosu razem wzięci akcjonariusze reprezentują przynajmniej jedną trzecią część kapitału akcyjnego. Do prawomocności uchwał w przedmiocie zmian statutu, w sprawie powiększenia lub obniżenia kapitału akcyjnego, połączenia spółek (fuzji), rozwiązania i likwidacji Spółki, konieczna jest obecność na zebraniu uprawnionych do głosowania akcjonariuszów, reprezentujących przynajmniej połowę kapitału akcyjnego”

§ 23. — „Zarząd składa się z 2 członków, a mianowicie Dyrektora Naczelnego oraz Dyrektora Zastępcy, mianowanych przez Radę Nadzorczą z pośród akcjonariuszów lub z poza ich grona. Walne Zgromadzenie może powiększyć ilość członków Zarządu. Wynagrodzenie członków Zarządu ustanawia Rada Nadzorczą. Zarząd kieruje interesami Spółki we wszystkich sprawach które nie należą do kompetencji Walnego Zgromadzenia i wykonuje uchwały Walnego Zgromadzenia, jak również uchwały Rady Nadzorczej”

otrzymuje brzmienie i zmienioną numerację:

§ 25. — „Zarząd składa się z 3-ch do 6 członków, wybranych przez Walne Zgromadzenie z pośród akcjonariuszów lub z poza ich grona”

§ 24. — „Członkowie Zarządu nie mogą pobierać prowizji lub wynagrodzenia w stosunku do osiągniętej produkcji ubezpieczeniowej. W sprawozdaniu dorocznego Walnego Zgromadzenia akcjonariuszów winna być wskazana kwota wynagrodzenia dla każdego członka Zarządu z osobna”

otrzymuje brzmienie i zmienioną numerację:

§ 32. — „Członkowie Zarządu za pełnienie swoich obowiązków otrzymują wynagrodzenie w formie stałych poborów, lub udziału w zyskach, lub wreszcie pod obu powyższymi postaciami. Wysokość wynagrodzenia członków Zarządu ustala Walne Zgromadzenie Akcjonariuszów”

§ 25. — „Wszelkie pełnomocnictwa, akty i dokumenty, z których wynika jakiegokolwiek zobowiązanie dla Spółki, z wyjątkiem polis i dodatków do polis, oraz czeki, listy o wydanie funduszów z instytucji kredytowych powinny być opatrzone podpisami 2 członków Zarządu, względnie jednego członka Zarządu i prokurenta. Natomiast polisy, dodatki do polis, korespondencje, zarządzenia co do czynności bieżących, pokwitowania z odbioru korespondencji, przesyłek pocztowych i innych, pozatem wszelkie dokumenty, z których żadne zobowiązanie dla Spółki nie wynika, mogą być podpisywane przez jednego członka Zarządu lub osobą do tego upoważnioną”

otrzymuje brzmienie i zmienioną numerację:

§ 33. — „Wszelkie pełnomocnictwa, akty, czeki, listy o wydanie funduszów z instytucji kredytowych oraz dokumenty, z których wynika jakiegokolwiek dla Spółki zobowiązanie winny być opatrzone podpisami dwóch członków Zarządu lub jednego członka Zarządu i prokurenta. Wniątek stanowią: polisy, dodatki do polis, pokwitowania z odbioru korespondencji, przesyłek pocztowych i innych, które to dokumenty mogą być podpisywane również przez dwóch prokurentów”

§ 26. — Dla wykonywania stałego nadzoru nad gospodarką Spółki, dla badania zamknięć rachunkowych i sprawozdania rocznego, tak co do zgodności z księgami, jak i stanem faktycznym, wybiera się Radę Nadzorczą, złożoną z pięciu członków, wybranych przez Walne Zgromadzenie zwykłą większością głosów.

Walne Zgromadzenie władne jest powiększyć ilość członków Rady Nadzorczej”

otrzymuje brzmienie i zmienioną numerację:

§ 34. — „Do wykonywania stałego nadzoru nad gospodarką Spółki, do badania zamknięć rachunkowych i sprawozdania rocznego, zarówno co do zgodności z księgami, jak i co do stanu faktycznego, Walne Zgromadzenie wybiera co roku Radę Nadzorczą, złożoną najmniej z 5 członków, wybranych przez Walne Zgromadzenie zwykłą większością oddanych głosów”

§ 27. — „Członkowie Rady Nadzorczej wybierani są na lat trzy. Corocznie wychodzi według starszeństwa wyboru, a w razie równego starszeństwa przez losowanie, $\frac{1}{3}$ liczby członków Rady. Ustupujący członkowie mogą być wybrani ponownie. Członkowie Rady wybierają ze swego grona Prezesa i jego zastępcę na pierwszym posiedzeniu Rady po Walnem Zgromadzeniu”

otrzymuje brzmienie i zmienioną numerację:

§ 35. — „Członkowie Rady Nadzorczej wybierani są na 3 lata. Corocznie wstępuje według starszeństwa wyboru, a w razie równego starszeństwa przez losowanie, $\frac{1}{3}$ liczby członków Rady Nadzorczej. Członkowie Rady wybierają ze swego grona Prezesa i dwóch zastępców na pierwszym posiedzeniu Rady po Walnem Zgromadzeniu”

§ 28. — „Zebrania Rady zwołuje Prezes lub jego zastępca przynajmniej raz na 2 miesiące oraz na żądanie Zarządu. Uchwały Rady Nadzorczej są prawomocne, jeżeli wszyscy członkowie zostali zaproszeni pismami, rozesłanymi przynajmniej na 3 dni przed terminem posiedzenia i zawierającymi porządek dzienny. Uchwały zapadają większością głosów obecnych. W razie równości głosów przeważa głos przewodniczącego zebrania”

otrzymuje brzmienie i zmienioną numerację:

§ 38. — „Zebrania Rady zwołuje Prezes lub jego zastępca przynajmniej cztery razy do roku oraz na żądanie Zarządu. Uchwały Rady Nadzorczej są prawomocne przy obecności $\frac{1}{3}$ członków, nie mniej jednak niż 3 członków, w tem Prezesa lub jednego z Zastępców, jeżeli wszyscy członkowie zostali zaproszeni pismem, zawierającym porządek dzienny, a rozesłaniem przynajmniej na 3 dni przed terminem posiedzenia. Uchwały zapadają większością głosów obecnych na zebraniu członków Rady”

§ 29. — „Członkowie Rady za pełnienie swych obowiązków otrzymują wynagrodzenie, wyznaczone przez Walne Zgromadzenie akcjonariuszów”

otrzymuje brzmienie i zmienioną numerację:

§ 39. — „Rada Nadzorczą władna jest delegować poszczególnych członków do stałego indywidualnego wykonywania czynności nadzorczej. Delegowany członek Rady Nadzorczej uczestniczy w posiedzeniach Zarządu z głosem doradczym. Członkowie Rady za pełnienie swych obowiązków otrzymują wynagrodzenie, wyznaczone w budżecie, zatwierdzonym przez Walne Zgromadzenie Akcjonariuszów; ponadto delegowani członkowie Rady otrzymują osobno wynagrodzenie, którego wysokość ustala również Walne Zgromadzenie”

§ 30. — „Rozwiązanie Spółki następuje w przypadkach przez prawo i niniejszy statut wskazanych lub na podstawie prawomocnej uchwały Walnego Zgromadzenia akcjonariuszów”

otrzymuje brzmienie i zmienioną numerację:

§ 40. — „Rozwiązanie Spółki następuje w przypadkach przez prawo wskazanych lub na podstawie prawomocnej uchwały Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszów”

§ 31. — „W razie wykazania przez bilans Spółki straty, przewyższającej sumę kapitałów zapasowego i rezerwowych oraz $\frac{1}{3}$ kapitału akcyjnego i nieuchwalenia przez Walne Zgromadzenie uzupełnienia kapitału akcyjnego do pierwotnej wysokości względnie niedokonania uzupełnienia kapitału akcyjnego do pierwotnej wysokości w ciągu 4-ch miesięcy od daty odnośnej uchwały Walnego Zgromadzenia winna nastąpić likwidacja Spółki. W razie wykazania przez bilans Spółki w działle ubezpieczeń na życie straty, przewyższającej sumę kapitału zapasowego i rezerwowych oraz $\frac{1}{3}$ kapitału akcyjnego, przeznaczonego na działalność w działle ubezpieczeń na życie, i nieuchwalenia przez Walne Zgromadzenie uzupełnienia kapitału akcyjnego do pierwotnej wysokości, wzgl. niedokonania uzupełnienia kapitału akcyjnego do pierwotnej wysokości w ciągu 4-ch miesięcy od daty odnośnej uchwały Walnego Zgromadzenia winna nastąpić likwidacja działu ubezpieczeń na życie. Ta sama zasada ma zastosowanie do grupy pozostałych działów ubezpieczeń poza działem ubezpieczeń na życie”

otrzymuje brzmienie i zmienioną numerację:

§ 41. — „W razie wykazania przez bilans Spółki straty, przewyższającej sumę kapitałów zapasowego, rezerwowych i $\frac{1}{3}$

kapitału akcyjnego i nieuchwalenia przez Walne Zgromadzenie uzupełnienia kapitału akcyjnego do pierwotnej wysokości, względnie niedokonania uzupełnienia kapitału akcyjnego do pierwotnej wysokości w ciągu 4-ch miesięcy od daty odnośnej uchwały Walnego Zgromadzenia, winna nastąpić likwidacja Spółki".

pozałem dodane zostają następujące §§:

§ 12. — „Fundusze Spółki, poza lokatami przewidzianymi w obowiązujących ustawach i w granicach przez obowiązujące ustawy przewidzianych mogą być lokowane ponadto, za zgodą państwowej władzy nadzorczej, w akcjach przedsiębiorstw asekuracyjnych i reasekuracyjnych oraz w zagranicznych papierach wartościowych".

§ 24. — „Jeżeli zebrani na Walnym Zgromadzeniu akcjonariusze nie będą reprezentowali tej części kapitału akcyjnego, przy której Walne Zgromadzenie uważa się za prawomocne, to nie później niż w ciągu dni czterech winny być dane ogłoszenia o powtórnym Walnym Zgromadzeniu. Powtórne Walne Zgromadzenie jest prawomocne bez względu na liczbę akcji, reprezentowanych przez akcjonariuszów, uczestniczących w Zgromadzeniu. Na powtórnym Walnym Zgromadzeniu mogą być rozstrzygane jedynie te sprawy, które miały być rozpatrywane na niedoszłym do skutku, lub które zostały nierozstrzygnięte na odbytem w pierwszym terminie Walnym Zgromadzeniu".

§ 26. — „Członkowie wybierani są na lat 3. Corocznie ustępuje według starszeństwa wyboru, a w razie równego starszeństwa przez losowanie, $\frac{1}{3}$ liczby członków Zarządu".

§ 27. — „W razie śmierci lub ustąpienia któregokolwiek członka Zarządu przed upływem terminu, na jaki został wybrany, najbliższe Walne Zgromadzenie uzupełnia skład Zarządu do statutowej liczby członków. Jednakże w tym ostatnim wypadku Zarząd może jeszcze przed Walnym Zgromadzeniem jednomyślną uchwałą powołać zastępcę z grona akcjonariuszów lub z poza ich grona do czasu najbliższego Walnego Zgromadzenia. Termin urzędowania członka, wybranego przez Walne Zgromadzenie na miejsce członka zmarłego lub ustępującego przed terminem swego mandatu, upływa z końcem trzylecia, za które ustępujący lub zmarły członek był wybrany".

§ 28. — „Członkowie Zarządu wybierają corocznie z swego grona Prezesa i jego zastępcę na pierwszym posiedzeniu Zarządu po Walnym Zgromadzeniu".

§ 29. — „Posiedzenie Zarządu zwołuje Prezes lub jego zastępca, ilekroć tego wymagać będą interesy Spółki co najmniej jednak raz na miesiąc. Posiedzenie winno być bezwarunkowo zwołane, jeżeli tego zażąda Dyrektor Zarządzający lub w razie jego nieobecności pełniący te obowiązki zastępca, Rada Nadzorcza albo $\frac{1}{3}$ składu Zarządu; w takich razach posiedzenie winno być zwołane nie później, niż w 10 dni po zażądaniu zwołania. Do prawomocności posiedzeń Zarządu potrzebna jest obecność połowy członków Zarządu, nie mniej jednak niż 2, w tej liczbie obecność Prezesa lub jego zastępcy. Uchwały zapadają prostą większością; przy równości głosów rozstrzyga głos przewodniczącego na posiedzeniu. W posiedzeniach Zarządu mogą brać udział dyrektorzy jednak tylko z głosem doradczym".

§ 30. — „Zarząd kieruje interesami Spółki we wszystkich sprawach, które nie należą do kompetencji Walnego Zgromadzenia, wykonywa uchwały Walnego Zgromadzenia i stosuje się do instrukcji, udzielonych przez Walne Zgromadzenie".

§ 31. — „Do prowadzenia bieżących interesów Spółki Zarząd może z pośród siebie lub osób postronnych wybrać Dyrektora Zarządzającego, któremu może nadać tytuł Dyrektora Naczelnego, oraz wybrać jednego lub kilku dyrektorów, przyczem obok prokury udziela im dokładnych instrukcji, wyszczególniających ich obowiązki i sposób wykonywania tychże".

§ 36. — „W razie śmierci lub ustąpienia któregokolwiek członka Rady przed upływem terminu, na jaki został wybrany najbliższe Walne Zgromadzenie uzupełnia skład Rady do statutowej liczby członków. Jednakże w tym ostatnim wypadku, jeszcze przed Walnym Zgromadzeniem Rada może przez jednomyślną uchwałę powołać zastępcę z grona akcjonariuszów lub z poza ich grona, do czasu najbliższego Walnego Zgromadzenia. Termin urzędowania członka, wybranego przez Walne Zgromadzenie na miejsce członka zmarłego lub ustępującego przed terminem swego mandatu, upływa z końcem roku, na który ustępujący lub zmarły członek był wybrany".

§ 37. — „Przy wykonywaniu swych czynności Rada Nadzorcza może badać każdy dział gospodarki Spółki, żądać od Zarządu i pracowników Spółki sprawozdań i wyjaśnień przeprowadzić rewizję majątku, tudzież wglądać w księgi i dokumenty. Z wyników swego badania Rada Nadzorcza winna złożyć Walne-

mu Zgromadzeniu szczegółowe pisemne sprawozdanie. Rada Nadzorcza ma prawo zwoływać Walne Zgromadzenie, ilekroć uznaje to za wskazane, lub też jeżeli Zarząd nie zwoła tegoż w przypadkach ustalonych w prawie lub w niniejszym statucie".

następujące §§ otrzymują zmienioną numerację: §§ 13 na 14; § 14 na § 15; § 15 na § 16; § 17 na § 18; § 26 na § 21.

6. Wolne wnioski.

Stosownie do art. 54 Prawa o Spółkach Akcyjnych akcjonariusze, reprezentujący przynajmniej jedną dziesiątą części kapitału akcyjnego, mają prawo żądać umieszczenia poszczególnych spraw na porządku dziennym Walnego Zgromadzenia. Żądanie pomieszczenia poszczególnych spraw na porządku dziennym powinno być zgłoszone nie później jak na czternaście dni przed terminem Walnego Zgromadzenia.

OGŁOSZENIE

Na podstawie zezwolenia Ministra Komunikacji („Monitor Polski" Nr. 106 z dn. 8 maja 1931 r.), Ministrów Przemysłu i Handlu oraz Skarbu („Monitor Polski" Nr. 8 z dn. 12 stycznia 1932 r.), stosownie do Rozporządzenia Rady Ministrów z dn. 20 grudnia 1928 r. („Dz. Ust. R. P." Nr. 103/1928 r., poz. 919) dopuszczono do działalności w Państwie Polskiem Spółkę Komandytowo - Akcyjną „Societe en commandite par actions Schneider et C^{ie} — Francuska Spółka Komandytowo - Akcyjna Schneider et C^{ie}" z siedzibą w Paryżu i siedzibą Przedstawiciela na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej w Gdyni, skwer Kościuszki, róg Nadmorskiej m. 4.

Kapitał zakładowy Spółki całkowicie pokryty, wynosi 100,000.000 fr. fr., kapitał zaś, przeznaczony na działalność w Państwie Polskiem, wynosi 1,000.000 fr. fr. (zł 350.000).

Celem działalności Spółki w Państwie Polskiem jest budowa kolei od stacji Herby Nowe do stacji Inowrocław i od stacji Nowawies Wielka do stacji Gdynia, oraz budowa odnogi tej kolei od stacji Siemkowice do węzła kolejowego w Częstochowie.

Na stanowisko Pełnomocnika Generalnego powołany został inżynier P. Jacques Claude Papi, obierający prawne miejsce zamieszkania w Gdyni, Skwer Kościuszki, róg ul. Nadmorskiej m. 4.

XXXIV Walne Zgromadzenie Akcjonariuszów Bielsko-Bialskiego Browaru Akcyjnego W BIELSKU, S. A.

odbędzie w dn. 23 marca 1932 r., o godz. 4 po poł. w lokalu Towarzystwa w Bielsku (browar, ul. Cieszyńska), z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Sprawozdanie z czynności Spółki, oraz przedłożenie bilansu za 1930/31 r.;
- 2) Sprawozdanie Komisji Rewizyjnej;
- 3) Wniosek Rady Nadzorczej co do rozdziału zysku;
- 4) Wybory do Rady Nadzorczej;
- 5) Wybory do Komisji Rewizyjnej.

PP. Akcjonariusze, życzący brać udział w powyższym Zgromadzeniu zechcą — w myśl § 10 statutu Towarzystwa — złożyć swe akcje w kasie Towarzystwa za otrzymaniem karty legitymacyjnej najpóźniej 8 dni przed Walnym Zgromadzeniem.

Rada Nadzorcza

II OGŁOSZENIE

XX ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW SP. AKC.

„Kolej Lokalna Przeworsk-Dynów”

odbędzie się w dn. 19 marca 1932 r., o godz. 12 w poł. w lokalu Kierownictwa Eksploatacji Kolei Lokalnej w Przeworsku z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Rozpatrzenie sprawozdania Zarządu z czynności oraz sprawozdania Rady Nadzorczej o zamknięciu rachunków za 1931 r. i udzielenie absolutorjum Zarządowi i Radzie Nadzorczej;
- 2) Sprawa wyboru 1 członka Rady Nadzorczej;
- 3) Ustalenie wartości znaczka obecności dla Członków Rady Nadzorczej.

Warunki prawa do głosu na Walnym Zgromadzeniu określa § 20 statutu Spółki.

Lwów, dn. 27 lutego 1932 r.

Zarząd

Walne Zgromadzenie Akcjonariuszów

Spółki Akcyjnej Budowy Domów „OSADA”

W GNIEŹNIE

odbędzie się w dn. 5 kwietnia 1932 r. o godz. 17, w lokalu Hotelu Francuskiego w Gnieźnie.

Porządek dzienny: 1) Sprawozdanie Rady Nadzorczej, Zarządu i Komisji Rewizyjnej za rok obrachunkowy 1931; 2) Przedłożenie bilansu oraz rachunków strat i zysków z tego czasu, udzielenie pokwitowania Zarządowi jak i Radzie Nadzorczej oraz uchwała dot. podziału zysków; 3) Wybór 3 członków Rady Nadzorczej; 4) Wolne głosy i wnioski.

Akcjonariusze, chcący brać udział w zebraniu, winni złożyć swoje akcje na 7 dni przed terminem zebrania w biurze Spółki lub u notariusza, wzgl. przedłożyć akcje na zebraniu osobście notariuszowi.

Składy Towarowe „Warrant”

S. A. W ŁODZI

Zarząd niniejszym ma zaszczyt zawiadomić PP. Akcjonariuszów, że zgodnie z § 21 i § 28 statutu, w dn. 1 kwietnia 1932 r. o godz. 6 wieczorem w lokalu Spółki przy ul. Piotrkowskiej Nr. 56, odbędzie się

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW

z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Wybór przewodniczącego Zgromadzenia;
- 2) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdań Zarządu i Komisji Rewizyjnej oraz bilansu i rachunku strat i zysków za rok operacyjny 1931;
- 3) Wniosek Zarządu w przedmiocie powiększenia ilości członków Zarządu do 7 osób;
- 4) Wybór 2 członków Zarządu na miejsce ustępujących (§ 37 statutu) oraz wybór 2 nowych członków Zarządu;
- 5) Wybór Komisji Rewizyjnej;
- 6) Zatwierdzenie budżetu na 1932 r.;
- 7) Wolne wnioski.

PP. Akcjonariusze, pragnący uczestniczyć w Walnym Zgromadzeniu Akcjonariuszów, winni złożyć posiadane akcje — w myśl § 26 statutu — nie później, jak na 7 dni przed dniem Walnego Zgromadzenia w kasie Spółki.

Akcjonariusze, pragnący zamieścić dodatkowe sprawy w obradach na Walnym Zgromadzeniu, winni zgłosić je najpóźniej na 14 dni przed terminem Walnego Zgromadzenia.

Zarząd Spółki Akcyjnej pod firmą

„Spółka Akcyjna Przemysłowa Markus Kohn”

W ŁODZI

zawiadamia PP. Akcjonariuszów, że w dn. 2 kwietnia 1932 r. o godz. 5 po poł., w siedzibie Spółki w Łodzi przy ul. Łąkowej Nr. 5, odbędzie się

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE

akcjonariuszów Spółki z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Wybór Przewodniczącego;
- 2) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania Zarządu i Komisji Rewizyjnej, bilansu oraz rachunku zysków i strat za 1931 r. oraz udzielenie absolutorjum dotychczasowym władzom Spółki z wykonania przez nie obowiązków;
- 3) Powzięcie uchwały w przedmiocie podziału zysku lub pokrycia strat;
- 4) Zmiana statutu Spółki;
- 5) Wybór Zarządu i Rady Nadzorczej;
- 6) Wyznaczenie wynagrodzenia dla Rady Nadzorczej;
- 7) Ustalenie pisma, przeznaczonego do opublikowania ogłoszeń Spółki;
- 8) Wolne wnioski akcjonariuszów.

Projektowane zmiany statutu Spółki odnoszą się do § 1, który brzmi obecnie, jak następuje:

„Firma Spółki brzmi w języku polskim: „Spółka Akcyjna Przemysłowa Markus Kohn”, w języku angielskim: „Markus Kohn Ltd”, w języku niemieckim: „Industrie - Aktiengesellschaft Markus Kohn”, w języku francuskim: „Société Anonyme Industrielle Markus Kohn”, zaś otrzymać ma brzmienie następujące:

§ 1. — Firma Spółki brzmi w języku polskim „Przedsiębiorstwo Włny Czesankowej Markus Kohn, Spółka Akcyjna”, w języku angielskim: „Worsted Spinners Markus Kohn Ltd.”, w języku niemieckim: „Kammgarntspinnerei Markus Kohn Aktiengesellschaft”, w języku francuskim: „Filature de laine peignée Markus Kohn Société Anonyme”, oraz § 9 statutu, który brzmi, jak następuje:

„Liczba członków Zarządu ustalona będzie w ilości co najmniej 3 osób przez Walne Zgromadzenie Akcjonariuszów. Członkowie Zarządu będą wybierani na przeciąg lat 3” i zmieniony ma być przez wpisanie wyrazów „dwóch osób” zamiast jak obecnie „trzech osób”

Żądanie umieszczenia poszczególnych spraw na porządku dziennym winno być przez PP. Akcjonariuszów złożone nie później, jak na 14 dni przed terminem Walnego Zgromadzenia i przysłużyć będzie akcjonariuszom reprezentującym przynajmniej $\frac{1}{10}$ część Kapitału Zakładowego Spółki Akcyjnej.

PP. Akcjonariusze, którzy życzą sobie wziąć udział w Walnym Zgromadzeniu, winni złożyć najpóźniej na dni 7 przed terminem tegoż posiadane przez nich akcje Zarządowi Spółki. Zamiast akcji mogą być złożone zaświadczenia, wydane na dowód złożenia akcji u notariusza albo w instytucji kredytowej krajowej.

Zarząd Spółki Akcyjnej pod firmą

Wileńska Fabryka Drutu i Gwoździ, S. A.

W WILNIE

niniejszym zawiadamia PP. Akcjonariuszów, iż zgodnie z art. 16 statutu, w dn. 22 marca 1932 r. o godz. 19 w lokalu Wileńskiego Prywatnego Banku Handlowego w Wilnie przy ul. Mickiewicza Nr. 8, odbędzie się

Zwyczajne Walne Zgromadzenie Akcjonariuszów

z następującym porządkiem dziennym: 1) Zagajenie i wybór przewodniczącego; 2) Rozpatrzenie i zatwierdzenie bilansu oraz rachunku strat i zysków za 1931 r. i udzielenie Zarządowi absolutorjum; 3) Zatwierdzenie preliminarza wydatków fabryczno-administracyjnych na 1932 r.; 4) Ustalenie wynagrodzenia dla członków Zarządu i Komisji Rewizyjnej; 5) Uprawnienie Zarządu do nabycwania, sprzedawania, wdzierżawiania i obciążania nieruchomości, należących do Spółki; 6) Wybory członków Zarządu i Komisji Rewizyjnej; 7) Wolne wnioski.

Akcjonariusze, życzący sobie wziąć udział w Walnym Zgromadzeniu, winni w terminie do godz. 12 dn. 15 marca r. b. złożyć w Zarządzie Spółki (Wilno, Mickiewicza 8) swoje akcje i dowody depozytowe o złożonych na przechowanie akcjach w instytucjach kredytowych (art. 21 statutu).

Upoważnienia na prawo głosu w formie listu winny być złożone w Zarządzie najpóźniej na trzy dni przed Walnym Zgromadzeniem (art. 19 statutu).

Rada Spółki Akcyjnej pod firmą

„Wileński Prywatny Bank Handlowy“, S. A.

niniejszym zawiadamia PP. Akcjonariuszów — zgodnie z §§ 27 i 28 Statutu Banku — że w dn. 21 marca 1932 r. o godz. 6 po poł., w lokalu Banku w Wilnie, przy ul. Mickiewicza Nr. 8, odbędzie się

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW

z następującym porządkiem dziennym:

1) Zagajenie i wybór przewodniczącego; 2) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania, bilansu, oraz rachunku zysków i strat za 1931 r., podział zysków i udzielenie Radzie i Dyrekcji absolutorjum; 3) Zatwierdzenie preliminarza wydatków na 1932 r.; 4) Ustalenie wynagrodzenia dla władz Banku z wyboru; 5) Wybory członków Rady i Komisji Rewizyjnej; 6) Wolne wnioski.

Akcjonariusze, życzący sobie wziąć udział w Walnym Zgromadzeniu, zechcą złożyć w Dyrekcji Spółki Akcyjnej w Wilnie, swoje akcje, lub dowody depozytowe o złożonych w przechowanie akcjach w instytucjach kredytowych, najpóźniej do dn. 13 marca 1932 r., do godz. 12 w poł. (§ 24 Statutu). Upoważnienie na prawo głosu w formie listu winno być złożone w Dyrekcji Banku nie później, jak na trzy dni przed dniem Walnego Zgromadzenia (§ 25 Statutu).

Z A R Z A D

Radomskiego Towarzystwa Elektrycznego

S. A.

podaje do wiadomości PP. Akcjonariuszów, że w dn. 30 marca 1932 r. o godz. 11.30 w lokalu Nr. 6 przy ul. Czackiego Nr. 8 w Warszawie, odbędzie się

WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW

z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania Zarządu za 1931 r.;
- 2) Rozpatrzenie i zatwierdzenie bilansu oraz rachunku zysków i strat na 31 grudnia 1931 r.;
- 3) Postanowienie co do zysków za 1931 r.;
- 4) Udzielenie absolutorjum Radzie Nadzorczej i Zarządowi;
- 5) Wybór 7 członków Rady Nadzorczej, określenie zakresu ich pracy i uchwalenie im wynagrodzenia;
- 6) Zmiana Statutu, polegająca na wykreśleniu § 15 Statutu, który brzmi: „Do kompetencji Rady Nadzorczej, niezależnie od przedmiotów, prawem wskazanych, należą decyzje, dotyczące: nabywania nieruchomości w przypadkach, gdy według prawa nie wymaga to uchwały Walnego Zgromadzenia; obciążania nieruchomości, brania udziału w jakiegokolwiek formie w obcych przedsiębiorstwach przemysłowych i handlowych; zawierania umów bądź na dostawę prądu, bądź w innych przedmiotach, o ile wartość przedmiotu umowy przekracza zł 500.000 (pięćset tysięcy)”;
- 7) Wolne wnioski.

Akcjonariusze, którzy chcą sobie wziąć udział w Zgromadzeniu, winni zgłosić do dn. 23 marca 1932 r. w biurze Zarządu Towarzystwa w Radomiu, ul. Traugutta 53, swoje akcje lub zaświadczenia ze złożenia akcji u notariusza, urzędującego w granicach Rzeczypospolitej Polskiej lub w banku „Banque de Bruxelles. Société Anonyme à Bruxelles” (zezwolenie Ministra Skarbu w porozumieniu z Ministrem Przemysłu i Handlu z dn. 8 marca 1927 r. L. D. O. P./951/III).

Życzący wystąpić z wnioskiem na Zgromadzeniu, winni go zgłosić do Zarządu Towarzystwa przed dn. 18 marca 1932 r. (art. 57 Ustawy o Spółkach Akcyjnych).

Zarząd Spółki Akcyjnej

„Warszawskie Towarzystwo Handlu Herbatą A. Długocki, W. Wrześniewski“

na zasadzie § 7 Statutu zawiadamia PP. Akcjonariuszów, że

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE

odbędzie się w dn. 12 marca 1932 r. w sobotę, o godz. 6 po poł. w domu własnym przy ul. Brackiej Nr. 23 (pierwsze piętro, front), z następującym porządkiem obrad:

1) Wybór przewodniczącego, sekretarza i asesorów; 2) Sprawozdanie Zarządu za 1931 r.; 3) Sprawozdanie Komisji Rewizyjnej; 4) Podział zysków za 1931 r.; 5) Budżet na 1932 r.; 6) Określenie wysokości kredytu, z którego ma korzystać Spółka; 7) Wniosek w sprawie zmiany §§ 13, 14 i 18 Statutu Spółki co do powiększenia składu Zarządu o 2 zastępców członków Zarządu (§§ 13 i 14 Statutu) oraz co do składania oświadczeń i podpisywania zobowiązań w imieniu Spółki przez 2 nie zaś przez 3 uprawnione osoby, jak to obecnie jest przewidziane w § 18 Statutu Spółki; 8) W razie przyjęcia wniosku, zawartego w p. 7 porządku dziennego, wybór 2 zastępców członków Zarządu; 9) Wybory: 1 członka Zarządu, 2 członków Rady, 5 członków Komisji Rewizyjnej; 10) Określenie wynagrodzenia członków Zarządu, Rady i Komisji Rewizyjnej; 11) Wnioski.

Na zasadzie § 8 Statutu właściciele akcji, pragnący uczestniczyć w Walnym Zgromadzeniu, winni najpóźniej na 7 dni przed Walnym Zgromadzeniem, t. j. do 5 marca 1932 r., złożyć w kasie biura Zarządu Spółki (Bracka 23), między godz. 10 a 1 swoje akcje bądź zaświadczenie depozytowe lub zastawowe banków lub instytucji kredytowych z wykazaniem numerów akcji i adnotacją, że akcje nie będą wydane przed odbyciem Walnego Zgromadzenia.

Niniejsze ogłoszenie jest, zgodnie z wymaganiem Statutu, drugim z kolei przed zwyczajnym Walnym Zgromadzeniem.

Zarząd Spółki Akcyjnej pod firmą

Fabryka Filców Landau i Weile

S. A.

zawiadamia PP. Akcjonariuszów, że w dn. 2 kwietnia 1932 r. o godz. 11, w lokalu Zarządu przy ul. Staro-Wólczańskiej 5, w Łodzi, odbędzie się

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW

z następującym porządkiem dziennym:

1) Wybór przewodniczącego; 2) Zatwierdzenie sprawozdania Zarządu i Rady Nadzorczej, bilansu oraz rachunku zysków i strat za 1931 r.; 3) Podział zysku; 4) Kwitowanie władz Spółki z wykonania przez nie obowiązków; 5) Wybory do Zarządu i Rady Nadzorczej; 6) Upoważnienie Zarządu do zaciągania pożyczek i ich zabezpieczania na nieruchomościach Spółki; 7) Wolne wnioski PP. akcjonariuszów.

Z A R Z A D

Białostockiego Towarzystwa Elektryczności, S. A.

w Białymstoku

niniejszym zawiadamia PP. Akcjonariuszów, że w dn. 30 marca 1932 r. o godz. 9 rano odbędzie się w Warszawie, przy ul. Czackiego Nr. 8

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW TOWARZYSTWA

z następującym porządkiem dziennym: 1) Sprawozdanie Rady Nadzorczej za rok operacyjny 1931; 2) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania Zarządu, bilansu i rachunku strat i zysków na dz. 31/XII 1931 r. oraz udzielenie absolutorjum władzom Spółki, zgodnie z § 50 Prawa o Spółkach Akcyjnych; 3) Podział zysków; 4) Wybór członków Rady Nadzorczej i ustalenie wynagrodzenia PP. Członkom Rady Nadzorczej.

Zarząd Tomaszowskiej Fabryki Dywanów, Chodników i Wyrobów Kocosowych Aleksander Müller, S. A. w Tomaszowie Mazowieckim

zawiadamia PP. Akcjonariuszów, że w dn. 2 kwietnia 1932 r. o godz. 18, w lokalu Zarządu Spółki w Tomaszowie Mazowieckim, ul. Rolanda 2, odbędzie się

ZWYCZAJNE ROCZNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW

z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Zagajenie posiedzenia;
- 2) Wybór przewodniczącego;
- 3) Sprawozdanie Zarządu i Komisji Rewizyjnej za okres operacyjny;
- 4) Zatwierdzenie bilansu oraz rachunku strat i zysków za okres sprawozdawczy i podział zysku;
- 5) Wybór członków Zarządu na miejsce ustępujących i wybór Komisji Rewizyjnej;
- 6) Wolne wnioski akcjonariuszów.

Uczestniczyć w Walnym Zgromadzeniu mogą akcjonariusze, którzy prawo swoje w tym względzie ustalają, stosownie do przepisów Statutu Spółki.

W razie niedojścia do skutku Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia w powyższym terminie z powodu niezgłoszenia akcjonariuszów dostatecznej ilości akcji — Walne Zgromadzenie odbędzie się w tym samym miejscu i z tymże porządkiem dziennym w drugim terminie 18 kwietnia 1932 r.

SP. AKC. BUDOWY I EKSPLOATACJI ZAKŁADÓW KĄPIELOWYCH W POLSCE

zawiadamia, że w dn. 9 kwietnia 1932 r. o godz. 7 m. 30 w siedzibie firmy w Warszawie, Kr.-Przedm. 16, odbędzie się

WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZY

z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Zagajenie zebrania i wybór przewodniczącego;
- 2) Odczytanie protokołu ostatniego Walnego Zgromadzenia;
- 3) Odczytanie protokołu Komisji Rewizyjnej;
- 4) Rozpatrzenie i zatwierdzenie: bilansu, sprawozdania Zarządu i Komisji Rewizyjnej oraz zysków i strat za rok operacyjny 1931;
- 5) Sposób podziału zysków za 1931 r.;
- 6) Udzielenie władzom spółki absolutorjum z dotychczasowych czynności;
- 7) Wynagrodzenie członków Zarządu i Komisji Rewizyjnej;
- 8) Wybór nowych członków Zarządu i Komisji Rewizyjnej;
- 9) Zmiana § 7 i 8 statutu spółki: projektowana treść § 7 statutu spółki: Zarząd składa się z trzech członków i dwóch zastępców, wybieranych na trzy lata. Ustępujący członkowie Zarządu i ich zastępcy mogą być wybierani ponownie. Członkowie Zarządu wybierają z pośród siebie Prezesa. Prezes lub jeden z członków Zarządu otwiera Walne Zgromadzenie Akcjonariuszów. Członkowie Zarządu i ich zastępcy otrzymują wynagrodzenie w wysokości, ustalonej przez Walne Zgromadzenie. Zarząd mianuje prokurentów. Projektowana treść § 8 statutu spółki. Do podpisywania wszelkiej korespondencji, nie zawierającej zobowiązań, jak również do odbioru korespondencji, pieniędzy, przesyłek i towarów, bądź od firm i osób prywatnych, bądź z poczty, kolei i urzędów celnych upoważniony jest każdy członek Zarządu. Oświadczenia w imieniu spółki oraz wszelkiego rodzaju zobowiązania, czeki, weksle, pełnomocnictwa, umowy, akty notarialne i hipoteczne podpisują łącznie dwaj członkowie Zarządu, względnie jeden członek Zarządu łącznie z zastępcą lub prokurentem, bądź też jeden członek Zarządu, upoważniony odnośną uchwałą Zarządu;
- 10) Wolne wnioski.

PP. Akcjonariusze, życzący wziąć udział w zebraniu, winni złożyć w Zarządzie spółki 1 akcję do dn. 1 kwietnia r. b.

Warszawska Fabryka Masowych Wyrobów Białych „TŁOCZNIA”, S. A.

zawiadamia PP. Akcjonariuszów, że w czwartek, dn. 17 marca 1932 r., o godz. 17, odbędzie się w biurze fabrycznym, w Warszawie, Przemysłowa 19

ZWYCZAJNE ZGROMADZENIE WALNE AKCJONARJUSZÓW

z następującym porządkiem dziennym: 1) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania i bilansu, oraz podział zysków za 1931 r., a także zatwierdzenie budżetu na 1932 r.; 2) Wybór członków Zarządu i określenie ich uprawnień; 3) Wybór członków Komisji Rewizyjnej; 4) Ustanowienie wynagrodzenia dla Zarządu i Komisji Rewizyjnej.

PP. Akcjonariusze, pragnący uczestniczyć w Zgromadzeniu, winni dokonać formalności, przepisane art. 59 prawa o spółkach akcyjnych z 1929 r.

ZARZĄD

Towarzystwa Przemysł Tłuszczowy Schicht-Lever

S. A., W A R S Z A W A

zawiadamia PP. Akcjonariuszów, że w dn. 21 marca r. b. o godz. 17, odbędzie się w siedzibie Zarządu Towarzystwa w Warszawie, Nowy Zjazd Nr. 1

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE SPÓŁKI

z następującym porządkiem dziennym obrad:

- 1) Sprawozdanie Zarządu i Rady Nadzorczej z działalności za rok operacyjny 1931;
- 2) Rozpatrzenie i zatwierdzenie bilansu oraz rachunku strat i zysków za rok operacyjny 1931;
- 3) Wybór ustępujących jednego członka Zarządu i dwóch członków Rady Nadzorczej;
- 4) Zatwierdzenie aktu kupna nieruchomości;
- 5) Wolne wnioski.

PP. Akcjonariusze, życzący wziąć udział w powyższym Zgromadzeniu, winni najpóźniej do dn. 12 marca włącznie złożyć w Zarządzie Towarzystwa Przemysł Tłuszczowy Schicht-Lever, S. A., Warszawa, Nowy Zjazd Nr. 1, akcje lub świadectwa depozytowe instytucji finansowych.

ZARZĄD

T-wa Zakładów Chemicznych „STREM”, S. A. w Warszawie

ma zaszczyt prosić PP. Akcjonariuszów Spółki na **XXIII Zwyczajne Walne Zgromadzenie Akcjonariuszów** które ma się odbyć w dn. 9 kwietnia 1932 r. o godz. 5 po poł. w lokalu Towarzystwa w Warszawie przy ul. Mazowieckiej 7.

Porządek obrad jest następujący:

- 1) Wybór przewodniczącego;
- 2) Sprawozdanie władz Towarzystwa i Komisji Rewizyjnej za 1930/31 r.;
- 3) Rozpatrzenie i zatwierdzenie bilansu i rachunku strat i zysków za 1930/31 r. oraz udzielenie absolutorjum władzom Towarzystwa;
- 4) Budżet i plan działania na 1931/32 r.;
- 5) Wolne wnioski.

PP. Akcjonariusze, życzący sobie wziąć udział w Walnym Zgromadzeniu, winni złożyć swoje akcje albo kwity depozytowe lub zastawne instytucji kredytowych polskich lub zagranicznych z wyszczególnieniem numerów akcji w biurze Towarzystwa najpóźniej na 7 dni przed terminem Walnego Zgromadzenia, t. j. do dn. 2 kwietnia r. b.

Zarząd Spółki Akcyjnej pod firmą

Tomaszowska Fabryka Sztucznego Jedwabiu

S. A.

zgodnie z § 18 statutu zawiadamia PP. Akcjonariuszów, że
DOROCZNE ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE
odbędzie się w **środe dn. 16 marca 1932 r. o godz. 13**, w lokalu Zarządu, Wilcza 9-a, z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Zagajenie i wybór Przewodniczącego;
- 2) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania i bilansu za 1931 r.;
- 3) Pokwitowanie władz Spółki z obowiązków, sprawowanych w 1931 r.;
- 4) Projekt podziału zysków, w szczególności przeznaczenie sumy **zł 262.000** z czystego zysku na umorzenie 20.000 trzydziestozłotowych akcji spółki i ustalenie daty wypłaty dywidendy;
- 5) Zmniejszenie kapitału akcyjnego Spółki z **zł 36.300.000** do **zł 35.700.000** i nadanie ustępowi I § 5 zamiast obecnego brzmienia:

„Kapitał Akcyjny Spółki wynosi **zł 36.300.000** i jest podzielony na 302.500 akcji na okaziciela wartości nominalnej po **zł 120**, całkowicie wpłaconych”
nowego brzmienia:

„Kapitał Akcyjny Spółki wynosi **zł 35.700.000** i jest podzielony na 297.500 akcji na okaziciela, wartości nominalnej po **zł 120**, całkowicie wpłaconych”;

- 6) Wybór członków Komisji Rewizyjnej;
- 7) Zatwierdzenie kupna i sprzedaży nieruchomości w Łodzi, przy ul. Kilińskiego Nr. 195, Nr. hip. 916;
- 8) Zatwierdzenie kupna terenów;
- 9) Zatwierdzenie zmiany § 52 statutu, tekst obecny:

„Wynagrodzenie członków Rady Nadzorczej w postaci udziałów w zyskach Spółki może uchwalić tylko Walne Zgromadzenie po dokonaniu ustawowych odpisów i wyznaczeniu co najmniej 5% dywidendy.

Pozatem członkowie Rady Nadzorczej otrzymują zwrot kosztów podróży i wydatków, poniesionych w związku z uczestnictwem w posiedzeniach Rady, względnie z wykonywaniem swych obowiązków”

zmienić na:

„Formę i wysokość wynagrodzenia członków Rady Nadzorczej określa Walne Zgromadzenie”;

- 10) Określenie formy i wysokości wynagrodzenia członków Rady Nadzorczej, przyczem obowiązywać będą po zatwierdzeniu zmiany statutu przez władze;

11) Sprawa zamiany terenów.

PP. Akcjonariusze, pragnący uczestniczyć w Walnym Zgromadzeniu, winni złożyć swe akcje lub kwity depozytowe krajowej instytucji kredytowej oraz instytucji zagranicznych: Banca Commerciale Italiana w Medjolanie, S. Japhet & Co. Ltd. w Londynie, Credit Lyonnais w Paryżu, Banque de Bruxelles w Brukseli, Bankers Trust Co. w New-York'u, Hallgarten & Co. w New-Yorku. Kwity należy zdeponować w biurze Zarządu przynajmniej na 7 dni przed terminem Walnego Zgromadzenia, zgodnie z § 22 Statutu.

D Y R E K C J A

Banku Towarzystw Spółdzielczych, S. A.

po raz drugi zawiadamia, że

WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARIUSZÓW BANKU

odbędzie się w dn. 19 marca r. b. o godz. 5 po poł. w lokalu Banku, Jasna 1, z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Sprawozdanie z działalności Banku, bilans i rachunek strat i zysków za 1931 r.;
- 2) Budżet wydatków na 1932 r.;
- 3) Wybory 4 członków Rady i 5 członków Komisji Rewizyjnej;
- 4) Wolne wnioski.

Karty wstępu mogą otrzymać tylko ci akcjonariusze, na których imię akcje zostały przepisane w księgach Banku nie później niż na 7 dni przed Walnym Zgromadzeniem.

Osoby prawne, będące akcjonariuszami Banku, winny listownie zawiadomić Dyрекcję przed rozpoczęciem Zgromadzenia, kto będzie ich przedstawicielem, upoważnionym do głosowania.

Zarząd Sp. Akc. ELEKTROWNIA W PIOTRKOWIE

PIOTRKÓW TRYB.

ma zaszczyt podać do wiadomości PP. Akcjonariuszów, że w dn. 30 marca 1932 r., o godz. 11 przed poł., w lokalu przy ul. Czackiego Nr. 8 m. 6 w Warszawie, odbędzie się

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARIUSZÓW

z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Sprawozdanie Zarządu z działalności Spółki w 1931 r.;
- 2) Sprawozdanie Rady Nadzorczej;
- 3) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania Zarządu, bilansu oraz rachunku zysków i strat za rok operacyjny 1931;
- 4) Powzięcie uchwały w sprawie podziału zysku;
- 5) Udzielenie absolutorjum Radzie Nadzorczej, oraz Zarządowi Spółki;
- 6) Wybór członków Rady Nadzorczej stosownie do § 12 Statutu;
- 7) Wyznaczenie wynagrodzeń dla członków Rady Nadzorczej;
- 8) Ustalenie dzienników, w których powinny być umieszczane ogłoszenia Spółki.
- 9) Wolne wnioski.

PP. Akcjonariusze mogą zgłaszać w terminie do 15 marca 1932 r. do Zarządu Spółki w Piotrkowie Tryb. sprawy dodatkowe, nieobjęte powyższym porządkiem dziennym.

PP. Akcjonariusze, pragnący wziąć udział w Walnym Zgromadzeniu, powinni w myśl Statutu na 7 dni przed datą Walnego Zgromadzenia złożyć swoje akcje w biurze Zarządu Spółki w Piotrkowie Tryb. lub dowody złożenia akcji u notariusza, w krajowej instytucji kredytowej lub też w Banku de Bruxelles w Brukseli.

Zarząd Spółki Akcyjnej

Elektrownia w Kielcach

podaje do wiadomości PP. Akcjonariuszów, że w dn. 30 marca r. b. o godz. 10 i 1/2 w Warszawie w lokalu przy ul. Czackiego 8 m. 6, odbędzie się

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARIUSZÓW

z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Wybór Przewodniczącego;
- 2) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania Zarządu i raportu Rady Nadzorczej za rok operacyjny 1931;
- 3) Rozpatrzenie i zatwierdzenie bilansu i rachunku zysków i strat na dz. 31 grudnia 1931 r.;
- 4) Udzielenie absolutorjum ustępującej Radzie Nadzorczej;
- 5) Wybory Rady Nadzorczej na następne trzylecie i wyznaczenie ich wynagrodzenia;
- 6) Wolne wnioski Akcjonariuszów.

PP. Akcjonariusze, mogą wziąć udział w tem Zwyczajnym Walnym Zgromadzeniu, o ile najpóźniej do dn. 22 marca r. b. złożą w Zarządzie Spółki w Kielcach, przy ul. św. Leonarda 4, swoje akcje, względnie świadectwa depozytowe instytucji kredytowych krajowych, lub Banku Banque de Bruxelles w Brukseli. Świadectwa depozytowe winny zawierać zapewnienie, że złożone akcje pozostaną w depozycie aż do końca tego Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia.

POWTÓRNE OGŁOSZENIE

Zarząd Fabryki Przetworów Chemicznych „RĘDZINY”, S. A.

zawiadamia PP. Akcjonariuszów, że w dn. 7 marca r. b. o godz. 6 po poł. w Warszawie, przy ul. Dantyszka Nr. 18, w lokalu członka Zarządu P. Konstantego Żórawskiego, ma się odbyć

Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Akcjonariuszów wymienionej Spółki Akcyjnej z następującym porządkiem obrad:
Upoważnienie Zarządu do obciążenia hipoteki nieruchomości fabrycznych Spółki zobowiązaniami w związku z udzielanymi Spółce kredytami.

PP. Akcjonariusze, pragnący wziąć udział w Nadzwyczajnym Walnym Zgromadzeniu, winni złożyć w biurze Zarządu Spółki w Rudnikach-Rędzinach pod Częstochową, najpóźniej do 29 lutego r. b. swoje akcje lub zaświadczenie instytucji kredytowych, działających na mocy zatwierdzonych przez Rząd statutowych, o złożeniu w nich akcji.

Belgijska Sp. Akc. Zakłady Przemysłowe, Boryszew

Zarząd w Brukseli, 368, Avenue Louise

Rada Zarządzająca zaprasza posiadaczy akcji okazycielskich i założycielskich na

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE,

które odbędzie się w dn. 30 marca 1932 r. o godz. 11 w Zarządzie Spółki, Bruksela, 368, Avenue Louise, z następującym porządkiem dziennym:

1) Sprawozdanie Rady Zarządzającej i Komisji Rewizyjnej; 2) Bilans i r-k strat i zysków na 30.VI.1931 r.; 3) Udzielenie pokwitowania Radzie Zarządzającej i Komisji Rewizyjnej; 4) Budżet na 1931/32 r. operac.; 5) Wybory.

Akcjonariusze, którzy chcą brać udział w Walnym Zgromadzeniu, winni zostosować się do art. 35, 36 i 37 statutu. Akcje kapitałne i założycielskie można składać: 1) w Tow. „Finance & Industrie” Bruksela Bd. du Regent 23; 2) w biurze Spółki, Warszawa, ul. Mińska Nr. 25.

POWSZECHNY BANK DEPOZYTOWY, S. A. W WARSZAWIE

zawiadamia niniejszem PP. Akcjonariuszów, że w dn. 18 marca 1932 r. o godz. 12 w poł., odbędzie się w Warszawie przy ul. Długiej Nr. 48, w lokalu Banku

Zwyczajne Walne Zgromadzenie Akcjonariuszów z następującym porządkiem dziennym: 1) Wybór Przewodniczącego; 2) Sprawozdanie Rady, Dyrekcji i Komisji Rewizyjnej; 3) Zatwierdzenie bilansu, oraz rachunku zysków i strat; 4) Podział zysków za rok operacyjny 1931 r.; 5) Ustalenie budżetu na 1932 r.; 6) Wybory władz Banku; 7) Wolne wnioski.

Akcjonariusze, życzący sobie wziąć udział w Walnym Zgromadzeniu, obowiązani są złożyć swoje akcje lub świadectwa depozytowe przynajmniej na 7 dni przed terminem Zebrania w kasie Banku w Warszawie, przy ul. Długiej Nr. 48, lub w firmie Johnson Matthey & Co., Ltd., w Londynie, przy ul. Hatten Garden 73/83.

Zarząd Zakładów Przemysłowych „Guma-Rubber” S. A.
zawiadamia, że

Zwyczajne Walne Zgromadzenie Akcjonariuszów odbędzie się we wtorek dn. 29 marca 1932 r. o godz. 20, w lokalu Spółki przy ul. Gęsiej Nr. 30, z następującym porządkiem dziennym: 1) Zagajenie i wybór przewodniczącego; 2) Zatwierdzenie sprawozdania Zarządu i Komisji Rewizyjnej oraz bilansu i rachunku strat i zysków na dzień 31.XII.1931 r.; 3) Powiększenie liczby członków Zarządu; 4) Wybory na członków Zarządu i Komisji Rewizyjnej; 5) Wolne wnioski.

Akcjonariusze, życzący sobie uczestniczyć w tem Zgromadzeniu obowiązani są złożyć w Zarządzie Spółki swoje akcje lub zaświadczenia w myśl § 59 Prawa o Spółkach Akcyjnych z dn. 22.III.1928 r. Wolne wnioski winny być zgłoszone Zarządowi na piśmie nie później niż 14 dni przed terminem Zgromadzenia.

Najkrótsze drogi w Polsce



W dwie godziny możemy być

z Warszawy: w Bydgoszczy

Gdańsku

Katowicach

Krakowie

Lwowie

Poznaniu

Informacje: Warszawa, telefon 547-60
lub większe biura podróży.

AMERYKA

**JEST NAJWIĘKSZYM
RYNKIEM NA ŚWIECIE
AMERYKAŃSKO-POLSKA**

**IZBA HANDLOWA
W STANACH ZJEDNOCZONYCH
149 East 67th Street New York City**

**POŚREDNICZY W NAWIAZYWANIU
STOSUNKÓW HANDLOWYCH
POMIĘDZY AMERYKĄ A POLSKĄ**

**KUPCZE I PRZEMYSŁOWCZE POLSKII
po przybyciu do Nowego Yorku
UDAJ SIĘ ZARAZ DO IZBY**

**ROZMÓWISZ SIĘ TAM PO POLSKU, OTRZYMASZ
WSKAZÓWKI I POMOC BIUROWĄ ZA DARMO!
KORESPONDENCJA W JĘZYKU POLSKIM**

W POLSCIE

załatwiaj swe sprawy przez

Polsko - Amerykańską Izbę Handlową
Warszawa, Nowy Świat 72, tel. 26-62

BIBLIOTEKA EKONOMICZNA

TYGODNIKA

„POLSKA GOSPODARCZA”

DAWNIEJ

„PRZEMYSŁ i HANDEL”

	I		II
1 — 18) bez serji — wyczerpane.			
19) Tom I — <i>J. Kulikowski</i> . — Bankowość polska i problem jej sanacji. 1926 (wyczerp.)	1'20	42) Tom XXIV — <i>Stefan Konopski</i> . — Ochrona celna w poszczególnych państwach w świetle badań międzynarodowych (wyczerp.)	1'00
20) „ II — <i>Dr. J. Podkomorski</i> . — O właściwej formie monopolu spirytusowego w Polsce, 1926	0'70	43) „ XXV — <i>Henryk Romanowski</i> . — Obrót bezgotówkowy (wyczerpane)	1'00
21) „ III — <i>Dr. F. Młynarski</i> . — Międzynarodowe znaczenie spadku złotego, 1926	1'50	44) „ XXVI — <i>Karol Bajer</i> . — Zarys uprzemysłowienia Woj. Łódzkiego ze specjalnem uwzględnieniem przemysłu włókienniczego	1'50
22) „ IV — <i>St. Pszczółkowski</i> . — Stabilizacja kursu złotego, 1926 (wyczerp.)	1'20	45) „ XXVII — <i>Dr. Stanisław Wachowiak</i> . — Targi i wystawy w Polsce	1'00
23) „ V — <i>Inż. Cz. Klarner</i> . — Dorobek czterech miesięcy (dwie mowy program.), 1926	1'00	46) „ XXVIII — <i>Jan Miklaszewski</i> . — Ogólny rzut oka na rozwój produkcji leśnej i obrotu drzewnego Polski współczesnej	2'50
24) „ VI — <i>Dr. L. Barański</i> . — Uwagi nad obiegiem pieniężnym w Polsce w latach 1924—1926, 1926	1'50	47) „ XXIX — <i>Inż. Czesław Klarner</i> . — Zagadnienie mieszkaniowe w niepodległej Polsce	2'00
25) „ VII — <i>F. Prochaska</i> . — Klauzula największego uprzywilejowania (wyczerp.)	1'50	48) „ XXX — <i>Inż. Jędrzej Moraczewski</i> . — Roboty publiczne	0'80
26) „ VIII — <i>A. Siebeneichen</i> . — Rozwój czy upadek portu gdańskiego (wyczerp.)	1'20	49) „ XXXI — <i>Władysław Gieysztor</i> . — Przedsiębiorstwa państwowe	1'00
27) „ IX — <i>J. Gieysztor</i> . — Tranzyt jako problem międzynarodowy	1'00	50) „ XXXII — <i>Józef Kożuchowski</i> . — Wojna w życiu gospodarczem Polski	1'00
28) „ X — <i>Gustaw Taube jr.</i> — Komercjalizacja Warszawy	1'50	51) „ XXXIII — <i>Dr. Marcin Szarski</i> . — Bankowość polska (wyczerp.)	1'50
29) „ X — <i>Wincenty Jastrzębski</i> . — Zadania i metody pracy Komisji Ankietowej (wyczerp.)	1'00	52) „ XXXIV — <i>Inż. Dr. Stanisław Olszewski</i> . — Fosforyty polskie i ich znaczenie gospodarcze	1'00
30) „ XII — <i>Stanisław Pszczółkowski</i> . — Kredyty zagraniczne i ich rola w polskiej polityce kredytowej	2'50	53) „ XXXV — <i>Prof. Dr. Witold Staniewitz</i> . — Uwagi o reformie stosunków rolnych w Polsce	1'50
31) „ XIII — <i>Z. R. Gawroński</i> . — Zwalczenie trustów w Stanach Zjednoczonych	2'00	54) „ XXXVI — <i>Janusz Butler</i> . — Konkurencja portów bałtyckich w świetle współzawodnictwa kolei polskich i niemieckich	1'50
32) „ XIV — <i>S. Fr. Królikowski</i> . — W sprawie metody obliczania stawek celnych (wyczerp.)	1'50	55) „ XXXVII — <i>Adolf Peretz</i> . — Od kartelu do koncernu	3'00
33) „ XV — <i>St. Starzyński</i> . — Położenie klasy robotniczej po przewrocie majowym	1'20	56) „ XXXVIII — <i>J. Mieszalski</i> . — Wpływ wzrostu budżetów na obciążenie dochodu społecznego zagranicą i w Polsce	1'50
34) „ XVI — <i>J. Kulikowski</i> . — Rozbudowa miast i jej finansowanie	2'00	57) „ XXXIX — <i>Feliks Młynarski</i> . — Reforma waluty dewizowo-złotowej	1'50
35) „ XVI — <i>S. Szwalbe</i> . — Polityka państwa w zakresie obrotu żytem (wyczerpane)	2'00	58) „ XL — <i>Dr. Henryk Gruber</i> . — Stan kwestji mieszkaniowej w Polsce	1'00
36) „ XVII — <i>S. Starzyński</i> . — Stan Finansowy Polski w roku 1927	2'00	59) „ XLI — <i>Stanisław Sasorski</i> . — Podstawy rewizji ustawy o zaopatrzeniu emerytalnem	1'50
37) „ XIX — <i>Józef Kożuchowski</i> . — Kapitał zagraniczny w przemyśle polskim (wyczerp.)	2'00	60) „ XLII — <i>Tadeusz Woynowski</i> . — Kształtowanie się cen chleba w Polsce	2'00
38) „ XX — <i>Henryk Rozenberg</i> . — Polityka Państwa w dziedzinie zaopatrzenia ludności w chleb (wyczerpane)	1'50	61) bez serji — <i>Stefan Starzyński</i> . — Rola Państwa w życiu gospodarczem	1'00
39) „ XXI — <i>Zygmunt Karpiński</i> . — Waluta złota i pozłacana	1'50	62) „ — <i>Stefan Starzyński</i> . — Życie gospodarcze a ustrój państwa	1'50
40) „ XXII — <i>Jerzy Lubowicki</i> . — Zasady reformy podatkowej	3'00		
41) „ XXIII — <i>Marjan Turski</i> . — Problem aktywizacji bilansu handlowego	3'00		

DO NABYCIA WE WSZYSTKICH KSIĘGARNIACH ORAZ BEZPOŚREDNIO W ADMINISTRACJI TYG. „POLSKA GOSPODARCZA” — WARSZAWA, ELEKTORALNA 2, POK. 26

„POLMIN”

PAŃSTWOWA FABRYKA OLEJÓW MINERALNYCH
SIEDZIBA DYREKCJI: LWÓW, ULICA SZPITALNA Nr. 1

TELEFONY: 2-48, 3-28, 39-20, 39-21

FABRYKA OLEJÓW MINERALNYCH
W DROHOBYCZU — TELEFON 105

REPREZENTACJA W WARSZAWIE
ul. Szkolna 2; telefony: 70-04, 114-75, 512-33 i 177-0

Reprezentacja w Gdańsku — Polish Petroleum Company — Krebsmarkt 7 — 8
Przedstawicielstwa zagraniczne we wszystkich stołecznych miastach Europy

POLECA ZNANE ZE SWEJ PIERWSZORZĘDNEJ JAKOŚCI

OLEJE I SMARY SAMOCHODOWE

Polmin AS, Polmin AL, Polmin AZ, Polmin AF, Polmin AP, Polmin AD i Polmin AT

OLEJE CYLINDROWE, ODPOWIEDNIE DO
WSZYSTKICH WARUNKÓW PRACY. WYSOKOGA-
TUNKOWE OLEJE ŁOŻYSKOWE. OLEJE DO
SILNIKÓW SPALINOWYCH, DO KOMPRESORÓW PO-
WIETRZNYCH I KOMPRESORÓW CHŁODNICZYCH.
OLEJE TURBINOWE i TRANSFORMATORO-
WE OLEJE WIERTNICZE. TŁUSZCZE MA-
SZYNOWE. SMARY DO LIN I KÓŁ ZĘBATYCH.
SMARY DO WÓZKÓW KOPALNIANYCH I OLEJE
OSIOWE. — PARAFINĘ, ŚWIECE, WAZE-
LINĘ TECHNICZNĄ. — BENZYNY: EKSTRAKCYJ-
NĄ, LOTNICZĄ, SAMOCHODOWĄ I MOTOROWĄ. —
NAFTĘ: RAFINOWANĄ I SILNOPŁOMIENNĄ. OLE-
JE GAZOWE. ASFALTY BEZPARAFINOWE I PARA-
FINOWE. SULFOKWASY, KWASY NAFTENOWE.

ODDZIAŁY W KRAJU:

BIAŁYSTOK, ul. Warszawska 7, tel. 10-34

KRAKÓW, ul. Szczepańska 9, tel. 15-82

LUBLIN ul. Krak. Przedm. 46, tel. 10-74

LWÓW, ul. Szpitalna 1, tel. 3-23

ŁÓDŹ, ul. Piotrkowska 152, tel. 6-27,

WARSZAWA, ul. Szkolna 2, tel. 714-75

POZNAŃ, ul. św. Marcina 18, tel. 35-36

SOSNOWIEC, ul. Naftowa 4, tel. 2-08

TORUŃ, ul. Mostowa 17, tel. 3-99

WILNO ul. Jagiellońska 8, tel. 1-72

SKŁADY WŁASNE I KOMISOWE:

BIAŁYSTOK, BIELSK PODLASKI, BIŁGORAJ, BĘDZIN, BRODY, BYDGOSZCZ, CHELM, DOLINA, DRO-
HOBYCZ, GARWOLIN, GDYNIA, GRUDZIĄDZ, JAROSŁAW, KALISZ, KIELCE, KOŃSKIE, KOŁOMYJA,
KOWEL, KRAKÓW, KRASNYSTAW, LIDA, LUBLIN, LUBARTÓW, LWÓW, ŁĘCZYCA, ŁOMŻA, ŁÓDŹ,
MIĘDZYRZEC PODLASKI, NOWOGRÓDEK, OPOCZNO, OSTROWIEC, OSTRÓW, PABJANICE, RADOM,
RADZYŃ, RÓWNE, RYKI, SANDOMIERZ, SAMBOR, SIEMIATYCZE, SIEDLCE, SKIERNIEWICE, SOBOLEW,
SOSNOWIEC, STANISŁAWÓW, STRYJ, TOMASZÓW MAZ., TORUŃ, TARNOPOL, WARSZAWA, WILNO,
WIELUŃ, WIERZBNIK, WÓLKOWYSK, WŁOCŁAWEK, ZDUŃSKA WOLA, ZŁOCZÓW, ŻYRARDÓW

WŁASNY PARK CYSTERNOWY

BANK GOSPODARSTWA KRAJOWEGO

ZAKŁAD CENTRALNY W WARSZAWIE
ALEJA JEROZOLIMSKA 1

ADRES TELEGRAFICZNY: KRAJOBANK

KAPITAŁ ZAKŁADOWY zł 150.000.000. REZERWY zł 64,216 730

ZAŁATWIA WSZELKIE OPERACJE BANKOWE

UDZIELA KREDYTU DŁUGOTERMINOWEGO, PRZEDWZYSTKIEM
POŻYCZEK INWESTYCYJNYCH DLA SAMORZĄDÓW W 7% OBLI-
GACJACH KOMUNALNYCH I POŻYCZEK W 7% LISTACH ZASTAWNYCH
NA MAJĄTKI ZIEMSKIE I NIERUCHOMOŚCI MIEJSKIE

EMISJE BANKU, WYSTAWIONE W PEŁNOWARTOŚCIOWEJ WALUCIE,
ZAOPATRZONE SĄ W GWARANCJĘ SKARBU PAŃSTWA
ORAZ ZABEZPIECZONE HIPOTECZNIE

19 ODDZIAŁÓW W POLSCE

KORRESPONDENCI WE WSZYSTKICH WIĘKSZYCH MIASTACH ŚWIATA